

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

aylık paldır kültür dergisi Ekim 2005 - 10 • Fiyatı: 3 YTL (3.000.000 TL) KDV Dahil

hayvan

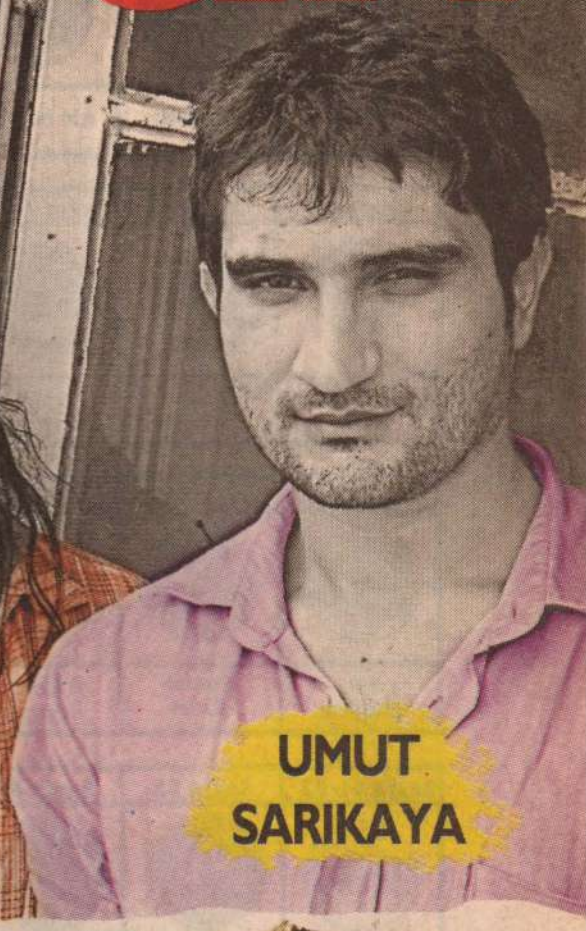
411

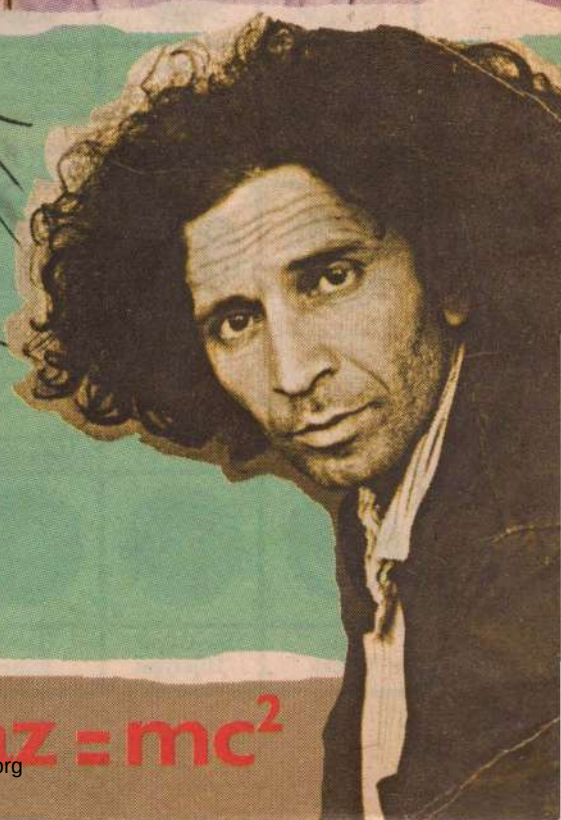
**ERSİN
KARABULUT**

**YİĞİT
ÖZGÜR**

**UMUT
SARIKAYA**

Zekeriya Beyaz = mc²

İçindekiler

Sayfa 3-4	Sayfa 5	Sayfa 6-7	Sayfa 8	Sayfa 9-11	Sayfa 12	Sayfa 13-14	Sayfa 15-21
							
Ragıp Duran	Dingbat	Alo hayvan	Gülay Batur	Şen Profesörler	Tarık 2000 Ziyad	Z Raporu	Buluşmalar
Sayfa 22	Sayfa 23	Sayfa 24-26	Sayfa 27-28	Sayfa 29	Sayfa 30-31	Sayfa 32	Sayfa 33-36
							
Eda Oral	Hakan Günday	Ümit Bayazoğlu	Sibel Torunoğlu	Tan Cemal	Halil Turhanlı	Extra mücadele	Komet
Sayfa 37-38	Sayfa 40-41	Sayfa 42	Sayfa 43-45	Sayfa 46	Sayfa 47	Sayfa 48-49	Sayfa 50
							
Filiz Bingölçe	Panter Emel	Al Gözümlü Seyreyle	Gündüz Pide Gece Tiyatro	Baskın Oran	Eser Baykuş	Sabri Kalıcı	F. Fellini O. Welles
Sayfa 51-52	Sayfa 53	Sayfa 54	Sayfa 55-57	Sayfa 58-59	Sayfa 60	Sayfa 61-63	Sayfa 64
							
Osman Cavcı	Altay Öktem	Çalışkan Amelie'ler	Karşı Sanat	Naim Dilmener	Kemal Siyahhan	Tayyar Özkan	Halikarnas Balıkcısı
Sayfa 66-67	Sayfa 68-69	Sayfa 70-73	Sayfa 74-75	Sayfa 76-77	Sayfa 78	Sayfa 79	Sayfa 80
							
Deniz Durukan	Ulus Baker	Nilüfer Narlı	Aile Çay Bahçesi	Tanıl Bora	Güner Özkul	Selva Bayyurt	Küçük İskender
Sayfa 81	Sayfa 82	Sayfa 83-85	Sayfa 86	Sayfa 87-89	Sayfa 90-91	Sayfa 92	Sayfa 94-95
							
Esin Özbek	Bir Günün Hikayesi	Halide Eşber	Dürnev Kıracı	Emrah Serbes	Sayım'ın Bavulu	Bulmaca	Hayvanart Bahçesi

Bir kışla havası yok mu siyasal, toplumsal, kültürel, ideolojik arenamızda? Herkes neden bu kadar çok benziyor birbirine? Koyunluk fena, karakoyunsuzluk daha fena. Bozkır fırtınaları yıkıp geçiyor her şeyi. Tornadan çıkmış bir örnek kazıklar gibi, üstelik sığ, renksiz ve sessiz. Ayrıca pısırık hatta korkak. Boynu bükük yaşamlar...

Mustaribiz karakoyunsuzluktan

RAGİP DURAN

✖ Okulda, işyerinde, kahvede, sokakta nerede olursanız olun, şöyle bir bakın çevrenize. Çevrenizdeki insanlara. Çok mat, çok renksiz, çok sessiz, çok durağan değiller mi? Bin bir musibet akıyor yüzlerinden, mutsuz, hüznü, dokunsan devrilecek çoğu zaman. Hele bir de konuşmaya başlasan, bir dokun bin dert işit... Yakınıyor, şikayet ediyor her şeyden: İşinden, kocasından, karısından, masasından, evinden, çocuğundan, komşusundan... memleketin gidişatından, dünya ahvalinden.

✖ Büyük ölçüde hâlâ kırsaldır vücutlarımız, vicdan ve beyinlerimiz, üstelik de siyah-beyaz gönüllerimiz. Kırsal derken, bin renk çiçekli tarlaları, yüz sesli börtü böceği kastetmiyorum tabii ki, kırsallık, bir tekdüzelik, ekosuz vadiler, or-

mansız yamaçlar, suyu akmayan nehirler, bozkırın pis sessizliği. Bazen ürkütücü.

✖ Bu yüzden mi ağılları çok seviriz Osmanlı bittiğinden beri? Bu yüzden mi tek başına hiç çıkmayız sokağa, gitmeyiz bir yerlere bir başına, bu yüzden mi tek başına yapılabilecek işlerden (okuma, düşünme...) kaçınırsınız topluca, bu yüzden mi adına kitle denilen sürü sevgisi? Bağımsız birey olamayınca, suyun içinde eriyen şeker misali eritiyoruz kendimizi kalabalıkların içinde. Anonimin dik alası... Bağımsız olabilecek güç, derman, şevk ve istek, bilgi, inanç ve mizah (özellikle bizzat kendimize yönelik mizah) olmayınca, giyiniveriyoruz soyut ve sanal üniformalarımızı, katılıyoruz sürüye: Aman beni ayırdetmesinler tedirginliği...

Diğerkamılıktan hiç almamışız nasibimizi ama söylem ve söylevlerde müthiş bir birey ve bireysellik reklamı.

✖ Cumhuriyet öncesinden kalma birkaç parlak örnek olsa da, mesele Tevfik Fikret (Ate idi, savaş karıştı idi, hakiki bir Batılı ve Batıcı idi, üstelik de belki de normal olarak Galatasaraylı idi) ya da Abdullah Cevdet (ki o da Padişahın siyasi erki ile Halife'nin sarığını ayırmayı bilen cesur aydın) ya da işte Neyzen Tevfik belki de Sakallı Celal, yok bizde, doğmamış, büyümemiş, gerçek marjinal, gerçek muhalif. Ece Ağabeyim ile Beşikçi'yi saymıyoruz şimdilik. Çünkü, galiba öyle çok korkuyoruz; çünkü, öyle çok korkutulmuşuz ki, Ulusal Marşımız bile 'Korkma!' komutuyla başlıyor. Peki

olur, korkmam! Oysa ki o kadar sıkışmışlar ki boğazımızı gri kravatlarla, mümkünatı yok neredeyse kravatsız olmanın.

✘ Bu kadar uzun sahil şeridi olup, denize bu kadar yabancı başka bir ulus tanıyor musunuz? Denize sırtını dönmüş ender milletlerden biriyiz herhalde. Tıpkı vakitsiz Üsküdarlılığımız gibi. Hayret, Üsküdar da sahildedir ama...

✘ Tüm şarkılarımız -ki hiçbirinin tam olarak ne makamını biliriz ne de sözlerini- hep, beraber ve koro şarkıdır. Solo hadisesi henüz gelişmemiştir bizde. Anca beraber kanca beraber. You'll never walk alone! Yahu bırak, biraz biraz kafamı dinleyeyim şu deniz kenarında, köye kadar yürüyüp bir geleyim, sonra yakarım mangalın ateşini. Olmaz!

✘ Öykünme, özenme anlamında kullanılır bizde düş inşaatı. Düş kurmak da artık greve çıkmıştır. Gidin sorun herhangi bir kişiye düşünüy, size başkalarının yaptığı şeyleri anlatacaktır: Bahçeli bir ev, mavi gözlü sarışın bir fıstık, zengin bir koca, bilmem ne marka araba, Karayipler'de yaz tatili filan falan... 'Where do you go to my lovely, when you are alone in your bed?' Peter Starstedt 1969.

✘ Soyunmadan, hızlıca sevişenler familyasına mensubuz çoğumuz. Üstelik koyu karanlıkta. Tonla ayıp var, yaptığımız her beş işin

üçünde. Ama kimsenin yüzü kızarmıyor artık. Utanmak fiili nasıl çekilirdi Hocam? 'Kötülük Toplumu'nda paraya tamah ediyor çoğunluk... Paran kadar konuş! Bu mudur sessizliğimizin bir önemli nedeni?

Yoksulların renkleri ve sesleri de yoksuldur. Tıpkı düşleri gibi.

✘ Eskimolarda karın, buzun, buzulun hallerini tarif etmek için yaklaşık 100 kelime varmış. Bizde öteki, diğeri, farklısı, gavur için kaç kelime var? Sevmiyoruz işte açıkça farklı olanı. Alışmış beterdir ya kudurmuştan, hep aynı hep aynı hep aynı... Değişmezlikte istikrar.

✘ Bunca yıldır aynı kitabı, bilmediğin bir dilde okursan işin sonunun buraya varacağı malumdu zaten, değil mi? 'Oku' demiş Hazret, ama kitap okumayan jumbo yöneticilerin sultanı altında ezilip bükülüyoruz ha bire. Reva mı?

Marjinalimiz yok, neden mi? Marjımız var mı ki marjinalimiz olsun? Klasliğimiz var mı ki, alternatifimiz olsun?

✘ Bu yaz, Dikili Barış, Demokrasi ve Emek Şenliğinde 80'lik, 90'lik delikanlılar, genç kızlar (Mihri ve Sevim Belli, Tarık Ziya Ekinci, Vedat Türkali ve diğer komünist babalar) 'Tarihe Tanıklıklarını' sergilerken, konuşmalarını hep aynı güzel haykırıyla bağladılar: Kahrolsun Kapitalizm! İçim titredi ve sızladı. Memnun ve umutlu...

“Şiir yazmak isteyen adamın kullandığı dilin bütün kurallarını iyi bellemesi, kelimelerini sınıf arkadaşları gibi yakından tanınması, hangi kelimenin nerede ve nasıl kullanıldığı zaman kendisinden beklenen ödevi yerine getireceğini bilmesi gerekir.

Şiir yalnız duymakla, parlak hayaller bulmakla değil; dil ve kelimeler konusundaki bu bilgilerle, bu sevgilerle, bu dikkatlerle yazılabilir. Şairden beklediğimiz işte bu davranıştır. Bundan sonrası, yani eserinin çapını tayin edecek şey şiir yaratma gücüdür.”

CAHİT SITKI TARANCI

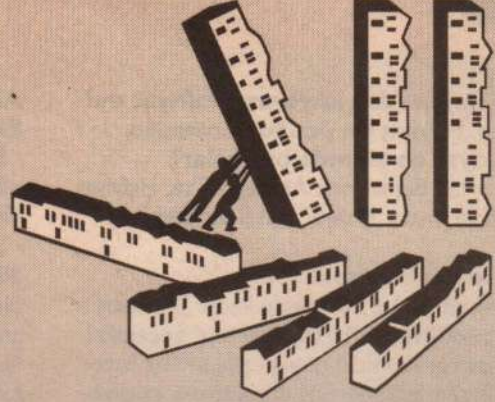

Dingbat

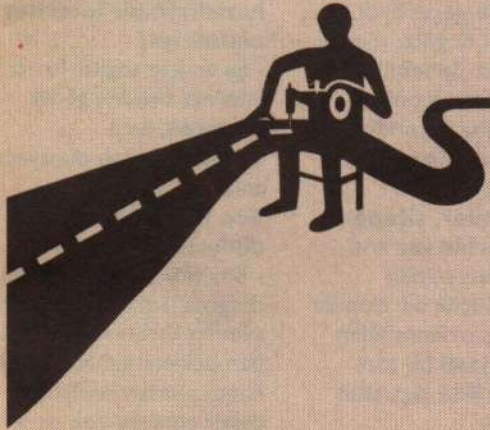
Cemil Cahit
cemilcahiyavuz@yahoo.com

Adil servis

Şehirleşiyoruz

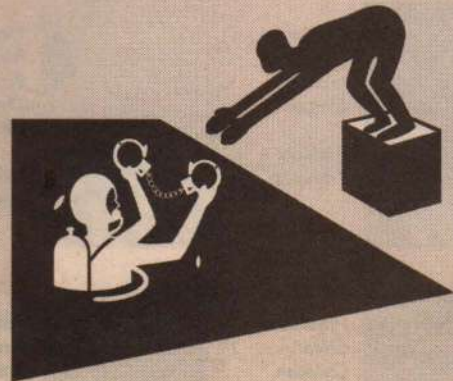
Sağlam altyapı

Kızdıran mesaj

Sevgi ihtiyacı

Operasyon zamanlaması

ALO00000!

hayvan'dan arıyoruz

Alo hayvan'dan arıyoruz, Hafriyat mı?

- Ben, Hafriyat'tan Antonio Cosentino.

Hafriyat ne alemde bu aralar?

- İstanbul Bienali'nde Antrepo 5'te, Hafriyat "Proje İmalat Hatası" isimli bir sergimiz var.

Ne kadar sürecek?

- Bienalin sonu, 30 Ekim'e kadar görülebilir.

Neden 'imalat hatası' ismini seçtiniz?

- Zaten grubumuz, olduğu gibi imalat hatası. Sergilerle kendimizi düzeltmeye çalışıyoruz. 3. Dünya ülkeleri 'modern ütopyanın' imalat hatasıdır. Sergide yer alan işlerimiz de genelde bu çerçevede.

Bienal sonrası Hafriyat'ın kendi başına üstleneceği projeler olacak mı?

- Şu an pilimiz bitik durumdayız. Ama belli olmuyor, her an bir şeyler olabiliyor. Mesela ben, üçlü bir sergiye katılıyorum. Hakan Gürsoy'ta 'Balkan Trienali'ne katılıyor. Grup olarak da Sanat Fuarı'na katılacağız. Okurlarımız sizin hakkınızda detaylı bilgiye nereden ulaşabilir?

- Henüz tamamlanmadı ama www.art-hafriyat.com adresini ziyaret edebilirler, 24 saat oradayız.

İyi sergiler.

- Teşekkürler

Alo hayvan'dan arıyoruz, Ekşi dergisi mi?

- Buyrun ben genel yayın yönetmeni; Aziz Kedi.

Dergi fikri nereden çıktı?

- Uzun zamandır vardı. Ekşi,

2005'in ilk aylarında

birkaç kişinin aniden gaza gelmesi ile hayata göz kırptı.

Ne tür bir dergi oldu, mizah mı?

- Ne klasmanını

ne de içeriğini tam olarak tarif

etmek mümkün değil. Bu

sözlük için de geçerliydi.

Mizah dergisi değiliz, mizahi bir dilimiz var denebilir.

Ortak paydanın; ironi ve düşüncelerimizi kendimize saklamamak olduğunu düşünüyoruz.

Yazarlar kimler, siteden tanıdık yazarlar var mı?

- Dergi yazarları sözlük yazarlarıdır. Küçük bir ekip de bu işin çekip çevrilmesinden sorumlu. Anayasal bir şart olmamakla birlikte dışarıdan yazı alınmıyor.

Nereden çıkıyor derginiz?

- Vatan dergi grubuna bağlı olarak çıkıyor. Haftalık, fiyat 1

YTL, tüm Türkiye'ye dağıtılıyor.

Hedef kitleniz kimler?

- Bunu belirlemek gerçekten imkânsız. Genel olarak genç, öğrenci insanlar diyesim

geliyor ama kapıcımız Erhan ağbi'nin büyük bir ciddiyetle 'ekşi' okuduğuna şahit oldum. Bu bizim için ticari açıdan büyük dezavantaj ama manevi açıdan en büyük avantaj.

Derginizin ekşi sözlük haricinde bir internet sitesi olacak mı?

- Şu an için sözlük harici bir internet sitesine gerek duymadık, ama bu hiçbir zaman olmayacak anlamına gelmiyor.

Son olarak belirtmek istedikleriniz?

- Biz 'ekşi sözlük' değiliz, dergiyiz. Sözlükten alınan çıktının karbon kopyası dergiden beklenmemeli. Dergi kendi sınırları dahilinde değer görürse çok daha mutlu oluruz. İlginize teşekkür eder, hayvan'cılarla selam ederiz.

Raydan Çıkanlar
James Siegel

Artemis Yayınları

Hevel Bahçesinde Bir Dut Ağacı
Orhan Miroğlu

İletişim Yayınları

Uykuların Doğusu
Hasan Ali Toptaş

Doğan Kitap

HP & Giuseppe Bergman
Manara

Parantez Yayıncılık

Hayaletli Gölün Çocukları
Yeşim Armutak

günışığı kitaplığı

Yeni Yetmeler
Kemal Selçuk

Doğan Kitap

Asparagaz.com
Orhan Bahtiyar

Kendi Yayınevi

Küreselleşmenin Yüzleri
Ortak Çalışma

Everest Yayınları

Alo hayvan'dan arıyoruz, Sema Bicik'le mi görüşüyoruz.
- Evet, buyrun.
Rumeli Han'da açtığınız

resim sergisinden bahseder misiniz?

- Kimsesiz çocuklar yararına açtığımız bir sergiydi. Ama yeterli desteği toplayamadık. Gelenlerin destek olmak için ille de resim almasına gerek yoktu. Bağış sandığımız vardı. Bağış yapabilirlerdi ama oradan da fazla bir şey çıkmadı. İnsanlar yeterince hassas davranmadı.

Bu konuyla ilgili başka bir şey yapmayı düşünüyor musunuz?

- Yabancı konsolosluklardan destek alarak kermeslerde bağış toplamak. Yani bu tür etkinlikleri dans gösterileriyle bir karnaval havasında yaşatıp bağış toplamak istiyoruz.

Atölyenizde resim dersi veriyor musunuz?

- Evet, ebru ve resim dersleri veriliyor. Atölyemiz Rumeli Han'da, telefon numarası: 0212 251 22 10 ayrıca www.semabicik.com adresinden de irtibat sağlayabilirler.

Teşekkürler

- Ben teşekkür ederim.

Alo hayvan'dan arıyoruz, Reha Mağden'le mi görüşüyoruz?

- Evet, buyrun.

...vs dergi'niz hayırlı olsun, içeriğinden bahseder misiniz?

- Olaya değil soruna yönelik, insan hakları konusundan siyasi yelpazeye ilgili konulara kadar uzanan bir içeriğimiz mevcut. Yazarlarımız ikiye ayrılıyor. Dış haberler, edebiyat ve sanat bölümlerimiz, adı duyulmamış ama belki de buradaki yazılarıyla parlayacak genç yazarlarımız da bulunuyor.

Formatınız küçük resim defterlerine benziyor, neden?

- İçindeki yazılar epeyce ağır. Bu ağırlığı şık ve naif bir formatta sunarak, içeriğin ağırlığıyla formatın bir tezat yaratmasını istedik.

Derginiz daha önceden yayınlanmış sonra kapanmış...

- Evet, 2001-2002 yıllarında 5 sayı çıktık. Hatta üniversitelerde, derslerde incelendi. Geniş kitlelere değil, kanaat önderleri diyebileceğimiz yazan çizen, kaygılarını bir platformda paylaşmak isteyenlere hitap ediyor.

Bölüm başlıklarınız neden Latince?

- Çok bilinen Latince özdeyişleri bölüm başlıkları yaptık. Bu deyimleri herkesin anlayacağını düşünüyordum ama anlaşılmadığını gördüm. Bu yüzden başlıkları değiştireceğiz.

Teşekkürler, iyi yayınlar.

- Size de.

Alo hayvan'dan arıyoruz Senaryo Stüdyosu mu?

- Buyrun, ben Sırrı Süreyya Önder.

Senaryo Stüdyosu'ndan bahseder misiniz?

- Bu üçüncü dönemimiz, bağımsız bir yazarlar topluluğuyuz. Grubumuzda Barış Pirhasan, Gül Dirican, Aylin Doğan ve ben varım. Öykü kurma, sinopsis ve tretmana dönüştürme teknikleri üzerine eğitim veriyoruz. Senaryo fikriyle gelenleri, senaryonun tüm temel kavramlarıyla çalıştırıp; bilgilendiriyoruz. Bir senaristin tanınması gereken önemli kişileri misafir ediyoruz.

Ders sisteminiz nasıl?

- Üç ay süreyle onar kişilik sınıflara haftada bir gün ders veriyoruz.

Adaları bir ön elemenden geçirerek senaryo yaratı duyguları olup olmadığına bakıyoruz. Belli aşamaya gelmiş bir senaryosu olanlara özel danışmanlık hizmeti de veriyoruz.

Gelenler nasıl gelişim gösteriyor?

- Eğitim alan herkes senaryosunu bağlamış olarak ayrılıyor. Ben de kursiyer olarak başlamıştım.

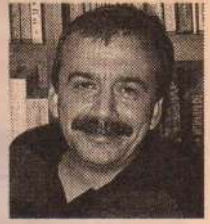
Beynelminel isimli bir senaryom da 2006'da Fatih Akın yapımcılığında çekilecek. Atıf Yılmaz'ın çekeceği 'Ada' isimli film senaryosunu da bizim öğrencilerimizden biri yazdı.

Eğitim bedeli nedir?

- Üç aylık kursun karşılığı 1000 YTL.

Size nasıl ulaşabiliyoruz?

- 0212 244 40 83 - 84 nolu telefon- dan, basvuru@superonline.com ve www.senariostudyosu.com adres- lerinden bize ulaşabilirler. **h**

...ve kuma
gömüldü
ellerim
Betül Şen

Show TV

Mavi Sürgüne
Doğru
Cüneyd
Okay

T.C. Kültür
Bakanlığı

İstanbul'da
Bienal
Sibel
Yardımcı

İletişim
Yayıncıları

Show
Hazırlayan
Suat Bilgi

Stüdyo
İmge

Rüya
Yorumları
Burçlar Fallar
Sevdâ Çerçi

Yaprak
Yayıncılık

Önce Aşk
Vardı
Ömür
Ceylan

Kapı
Yayıncıları

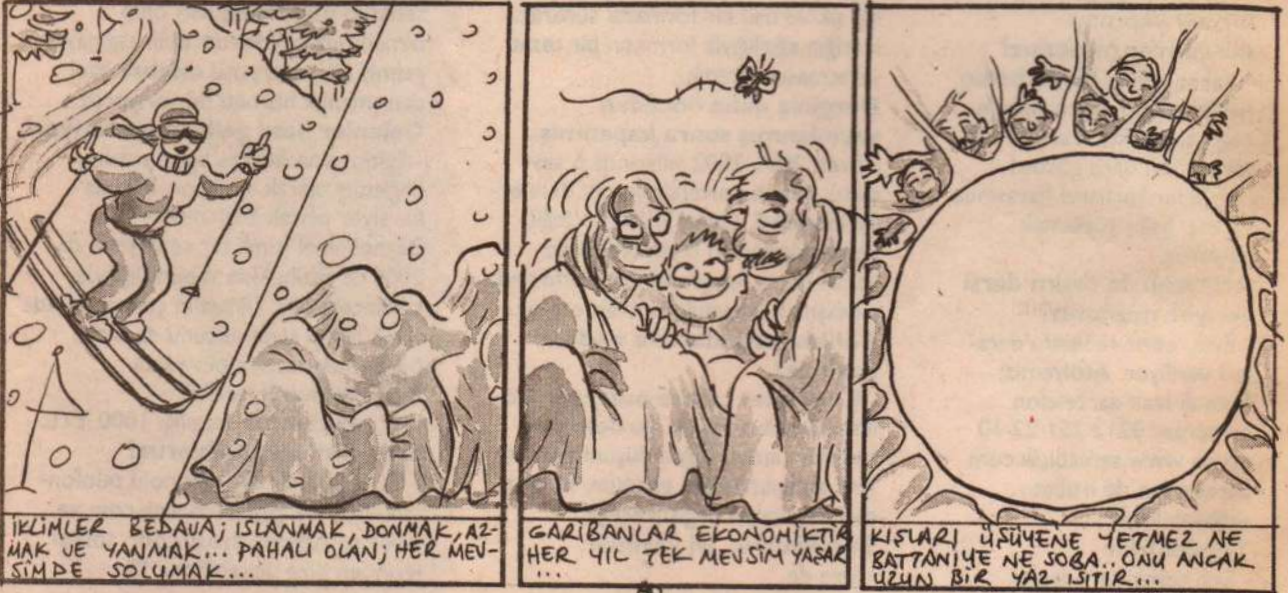
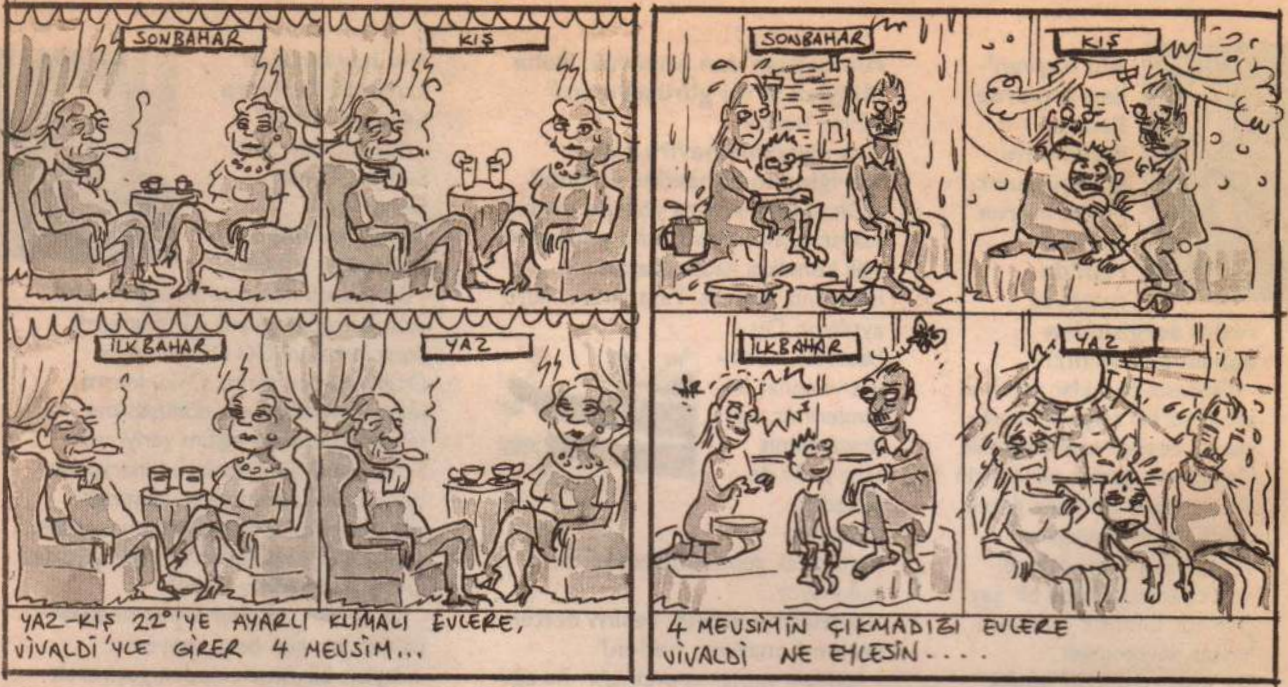

Detone
Vehimler
Can M.
Şahin

Güneş
Yayıncıları

Yeni
Hukuk
Dergisi

İnsan, neden: “Bıçağı elime aldım, gerisini hatırlamıyorum hakim bey!” diye ifade verir. Althusser karısını neden boğmuştu? Anayurt Otel’inin Zebercet’ini intihara sürükleyen neydi? Şen Profesörler bu ay cinneti konuştu, Emrah Serbes de kaydetti.

Dionysos tozutmasa Apollon’un kıymetini kim bilecek

Ahmet: Şu türküyü hatırlıyor musun? (Türküyü Söylüyor) “Oy Kemeñçeci dayı / Soktun gözüme yayı / Kör ettin gözlerimi / Göremedim dünyayı / Derhule der derhule.”

Cengiz: Sen de neler varmış hocam. Akademisyenlikte para yok, bir kaset yapsaydın.

Ahmet: Onu da yapacağım inşallah. Cinnetten söz edeceksek çıldırmanın hallerine de bakmamız lazım. Eski Yunanlı müthiş derecede hayattan korkan bir insandı. Tragedyalara bakın, mutlu olmaktan, özgür olmaktan, sevinçten korkan kahramanlar vardır. Aslında aşırı olmaktan korkuyorlar, çünkü nerede bir ifrat varsa yani “hibris”, orada bir “nemesis” yani intikam oluyor. Senin “hibrisinin” iflahı kesiliyor. Yani nerede hibris orada nemesis.

Cengiz: Nereden konuya bağlanacaksın çok merak ediyorum. Türküyle ne alakası var?

Ahmet: Ben her yerden bağlanırım hocam konuya. Şunu demeye getiriyorum, ölçülülük ya da itidal de diyebiliriz, zorlama bir şey. Dionysos tozutmasa, Apollon’un kıymetini kim bilecekti. Aşırı ölçülülük de bir ölçsüzlüktür. Bence, düşünce tarihindeki bütün arayışların içerisinde “nasıl çıldırabilirim?” sorusu da var. Bizim yıllardır sorguladığımız yaşama ustalığı denilen şey, ölçülü olmakla çıldırmanın ortak haritası aslında. Bu türkü de bunu anlatıyor.

Cengiz: Aman tekrar söylemeye başlama.

Ahmet: Söylemeyeceğim, güfteyi

yorumlayacağım. Ölçülü çıldırmak, oynamakla başlar. Türküde diyor ki: “Oynayın kız oynayın / Durmanın ne kârı var.” Kızın yerine ‘herif’ de, ‘adam’ de, ‘oynayın lan’ de, fark etmez. Oynamak burada “homo ludens”, yani oynayan insan.

Cengiz: Peki türküdeki “A bu köyün içinin acayip bekarı var,” ne anlama geliyor.

Ahmet: Şimdi oynamak toplumsal bir şeydir abi. Kendi kendine aynanın önünde göbek atmakla olmaz. Bekar insan, oynayan insandır. Çünkü, evlenince memur olacak, lök gibi duracak. Oynasa bile dans dersinde öğrenmiş gibi, kalabalığın ortasında sap sap duracak. Homo Sapiens var ya, oradaki sapiens sap demek.

Cengiz: Ne diyor-sun Ahmet. Bir ke-re ben, bugüne kadar senin oynadığını hiç görmedim.

Ahmet: Biz antrenör-rüz herhalde, oynatacağız. Basket antrenörleri vardır ya, benim gibi kısa boylu, göbekli. Ama öyle bir oynatır ki takımı, şampiyon eder. İşte benim görevim bu. Ben insanları oynatmaya çalışıyorum. Ama her anlamda oynatmak, kafayı oynatmak dahil yani.

Cengiz: Şimdi cinnete mi bağladın, iyi bağladın, hoş bağladın!

Ahmet: “Derhule der derhule.” Bunu lafı çerçeveletip yatak odasına asmak lazım. Anlamını bilmeyeceksin. Sabah kalkıp bakacaksın, sonra işine gideceksin. Yani burada delirin diyor, vakit geldi, ölüm yaklaştı, yakında basur olacaksın, bir sürü hastalık seni bekliyor.

Cengiz: “Derhule,” hayata katıl demek. Hayatı seyretme, içinde ol.

Ahmet: Bu türküde, kemeñçeci dayının rolü çok ilginçtir. Öyle kendinden geçmiş ki kemeñçenin yayını milletin gözüne sokmuş. Bir de kaşınıp gözü-nü sapa so-kanlar

Güzel karpuz, ye, kış geliyor bir daha bulamazsın.

**Çıldırma,
aklını oynatma,
delirme!
Cinnet
bunun
en tepe
noktası.**

var. Sen artık kemeçenin sapı olmak istiyorsun, sap gözüme girsin ki, kemeçeyle bütünleşeyim, ben de kemeçenin bir parçası olayım, sap olayım diyorsun. Sapiens'sin ya. İki tane sap vardır, bir tanesi kemeçeyle hiç alakası olmayan sap, orada oturur öyle. Bir tanesi de sapienstir, hiç yerinde duramaz, gözünü sokacak sap arar.

Cengiz: Ne sap muhabbeti varmış hocam sende ya.

Ahmet: Olmaz mı? Yıllardır homo sapiens üzerine çalışıyoruz. Oradaki sapiensin, sapı yiyen olduğunu anladım. Türkünün sonunda diyor ki: "Oy kemeçeci dayı / sokma gözüme yayı / Ben gözümünden vazgeçtim / çevirsene gaydayı." Bu çok önemli. Gayda; makam, hava demek. Kemeçeciye diyor ki, bir zamanlar sana hayrandım, bu dünyanın çirkinliğinden kurtulmak için sana geldim ve sapını sok dedim. Ama ondan sonra, delilikte devrim yaptım. Bu devrimden sonra anladım ki sen de artık aynı havayı çalışıyormuşsun. Çevirsene gaydayı, bu havalar sıkırtı artık diyor. Bence gözüne sap giren herkes, kemeçeciye bunu demeli. Çıldırma, sağlıklı çıldırma oldu mu iyidir. Bir sürü problemle karşılaşıp çözemeyeceğini anlayınca çıldırma, hiç samimi değil. Böyle çıldırma-

rı dövmek lazım. Gerisini artık sen anlat abi.

Cengiz: İşin kaymak bölümünü anlattın. Ben artık ne diyeyim.

Ahmet: Medikalden gir, türkülle bağlayalım.

Cengiz: Çıldırma, aklını oynatma, delirme! Cinnet bunun en tepe noktası. Medikal terimleri boş ver, halk kültürüne bakalım.

Ahmet: Cinnet, cinle ilgili olabilir mi?

Cengiz: Olabilir. Akıl devreden çıkıyor, tümüyle içgüdüsel, dürtüsel bir benlik durumu söz konusu, cinnetin anlamı bu.

Ahmet: Abi karpuz ye ya. Güzel karpuz, kış geliyor bir daha bulamazsın. Sadece ben yiyorum olmuyor.

Cengiz: Sen ye karpuzunu hocam. Yalnız çok şapırdatma, dikkatim dağılıyor. Halk arasında cinnet başka bir şey. Diyelim ki adam, ağır bir kıskançlık paranoyasıyla karısını, çocuklarını, sonra da kendini vuruyor. Delirme de, yine anlaşılması zor, neden böyle davrandığını orta-

lama akılla anlayamazsınız ama biraz üzerinde durulursa, anlaşılabilir. Cinnet böyle değil, garip bir insani trajedi var. Birdenbire olur çünkü, araya zaman girerse akıl da devreye girer. Akıl ve mantıklı muhakemenin bir an devreden tümüyle çıktığı, bir bombanın patlaması gibi bir durum. O bombanın bir an patlamasının ardında bir sürü duygusal birikim olmalı.

Ahmet: Ben şunu anlamıyorum, adam niye öldürmeye önce karısından başlıyor da kaynanasından başlıyor.

Cengiz: Çünkü bütün acıların kaynağı karısı, tutkuyla bağlı olduğu kişi o. Kaynanasına tutkuyla bağlanacak değil. Karısını öldürdükten sonra hayatın bir anlamı yoktur o adam için, bu yüzden çocukları da öldürür. Böylece bütün varlık nedenleri ortadan kalkar, kendini öldürmekte de tereddüt etmez. Ortalama insan acıdan kaçıp hazzı yönelmeye çalışır fakat bunların arasındaki dengeyi gerçekliğin içinde kurar. Olgunluk budur kabaca. Bu cinnet işinde durum farklı, hazzı yönelik değil. Sonunda büyük bir acı var, ama bu o an fark edilmez. Her şeyden önce adam gerçeklikten kopuyor.

Ahmet: Herkes cinnet geçirebilir mi?

Cengiz: Gayet tabii. Bunun yanında zeki adamların cinnete daha

yakın olduğunu söyleyebilirim.

Ahmet: Ben cinnet geçirip, kimseyi kesemem yani.

Cengiz: Sen ancak karpuz kesersin hocam. Ama Althusser'e bak, çağımızın en büyük Marksist filozofu. Adam dünyayı sarsacak fikirler ileri sürmüş, ama bir akşam gidip karısını boğuyor. Onca yıllık tecrübem var, her türlü rahatsızlığı, hastalığı gördüm Ahmetçiğim. Sen de garip bir vakasın ama, senin cinnet geçirmeyeceğine kefil olabilirim. Kendime olamam bak. Bir insanın cinnet geçirme olasılığının sezilebileceğini düşünüyorum.

Ahmet: Nasıl yani?

Cengiz: Bir insan hayatın uçlarında oynuyorsa, her an cinnet geçirebilir. İkincisi, ortalamanın çok üstünde duyarlılıkları varsa cinnet geçirebilir. Ortalama üstü duyarlılık derken, meczupluğu ya da mistik olgunluğu kastetmiyorum. Adam öldürme ve diğer suçların akıl hastalarında daha fazla olduğu varsayılıyor, hiç de öyle değil. En düşük suç işleme oranı akıl hastalarında.

Ahmet: Çünkü onların ne yapacağı önceden kestirilebilir.

Cengiz: Akıl hastasının beklenmedik davranışları olabilir ama illa suça yönelik değildir. Bunun yanında, bir dahinin birdenbire cinnet geçirip birilerini öldürmesi gayet doğal. Cinnet illa birine ya da kendine zarar vermek de değil.

Kendi konumunu bir anda altüst edebilecek bir eylem de cinnettir. Nietzsche cinnet geçirmedi mi?

Ahmet: Geçirdi.

Cengiz: Hayata coşkuyla katılmayan ortalama insanın bir boka benzemediğini söyleyebilirim. Cinnete

övgü yapmak istemiyorum ama ortalama insan cinnet geçiremez.

Ahmet: Karpuz da karpuzmuş ha! Sen de ye hocam.

Cengiz: Bak bir daha karpuz ye dersen cinnet geçirebilirim. Yemiyorum kardeşim, sonra yiyeceğim! Benim iddiam şu; cinnet geçiren insanın ortalama duyarlılığın üzerinde, özel bir kapasitesi vardır, onu unutmayalım diyorum. Olgun insan ego bütünlüğünü sağlamıştır, bedenselden tut da manevi alana kadar dengelilik ve süreklilik sağlamıştır. Bu yaşla kazanılacak bir şey, hatta zaman zaman çıldırarak sağlanacak bir bütünlük.

Ahmet: EGO derken; Elektirik, Gaz ve Su ldaresini mi kastediyorsun?

Cengiz: Neyi kastettiğimi söyleyim şimdi de hepsini yazamazlar çok ağır olur.

Ahmet: Seni cinnete sürüklemek için soruyorum bunları.

Cengiz: Farkındayım. Yaratıcılar ve meczuplar, bunların yaşamları memur zihniyetiyle anlaşılacak türden değildir. Cinnet geçirmeye yakın insanlar

da aşağı yukarı böyle insanlardır. Evreni algılama konusunda bir yönü aşırı gelişmiştir ama onu dengeleyecek başka yetiler eksiktir. Her biri bir anlamda boyalı kuştur. Taşdıkları

farklı renkler acı vesilesidir. Klasik delilikle cinnet açıklanamaz. Bu bir hayat tarzı değil, kestirilemez. Dehşetengiz bir eyleme gireceğini kimse beklemeyiz, ancak o eyleme girdikten sonra o kişiyi incelersek, içimiz parçalanır, o zaman belki insanlığın öyküsünü görebiliriz. Apollon Dionysos çelişkisi de en açık şekliyle burada gözlemlenebilir. Cinnet potansiyeli olan kişide, bu akıl ve coşku terazisinin bir yanı çok ağır basıyordur.

Ahmet: Cennet ve cinnet, bir harf fark var.

Cengiz: Yusuf Atılgan'ın Anayurt Oteli, başlı başına bir cinnet öyküsüdür. Türkü söyleyeceğine, bunun üstüne konuşaydık. Zebecet son derece içine kapalı, şizoid bir adamdır.

Ahmet: Şizoid cinnet geçirir mi?

Abi bence sen de bu tutarlı açıklamalarla hayatta cinnet geçiremeyeceğini kanıtladın.

7 Eylül Çarşamba

TARIK 2000 ZİYAD

Cengiz: Şizoid kişide, hem insanlarla bir yakınlaşma isteği vardır, hem bir yakınlaşma korkusu. Bu çelişkilerin içinde bocalayan insan cinnet geçirebilir. Gayet rutin bir hayat yaşarken, günün birinde bir tutkuya kaptırabilir kendini. Aynı Zebercet'in başına geldiği gibi. Otelde bir gece kalan kadına tutulur. İşte cinnete giden yol bu, realiteden ani bir şekilde koparsınız. Zebercet ilk defa bir insanla yakın ilişkiye girmek istiyor ve o andan itibaren de bütün dengeleri alt üst oluyor. Kendini asmaya kadar varıyor.

Ahmet: Abi bence sen de bu tutarlı açıklamalarla hayatta cinnet geçiremeyeceğini kanıtladın. Benim Derhule türküsüyle bu Anayurt Otelini aynı şey değil. Ben cenneti anlattım, sen cinneti.

Cengiz: Cinnet geçirecek adam, yaşamla ölüm arasındaki kıldan köprüde yürür.

Ahmet: Her birinin de makbul insan olduğu söylenemez. Sanki över gibi anlattın sen bu cinnet işini.

Cengiz: Evet, biraz öyle oldu. Yaşamı ölüm değerli kılıyor, yaşamın tek başına bir değeri yok. Cinnet geçirenler ölüme yakın insanlar, yani yaşamı değerli kıldıkları için onları biraz övmüş olabiliriz.

Ahmet: Cinneti bahane edip kendini mi anlatıyorsun yoksa bize?

Cengiz: Anlatmıyorum artık sana bir şey! O kadar laf ettik, bunu mu çıkardın?

Ahmet: Küsmeye abi şaka yaptım. Cinnet meselesinden benim anladığım şu, adam içine atıp duruyor. Ondan sonra kızılacak yerde, küçük bir olaydan cinnet geçiriyor. Yahu kız, kurtul işte.

Cengiz: O işte taşırın damladır. Burada bağlayalım.

Ahmet: Konuyu yine sen bağladın, çok bilimselsin. Abi senin adın Cengiz benim adım Cengiz, bundan sonra senin adın Logos Cengiz olsun. Karpuz yeng?

Cengiz: Yeng ne demek ya?

Ahmet: Yeng, bizim Sandıklı Japonca'sında yer misin demek.

Cengiz: Yerim getir!

Üsküdar gravürü

Rüyamda iş yerindeyim. Ciltlerle kitaplar getiriyorlar. Ayakta saatlerce fotokopi çekiyorum. Makinenin ani parlayıp/sönen ışığı gözlerimi acıtıyor. Sayfalar bitmiyor. Halam uyandırdı. "Telefon var" diye. Sahaf Ahmet: "Kitabını beğenmişler" dedi. Yayınevindeki sakallı arkadaşı söylemiş. Sevindim. Çay, zeytinle kahvaltı yaptım. Balkonda. Halam balkona düşen -yapışan incirleri temizliyordu. Salona geçtim. İşe telefon ettim. "Halam hasta sağlık ocağına gideceğiz" dedim. "Peki" dedi patron. Soğuk bir sesle. Teşekkür ettim. Balkona çıktım. Eğilmiş kuru incirleri kazıyan halama "Patronla konuştum. Bugün gelme işler az dedi" dedim. Ses çıkarmadı. Odama geçtim. 10:15 Masanın üzerine defterimi koydum. Üzerinde Evdeki Eşyaların Tarihi yazan. Yazmaya başladım. Çerçevesi Fotoğraf: Eski gravür. Üsküdar meydanı. Üsküdar Belediyesi'nin bir kitabından kestiğimiz. Halamla birlikte. Oturma odasında. Yazları saat 11:00-13:00 arası üzerine güneş düşüyor. Dört yıldır orada.

Mavi duş perdesi

Nişanım telefon etti. 14:30. "Hastayım yatıyorum" dedim. Ancak yarın akşam uğrayabileceğini söyledi. Reklam şirketinde işleri yoğunmuş. Masama döndüm. Carlos Libedisky'nin CD'sini koydum. Narcotango. Dinleye yazmaya devam ettim. Komodin: Üstü mer-

mer. Halama annesinden kalma. Çok ağır. Yaprak ve çiçek motifli kapak camlarından biri çatlak. Ben küçükken topum çarpmış. İçinde hiç kullanmadığımız porselen tabaklar var. Portmanto: Altı kollu ahşap askılık. Şişman komşu teyzenin hediyesi. Buraya ilk taşındığımızda verdiği. Askılardan biri eksik. 2003 yılı kışın ağır yüklenen paltolardan kırıldı. Banyo duş perdesi: Ben aldım. Geçen ay. Ikea'dan. Mavi kırmızı balıklı. Halam sevmedi. Gardiobun üzerinde duruyor.

Bozuk VCD

Evden çıktım. 18:00 Çarşıya uğradım. Ay çekirdeği, tuzlu fıstık, iki paket Yeniharman aldım. Bir de büyük paket cips. Ortaokuldan arkadaşım eczacı kalfası İsmail'in evine gittim. Üst kattaki annesinin elini öptüm. Sonra aşağıya indim. TV'nin durduğu büyük odaya. Sahaf Ahmet geldi. Bira almış. Sekiz şişe. Maçı izlemeye başladık. Konuşa konuşa. En çok İsmail konuştu, sonra Ahmet, sonra da ben. Maç bitti. Beşiktaşlı olmamdan tekrar gurur duydum. Dağıldık. 11:50. Yürüyerek eve geldim.

Mutfakta sessizce çay yaptım.

Sonra kitabımı yazmaya devam ettim: VCD Player: Bozuk. Gardiobun üzerinde.

Sahaf Ahmet tamirciye götürmüştü. Bizim eve yakın. Üç ay önce. Tamirci kapalıymış. Bize bıraktı.

Üç aydır gardiobun üzerinde kışlıkları koyduğumuz den-
gin yanında.

SEYİTALİ ARAL

Okullar açıldı. Bakan kayıt parası yok dese de, il il ve bölge bölge tarife belirlenmiş, az bağış ancak okuryazar olmayı sağlıyor. Öğretmen açığı, bakımsız ve yetersiz derslikler, daha önceki gibi hâlâ çözümsüz.

Hükümeti'nin gemiyi ve atığı çıkartma girişimi bürokrasi ve duyarsız tutum yüzünden bekliyormuş. Akdeniz'in dip yapısı bir daha düzelmek üzere kirleniyormuş.

BM. Çernobil faciası inceleme raporunda, durumun çok abartılacak düzeyde olmadığını söylemiş.

Katrina kasırgasından sonra AB petrol fiyatlarının yükselişini engellemek için, ABD'ye 1 ay boyunca günlük 2 milyon varil petrol verecekmış. ABD İran'ın petrol ve Küba'nın doktor yardımlarını reddetmişti.

Türk Tarih Vakfı'nın 6-7 eylül olaylarını anlatan fotoğraf sergisi eski İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Levent Temiz ve arkadaşları tarafından basılmış. Vakıf başkanı Orhan Silier'in ek güvenlik talebine duyarsız yetkililer de pek acayipmiş.

Mogan su havzası, Büyükekece Gölü, Van ve Tuz gölleri kirlilik yüzünden bitme noktasına gelmiş. Bu sene 5 büyük yangınla yok olan ormanlar da cabasıymış.

Türkmenlerin yaşadığı Talafer kentindeki operas-

yonlar katliama dönüşmüş, öldürülenlerin çoğu sivilmiş, Türkiye sesini çıkartmamış, sadece yardım göderebilmiş. ABD'nin, operasyonunda ağır bombardıman sonrası kimyasal silah kullandığı yönünde söylentiler varmış.

PKK'nın yıllık geliri 300 milyon dolarmış; bunun 20 milyonu propaganda ve TV kanallarına gidiyormuş.

Benzin gene zamlanmış (sonra da sırası ile her şey).

Gürbüz Çapan'ın başkanlığı sırasında, Esenyurt'ta açılan Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nin önündeki Nazım heykeli, yeni belediye başkanı AKP'li Nemci Kadioğlu tarafından kaldırılmış. Hemen ardından, merkezdeki tiyatro ve kariatür öğretmenleri işlerinden olmuşlar.

2002'de Demirel'e suikast girişiminde bulunan ve adli tıptan 7 doktordan raporlu İbrahim Gümrükçüoğlu'nun Haseki'de eczanesi varmış.

Van, Iğdır, Şırnak kaçakçılıkta birinci illermiş. Ağabeyler yılda 3.5 trilyon kazanıyormuşlar. Mevzuat, rüşvet, devletin

yüksek vergi politikası da ortamı körüklüyormuş.

Meclis kararını işleyen ABD, Iskenderun limanından Irak işgali için patlayıcı ve askeri malzeme geçiriyormuş. Liman başkanlığını arayan ve kendini ABD elçiliği halkla ilişkiler yetkilisi olarak tanıtan zat 'bilgileri niye veriyorsunuz' demiş.

ABD elinde, kimyasal veya konvansiyonel silah bulunabilecek ülkelerdeki operasyonlarını kesin başarıya ulaştırabilmek için, nükleer ve kimyasal silah kullanılabilecekmış. Tasarı temsilciler meclisinde oylanacaktı. Tek tek zor oluyormuş.

"Savaşın sonunu sadece ölümler gördü." Platon.

Solcular, fanatik sağcılardan betermiş, memlekette bir onların şovenizmi eksikmiş. "Kebab yeme, Kürt bakkaldan alışveriş yapma, Kürt müziği dinleme, dinleyeni uyar." Aferin...

Almanya seçimleri sonrası federal meclisteki Türk kökenlilerin sayısı 5'e çıkmış.

Gazeteci Sirer Doğan ve ailesini darp eden, Melih Gökçek'in oğulları ve beş arkadaşı savcılığa serbest bırakılmış. Olayı görüntüleyen parkın güvenlik kamera kayıtları galiba silinmiş.

Her yıl, 700 vatandaş serseri kurşunlarla ölürken, bu sayının çok üzerinde yaralı ve sakat varmış.

CHP'li Canan Arıtmam, silahını yetkililere teslim eden milletvekiline karşı (tüm mecliste sadece 1 kişi); ben silahımı bırakmam demiş. Birkaç ay önce bir gazetede 'hırsız gelirse vururum, ben halkın meclisteki sesi'im' gibi açıklamaları, Baykal tarafından 'iyi niyetli açıklamalar' olarak adlandırılmıştı.

Başbakan, kişisel silahlanma konusunda, 'yeni yasaya gerek yok, bilinçlendirmek yeterli' demiş (kimisi, nasıl, ne ile?)

Ahmakların işgal ettiği makama yaptığı kötülüğü, bin aslan bir araya gelse yapamaz. (Mevlana)

Iskenderun limanında, yıllarca bekleyip batan kimyasal atık yüklü İspanyol gemisi Ulla; su altında birinci yılını doldurmuş. İspanyol

☐ Türkiye'de yük taşımacılığının %93'ü karayoluyla yapılmış. 8000 kilometre

uzunluğundaki kıyı taşımacılığı ve demiryolu taşımacılığı beher miktarda.

☐ "Demiryolu yani, raylı sistem komünist ülkelerin seçtiği bir modeldir. Biz ulaşımı karayolu ile sağlayacağız." Turgut Özal.

☐ Bir kamyonun karayolunu yıpratma orantısı, otomobile göre 1000 kat fazlamış.

☐ Türkiye'deki kamyon sayısı, tüm Avrupa'daki kamyon sayısından fazlamış.

☐ Asteriks hikâyelerindeki köyün şefinin karısı, Adile Naşit'e ne kadar benziyor yahu.

☐ Tüm gücünü zü sevdiklerine odaklayın.

☐ Katrina ve diğer hoş bayan isimli kasırgalardan sonra, Bush yönetimi tarumar edici çevre politikalarına ve Kyoto sözleşmesini tanımamaya devam ediyormuş, imam her sahada bildiğini okuyormuş.

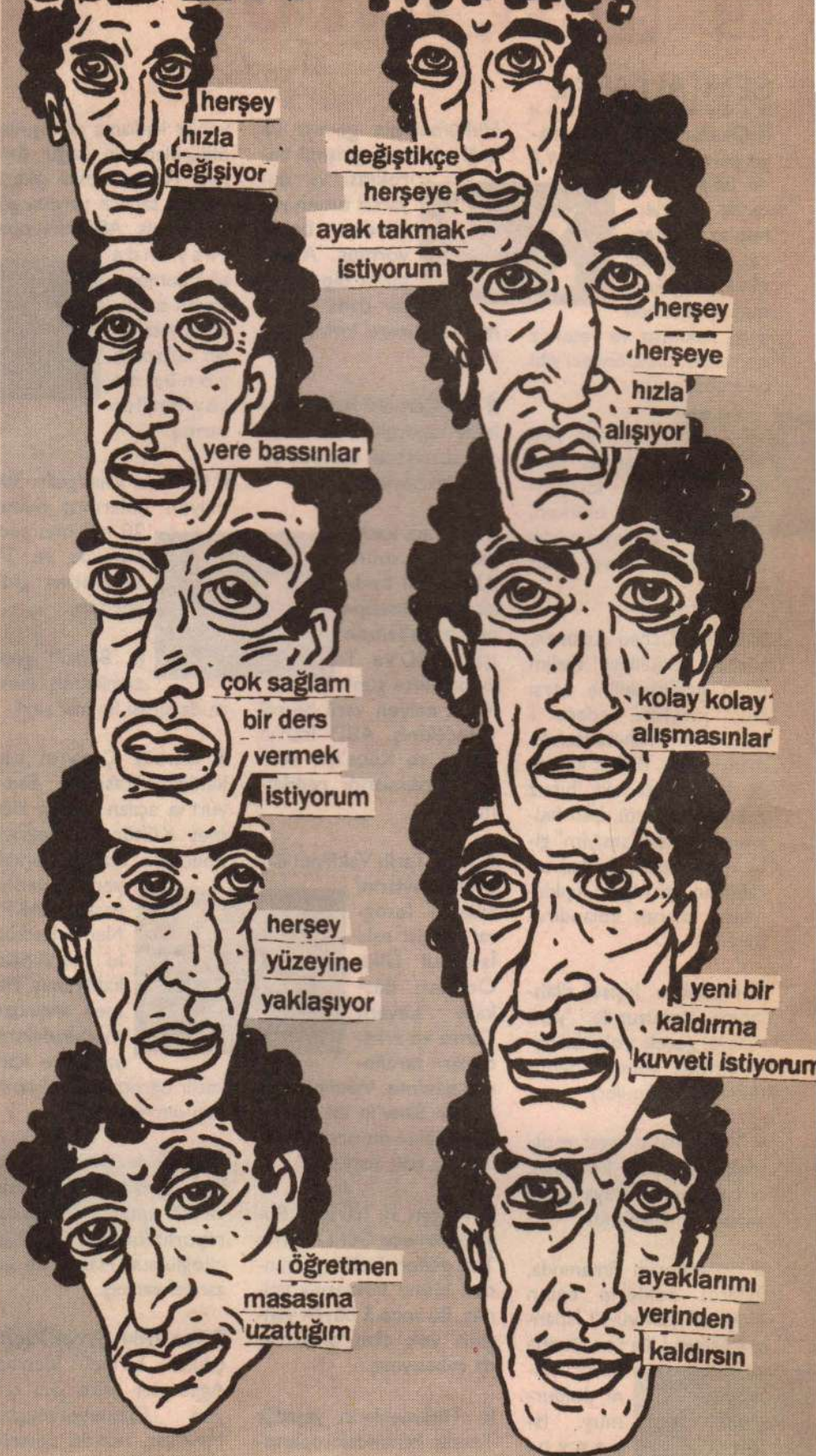
☐ Aşk, ölüm gerçeğini unutturan tek şeydir; korksanız da âşık olun, hem sonbahar da geldi...

☐ Kuzey Kore, görüşmeler sonrası nükleer silah programını şimdilik as-kiya almış.

☐ Alternatif kedi isimleri: Dişi; Hümeysra, erkek; Falkonetti. ☐

AZZA-MAN!

**Tam
apartman
çocuğuydum
ben**

**Kolay
arkadaş
bulurdum
ben**

**Okula
erken
göndermişler
beni**

Ersin Karabulut, Yiğit Özgür, Umut Sarıkaya.
Onları, Penguen dergisindeki köşelerinden tanıyorsunuz.
Ancak birbirleriyle, karikatürle, mizahla, hayatla nasıl tanıştıklarını
biliyor musunuz. İşte onu da hayvan'a anlattılar.

Üç Mizahşörler

Nasıl Tanıştık

Umut Sarıkaya: Leman'da tanıştık Yiğit'le. Atom'da çiziyordum, o Leman'da çiziyordu. Eskiden böyle değildi, toparlak suratlı bir adamdı. Tanıştığımızda hiçbir şey hissetmedim. Ersin'le de Lombak'ta tanıştık. Zaten o beni biliyormuş ben de onu biliyormuşum, karşılıklı izleyiyormuşuz.

Ersin Karabulut: Atom'da okuyordum Umut'u, bu adam çok güzel olacak, şahane olacak diyordum. Yiğit'i de Penguen'in en başlarında dergide görüyordum. Bana kapıyı açmıştı bir kere, ilk öyle karşılaştık. Yine böyle saç sakalı vardı, çok sert bir adam gibi gelmişti, 'bu ne lan' dedim. Penguen'de köşe yapmaya başlayınca çok beğendim. Vaktiyle Yiğit'e 'işlerini çok beğeniyorum hayranın olucam' demiştim.

Yiğit Özgür: Leman'la birlikte

Atom dergisinde de çiziyordum. Kendiminkilerini değil, başkalarının espirilerini çiziyordum o zamanlar. Umut'un çizdiği öyküler çok hoşuma gitmişti. Leman Kültür'de ayda yılda bir karşılaşırdık, hiç öyle samimi değildik. "Ben, senin çizgilerini beğeniyorum, aman senin öykülerin ne hoş..." filan. Asıl Penguen'e

geçince samimi olduk ama nasıl samimi olduğumuzu da hatırlamıyorum.

Dergi ortamı

U.S.: Diğer dergilerde hep dergi batmalarına yettiğim için dergi gibi değillerdi, herkes çok sinirliydi. Penguen'de mutlu insanlar görünce sevindim. Üst katta Lombak ve Kemik'te kaynaşmıştık. Bilmediğimiz için Penguen daha soğuk geliyordu. Ağır ağbiler vardı, ortaokuldan liseye geçer gibi bir şey oldu. Sonra Penguen olarak Bursa'ya giderken yolda samimileştik.

E.K.: Ortaokuldayken Pişmiş Kelle'de başladım. Duvarlarda asılı işlere bakıyordum 'nerdeyim ben, çok acayip yerdeyim' diye düşünüyordum. Bir yandan da Leman hayranlığı vardı. Leman-yak çıktığında çok büyülenmiş-

**Önceleri
çok kılandım,
bunlar beni
sevmiycek filan
ama yine de onların
yanında olmak,
sabahlamak
istiyorum.**

tim. Ama Pişmiş Kelle'nin son zamanlarına denk geldiğim için ölü bir dergiydi. Dergi kapanırken orjinal çizimleri paketledik. Poşetlere koyduk, isimler yapıştırdık üzerlerine, ceset torbaları gibi. Lombak'a geldiğimde Lemanyak'ta çok hayran olduğum adamların yanına gelmiş oldum. Önceleri çok kılandı, bunlar beni sevmiycek filan ama yine de onların yanında olmak, sabahlamak istiyordum. İşimi evde yapsam da bilerek iki kare boş bırakıp dergide tamamlıyorum. Mesela Oky çok mesafeli duruyordu, bu adam kesin uyuz oluyor bana diyordum. Hatta evde aynaya bakıp prova yapmıştım; bana bir şey derse; 'sana ne lan, sen ne hakla kovarsın beni' demeyi düşünüyordum. Meğer Oky hiç öyle değilmiş, çok iyi anlaştık.

Y.Ö.: Okul bittikten sonra Ankara'dan geldim. Üniversite döneminde karikatür çiziyorduk ama

çizdiğimizizi sanarak, öyle ayda yılda bir tane. Lemon'a gelince ilk defa mizah dergisi görmüş oldum. Orada motor gibi, gayet hızlı, gecede birkaç sayfa iş. Galiba asıl çizimler buradalar dedim. Başta ayak uydurmak kolay olmadı. Sabahlamalarda birer karikatürle filan başladım. Sonra Penguen'e geçince; başındaki adamlar telaşlı heyecanlı adamlardı, o yüzden aralarına sızmak hem kolay hem de zor oldu. Güzel sanatlar filan olunca çizgi anlamında gösteriş yapayım, insanlar çizdiklerimi çok beğensin diye iyice zorluyordum. Fakat samimi gelmiyordu okuyucuya. Asıl kafamdakini yapmak Penguen'de kismet oldu.

Çok fazla konuşmuyormuşum. Gözlem de yok, öyle duruyormuşum. Abim otoriterdir, onun himayesi altında geziyordum küçükken.

Çocukluk

U.S.: Çok fazla konuşmuyordum. Gözlem de yok, öyle duruyordum. Abim otoriterdir, onun himayesi altında geziyordum küçükken. Kafam rahattı, dışarıdan tehlike gelecek diye düşünmüyordum. Onun yanında her yere çok rahat girip takılıyordum. Hep abimin çevresiyle arkadaşlık ediyordum, kendi yaşlılarımla anlaşılamazdım pek. Mizah dergileriyle öyle çok ilgili olmadım. Abim Lemon getirir; üniversitede herkes bunu okuyor, al oku derdi. Okuyordum ama hiç anlamıyordum, mizah kültürüm yoktu. Çok Türk filmi izlerdim. Amatörken bir sürü cinsel içerikli espiriler getiriyordum, Tuncay Akgün bana "yaşadığın bir şeyi çiz" demişti. O zamanlar 16 yaşındaydım, yaşamamıştım ama yaşamayı çok istiyordum. Yaşasaydım çizmezdim. Artık cinsel içerikli espiriler çizmiyorum.

E.K.: Penguen'de Sandıkçı'nde resmettiğim gibi bir çocuktum.

Baba korkusuyla yetiştim, anneye daha yakındım. İkisi de ilkokul öğretmeni, çok idealisttiler. Babam bir yandan da yağlı boya resimler yapıyordu. Bana da resim yaparmışım, zaten çizmem gerekiyormuş gibi geliyordu. Ben de resim yapıcım dediğimde; ama ileride başka bir şey ol diyordu. Çok klasik hikayedir ama Girgır alıyordu babam, okuma yazma bilmezken de onlardan bakıyordum. İlkokulda çizgi roman çok fena sardı beni. Tommiks'ler, Örümcek Adam'lar, Süperman'lar... Babam bir ara çizgi romanı yasakladı. Sebebi olarak; balonları büyük harfle yazıyorlar diye bir gerekçe sunmuştu. Salonda, dolapta duruyordu çizgi romanlar. Orada soba yoktu, misafir geldiğinde onlar oturma odasında ben salona gidip soğukta, kapının arkasında hızlı hızlı okuyordum. Tam apart-

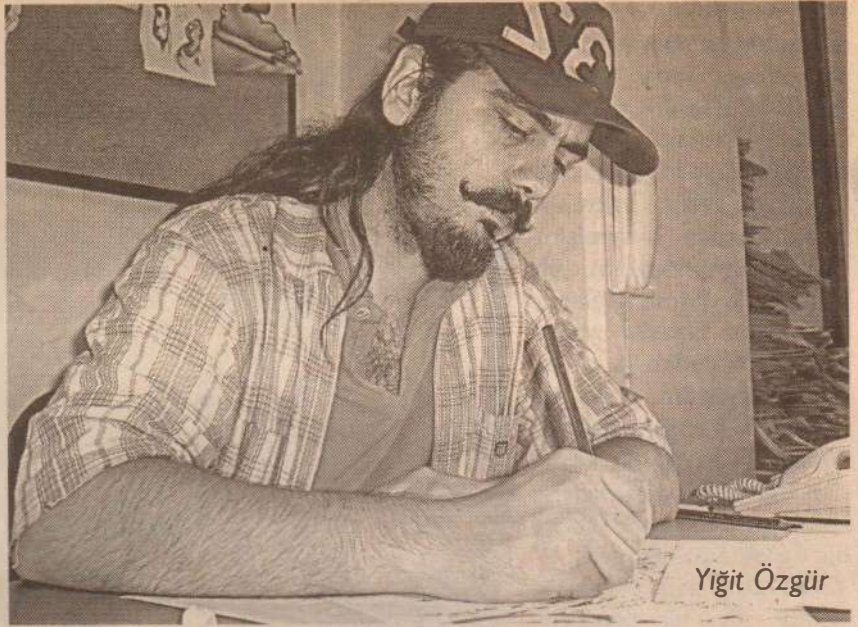
man çocuğuydum ama hisliyim de. Bir yakın arkadaşım vardı, o da ev sahibimizin oğlu. Yani sosyal konum olarak benden çok güçlü. Oyun oynarken bir şey olsa, haklı da olsam; "çıkın o zaman evimizden" diyordu. Mistik diye defalarca çizdim, okusa herhalde çok bozulur. Okurlardan da bir sürü mail geliyordu "mistik çok i.neymiş" gibi. Aile önemliydi, dört kişiydik, hatta şöyle bir tiki-m vardı; bir yere dokununca oraya, nefesimi içime çekerek üç kez daha dokunuyordum. Ailemdekiler ölmüyordu o zaman.

Y.Ö.: Çocukluğum ergenliğe kadar mutlu geçti. Antalya'daydım, büyük bir şehir olmaya başlamıştı. İlkokul, ortaokul bir mahallenin içinde bol arkadaş. Bilindik çocuk kalıplarının tümünü uyguluyorduk. Portakal bahçesine de dalınıyordu, tuf tuf diye külah savaşları da yapıyordu. Elime kâğıt kalem geçirip saatlerce oyalanırmışım. Kolay arkadaş bulurdum. Ergenlik döneminde her şey tamamen tersine döndü. Çizgi, eğlenceli zamanlarda da, sıkıntılı zamanlarda da hayatımda büyük bir yer kaplardı. Mesela ikili üçlü gruplar halinde duvarın üstünde oturulur, gelenle geçenle dalga geçer. O tip arkadaşlarla da aram iyiydi ama bu tarzı pek tercih etmezdim, biz daha çok kendimiz uydururduk. Çizgiden ziyade mizaha ilgi apayrı bir şekilde kendi kendine gelişti.

Okul

U.S.: Okula erken göndermişler beni. Orta ikiye kadar çok iyi bir öğrenciydim, sonra düşüş başladı. Sanayi mahallesindeydi okulumuz. Tam böyle en hassas olduğum dönemlerde yaşımdan büyük adamlarla okuyordum. Arka sırada 31 çekenler vardı, onları görünce nooluyo diye kalıyorsun.

E.K.: Anne baba öğretmen olunca okul büyük sorumluluktuk. Daha ilkokuldayken babam, bilimle ilgili sorular sorardı. Ablam ilgili olmadığından bilmiyordu ben cevap veriyordum. "Eee tabii bileceksin, sen fencisin" derdi ablam. Daha o zaman karar verilmişti,

ben fencyidim. Astronot olacaktım da sonra mühendis olmaya karar verdim. Anadolu Lisesi'ni filan kazandım. İlkokulda çalışkan gibi gözüküyordum, anadolu lisesine gelince baktım ki en tırtlardan biriymişim. Fen bölümündeydim, bir yandan da Pişmiş Kelle'de çiziyorum. Sınavlar yaklaşınca "yok dedim ya, ne feni". Vazgeçtim, güzel sanatlar okuyacağım diyerek annemleri bayağı bir zorladım. Annem son zamanlara kadar şu okulu bitirsen de bir tıp okusan diyordu.

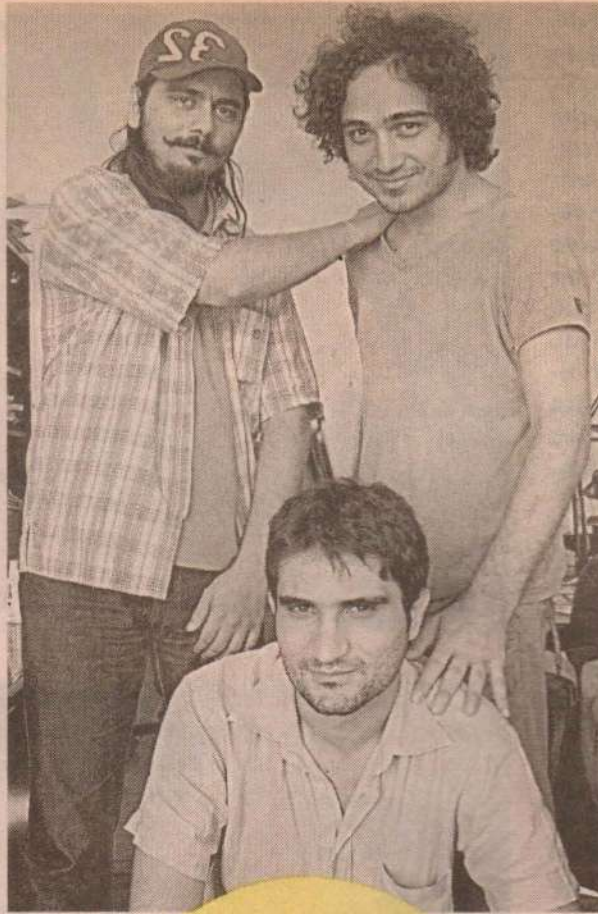
Y.Ö.: Orta halli, bazen teşekkür alan bir öğrenciydim. Zor anlarda çizmek kaçıştı ama hiçbir zaman kurtarmıyordu o kaçış. O yüzden kurtarıcı gözüyle bakmadım ama sıkı bir eğlenceydi. Okulda başa kötü bir şey gelmişse eve gelip güzel bir şey çizince kendime terapi yapabiliyordum. Ne okul, ne çizgi açısından ailem sorun yaratmadı.

Kahramana gel

E.K.: Uzun, 50cm.'lik, orası burası kırık cetvelle Kara Murat oluyordum. O zamanlar filmlerden görüp etkileniyordum ama daha sonra çizgi romanını da okudum. Hatta çizgi romanda siyah saçlı görünce, ne kadar farklıymış diyerek yadırgamış, hangisi olacağıma karar verememiştim. Bir de Süperman olurdum. Annem yokken beyaz slip donu boyayarak kıpkırmızı yapmıştım. Mavi eşofmanın üzerine onu giyiyordum. Sobanın üstünde bir örtü vardı, onu da pelerin yapıp koltuktan koltuğa uçuş.

Y.Ö.: İkili karakterlerde birisi daha ufak tefek ve daha zekice olur, diğeri daha saf ve iridir. Ben hep o iri ve saf olana bezetmişimdir kendimi. Başta çok rahatsız oldum çünkü anladım o olduğumu. Sonra eğlenceli geldi, o biraz daha rahat, daha güzel bir tip gibiydi.

U.S.: Farkında olmasam da, terliklerden eşofmana ayrıntılı bir şekil-

Diyorlar ki, karikatürlerindeki mantığı istiyoruz. Ondan sonra evde 'ben karikatürlerimde ne yapıyorum'u düşünmeye başlıyorum.

de anlattığım tipler var ama onun da çok farkında değilim. Öyle Ersin'le o da vardı, bu da vardı diye konuşurken çıkan kahramanlar.

Köşe kapmaca

U.S.: Penguen'e ilk karikatürle başladım. Sonra köşede kalan yere bari buraya bir şeyler yazayım da kolay olsun demiştim. Yazıyı daha da büyüt denildi, şimdi iyice büyütüyorum. Yazdıklarım mizah yazısı herhalde. Bazen yazarken baştan plan yapıyorum ama hiç plana sadık kalamıyorum. Sonlara doğru kaptırıp gidiyorum. Aslında bir hedef belirliyorum; şuraya gidicem,

şunları yapıcım, şöyle de bitecek yazı diyorum ama daha hiç öyle bittiğini görmedim. Konuşarak çalışıyorum, bazen muhabbet arasında tavana bakıp daldığım oluyor. Yiğit çok kızırıyordu bu duruma.

Y.Ö.: Kayıt yapıyor, köşesini çıkartıyor o an. Kayıt yapacaksan hiç oynamayalım yani. Ama sonra alıştı, tavandan biraz aşağı indi. Yüze bakarak kayıt yapmayı öğrendi.

U.S.: Daha önceden pek mizah yazısı okumadım. Aziz Nesin'in bir iki kitabını, üniversitedeyken Dostoyevski kitapları okudum. 'Yer Altından Notlar', 'Kumarbaz'ı çok sevmiştim. Bukowski seviyorum ama nedense kimse sevmiyor. Onu sevmek demode olmuş galiba. Çok fazla film izlemem ama çok sevdiğim filmleri sürekli izliyorum. Robert de Niro'nun 'Deer Hunter' var

mesela. Küçükken Türk filmlerinin hastasıydım.

E.K.: Kendim olanı bulma aşamasında çok zorlandım. Klasik çizgi roman yapmak, Süperman'ler, X-Men'ler gibi takılmak istiyordum. Ortaokuldayken Hıbrı'da Kenan Yazar'ın çizgileri bana çok acayip gelmişti. Ve o kadar beğenmişim ki; çizgi roman ancak onunki gibi olabilir diye düşünmeye başlamıştım. Zaman içerisinde anladım ki öyle fantastik mantastik yönlerim yokmuş. Sosyal hayat, ilişkileri anlatmayı, apartmanda yalnız kalan çocuğun ruh hali gibi şeyleri seviyormuşum. Sandığı de bu durumun direkt anlatımı oldu. En başta dört haftalık bir şey yapacaktım, sonra beğenilince öyle devam etti. Köşemde yaptığım; bir konu hakkında 'hani şöyle olur ya' şeklinde muhabbet. Babam çizgi romanımı yırtmıştı gibi özel bir durumu hissederek çizmişken, birilerinin 'yalan lan bu' demesi insana koyuyor. Çünkü 'gelin bir şey söyliycem ama kimseye söylemeyin' gibi samimi yaklaşırken herkes senin gibi

olacak zannediyorsun ama anlıyorsun ki bazıları 'hass.ktir lan' der gibi duruyormuş. Anlattıklarımın otürü okur beni tanıyor. Hatta şöyle bir mail almıştım; Ersin seni bugün İstiklal'de gördük, selam verdik almadın, ne oldu g.tün mü kalktı? Çünkü ben, onun her hafta dergi sayesinde muhabbet ettiği bir arkadaşım. Okulda filan yeni birileriyle tanışma sıkıntısını çok çekerdim. Belki de bu köşe onun bir tepkisi oldu; alın kardeşim tanıyın, uğraştırmayın beni.

Y.Ö.: İlk başta yaptığımız köşeler zamanla değişiyor, bu da iyi bir şey, aynı kaldıkça sıkıntı verir. İstiyorum ki mizah anlayışıyla birlikte çizgi de değişsin. Mesela benim görüntü hafızam hiç yoktur. Hep aynı kıyafetler giyilir, aynı sokaklarda dolaşılır... Tinerici çocukların olduğu bir karikatür yapmıştım, Tuncay Akgün; 'hiç mi tinerici çocuk görmedin, hiç mi etrafına bakmıyorsun' demişti. Biraz öyle, daha küçük anlarla ilgiliyim, karikatürleri de oralardan çıkarmak hoş oluyor. Mesela grup halinde bir iş yaparken aralarından birinin durup, diğerlerine bakarak 'ne güzeliz be' deyip daha bir şevkle çalışmaya başlamasını başka bir şeye benzetmeye kalkıştım. Bir tarikat ortamında zincirle sırtına vuranlardan birisinin durup, arkadaşlarına bakıp 'iyiyiz be, iyi gidiyoruz' diyerek sonra daha sert devam etmesini çizmeye çalıştım ama sıçtım, yapamadım. Bu tip küçük ayrıntılara ilğim var, bunların karikatüre dönüşenlerini ayıklamaya çalışıyorum. Espri çıkarılacak belli konular var ama o zaman bana sürpriz olmuyor. Çizerken ben de eğlenmek istiyorum.

Profesyonelliğe geçiş

U.S.: Kemik'le birlikte profesyonelliğe geçiş yapalı üç yıl oldu. Yaptığım işi çok fazla ciddiye almıyorum. Tabii kendi yaptıklarımı, yoksa karikatür sanatını değil. Severe yaptığım zaman mutlu oluyorum ama çok nefret ettiğim zamanlar da oldu. Çok çalışıyorum çünkü yaptığım şeyi beğenmek istiyorum. Beni de beğensinler, işle-

rim sevilsin istiyorum. Ahmet Yılmaz; "Küçükken güzeldik, büyüdük çirkin adamlar olduk. Yeniden küçüklüğümüzde bizi seven ağbileri, ablaları istiyoruz, o yüzden karikatür çiziyoruz" gibi bir şey demişti. Yeniden sevilmek istiyoruz işte. Bir de Yiğit'in dediği gibi; eğlenmiyorsan güzel gelmiyor hiçbir şey. Bazen soruyorum, karikatür üzerine hayat kurulur mu? Çünkü ailem memur kökenli olduğu için hep sağlamcı. Babam bana memur sınavlarına gir de lojmanın olsun demişti. Herhalde genlerime işlemiş, her zaman için bir gelecek kaygısı var. Penguen kapansa girişimci bir adam olmadığım için evde otururum herhalde.

E.K.: İş hakkında çok konuşuyoruz. Hatta bu konuyla ilgili birbirimizi çıkmaza soktuğumuzu da düşünüyorum. Neyi sevdiğimi ve neye karşı yeteneğimin olduğunu çözme aşamasındayım. Öyle fantastik öyküler çizmek istemiyorum ama Umut ve Yiğit'teki mizah yeteneğini de kendimde görmüyorum. Bir şeyler anlatmayı seviyorum sadece. Bu beni nereye götüreceğini bilmiyorum. Sinemayla ilgilen-

mek istiyorum. Bununla ilgili kitaplar almıştım ama onların da dilleri, teknikleri çok eskiymiş, hiç hoşuma gitmedi. Woody Allen'ın hikâye anlatımını seviyorum. Bu tip biçim arayışlarına girmeye çalışıyorum şu sıralar. Ama iş ve gelecek açısından endişeliyim.

Y.Ö.: Karikatür dışında başka projeler için teklif geldiğinde hep aynı şey oluyor. Diyorlar ki karikatürlerindeki mantığı istiyoruz. Ondan sonra evde 'ben karikatürlerimde ne yapıyorum'u düşünmeye başlıyorum ve bulamıyorum. Tamam bir şeyler yapıyorum ama tanımlayabildiğim çok dandik olan kısmı. Tanımlayamadığım kısmı seviyorum. Penguen'deki köşemde başından beri hep yorumcu gibiydim. Bir espriyi naklen sunmayı beceremiyorum. Daha çok çarpıtıp değiştirmek, başkalaştırmak hoşuma gidiyor. Bir süre sonra başkalaştırma işinin tekniği kendini belli ediyor. O zaman onu da başkalaştırmak lazım ki, yeniden çizme heyecanı olsun.

Dergilik konusunda da çok ucuz, ekmek fiyatına bir dergi olsun isterdim.

Geberten aşk
U.S.: Hem aşık sam, hem terk edil-

İş hakkında çok konuşuyoruz. Hatta bu konuyla ilgili birbirimizi çıkmaza soktuğumuzu da düşünüyorum.

mişsem kendimi kaybederim. Bir kız arkadaşım evlenmişti, çok kötü hissetmiştim kendimi. İçip, kulağımın arkasında sigarayla gelmişim eve. Sonra da ağlamıştım, hem de kuru fasulye yerken. Hem ağlıyorum, hem yiyorum. Özlü

söz olarak da diyebilirim ki; "ben aşkı 100 metreden tanırım".

E.S.: Kubrick'in çektiği 'Lolita' filmi çok seviyorum. Orada adam deli gibi aşık kıza ama kız mankafa, acayip yüzeysel. Ben de ona benzer çok mankafa bir kıza aşık olmuşum. Belki o yüzden çok vurmuştu o film beni. Hislerimi tarif ediyordum; "göğsümde bir delik var, orada da bir zar var, sürekli rügâr esiyor ve o zar titriyor..." böyle hissediyorum, bir hayal et diyorum. "Üff ya, hadi sinemaya gidelim, filme gecikicez" diyordu. Bir şeyi ilk kez böyle gözle görülür bir şekilde kaybettim.

Bazen soruyorum kendime, karikatür üzerine hayat kurulur mu?

Y.Ö.: Üniversite- de körkütük aşık oldum. Teybe Hakan Peker şarkısı koyuyorum; 'aşkımız göze mi geldi, di- ze mi geldi' öyle bir şeyler. Onu ağ- layıp söylerken bir- den patlayıp gülmeye başlıyorum. Çok garipmiş, o

aşkmış işte. Pek tecrübeli olamadım, bu tür ikili ilişkilerde iyi değilim. Yüz yüze olması da gerekmiyor, telefonda, bilgisayarda da sıkıntılı bir durumum var.

E.K.: İlişki kavramına inanmaz oldum. 'Kızlar aslında böyle düşün- müyümüştü laa' diye farkediyor- sun. Erkek daha kısa vadeli planlar yapıyor ama kadınlar daha farklı düşünüyor. Böyle bir durum var- ken, o zaman 'ilişkiler tükenmek içindir'e varıyor olay.

Özel ilgi

U.S.: İşte bundan şikayetçiyim; hobim, başka uğraşım yok. Film

alıyorum, birinci CD'de bırakıyo- rum. Belki biraz kitap... Can Ko- zanoğlu'nun 'Acemi Eğitimi'ni gerçekten 'ulen ben yazsaydım' diye kıskanarak okudum. Müzik severim ama onda da belli bir tercihim yok. İnternete dalmayı severim. Gerçi durdurdular ama haysiyet.com diye bir site var. Oradaki yazıları çok seviyordum. Mizah dergisi dışında, sahaflardan eski dergileri alıp okurum.

E.K.: Sinema dergilerini takip edi- yorum. DVD arşivi yaptım kendim- ce. Küçüklüğümde çok sevdiğim 'Voltran' gibi çizgi filmleri internet- ten indiriyorum. Girişimde bulun- madım ama çocuklara resim dersi vermek istiyorum. Çok hayırsever adam portresi çizdim galiba; bir de 'hayvan barınakları' var. Selçuk Er- dem bir şeyler yapmıştı, kupa mu- pa, t-shirt oldu. Buralar gerçekten kötü durumda; aşıktan ayağını ke- miren köpek var. Sivasta da kahve- den adamlar toplanıp hayvan barı- nağını basmışlar, köpeklere teca- vüz edip öldürmüşler. Bunlar çok duyulmuyor, bununla ilgili bir köşe çizmeyi düşünüyorum.

Y.Ö.: Motorsiklete binmeyi se- viyorum. Motorsiklet evden di- şarı çıkmamı sağlıyor. Bursa'ya gittim, arabalı vapur olduğu için kolayca bir saatte gidiliyor. Çok korktuğumdan hız yapmıyorum. Her an her yerden bir şey çıkabi- lirmiş gibi paranoyakça kullanı- yor, şehir içinde en fazla 30-40'la gidiyorum. Kısa süreli hobilerim var. Bateria merak saldı, saç- ma bir dürtü oluyor, onun bütün gereçlerini almak gibi bir zorun- luluk hissediyorum. Aldım davul takımını, evde dolabın üstünde yatıyor. Bilardo oynamaya başla- yınca eldiven aldım. Sanki profes- yonel turnuvalara katılacakmışım gibi. Böyle daldan dala...

Futbol

U.S.: Beşiktaş ve Çarşı. Beşiktaş semt olarak beni çok heyecanlandıran bir yer. Üniversitedeyken bir kahvehane vardı, topluca okey oynamaya hep oraya giderdik, nasıl bir üniversiteyse artık.

E.K.: Takım tutmuyorum. Yalandan Fenerliyim dedidğim zamanlar oldu ama futbolu pek bilemedim. Çocukken de bir kere mi ne oynadım, kaleci yaptılar beni, onda da çok gol yedim.

Y.Ö.: Çocukken daha ilgiliydim sonra bitti. Küçükken hastalık derecesinde Beşiktaşlı'ydım şimdi çok yalandan taraftar oldum. Dedem (Celal Algan) eski Beşiktaşlı futbolculardanmış. Çikletlerin içinden fotoğrafları çıkardı.

Aile kurumu

U.S.: Baba olmak istiyorum. Benim yapamadıklarımı evlatlarım yapacak... Evlilik meraklısı olduğumdan kız arkadaşlarım benden kaçıyor. Kızım olursa adını 'Eylül' koyarım, erkek ismi düşünmedim.

E.K.: Marjinal bir hayat yaşayacam diye düşünüyordum ama yok, kesinlikle baba olmam lazım. Hatta yakın bir zamanda istiyorum. Deniz ismini seviyorum, kız da olsa erkek de olsa 'Deniz' adını koyarım.

Y.Ö.: Haftada bir defa istiyorum, sonra geçiyor. Evi bok götürdüğü zamanlarda, hani bir kadın olsun bunu temizlesin değil de; ortak bir düzen olsun hesabına istiyorum. Ben de ilişkiye başlar başlamaz ileriye planlıyorum ama kendim için büyük bir gazı gelişmiş o.

Avrupa Avrupa duy sesimizi

U.S.: Bütün mühendislik öğrencileri nedense Kanada'ya gitmek için yanıp tutuşurdu. Kanada'da dayım var, ben de gitmek istiyordum. Sonra yalan olduğunu anladım. Zaten yapamam, sabah kalıp 'hello' diyemem.

E.K.: Bir kez Amerika'ya gidicem ama yaşamak için değil, gezmeye. Amerika'da ya da Avrupa'da bir çizgi roman albümü yapmak da her zaman hayalim ama uzun süre kalamam oralarda.

Y.Ö.: Turistik.

Kendiliğinden

NİLÜFER AÇIKALIN

Kıyısından köşesinden bucak bucak kaçarcasına, uzaya uzaya salkım saçak kırılıp dökülerek, koşup yollarda unuttuğum gölgemi bile dönüp geriye yakalayıp, kendime katmaya gerek bile görmeden... of... kim bu... zor... yok zorla... ah... - yap- bu -ma- yağmalama... sen beni bari tut biraz satır kesme dur dinle yok canım zor mu dedin yok canım sandığımdan çok daha kolay olacak.

Sağlıklı bir güvercinim, pençemle yumurtamı ezdim. Aklım biraz karıştı, sarısı beyazına karıştığı gibi kabuğu kireç gövdemden kırıttı çıtır ayağımın altına paspas yapıp kıyısından köşesinden kafesin...

Sahi konsept neydi beyim? Ben biraz dağıldım.

Şu havanın can alıcı ciğer söken hâli mi kapımda eşik oyunu oynayan? Bildiğim şu ki, zincirlerimi söküp beni dışarı attıran dişlerimdeki sokak çocuğu çürükleri. Gövdem iğrençliklerle doluydu, oysa şimdi ayaklarımın altında. Özgürleştirdim birden, olmayacak zamanda, aniden, hiç hesapta yokken, hem de artık bir daha bu duyguyu yaşayamayacağımı düşünmeye başlamışken. Bir his bu kadar mı güzel olur. Uçurur, elini ayağını keser, yerden göğe olta atar tutar, bereketlidir de, bu kadar mı hissettikçe artar. Salıncak kurup

hilal ayın iki ucuna iter, çeker, tutar, yakalar, sallar.

Bu kadar mı mutluluğun ucu bucağı? Bu kadar işte, bu kadar.

Yüreğim etten, kandan bir organ nihayet. Bir neşter keser, doktor mincıklar, arıza varsa -ki illaki var- onarıma sokar, icabında pil bile takar. Vakti süren yavaşar. Masa sandalye değil ki beden, elle tutulur, tıp ilerledi tüm kanamalara çare hemen bulunur. Ruhu hesaba ne zaman katacağım diye aklıma gelmişken belirtmeliyim, onun yaralarından söz etmekten usandım, bıktım sıkıldım. "Ruhuma deva yok" diye karar verip kıyısından köşesinden bucak bucak kaçarcasına kafesten dışarı çıktığımda yumurtamı ezmiştim, bitiktim, perişandım. İnanılmaz ama o an hem de hemen deva çıktı karşıma, özgürlük! Ancak; bir tomurcuk çiçeğe dönerken sarsılmaz mı? Sarsıldım. Kendime şu soruyu sordum, "neden?" Hesap verdim kendime, "bu sadece bir his, sen aynı sensin yine sen!"

**Uçurur,
elini ayağını
keser, yerden
göğe olta atar
tutar, bereketlidir
de, bu kadar mı
hissettikçe
artar.**

Sonra ceza kestim kendime "ben yok artık ben" Özgürlük ödül gibi gerçekleşti o zaman sardı sarmaladı, nasıl anlatsam, aşk gibi bir yanıyla, bir yanıyla anne sevgisi, sanki biraz çocuk olmak gibi özgür olmak, yolda giderken ayaklarına teşekkür edebilmek, özgürlük demek sadece var olabilmek.

Yatmadan önce hayaller
kurmadan uyumazdı çocuk

her
güne
bir
hayal
eda
oral

Gerçekleşeceğine kesinlikle
inandığı mucizeler olacaktı
onun hayatında.. o inandıkça
da gerçekleşti mucizeler...

Sonra bir
gün çok
çalışıp yo-
ruldu, gelip
ziint diye
uyudu.. Ne
düş kıldı
Ne masal
Uykudan
önce...

Düşler unutulup günlük
kayıplara dönüşünce yatma
öncesi...

planlanan
yatırımlar,
envanterler,
Z raporları,
çek tarih-
leriyle doldu

Eskiden bağlandığı
kahramanlar...

... yerini başkalarına
bıraktı...

Vay
Nası yapmış-
lar binaya
bak! Buranın
cam silme
işini alan..
... işte o
paraya
para
demez
Allaama...

Anlatılan efsaneler...

5 gün sonra
şafakta beni
doğu tara-
fında bekleyin

...rutinde yok oldu...

HUZUREVİ

Oolum 5 ay
içinde ziyaretime
gelirsin diy mi?
na evladım? hi?
Unutma babanı..

taam baba
yaa geliriz
işte bi
zaman

Düşsüz, mucizesiz, kahramansız
efsanesiz hayat da
sıradanlaştı, vefat oldu...

Çiftleşemeyen bir hayvanın huzursuzluğuna sahip ülkenin vatandaşları, çiftleşmekten yorgun düşmüş ve acıkmış ülkelerin vatandaşları tarafından pişirilip yenmektedir.

Yoklama Vardiyaları
●●●●●●●●●●
HAKAN GÜNDAY

Türk'ü ye

Okuma kılavuzu: Aşağıdaki metin, gözün ve zihnin tamamlama yeteneğine güvenilerek yazılmıştır ancak bir insana ne kadar güvenebileceğini ancak okuyan anlar.

Dokuz kişi. On sekiz göz. Oda. Tek göz. Dar tavan. Alçak duvar. Camsız. Dokuz dil. Konuşur. Anlamaz. Oturmuş. On sekiz ayak. Bağdaş. Çember. Mum. Tek. Gölgeler. Çok. Ağlar. Öksürür. Kusar. Kapisız. Çıkamaz. On sekiz el. Çarpı on parmak. İşe yaramaz. Zaman. Başlamaz. Bitmez. Dokuz acı. Acımaz. Dünya. Dokuz ülke. Gerisi televizyon. Gerisi sahil. Biraz kum. Biraz deniz. Su. Tuzlu. Ağızlar kuru. Sus. Hepsi. Açlık. Ölüm. Korku. Hesap. Hızlı. İnsan. Çıkar. Güç. Zayıf. Ortaklık. Suç. Denge. Dayanmaz. Değişir. İhanet. Dengesiz. Düşer. Tutunur. Politika. Spor. Sanat. Kokain. Kanat. Tekrar sus. Hepsi. Açlık. Ölüm. Korku. Hesap. Kuşku. Belki. Yasa yok. Koyucu sağlar. Delinir. Kurallar. Ahlak. Her şey. Hayatta kalmak. İlk ödev. Tedirgin. Dokuzun birincisi. Bir zamanlar Amerika. Eski patron. Önce duygu. Sonra hayal. En son düşünce. Plan. Tamam. Tek yol. Dört köşe. Sır geçirmez. Kimse duymaz.

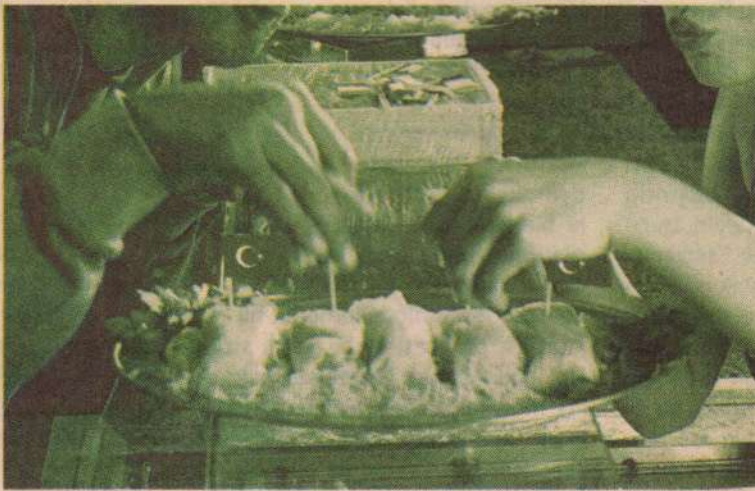
Hatırlanmaz. Force majeure. Pişmanlık yok. İnsanlığa sığar. Her şey. On sekiz kulak. Soldan sağa. Fısıldar. Türk'ü ye. Soldan sağa. Diğer fısıldar. Türk'ü ye. Üçüncü şaşırır. Bilir. Borç sörfü. Eğilir. Özgürlük Heykeli. Meşale. Yanık dil. Baş eğer. Dalga bitmez. Fısıldar. Türk'ü ye. Dördüncü. Bekaret. Masum. Amnezik. Ar yerinde. Damar kalın. Ama zar. Patlar. Kulak orospu. Kafa pezevenk. Soldan sağa. Fısıldar. Türk'ü ye. Beşinci. Red. Son insan. Ter. Fedakarlık. Bir ton ter. Hâlâ red. Titreme. Açlık. Ölüm. Korku. Panik. Evet. Buraya kadar. Gerisi yok. Ölüm son. Affet. Fısıldar. Türk'ü ye. Altıncı. Kahkaha. İnsan hakları. Hayvan hakları. Farksız. Et yer. Kırmızı. Sarı. Türk. Fısıldar. Soldan sağa. Türk'ü ye. Yedinci. Korkak. Sektirmez. Soldan sağa. Fısıldar. Türk'ü ye. Sekizinci. Sondan birinci. Komşu. Ege. On iki ada. On iki burç. Büyük hayal.

Bir, dokuza bedel. Bir Türk herkese yeter. Lezzetlidir. Et. Kalori. Sünnetli. Sonrası tufan. Şimdilik fısıldar. Soldan sağa. Türk'ü ye. Dokuzuncu. Duyar. Yanlış. Bağırır. Türkiye!

Okuma kılavuzu: Aşağıdaki metinse, hiçbir şeye güvenilmeden yazılmıştır.

Bazı yüzyıllarda dünya bir lokantaya dönüşür. Müşterileri, masaları, garsonları, aşçıları olan bir lokanta. 2005 yılında, Türkiye, topraktan yapılmış bir fırındır ve içinde çok lezzetli Türkler pişirilmektedir. Türk'ün Türk'ten başka sevgilisi yoktur, sözü, son insanın Türk olacağı kadar doğrudur. Dolayısıyla, çiftleşemeyen bir hayvanın huzursuzluğuna sahip ülkenin vatandaşları, çiftleşmekten yorgun düşmüş ve acıkmış ülkelerin vatandaşları tarafından pişirilip yenmektedir. Türk'lerin pişirilmeye tariflerini öğrenmek için televizyon haberlerini izlemek yeterlidir. Türk mutfağı, dünyayı bir yüzyıl daha doyuracak kadar kültür ve tarih zenginliğine sahiptir. Ayrıca, misafirperver Türk mutfağının duvarında bile yazar: En büyük Türk'ü ye, başka büyük yok!

Afiyet olsun. **h**

Belki biliyorsunuz, belki bilmiyorsunuz, Atatürk Anadolu'da başlayan direnişe biraz geç katılmıştı. Hatta bazı beklentileri gerçekleşseydi, Anadolu'ya hiç geçmeyecekti diyenler bile var. Farz edelim ki Atatürk, Kurtuluş Savaşı'na katılmadı, askerlikten de atıldığı için işsiz kaldı. Acaba ne iş yapardı?

1936, Atatürk, Beylerbeyi Sarayı'nda verilen Balkan Festivali Balosu'nda gençlerle zeybek oynuyor.

Atatürk asker olmasaydı

ÜMIT BAYAZOĞLU

Bundan iki-üç ay kadar önce bir kitap çıkmıştı. Ankara'dan **Oğuz Akay** adında bir arkadaş "yapmış" bu kitabı. "Yapmış" diyorum, çünkü bu yazılmış değil, çeşitli hatıratlardan derlenerek yapılmış bir kitap. Adından da anlaşıldığı gibi kitap Paşa'nın o dillere destan sofrası hakkında. Anlatılar ise o sofradan -az ya da çok- kendince nasipleneler. Bu zevat (1), "Memleketin bu sofradan idare edildiğini, devrimin en hayati kararlarının bu masa başında alındığını" söylüyor. Nitekim aşağıdaki dipnotta adları sıralı "seçilmişler", o meşhur sofrada tanık oldukları olayları, konuşmaları anlatırlarken, Paşa'nın önemli günlerin arefesinde içkiyi kestiğini, hayati hiçbir kararı alkol tesiriyle almadığını özellikle ve ısrarla vurguluyorlar. Kitabın asıl merrami da bu zaten: "**Yurt ve devrim işlerinde bir damla dahi içki tesiri yoktur.**"

Hepimiz için insanlarız, "vakti hacet gelip çattınca" yaşanan o sabırsız telaşı, alkolün coşturduğu o yaratıcı ruh hamlesinin nelere kâdir olduğunu, insanların asıl kimliklerini sarhoşken nasıl sergilediğini, sonra "akşamdan kalma" ruh haliyle ne haller ettiğini bizden iyi kimse bilemez. O yüzden bu değerli anılar derlemesinin Atatürk'ü "alkolizmden aklama" gayretini bir kenara koyarak okuduk. Böyle okuyunca da karşımıza bambaşka ve neredeyse hiç bilinmedik bir Atatürk portresi çıktı. Şimdi sizleri işte "bu Atatürk"le tanıştırmak için "o masaya" davet ediyoruz. Paşa'mızın huzurunda sigara tellendirip, rakı içeceğiz. Sonunda müteşekkir kalacaksınız ve "Vay be ne kıyak Paşa'mız varmış" diyeceksiniz.

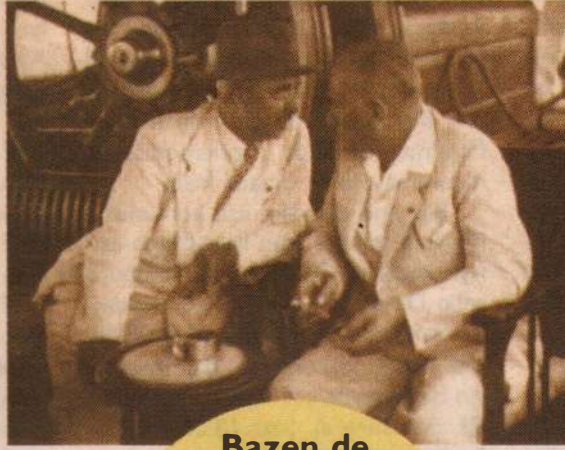
Müteşekkir kalacaksınız ve "Vay be ne kıyak Paşa'mız varmış" diyeceksiniz.

Gelelim sadede; meğer Atatürk gerçekten mükemmel bir müzisyenmiş de haberimiz yok! Bu yeni bir şey değil diyebilirsiniz. Çünkü hemen herkes Paşa'nın müziğe olan yakın ilgisi- ni bilir. Sevdığı şarkılar her anma töreninde çalınır. Dans ettiğini ve hatta coşunca zeybek oynadığını fotoğraflarından biliriz. Devrin ünlü sazandeleri ve hanen- delerini meclisinden eksik etmediğini duymuş ya da bir yerlerde okumuştur. Malûm, Konservatuar da onun eseri. Fakat Atatürk'ün müzikle ilgisi bundan da öte bir şeymiş meğer. Bir nehrin yatağını, akışını de- ğıştiren ulusal hareketin önderi, şafak sökerken Ankara ayazında gö- ğüs bağı açık sıla hasreti çeken bir delikanlı gibi içlenerek şu şarkıyı söylüyor: "**Uyanmaz uykudan**

cânân, uyanmaz / Sabah olduğuna güya inanmaz”, düşünebiliyor musunuz? Bu yine bir şey değil; şimdi size asıl keyiflendiği zamanlarda, **“Pencere açıldı Bilâl oğlan piştov patladı / Varın bakın kanlı da Bilâl yine kimi hakladı”** türküsünü söylerken, elleriyle pencereyi göstererek **“Varın bakın...”** deyince, sofradaki acemilerin o tarafa doğru koşuştuklarını, bunun üzerine Atatürk’ün, **“Yahu şarkı, şarkı...”** diyerek, etrafı nasıl yatıştırdığını söylesek inanmazsınız. Keza tıpkı hafızlar gibi bir elini kulağına atarak gazel çektiğini: **“Canımı cânan isterse minnet canıma / Can nedir ki onu kurban etmeyeyim cânıma”** veya masadaki herkesle beraber avaz avaz **“Karadeniz Karadeniz / Gelen düşman değil biziz”** diye marşlar söylediğini, Latife Hanım’dan ayrıldığı zaman (5 Ağustos 1925) odasında **“Bağrı yankı bülbüle döndüm”** türküsünü çaldirarak ağladığını biz de sizler gibi bu kitaptan öğrendik. Bir de bazen aşka gelip ayakta kadeh kaldırarak beyitler okurmuş, mesela: **“İç bade güzel sev var ise aklı şuurun! / Dünya varmış yokmuş ne umurun!”**

Atatürk’e biraz daha yakından bakınca görüldü ki, hakikaten gerçek bir müzisyenle karşı karşıyayız. Bunu ispatlamak için akademik bilgiçlikler taslayacak halimiz yok; sadece andığımız kitapta bol bol sunulan bazı göstergelere bakmak yeterli. Ama bundan da önce Atatürk’ün 24 saatine karışmak gerek. O gündüzleri uyuyor. Çünkü her gece sabahlıyor. Yakın çevresi ona **“Gece Bekçisi”** adını takmış. Köşkte âlem her gece dokuzda başlıyor. Şafak sökünce sona eriyor. Tabii, Paşa’yla beraber konukları, alaturka bir saz takımı, garsonlar ve aşçılar da sabahlıyor. Bu her gece böyle. Konukların bazıı malûm hep orada. Bir de ülke gündeminin tayin ettiği gelip geçici konuklar var. Bunlar bilgisinden istifade etmek için davet ediliyor.

Sofrada sadece meze (leblebi, peynir, mevsim meyvesi) ve içki oluyor. Yemek (hemen her zaman kuru fasulye-pilav) sabaha karşı, içki

Bazen de asabiyet nöbetleri tutarmış ki, anlatılanlara bakılacak olursa o zaman ecel terleri dökermiş konuklar.

faslı kapanınca çıkıyor ortaya. Bu yüzden acemi konuklar aklıktan sabaha kadar leblebi atıştırarak iyice şişerken, sofranın ekabirleri Paşa’ya çaktırmadan usulca masadan kalkıp mutfakta ayak üstü atıştırırlarmış. Gecenin rengini haliyle Paşa’nın hallet-i ruhiyesi tayin ediyor. Neşeli veya kederli gecelerinde şarkı üstüne şarkı okurmuş rahmetli. Bazen de asabiyet nöbetleri tutarmış ki, anlatılanlara bakılacak olursa, o zaman ecel terleri dökermiş konuklar. Müzisyenler yan odada unutulmuş böyle gecelerde. Onlar da yaver odalarında buldukları koltuklara kıvrılıp kestirirlermiş.

Paşa’mızın müziğe olan tutkusunu daha iyi anlayabilmek için onun Rumeli’nde geçen delikanlı çağında kimlerle düşüp kalktığına ve nerelere takıldığına da bakmak lazım. Geceleri, geleneksel müzik icra edilen lokallerde almış soluğu. Buralarda tanıştığı bestekar Selanikli Ahmet, kanuni Fethi, o devrin ünlü hanendelerinden Mustafa ve Necmi Beyleri dinleye dinleye müziğe gönül bağlamış ve yaratılıştaki inceleme, araştırma tutkusuyla bilhassa yaşadığı yörenin türkülerini söyleyip öğrenmiş. Mesela yukarıda adı geçen **“Pencere açıldı Bilâl oğlan”** ve **“Maya dağdan kalkan kazlar / Al topuklu beyaz**

kızlar / Yarimin yüreği sızlar / Eğlenemem aldana-mam / Vardar Ovası Vardar Ovası / Kazanamadım rakı parası” ile **“Manastır’ın ortasında var bir havuz / Aman havuz canım havuz / Manastır’ın kızları hepsinden yavuz / İçer çalar oynarım”** güfteli Rumeli türkülerini bizzat Atatürk notaya aldırması ve repertuvarımıza kazandırmıştı.

Atatürk, Manastır Askeri Lisesi’ni bitirip İstanbul’daki Harbiye’ye geldikten sonra okulda bir müzik grubu kurmuş ve bu toplulukta bizzat şarkı söylemiş. Bir profesyonel gibi müziğin kuramını da bilirmiş. Bazen çevresindekileri sorularıyla sınırmış da. Mesela ortaya **“Gazel nedir?”** diye bir soru atarmış. Hadi bilin bakalım, gazel nedir? Bilemediniz değil mi! O da zaten tatmin edici cevaplar alamayınca, **“Gazel, bir hanendenin makam kaideleri içinde ve usûl kaideleri dışında duygularını serbestçe ifade etmesidir”** diyerek dostlarına gülüp geçermiş.

1928’de, Atatürk hakkında o yaz İstanbul’a gelmediği için **“Felç oldu”** diye dedikodu çıkmış. Bunu duyar duymaz İstanbul’a hareket etmiş. Sabaha kadar Söğütlü yatıyla Boğaz’da dolaşmış içmiş. Ertesi gece Sarıyer’de Necmettin (Kocataş) Molla’nın yalısına gidilmiş (2). Molla kesesini, bilgisini ve aklını kullanıp, eşi benzeri görülmedik bir ziyafet sofrası hazırlamış. Atatürk’ün geldiğini duyan Sarıyer, Büyükdere ve civar halkı yalının önüne toplanmış, çılgınlar gibi gösteri yaparken Necmettin Molla huzura gelip, **“Paşam izin verirsiniz halka, şerefimize içmeleri için bira vereceğim”** demiş. Atatürk, kadehini eline alıp balkona çıkmış ve **“Bu kadehi şerefimize kaldırıyorum”** deyince, o gece Boğaz’ın dağları taşları sabaha kadar inlemiş, şarkılar türküler, gazeller manileri kovalamış. Güneş doğarken orkestra **“Bir bahçeden bir bahçeye salla yemeni”** şarkısını çalıyormuş. Atatürk de balkondan halka yemeni sallayarak ve söyleyerek şarkıya eşlik etmiş.

Bu geceden sonraki gece çok uğursuz bir gece oldu. Atatürk’ün açıklanamayan çelişkilerinden biri

işte o gece meydana gelmişti. 9 Ağustos 1928'de Kızılay yararına Gülhane Parkı'nda muhteşem bir konser düzenlenmişti. O sırada İstanbul'da bulunan Mısırlı şarkıcı Münire-tül Mehdiye'nin de katıldığı gösteri Atatürk'ün de katılımıyla çok güzel başladı ama bir felaketle sona erdi. Önce orkestra Tosca operasından bazı bölümler ve bir iki vals çaldı. Ardından Mısırlı Münire şahane bir müzik ziyafeti çekerek Paşa'yı aşka getirdi. Ardından bizden bir musiki heyeti geldi sahneye. Allı morlu şalvarlı kıyafetleriyle sahneye çıkan grup kötü seçilmiş bir repertuvarla herkesin içini baydı, millet esnemeye başlamıştı. Perişan manzara Paşa'yı çok üzdü, "Bu müzik bizim heyecanımızı ifade etmiyor" diyerek yüzünü astı. O devrin İçişleri Bakanı olan Şükrü Kaya da yemedi içmedi, Paşa'nın bu kelâmını Anadolu Ajansı'na yetiştirdi. Ertesi gün gazeteler **"Gazi Hazretleri klasik müziğin milli heyecanlarımızı güzel ifade etmediğini buyurdular"** diye manşet atınca korku dağları sardı; ödlele bürokratlar resmen alınmış bir karar olma-

**En çok
rast, mahur,
hüzzam, segah,
bestenigar
makamlarını
severdi.**

dan geleneksel müziğin sesini radyodan kestiler. Bu yasadışı yasak yıllarca sürdü. Atatürk her gece fasıl kurup kendi dinlediği halde halkından bu müziği esirgedi. Bu mesele Paşa'mız hakkında çözülememiş bir muamma olarak ortada kaldı.

Biz yine dönelim, asıl konumuza. Paşa'nın müziğe olan ilgisi bazen aşırıya kaçardı. Özellikle de İstanbul'a gelip Dolmabahçe Sarayı'nda kaldıkları vakitler. Akşamları saat 17.00'de, Veli Bey'in idaresindeki bando sarayın bahçesinde çalmaya başlar ve bu bir saat sürerdi. Saat 18.00'de Zeki Bey'in idaresindeki orkestra sarayın salonunda çalmaya başlar, saat 20.00'ye kadar bu fasıl devam ederdi. Bunlardan sonra da 14 kişiden mürekkep saz heyeti huzura gelir, sabaha kadar oradan ayrılmazdı. Paşa o gece hangi makamdan hangi şarkıların çalınacağına kadar her şeye karışırdı. En çok **rast, mahur, hüzzam, segah, bestenigar** makamlarını severdi.

Selanikli Ahmet'ten: **"Dilerse şadigâm olsun diler gönlüm harab olsun"**, Haşim Beyden: **"Kaçma mecburundan ey ahuyi vahşi ülfet et"**, Kazaskâr Mustafa İzzet Efendi'den: **"Gayirden bulmaz teselli sevdiğim"**, Dede Efendi'den: **"Ey gonca dihen hârı elem canıma geçti"**, Asım Bey'den: **"Câna rakibi handan edersin"**, Faize Hanım'dan: **"Badei vuslat içilsin kâsei fağfûrdan"**, Mahmut Celalettin Paşa'dan: **"Sevdiğim cemalin çünkü göremem"**, Ahmet Rasim'den: **"Lebi renginine bir gül konsun"**, Rıza Efendi'den: **"Zümrei huban içinde pek beğendim ben seni"**,

Hacı Arif Bey'den: **"Seyli ateşten emin olmaz yapılmış haneler"**, Civan Ağa'dan: **"Dil seni sevmeyeni sev deme lezzet mi olur"**, Şemsettin Ziya'dan: **"Mâni oluyor hâlimi takrire hicabım"**, Şevki Bey'den: **"Bir kere içen çeşmei pürhunû fenadan"**, yine Şevki Bey'den: **"Ruhum, emelim, kalbi nizarım zedelendi"**, yine Hacı Arif Bey'den: **"Meyhane mi bu bezmi tarabhane cem mi"** şarkılarını notaları-

na kadar bilir, keyfi yerindeyse bunları hiç teklemeyen bir bir söylemiş. Ayrıca **"Alın benim bağlamamı çalayım"**, **"Ayşemin kaşları kare"**, **"Dağlar dağlar viran dağlar"**, **"Yemenim turalıdır sevdiğim buralıdır"**, **"Atladım bahçene girdim aman güller fincan"** gibi Rumeli türkülerini de söyleye söyleye o meşhur etmişti.

Paşa'nın bestekâr Selahattin Pınar'a ayrı bir düşkünlüğü varmış. Çünkü bu sanatçı onu bir defasında okuduğu bir şarkıyla ağlatmış ve "Aferin oğlum, sen bir profesör-sün" iltifatına mahzar olmuş. O gece Paşa, bestekâra gazel okuyup okumadığını sormuş. Bu soru mânidar ve önemlidir. Çünkü müzikten azıcık anlayanlar bilirler ki, müziğe ilgisi olmayanlar böyle soru sormaz, soramaz. Müzikten anlayanlar ise bilirler ki, her besteci gazel okuyamaz. Bestelenmiş eserleri gayet güzel söyledikleri halde sıra gazele geldi mi ağızlarını açamazlar (makam içi, kaide dışı meseli). Selahattin Pınar'ın "Okurum" demesi üzerine Paşa "Oku!" diye emir buyurmuş. Sonra göz yaşlarını tutamayıp ağlamış ve mendiliyle göz yaşlarını Selahattin Pınar'a sildirtmiş.

Şimdi durup düşünün ve söyleyin; âlemde böyle bir önder var mı? Olmuş mu? Asıl başka bir soru daha var kafa kurcalayan: Belki biliyorsunuz, belki bilmiyorsunuz, Atatürk Anadolu'da başlayan direnişe biraz geç katılmıştı. Hatta bazı beklentileri gerçekleşseydi, Anadolu'ya hiç geçmeyecek ti diyenler bile var. Farz edelim ki Atatürk Kurtuluş Savaşına katılmadı, askerlikten de atıldığı için işsiz kaldı. Acaba o devrin İstanbul'unda ne yapardı? Acaba ne iş yapardı? Bu sorunun cevabı gayet açık değil mi...¹⁾

1.) Falih Rifkî Atay, Afet İnan, Mim Kemal Öke, Faruk Nafiz Çamlıbel, Kazım Özalp, Tefvik Rüştü Aras, Makbule Atadan, Salih Bozok, Cevat Abbas Gürer, Nuri Conker, Cevdet Kerim İncedayı, Tefvik Bıyıklıoğlu, Ruşen Eşref Ünaydın, Yunus Nadi Abaloğlu, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Yahya Kemal, Kılıç Ali, Peyami Safa, Mazhar Müfit Kansu, Halide Edip Adıvar, İsmet İnönü, Ali Canip Yöntem, Ahmet Emin Yalman, Yusuf Hikmet Bayur, Hamdullah Suphi Tannöver, Hasan Rıza Soyak, Tahsin Uzer, Burhanettin Ökte, Şükrü Kaya, Mahmut Baler, Sadettin Kaynak, Mahmut Esat Bozkurt, Orhan Seyfi Orhon, Cemal Çelebi Granda v.s.

2.) Sanyer'e gelmeden bir önceki durağa adını veren Necmeddin Kocataş Molla'nın Atatürk'e ziyafet verdiği yalı, bugün harabe halinde olup, önündeki hayrat çeşme de tahrip edilmiş ve kitabesi çalınmış bir haldedir.

İlk karşılaşmamızda elini mi öpeyim, yoksa batılı anlamda elini mi sıkayım şeklinde bir duygusallık yaşadığım, Türkiye'nin yetiştirdiği kıymetli, aydın simalarından Zekeriya Beyaz ile görüştüm.

Sibelâlem

SİBEL TORUNOĞLU

Zekeriya Beyaz: mc²

Sibel Torunoğlu: Sayın Hocam, iman konusunda engin bilgiye sahip bir insansınız. Bu konuda bizim hatalarımızı bağışlamanızı diliyorum. Farkında olmadan yanlış bir kelime kullanabilirim.

Zekeriya Beyaz: Siz çekinmeden sorun.

S.T.: Din nedir?

Z.B.: Din kısa tanımı ile; insanlarla yüce kutsal varlık arasındaki ilişkiler bütünüdür.

S.T.: Hz. Muhammed (S.A.V) Allah'ın perdesi deniyor...

Z.B.: Bu yanlıştır. Hz. Muhammed Allah'a çağırıcı, öğreten bir elçidir. Perde denilince; yolunu kesen anlamına geliyor. Böyle bir benzetmeyi ilk defa sizden duydum.

S.T.: Ben bu bilgiyi 7-8 senedir dinlediğim bir radyodan aldım. Arapça perdenin (galiba kufr) anlamı küfür kelimesi ile çok yakın. Bu

bağlantıyı ben kurdum. Diğer sorum; Bismillahirrahmanirrahim demeden önce Euzubillahi... derken, şeytanın adı Allah'tan önce söyleniyor bu konuda fikriniz nedir?

Z.B.: Bu öncelik, sonralık meselesi değil. Hayatta güvenliği sağlamak, mutluluktan önce gelir. Bunun gibi...

S.T.: Bu, insana ait bir mecburiyet demek ki. Bir tedbir.

Z.B.: Evet, mesela 'kelime-i tevhid'te 'la ilahe illallah muhammeden resulallah' deniyor.

S.T.: İlimli islam ne demek, din açıklamalı olmamalı mı?

Z.B.: Bunun iki anlamı var. Birincisi; dini zorlaştıran, aşırı giden unsurlar vardır. Sempatik, kolaylaştırıcı bir islam anlayışına, ilimli islam denilir. Ama ikinci bir anlamı var. O da siyasal anlamı. Amerika, Türkiye ve benzeri ülkelere yakıştırıyor. Bir bakıma Suudi Arabistan'a göre Türkiye ilimli islam diyorlar. Demokrasiyi kabullenmiş, uyumlu ama bunun arka planında, ilk bakışta diğer islam ülkelerine bir örnektir Türkiye. Ama mevcut rejimi değiştirme niyeti, Türkiye tarafından kabul edilecek bir şey değil. Yani Batı bloğundan, demokrasiden koparma, diğer islam ülkeleri arasında onların biraz iyisiymiş gibi öne çıkarma. Bizim müslümanlıkta ilimli islam diye bir anlayışımız yoktur. Türkiye laik, demokratik bir hukuk devletidir ve halkı müslümandır. Devlet de islamiyete saygıyla yaklaşır ve destek verir. Bir başka kabul ile ele alıp sonra farklı sonuçlar çıkarmayı ne devlet kabul eder, ne de biz kabul ederiz.

S.T.: Aslına bakarsanız, bu benim kafamdaki tam doğru, hayallerim gibi. Sevgili dostum Hakan Karahan'ın kitabı '19'da okuyup anladığım kadarıyla bu bir 'dolar-euro' savaşı. Ama sadece müslümanlar değil, mesela birtakım oluşumlara karşı biz de, yani islam ülkeleri, Rusya, Çin, Irak, Pakistan, İran, Suudi Arabistan vs. gibi bir karşı duruş içine girebiliriz.

Z.B.: Böyle bir şey alt yapı olursa kendiliğinden olur. Mesela bizim Suriye ile birleşmemize hiçbir gerek yok. Onun tarihi, sosyolojik, konjonktürel iktisadi temellerinin oluşması lazım. Bu konuyu bir temenni şeklinde ifade edelim.

S.T.: Dünya ve nefis hakkında?

Z.B.: Dünya, dünyadır. Nefs, nefstir. Bu saptırılmış bir kavram. Nefs, kişi demek; kişinin kendisi demek. Ama bu tasavvuf kavramı içerisinde nefis düşmandır. Böyle bir düşmanlık tanımıyorum. İnsanın kötülük duygularına nefis demişler. Kur'an-ı Kerim'de bir iki ayette nefis kötülenir. Onun dışında çok sayıda ayette nefis kelimesi övülmüştür. Bunlar yıpranmış, hatta zararlı hale gelmiş konulardır.

Önemli olan hayata hakim unsurun iyilik olmasıdır. Biz insanız. Hata da yaparsınız, günah da işlersiniz.

S.T.: Ukalalık yapacağım, kusura bakmayın. Mesela elimizde bir org var. Nasıl kullanacağımızı bilmiyoruz. Bir melodi çıkarmak için tuşları denemek zorundayız. Bu tuşların içinde iyilik tuşları da var, kötülük tuşları da. Bunu denemek zorundayız. Bir bilim adamı objektifliğiyle insan yaradılış olarak iyi bir varlıktır.

Z.B.: Hayatta bana göre iyi olan, size göre iyi olmak zorunda değil. Bu itibarı, yani görecelidir. İyinin, kötünün ölçüsü vardır. Önemli olan hayata hakim unsurun iyilik olmasıdır. Biz insanız. Hata da yaparız, günah da işleriz.

S.T.: Bilim nedir? Bilmek, Adem'le Havva elmayı yeyince ortaya çıktı. Bilmek şeytan işi mi? Ya da bilim?

Z.B.: Hayır, böyle bir şey yok. Bilimin tarifi ispatlanan pozitif bilgi demektir. Bilgi ise, düzensiz öğrenilen bir şeydir. Bu şeytan işi filan değil, akıl işi. Bizim müslüman kültürümüzde böyle bir şey yok. Yasak ağaçtan meyve yedi diye geçer. Bilmek ağacı, Hristiyanlık'ta söylenen bir şey.

S.T.: İngiliz Dili ve Edebiyatı'nı bıraktığım içim orada öğrendiğim bir konu. Şeytan demiş, soru işareti koymuşum. Bir melek olduğu için, insanlar daha bilinçli ibadet etsinler diye Allah şeytanı görevlendirmiş olabilir mi?

Z.B.: Müslümanlıkta böyle bir anlayış yok. Allah zalim değildir. Allah'ın adalet anlayışına bu uymaz.

S.T.: Ahmaklık günah mı?

Z.B.: Bazı insanlar süper zeka, bazıları

ise orta zekaya sahiptir. Bazıları da yaratılıştan, fazla akıllı değildir.

S.T.: Dört kadın mantığı?

Z.B.: O devirde zarurettir.

S.T.: Allah'la konuşur musunuz? Bize yaşadığınız mucize kabilinden bir olay varsa anlatabilir misiniz?

Z.B.: Allah ile konuşma, peygamberler için mümkündür. Ama ilham şeklinde düşününce bütün insanlar, canlılar Allah ile temas halindedir. Hepimiz yüce Allah'ın himayesi altındayız. Mesela ben, bir gün yolda gidiyordum. Birden gömleğimin kanlandığını, göğsümden bıçaklandığımı hissettim. Aradan bir süre geçti, beni gerçekten bıçakladılar. Rüya, ilham, telepati deyin böyle bir şey oldu.

S.T.: 10-15 yıl önce arkadaşlarıma onlardan algıladığım duygulara göre minik balıklar, deniz kızları, boncuklar, minik palyaçoları birleştirip 'al bu senin ölümün' diyerek hediye ederdim. Hatta şimdi evde beyaz yeleli, tek boynuzlu minik bir atım var. Onun, benim ölümüm olduğunu düşünüp gözüm gibi saklıyorum. Bunu öğrendiklerinde insanlar nasıl tepki vermeli sizce? Çünkü çok iyi karşılamıyorlar.

Z.B.: Çocukluğun, gençliğin belli dönemleri, belli duyguları vardır. Bu, o dönemlerle alakalı sanırım.

İlham şeklinde düşününce bütün insanlar, canlılar Allah ile temas halindedir. Hepimiz yüce Allah'ın himayesi altındayız.

S.T.: Şimdi birazcık saçmaya, absürde gireceğim. Mesela; Muhammed, Musa, Madonna... bu isimlerde -mu eki benim Ahmet'im, benim... vs. Anlamına gelebilir mi?

Z.B.: İlgisi yok. Muhammed kelimesi bir bütündür, başında bir ek yok.

S.T.: Benim inancıma göre; ışığın enerjiye ya da maddeye dönüşmesi mümkün. $E=mc^2$ de olduğu gibi. Dua da böyle bir şey. Ben, duanın somutlaştığı bir evren düşünüyorum. Şizofren olduğum için bir gün evde elektrikli sandalyede idam edilmek, elektriğin çarpıp öldürmesi gibi konularda kendi kendime konuşuyordum. Bir baktım; salonun ortasına doğru, nereye bağlı olduğunu bilmediğim bir kordon uzanıyor. Şimdi anladığım kadarıyla, galiba ütünün kordonuydu. Gidip baktım ve tuttum. Beni cereyan çarptı ve sigorta atmasaydı ölebilirdim. O yüzden insanların ağzından çıkan söze çok dikkat etmeleri gerektiğini düşünüyorum. Çünkü hayatın böyle tuhaf tarafları var. Bir başka husus da şu: İngilizce 'snake' (sneyk) yılan demek. Hatırladığım kadarıyla Kur'an'da kötülüğün ya da şeytanın yılan gibi sürünmekle cezalandırıldığı söyleniyor. Ama Türkçe'de 'snake' sinek olup uçuyor. Din tek başına düşünülecek bir konu olmamalı. Ayrı ayrı her din, felsefe, antropoloji hatta linguistics (lisan) işin içine girmeli.

Z.B.: Din doğrular, güzellikler, ilahi mesajlarda dil ile açıklanıyor. O bakımdan dilin içerisinde dikkat edilecek çok fazla unsur vardır. Duygusalılıkları, espirileri ifade eden, iletişim sağlayan dildir.

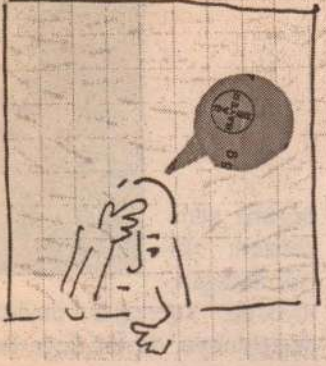
S.T.: Çok ileri düzeyde bilim sahibi olan uzaylıları düşünürsek ki Yüce Yaradan onların da yaratıcısı. Bence gerçekten iman edenin uzay gemisine ihtiyacı olmaz. Bu uzaylılar kafir mi?

Z.B.: Uzaylılar var mı yok mu, henüz onların varlığından haberimiz yok. Yalnız Kur'an'ı Kerim'de geçen gökteki varlıklar acaba onlar mı? Onların yaşam boyutları farklıdır. Böyle olunca, onların inanç dünyaları da farklıdır. **İ**

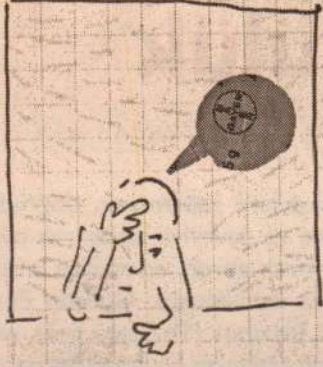

sosyal pornocular azdı gene, nerde mikrofon?... apolitik tan cemal

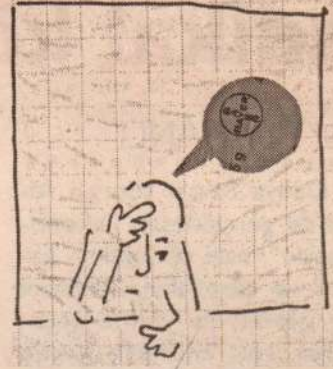
açık vermeden dolaşmak lazım sokakta

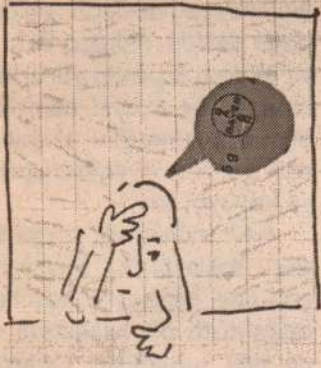
hemen tahrik olanlar var aramızda!

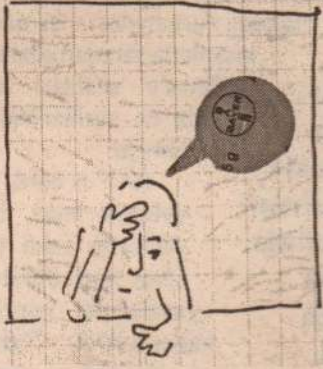
yok, tahrik vardı dövdüm!

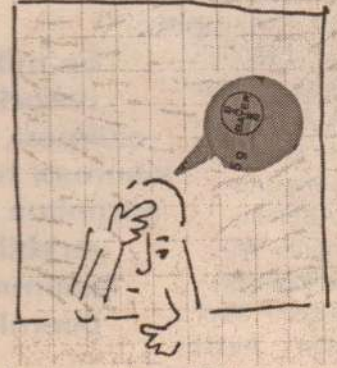
tahrik vardı tecavüz ettim.

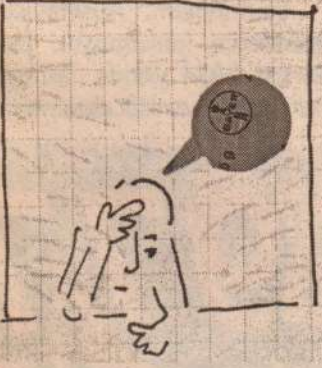
tahrik vardı yaktım!

porno film sanki mübarek!!

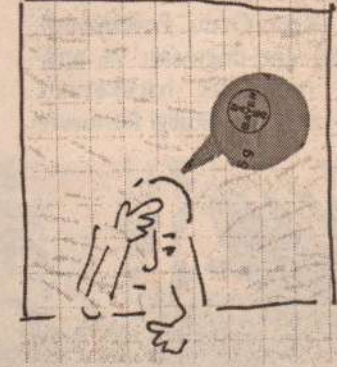
bu cahillik değil.

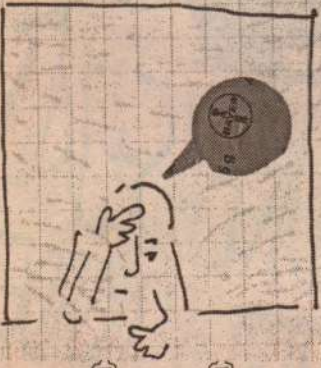
bu en adısından kötülük!

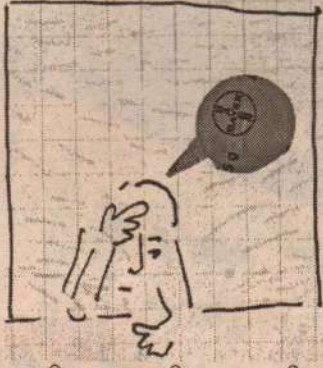
bunlar kasabanın kötü kovboyları.

daha içmeden sağa sola ateş ediyorlar.

şerif de bunlara göz yumuyor.

kasaba halkının acil, iyi kalpli kahramanlara ihtiyacı var ulu manitu!

RAF'ın daha ilk eylemlerinde, bir yerlerde saklı tutulan nazi dönemi yasalarına işlerlik kazandırıldı. Tabii, nazi dönemine görev yapmış kimi yargıçlar, savcılar eliyle.

Radikal kötülük

HALİL TURHANLI

İkinci Dünya Savaşı sonrası Almanya'da gerçekleşen "ekonomik mucize", nazi döneminin kalıntılarını ve süregelen etkilerini gizleme işlevini de yerine getirmişti. Pek çok kimsenin küçük hisseli ortağı olduğu yakın geçmişe ait bu "radikal kötülük" ile hesaplaşmak, bu kötülüğü aydınlatmalarıyla günışığına çıkarmak 1960'lar-daki gençlik muhalefetine öncelikli talepleri arasındaydı. Genç muhalifler, ABD emperyalizminin Vietnam'da yapmakta olduklarını ebeveynlerinin Auschwitz'de yapmış olduklarıyla kıyaslıyorlardı.

RAF (Kızıl Ordu Fraksiyonu), söz konusu anti-dogmatik ve anti-otoriter muhalefet hareketinin, devletin varlığı ve niteliği konusun-

da hayallere kapılmayan, doğrudan eylemi ve devrimci savaşı tek çıkar yol olarak gören, en radikal unsurlarınca kurulmuştu. Gudrun Ensslin, 2 Haziran 1967'deki polis vahşetinin ardından bir grup öğrenciye yaptığı konuşmada, "Bunlar hepimizi öldürecekler. Bunlar Auschwitz kuşağı. Auschwitz'i inşa eden insanlarla tartışamazsınız. Onların silahları var, biz de silahlanalım." demişti.

RAF'ın daha ilk eylemlerinde, bir yerlerde saklı tutulan nazi dönemi yasalarına işlerlik kazandırıldı. Tabii, nazi dönemine görev yapmış kimi yargıçlar, savcılar eliyle.

Devletin terörü, parlamento dışı muhalefetin ılımlı unsurlarını da hedef alıyordu. Dahası, devletle işbirliği yapmayan herkes "terör

örgütü sempatizanı" olarak damgalanıyordu. Yurttaşlar devletle özdeşleşmeye, devlet değerlerini itirazsız kabullenmeye zorlanıyordu.

Bütün bu gelişmeler, RAF bildiri ve manifestolarında dile getirilen anayasal devletin, gerçekte bir polis devleti olduğu, Batı Almanya'da yeni faşizmin yürürlükte bulunduğu ve sosyal demokratların bunun kozmetiğini oluşturduğuna dair görüşlerin doğruluğunu ortaya koyuyordu.

RAF militanları, sorgu sürecinden başlayarak, Stammheim'da çok özel hapisane koşullarına ve olağanüstü bir hapsedme sistemine tabi tutuldular. Doktorlar ve psikologlar da bu sistemin işleminde önemli rol oynuyorlardı.

Stammheim, Auschwitz'i inşa edenlerce kurulmuştu. Jean-Paul Sartre, 1974 yılında, Stuttgart'daki bu asgari güvenli cezaevinde And-

En militan unsurların ezilmesi, etkisiz kılınması toplumun bütününe gözdağı verebilmek bakımından önemliydi.

Stammheim cezaevinde infaz edilen RAF militanları Gudrun, Andreas ve Jan- Carl Raspe'nin cenaze töreni... 27 Ekim 1977

reas Baader'i ziyaret ettikten sonra devrimci tutsakların nazi rejimine yakışacak koşullarda tutulduklarını açıklarken abartıya kaçmıyordu.

Aslında, 12 Eylül'de Türkiye'de de yaşandığı üzere, toplumdaki tüm muhalif unsurlara yönelmiş bir saldırı sözkonusuydu ve cezaevindeki tutsaklar bu saldırının odak noktasında bulunuyorlardı. En şiddetli darbeler onlara indiriliyor, öncelikle onlar ezilmek isteniyordu. En militan unsurların ezilmesi, etkisiz kılınması toplumun bütününe gözdağı verebilmek bakımından önemliydi.

Stammheim'da, tıpkı F Tipi cezaevlerinde olduğu gibi, katı bir izolasyon ve gözetim rejimi uygulanıyor, devrimci tutsaklar duyumsal yoksunluk içinde bırakılıyordu. İletişim en alt düzeye indirgenmişti. Hücresindeki mutlak sessizlik tutsakların duyularını köreltiliyor, onları algılayamaz ve karar veremez hale getiriyordu. Hücresindeki bedenler, algısal deneyimle bağları kopararak, dünyaya açılmaları ve dünya ile ilişki kurmaları engellenerek nesneleştirilmeye çalışılıyordu.

Stammheim'deki tutsaklar tecrit uygulamasına, Rudi Dutschke'nin nitelemesiyle "izolasyon işkencesi"ne son verilmesi ve ağır koşulların iyileştirilmesi için birkaç kez açlık grevine gittiler.

Devrimci tutsaklarca girilen açlık grevlerinin, ölüm oruçlarının yenilgiyle sonuçlanmasının kaçınılmazlığı ileri sürülür, bunların gerçek anlamda direniş olmadıkları söylenir. Doğru değildir bu. Yukarıda özetlenen koşullara karşı açlık grevine girilen, ölüm orucuna yatan tutsak, bedenini devrimci mücadelenin sürdürüldüğü bir direniş sitesine dönüştürür. Bedenini çürüten, zihnini yavaş yavaş öldüren mutlak tecrite karşı direnişini mutlakaştırır, ölümüne direnir. RAF militanlarının (ve hiç kuş-

kusuz, F Tipi'ne tepki gösteren tutsakların) yaptıkları buydu: Ölümüne direnmek.

18 Ekim 1977 günü, Mogadishu'daki operasyondan birkaç saat önce Andreas Baader, Gudrun Ensslin ve Jan-Carl Raspe hücrelerinde ölü bulunduklarında, resmi açıklamada ölüm nedenlerinin intihar olduğu duyurulmuştu. Asgari güvenlikli cezaevi koşulları hakkında biraz bilgi sahibi olanlar resmi açıklamayı hiç inandırıcı bulmadılar. 18 Ekim 1977, bir Kristal Gece'ydi. Andreas Baader ve yoldaşları, çok değil, sadece otuz küsur yıl önce yeryüzünde cehennem kurmuş olanların yeni kurbanlarıydılar.

Gerhard Richter'in Stammheim gecesinden on yıl sonra, 1988'de medya, polis ve adli tip fotoğraflarına bakarak çizdiği on beş resimden oluşan dizide, fotoğrafların sıradanlaştırıcı gerçekliğini tahrif etmiş, fotoğrafların temsil ettiği gerçeklikle resimler arasına kuşkucu bir mesafe koymuştu.

Çocukluğu Doğu Alman-

ya'da geçen ve Berlin Duvarı'nın örülmesinden kısa bir süre sonra batıya kaçan Gerhard Richter, fotoğraflara bakarak resim yapmaya da o tarihten sonra başladı. Önce magazin fotoğraflarına, sonra kendi çektiklerine bakarak yaptığı resimlerde fotoğraf imgelerini denetimli bir tahrifata uğrattı. Ekim 18, 1977 resimleri bu bakımdan, J.M.W. Turner'ın trenin hızını yansıtan, hareket halindeki bir trenin penceresinden bakarak çizilmiş izlenimi yaratan resimlerini çağırıştırır.

Gerhard Richter sözkonusu resimlerinde imge ve gerçeklik arasındaki ilişkiyi sorgular, bu ilişkiyi

sorunlaştırır. Bizleri berraklığın aldatıcılığına, berraklığın bellek üzerindeki hilelerine karşı uyarmak için imgeleri bulanıklaştırır. Hücresinin içi, hücrelerdeki kitap rafları, cenaze törenindeki kalabalık, RAF sempatanlarınca omuzlarda taşınan tabutlar... Her şey gri bir sisin gerisinden görünür.

Rainer Usselman'ın tanımlamasıyla, "konuşulmayan bir gerçeğin taşıyıcıları" olan bu resimlerdeki trajik anlatımı kuvvetlendiren, bu resimleri elejik kılan yüzeylerindeki donukluktur.

Bu resimlerde mekanik olarak yeniden üretilmiş imge insan eliyle bir kez daha işlenir. Fotoğraftaki imge nesne olmaktan kurtarılır. Stammheim'daki ölümlerin/öldürmelerin olağanlaştırılması engellenir.

Gerhard Richter, devlet söyleminin dolaşımını sağlayan medyanın terörist olarak damgaladığı ve insandışılaştırdığı RAF militanlarına öncelikle insanlıklarını iade eder. Bununla da yetinmez, onları azizleştirir.

Ekim 18, 1977 resimlerine bir azizler kitabı olarak bakılmalı. **h**

Kaynaklar:

Michael KIMMELMAN, "Gerhard Richter: An Artist Beyond Isms" (Gerhard Richter: İsm'lerin Ötesinde Bir Sanatçı), New York Times, 27.01.2002

Anne STEINER - Loic DEBRAY, Kızıl Ordu Fraksiyonu: Batı Avrupa'da Şehir Gerillası, Çev. R. Çakır, Metis Yayınları 2000

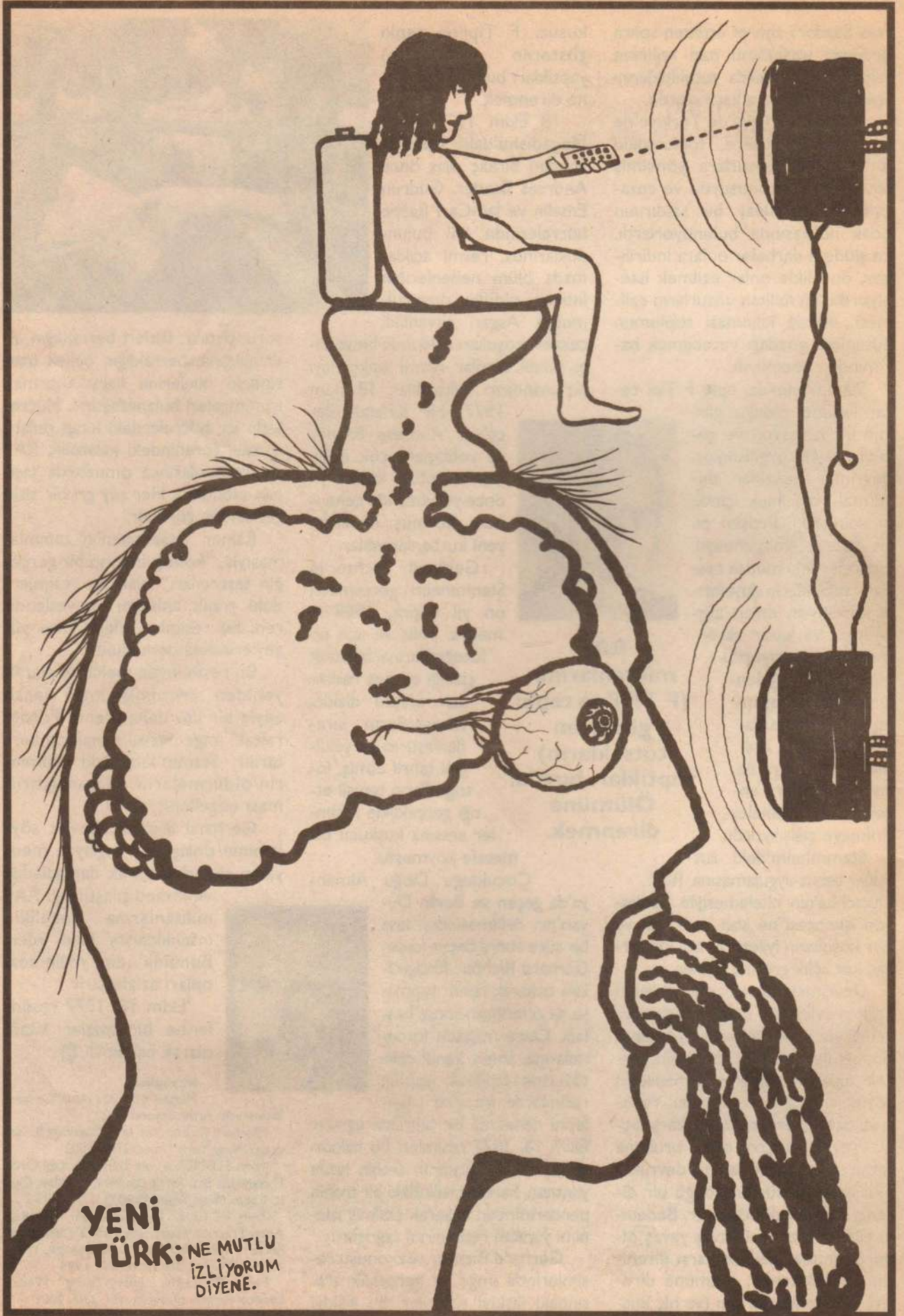
Tom VOGUE, Televisionaries: The Red Army Faction Story, 1963-1993 (Televizyonerler: Kızıl Ordu Fraksiyonu Öyküsü, 1963-1993 AK Press, San Francisco, 1994

Peter WOLLEN, "Leave-Taking" (Veda), London Review of Books, vol. 23/7, 2001

**RAF
militanlarının
(F Tipi'ne tepki
gösteren
tutsakların)
yaptıkları buydu:
Ölümüne
direnmek.**

**YENİ
TÜRK:** NE MUTLU
İZLİYORUM
DİYENE.

Şimdi nasıl bir gençsiniz?

- Cep telefonu, bilgisayar gibi şeyleri de yakın bir tarihte aldım. Direniyorsun ama teknoloji bizlere rağmen güçleniyor, gelişiyor. Artık hiçbir şeyi, hiçkimseyi dinlemiyor. İstesek de durduramayız bu çılgınlığı. Eskiden doğal hayatta insanlar köylerinde akşam olunca ocağını yakar, çorbasını içerdi. Yedikleri de gayet sağlıklı yiyeceklerdi. Avrupa'da bile en ünlü restoranlarda doğal yiyecekler bir ton paraya satılıyor. Bizim köydeki bulgur, Avrupa'daki doğal, pahalı yiye-

**Bugün
bir günlüğüne
bütün dünya
bilgisayar
kullanmayı
bıraksın,
Amerika'nın
ekonomisi
çöker.**

cek olarak sunuluyor. Eğer diktatör olursam, ilk önce elektriği yasaklarım. Çünkü elektrik eşittir; kapitalizm. Bir gün Amerikalı bilim adamlarıyla konuşuyorum: Hani NASA'nın uzaya, üs, şehir kurma gibi çalışmaları var ya... Dedim ki: Yapmayın, bu kadar masrafa gerek yok, artık teknolojiyi isitediğiniz boyuta taşıdınız. İnsanları küçültün, olsun bitsin. Kitap boyutuna getirin insanları, o zaman istediğiniz kadar petrol, istediğiniz kadar arazi sahibi olursunuz. Hayvanlar da büyük kalsın. Onlara da bir alet yerleştirip, uzaktan kumandayla yönetirsiniz. Böylece Dünya'nın sorununu da çözmüş olursunuz.

Yazıp çizmeyi 'cehennem' diye tarif edenler var!

- Evet, geçenlerde bana soruyorlar, 'tatilinizi nerede geçirdiniz' diye. Bir anlam veremedim. Tatil derken neyi kastediyorlar, nasıl cevap vermemi bekliyorlardı. Hani hep derler ya; tatildeyiz ya da eğ-

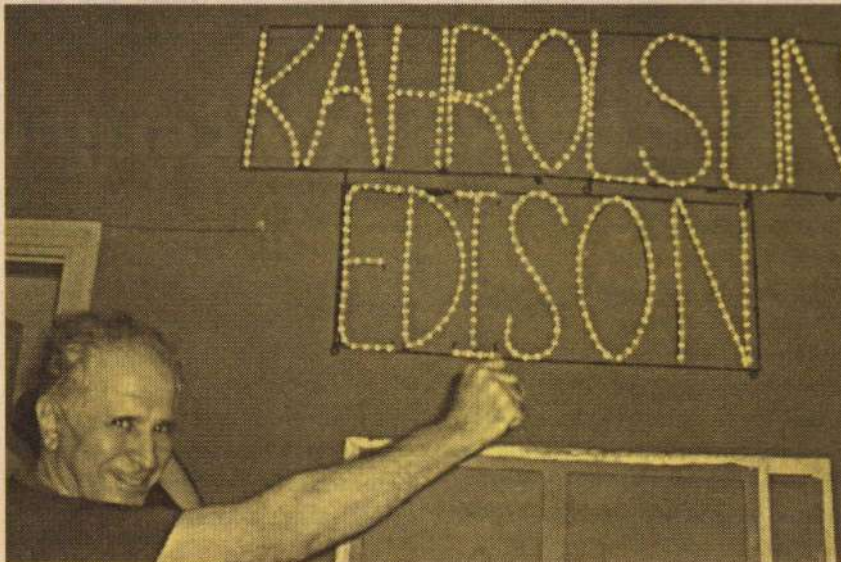
lendik, eğleniyorlar... Nedir bu ya, diğer zamanlarında ne yapar bu insanlar? Eğlenmeyi sadece tatilde mi yaparlar? Tuhaf bir soruydu, bir anlam veremedim.

Serde şairlik de var, tabii!

- Şiirlerimi seksen dört-seksen beş yıllarında çeşitli dergilere gönderiyordum. Bir gün Kaktüs kafenin önünden geçerken, bir grup şairle selamlaştık. Üç beş şiir sattım da, oradan geliyorum dedim. Kıyameti kopardılar. 'Olur mu öyle şey, sen kaç gün oldu ki şiir yazıyorsun, şimdi de satmaya başladın?' dediler. Safça şiir sattığıma inandılar. Şiir deyince aklıma hep rahmetli heykeltıraş Gürdal gelir. Gürdal, saçları uzun, romantik, havalı bir adamdı. Bir gün Kadıköy'den vapurla bu tarafa geçerken, vapurun açık tarafında oturuyormuş. Karşısında da vatkalı, şık kıyafetli, yaşlıca iki levanten hanım. Gürdal, ayak ayak üzerine atmış. Sigarasını yakmış, rüzgârda saçları uçuşmaya başlamış. Kadınlardan birisi diğerinin kulağına güya fısıldamış; 'şair galiba'. Bütün vapur duymuş bunu. Biz de takılmaya başladık Gürdal'a. Bir şey olunca, hemen başladık; 'arkadaş şair galiba'. Eskiden Beyoğlu'nda çocuklar akşamları gazete satarlardı; Akşam, Ekspres gibi. Gürdal da o zamanlar eşinden ayrı yaşayan bir hanımla birlikte yaşıyordu. Hanımın eşi polise ihbar edip bastırmış bunları yatakta. Baktık Gürdal, gazetede manşet; demiş ki; 'aramızda yastık vardı, başka da bir şey yok'.

Resim duygunuz nasıl gelişti?

- Çocukken ağaçların yere, tavamlara vuran gölgelerine bakardık. Ve o gölgeleri bir şeylere benzetmeye çalışırdık. Sanatçı, çevresinden beslenebilen kişidir. Gördüğü her şeyi incelemek zorunda. Mağara resimlerine, yakın sanat tarihine bakın, hep aynı. Çevreyi, etrafındaki olayları pek çok kişi eserlerine taşımış. Konu olarak başka neyi anlatabilirsiniz ki? Şimdi bu çağda müzeleri mabet yaptılar, yeni bir mistisizm doğuru-

yorlar. Sanat, resim, tıpkı hayat gibi; hem hiçbir şey hem de çok şey.

Resim bir nedir?

- Atölyemde kendimi motive etmek için fırçaları temizlerken, bir şeyler yazıyorum oraya buraya. Bir keresinde: 'Her şey her şeydir, her şey bir şeydir fakat bir şey, her şey değildir. Her şey bir resimdir fakat bir resim her şey değildir' diye yazmıştım. Bir galerici görüp, aldı o yazıyı. Sonra duydum ki çerçeveletip sergilemiş ve satmış. Resim bir fikir, hoş bir öneri aslında. Biraz da yeni, radikal olması yeterli.

Resmin hayatla arası nasıldır?

- Dedim ya, her şey bir şeydir ve her şey bir resimdir. Her şey bir öneridir anlayana. Gençliğimde kafa arkadaşlarım vardı. Akademiden, Ali adında kafa arkadaşlarımdan birisiyle her şeye kahkahalarla gülerdik. Bir gün Ali ile Ankara'da acayip kamburu olan bir adam görmüştük. Başladık adama gülmeye. Adam cekeatinin altından kocaman bir bıçak çıkarıp bizi kovalamaya başladı. İkimiz de özünde, insanlarla eğlenecek birileri değildik. O aralar her şeye gülüyorduk. Sonrasında her şey çok acı. Güldüğünüz şeylere, ağladığınıza da tanık oluyorsunuz. Sabah camdan bakıp, insanların işlerine koşturmasına ağlamak geliyor içimizden. Daha sonra birisine kızılıyorsunuz, tokatlamak dövmek istiyorsunuz. Sonra hepsi bir arada olmaya başlıyor. Hem kızıyor hem gülüyorsunuz. Kendime anne-çocuk diyordum bir zamanlar. Anne okşayıp sever, baba kızıp döver.

Sanatçı, hayata 'anne-çocuk ruh haliyle' mi bakar?

- 'Hani' kelimesini de sık kullanmaya başladık, tirajikomik bir şey. Aynı zamanda hem tirajik hem de komik olmak acayip bir

Bizim kedinin kıcı, gülen bir surata benziyor. Onun videosunu çekiyordum.

Onun videosunu çekiyordum. Bu oraya yakışır, koymalıym diye düşündüm. Fakat sonra Almanya'da elinde ekmek olan bir işçinin fotoğrafını 4x4 metreye büyütüp verdim. Bienale koyalım dediler, hayır dedim, bu fotoğrafın bienalle alakası yok. İnsanlar görsünler ekmek kazanmanın zorluğunu. Akmerkez tam bir tüketim yeri. Kapitalizmin aynası. Orada zaten benim çalışmalarımın olmasını da istemem. Müzemiz olsun, şuyumuz, buyumuz olsun derken, Amerikan alt kültürünün esiri olmuşuz. Televizyonla, filmleriyle, müzikleriyle kendilerini o kadar benimsetiyorlar ki, neredeyse Amerika dışındaki bütün ülkelerin sanatları yok olacak. Yalnızca Amerikalı film yıldızları, şarkıcılar, yazarlar var, başkalarına izin vermiyorlar. Yıllar önce Avusturya'da sergi açtığımda ne Mc Donald's vardı ne de Amerika özentisi. Yakın zamanda gittiğimde hayret ettim. Kısa sürede o kadar korkunç bir şekilde değişmiş ki, Avrupa ülkesi değil de, Ameri-

şey. Üç sene önce, Akmerkez'de mağaza vitrinlerine resimler, fotoğraflar asılacaklardı, benim de bir çalışmamı istediler. Fikir olarak zıt olduğum bir yere katılmam dedim. Bizim kedinin kıcı, gülen bir surata benziyor.

ka'nın bir eyaleti sanki. Bugün bütün dünya bilgisayar kullanmayı bir günlüğüne bıraksın, Amerika'nın ekonomisi çöker. Onları bitirmek bu kadar basit. Bombaya, silaha gerek yok.

Şairlerle arkadaşlığınız nasıldı?

- Eskiden beri şiir yazdığım için şairlerle çok iyi bir dostluğumuz oldu. Melih Cevdet, Oktay Rifat, Edip Cansever, Turgut Uyar, Ece Ayhan, İlhan Berk... hepsi çok yakın olduğum isimlerdir. Aslında ressamlardan çok, şairlerle ahpablığım var.

Şiirle resim teyze çocukları mı?

- Bence öyle. Birbirleriyle yakın ilişkileri olan anlatımlar. Biri kâğıt üzerinde harflerle, diğeri farklı yüzeylerde renk ve şekillerle tarif edebiliyor kendisini. Şairlikteki bohem olma gayreti hiç bitmedi. Ressamlıkta da yakın zamana kadar vardı. Ressam adam evlenmez, araba kullanmaz gibi kalıplar şimdi yavaş yavaş değişiyor. Önceden şairlerle birlikte takılırdım hep. Sarhoş olup, masaların üzerine çıkıp şiir okurdum. Beyoğlu'ndaki bütün barlara, meyhanelere takılmışımdır. Sanatçılar bir yere sürekli takılınca yavaş yavaş peşlerinden sanatseverler, sonrasında burjuva sanatçı severler gelmeye başlıyor. Doğal olarak sanatçılar hemen mekân değiştirip topluca başka

bir yere taşınıyorlardı. Meyhanelerde masalara çıkıp şiir okudumu duyan Fazıl Hüsnü Dağlarca ile İstiklal Caddesi'nde karşılaştığımızda bana; 'şiir yazıyor muşsun, öyle mi' dedi ve bir dize okumamı istedi. Okudum, düşündü ve bana 'git resim yapmaya devam et' dedi.

Karikatürcülerle dostluğunuz nasıldı?

- Çok karikatürist dostum oldu. Oğuz Aral Paris'e geldiğinde orada ahbaplığımız olmuştu. Zaten karikatürcülerin pek çoğu akademiden arkadaşım.

Sanat dalları arasında ciddi bir kopukluk mu var Komet baba?

- Evet çekirge. Eskiden herkes birbiriyle daha yakındı. Herkes birbirini tanırdı. Sık sık bir yerlerde

toplanır, muhabbet ederdik. Doğal olarak birisinden bahsedildiğinde, tanışılır veya adı bilinirdi. Şimdilerde her şeyde olduğu gibi sanatçılar arasında da kopmalar, zıtlasmalar yaşanıyor.

Paris'e ilk nasıl gittiniz?

- Zengin çocuğu değildim. Babam öğretmendi. Akademiyi bitirdiğimde yurtdışına sınavla öğrenci göndereceklerdi. Elli kişi sınava girdik, sonuncu oldum. Bir sene sonra tekrar sınav açıldığında arkadaşlar yeniden denemem için ısrar etti. Sınava girdim ve bu kez birincilikle kazandım. Hiçbir zaman popülizmin izinden gitmedim. Bir gün Yüksek Kaldırım'dan aşağıya inerken Marks'ın 'Ekonomi Politi-

Zengin çocuğu değildim. Babam öğretmendi. Sınava girdim ve yurtdışı eğitimini birincilikle kazandım.

ğin Eleştirisine Katkı' adlı kitabın önsözünü okudum ve orada başladığı her şey. Kendi kendime dedim ki; 'sıradan olsaydım böyle düşünmeyecektim'. Sonra sınıf meselesi, Zerdüş, Nietzsche derken, yolum iyice belirginleşmeye başladı. Dev-Gençli'ydim. Paris'e gittiğimde de 68 olayları vardı. Bir müzede anarşistler eylem yapıyordu, ben de vardım aralarında. Polis etrafımızı çevirmiş, dedim ki; 'gelin resimleri esir alalım, öyle çıkalım buradan, o zaman bize bir şey yapamazlar', herkes şaşırıldı. Fakat bizim yaşadığımız zorlukları Avrupa'dakiler yaşamadıkları için zor koşulları aşmakta üstümüze yoktur. Orada çeşitli ülkelerden birçok sanatçıyla dost oldum. O zamanın Paris'i, başka bir şeydi.

Paris'te Türk ressamlarla tanışmanız nasıl oldu mu?

- İlk Mübin Orhon'un yanına gittim zaten. Türkiye'deyken tanışmıştık. Bir süreliğine Paris'te onun evinde kaldım. Sonra bir hizmetçi odası bularak oraya taşındım. Abidin Dino ve pek çok kişiyle de dostluğumuz oldu.

Fikret Mualla?

- Gittiğimde Mualla'nın cenazesini gönderdik, tanışmaya yetişemedik.

Memlekette resim ne durumda baba?

- Genç kuşak farklı çalışmalara imza atıyor. İyi işler çıkması için tabii ki hayatı adamak lazım. Çok emek vermek ve süreklilik gerekiyor. Eskisi gibi bir akımın peşinden koşulmuyor artık. Dünyadaki her gelişme Türkiye'deki sanatı da etkiliyor. Sanatçı ahlaklı olmalı. Dinden, yukarıdan verilen bir ahlak değil sadece, kendi kendine oluşturduğu bir ahlak. İnsanın yaşı ilerledikçe hep 'ben, ben' demenin saçmalığını daha iyi anlıyor. Geride bir hoşluk bırakmak lazım.

Her ne kadar eşeklerin pencerelerimizden usulca çekildiğinin, dik kulaklı, zeytin gözlü suretleri ile coşkulu "aaaaa iiiiii"lerinin hoş sedalar arasından silindiğinin nicedir farkında olsam da bu kadarını beklemiyordum.

Eşek koruma derneği kuruluyor

FİLİZ BİNGÖLÇE

Hayvanlar kralı kim diye sorsalar, hiç düşünmem "eşek" derim. Gönülümün kralı da eşektir, dilimin kralı da.

Birine kızdım mı "eşek gelip kaz gideceksin!" diyen ben, kaba saba kimseyi "n'olacak eşek kafalı" der def ederim.

Vaktinden önce laf çı-
karana "eşeğin a.ına
su kaçırmalı!" deyip
kendine getiririm,
vermek isteme-
diğimi zorla al-
maya kalkana
"eşeğin bokunu
alırsın!" der ber-
taraf ederim...

Kaba saba sev-
gi gösterisi dilimde
"eşek cilvesi" olur,
gereksiz yere süslenmiş
bir şey gördüğümde ise lafım ha-
zırdır: Ayol o ne öyle, eşek s.ki-
ne kelebek konmuş gibi!

Eşek; dilin, kültürün, mizahın ve
siyasetin baş figürlerinden biri.
Nasrettin Hoca'nın eşeğini onun
mizahından ayırmak mümkün
mü! Peki ya Sanço Panza'nın eşe-
ği olmaksızın bir Don Kişot dü-
şünmek? Eşeksiz bir Keloğlan ile
eşeksiz bir Deccal hayal et-
mek ne kadar manasızsa,
"anıran eşek"siz bir Ame-
rikan siyaseti düşünmek
de o denli imkan-
sızdır örneğin.

Eşeklerin
yardımı olma-
saydı insanlık
bu düzeye
gelebilir
miydi? Bı-
rakın ger-
çeğin, me-
cazi an-
la mla rla

**Türk eşeği
siyah veya
gri renkli oluşu ile,
üstelik de küçük,
akıllı ve inatçı
halleriyle
dünya eşeklerine
fark atıyor.**

doldurulmuş suretinin yokluğu
bile insanlığın sonu olabilirdi, bu-
na eminim.

Halk mizahında asıl ile temsilin
iç içe geçtiği, somutlama ile soyut-
lamanın birbirinin yerini tuttuğu
pek çok örnek figür var. Örneğin
eşeğin ismiyle atılır, tutulur...

Eşek adı yerden yere vu-
rulurken, gerçek eşek
de mutlaka bir başka
hali ile cehennemin
dibine batırılır...
Pek çok olum-
suzluk eşeklikle
açıklanır, alay ko-
nusu olurken bir
yandan da gerçek
eşeğe etmedik bı-
rakılmaz... Eşekten
kötüsü yoktur, ondan
aptalı ve ondan kabası
da... Ama genellikle uzun kulaklı-
yı pek şaşkın bulan, bin yıllardır
anlatılan maceralarıyla canlanan,
neşelenenler böylece kendilerini
iyi de hissederler... Sevimli bir
espiye gülerken, en sevdiklerine
"eşşoğlu beş kulak" diyebilme
keyfi de cabası.

Durum buyken ger-
çek eşek neslinin tü-
keneceğini, yok ola-
cağını duyduğunda
bir üzüntü seline
gark olacak kaç
kişi bulunur
(???) Eşeği bun-
ca hor gördük-
ten sonra on-
suz bir dünya-
nın "eksik bir
dünya" ola-
cağını düşü-
nüp vicdan
serinletenle-
rin mi sayısı
daha çoktur

(???) Arkadaşsız kalmış gibi bir
duyguya kapılıp kendini kötü his-
sedenlerin mi (??!!)

Türk eşeklerinin neslinin tü-
kenme tehlikesi ile karşı karşıya
olduğunu, 2050 yılına varmadan
değil "semer vurup alay ede-
cek", "gözümüze sürecektir" tek bir
eşek bile bulamayacağımızı Eşek
ve Biz adlı kitapta okudum.

Başta "hadi canım sen de;
abartıyorlar!" demedim desem
yalan. Her ne kadar eşeklerin

Not: met üst'le birlikte hazırladığımız Küfür Antolojisi için bildiğiniz, duyduğunuz her türlü küfürü
www.kufurantoloji.com.tr adresine gönderirseniz seviniriz.

pencerelerimizden usulca çekildiğinin, dik kulaklı, zeytin gözlü suretleri ile coşkulu "aaaaa iiii"lerinin hoş sedalar arasından silindiğinin nicedir farkında olsam da bu kadarını beklemiyordum. Kitabın yazarı, aynı zamanda Eşek Koruma Derneği'ni resmen kurmaya hazırlanan; üstelik şimdiden üye aday kaydı almaya başlayan Ali Polat'ın anlattıklarıysa ilgi çekiciydi.

Eşek hayvanının, dünyada onlarca değişik özellikte türü bulunuyormuş. Saymaya kalkarsak beyaz Mısır eşeği, Endülüs eşeği, İsrail yerel eşeği, Amerikan eşeği, İran eşeği, Kıbrıs eşeği, Çin eşeği, Afgan eşeği, Türk eşeği dünyadaki eşek türlerden sadece bazıları.

Bizim bildiğimiz ve ikide birde madara ettiğimiz Anadolu'da yaşayan Türk eşeği siyah veya gri renkli oluşu ile diğerlerinden ayrılıyor. Üstelik de küçük, akıllı ve inatçı halleriyle ötekilere fark atıyor.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verilerine göre 1960'larda 25 milyonun üzerinde olan eşek sayısı 1991'de 944 bine, 2001 yılında ise 464 bine düşmüş. Son on yılda yüzde elli oranında eksilen eşek sayısının 2030'lu yıllarda sıfırlanacağı tahmin edilmekte.

Mesele tüm dünyanın eşeksiz kalması değil tabii... Tıpkı, Anadolu kaplanlarında olduğu gibi bir durum söz konusu yani. Anadolu kaplanları nasıl dünyanın en hızlı bacakları ve en keskin gözlerini yanlarına alıp sonsuza kadar burarlardan gittilerse, Anadolu eşekleri de öyle yapmaya hazırlanıyorlar. Üstelik Anadolu insanının elinde cinsel, dinsel, dilsel, siyasal, kültürel bir oyuncak oldukları yetmiyormuş gibi özellikle de son on yılda sucuk haline gelmiş ve midelere inmiş olarak.

Arkadaşım eşek...

Eşek koruma işine gönül verdiği her halinden belli olan Ali Polat, inşaat ve turizm işleriyle uğraşan orta yaşlı, beyaz saçlı bir bey. Eşek sevgisi çalışma odasındaki eşek figürlü duvar halılarında, pencere kıyısındaki minik eşek biblolarında, misafire çay ikram edilen sevimli eşek çıkartmalı kupalarda kendini gösteriyor. Mesleki bir değer bilirlikle eşeklerin medeniyetin başlangıcından beri dünyanın inşasında inşaatçılara yaptıkları katkılardan dem vururken heyecanlı.

Dünyanın, 50'den fazla ülkesinde eşek koruma derneklerinin yaklaşık 50 yıldır faaliyet gösterdiğine dikkat çeken Ali Polat, dernek kurulduktan sonra yapılacakları ise şöyle sıralıyor:

Eşekle ilgili eğitim ve bilgi programı hazırlamak ve uygulamak,

hasta ve yaşlı eşeklerin sağlık bakımını yapmak, yaşlanmış terk edilmiş ve zarar görmüş eşeklere sahip çıkmak, eşek koruma derneklerinin olduğu ülkelerde her yıl bir "eşek haftası" düzenlemek, "eşek festivalleri" yapmak, eşek çiftliklerinde turistik faaliyette bulunmak.

Anlaşılan böylesi bir dernek "eşek ölmeden s.ki gülsün" diye epey bir işe yarayacak.

Yoksa zaten tarih boyunca "eşeğin kuyruğu gibi ne uzamış ne kısalmış" gariban karakaşanlar, yapılarındaki özel inatçılıktan olsa gerek bir tutam otun peşinde hızla "eşek cennetine" doğru yol alıyorlar.

Üstelik de şunu bilirsiniz, dünyanın en güzel gözleri ile en hassas dudaklarını da yanlarında götürerek...

Ankara Orduevi'nin karşısında, Yüksel Palas Hoteli'nin barında hemen hemen her akşam aynı sahne yaşanırdı. Aktör **Yıldırım Önal**, bara girdiğinde, ismi 'Arap' olan barmen her zaman yaptığı gibi dört adet içki bardağını yan yana koyup votkayla doldurur, sakın bir şekilde dört bardak içkisini çok kısa sürede bitirir, şayet tiyatro oyunu varsa; bir teneffüs, eğer yoksa bu onun için gecenin başlangıcı olurdu. Bu durum hemen hemen her zaman böyle devam ederdi.

Okunacak öyle çok şey var ki...

EVEREST

Altay Öktem

Bu kitaptan kimse sağ çıkamayacak

ALTAY ÖKTEM

Bu Kitaptan Kimse Sağ Çıkamayacak

Bir rastlantı önemsiz olabilir ama rastlantılar arttıkça kuruntu kaçınılmaz olur.

İnsanın içini kemiren o amansız kuruntu...

Kendi ölümünü kurgulayan biri öngördüğü gibi öldüyse bu rastlantıdır. Peki, ölümünü kurgulayan herkes aynı şekilde ölüyorsa bu nedir? Böyle bir kitap edebiyatı mı içerir kehaneti mi?

Göz önünde olanla olmayanın ustaca örtüştürüldüğü **Bu Kitaptan Kimse Sağ Çıkamayacak**, fonda İstanbul sokakları ve yüksek temposuyla okuru sayfaları arasına

çeken bir roman. Kahramanlar arasındaki bağların izini süren okur: Sen de işin içindesin!

İsmail Güzelsoy Sincap

İSMAIL GÜZELSOY

Sincap

Sincap "kara coşku" türünde bir kaçış masalı...

Her biri kendi anladığı biçim ve yöntemle devlet kavramıyla hesaplaşan üç kahramanımız var. Esas kahraman İskender Sof, bir şair. Ülkesini, dostlarını bırakıp kaçmak zorunda bırakılan, ihanetle sınanmış, incinmiş biri...

Yüzyıllarca susturulan, hırpalanan aydını simgeleyen İskender Sof, birlikte yolculuk ettiği kalpazan ve onları kovalayan gizli polis üçgeninde gelişen bir macera romanı diye de okunabilir **Sincap**. Öte yandan artık sorgulanamaz diye kabul ettiğimiz, gündelik hayatın akışı içinde teslim olduğumuz, vatan

sevgisi, ihanet, cinayet gibi kavramları da bir kez daha sorgulayan bir metin.

Hikmet Hükümenoğlu Kar Kuyusu

HİKMET HÜKÜMENOĞLU

Kar Kuyusu

Kar Kuyusu'nda tıpkı şehrin tüm pisliklerini örten karın kendisi gibi...

Altta kalmış, saklanmış, gözlerden irak tutulmuş, kirlenmiş olanların çığlıklarını bastıran, dingin bir anlatım bulacaksınız. Ama bu sessizlik, karın eriyip şehri kirli çamuruyla baş başa bırakması gibi sizi belki hiçbir zaman bilmek istemeyeceğiniz gerçeklerle baş başa bırakacak: En acımasız cinayetler evlerin içinde işlenir!

Genç kadının küçük bir takı dükkanı açtığı sokakta hiçbir şey görüldüğü gibi değildi. Ne zaman ki şehir karın suskunluğuna teslim oldu, gölgelerin de dili o zaman yavaş

yavaş çözüldü. **Kar Kuyusu** bir ilk roman... Türk edebiyatında yeni bir soluk.

...ve hepsi de Everest'te

Asıl sorun, kendilerini çevreci veya hayvansever olarak tanıtanların bu tanımların dışına çıkmak gibi bir dertlerinin olmaması ya da bunu kabullenmeleri.

Canlı Hakları
PANTER EMEL

“Sever” misiniz?

İnsan faaliyetlerinin doğrudan ve ya dolaylı sonuçlarıyla gezegen ekosisteminin hızlı bir yıkıma uğraması, son günlerde artan şekilde gündeme oturdu. Ozon tabakasının delinmesi, küresel ısınma, havadaniz kirliliği, bitki ve hayvan türlerinin hızla yok olması gibi konular çok konuşulur ya da çok tüketilir oldu. Medya ve diğer propaganda araçları hep “sevgi”yi pompaladı. “Doğayı sevin, sevelim”, “Ağaçları seviyor musunuz” gibi vurgular işlendi. Hayvanları koruyanlar da hep hayvansever olarak lanse edildi. Kendilerinin de bu “hayvansever”likten rahatsız olduklarına dair kanıt yok.

Sonuçta bu tanımlar da iyice öne çıktı, benimsendi: Çevreci, çevre gönüllüsü, hayvansever, doğa aşığı, vs. Durum böyle olunca

sıradan insandan ayrı bir duyarlılık eşliğinde bulunan ve özel bir sevgi ile dolu birey ve grupların ilgi alanı olarak algılandı. Mesele salt “duyguya” biçimlenince çeşitli ayrımlar da ortaya çıktı: Orman, nehir ve ağaçlar çevreciliğin sevgi dünyasına, kentli hayvanlar hayvanseverliğine dahil oldu.

Bir nehri kirleten fabrika, o nehrin ekosistemine dahil olan balıklara rağmen çevreci sevgiye saldırmış oluyor ama hayvanseverliğin ilgi alanına girmiyordu. Hayvanseverlik de kentteki kedi, köpeklerle doğrudan ilgilenirken kent dışı hayvanları ancak insanın yemediği bir türse seviyordu. Ülkedeki ekolojik yıkım böylece paylaşıldı: “Ağaç” sana, “köpek” bana.

Çevreci tipi, aylak orta-üst sınıf tipine uygun düşüyor, hayvansever

tipi de genellikle zengin kocası olan, saçları boyalı, makyajlı kadın, kokona olarak şekilleniyordu. Bu tiplerden ilkinin, ağaç, yaprak, çiçek gibi nesnelerin sevgisinden “yıkılıyo” olmaları zorunluyken, köpeğiyle dudak dudağa öpüşmeyen hayvansever filan olamazdı.

Bu kalıpların, çevreciler ve hayvanseverlerin zorunlu koşulları olduğunu tabii ki iddia etmiyorum. Asıl sorun, kendilerini çevreci veya hayvansever olarak tanıtanların bu tanımların dışına çıkmak gibi bir dertlerinin olmaması ya da bunu kabullenmeleri. Medyanın onları böyle tanıtmaması, amaçlı bir yönlendirme olabilir ama onlar da bu kentleşme ideolojisinin parçası olmaktan memnun olmuşlardır.

Bu orta sınıf sevgisi, beraberinde böyle korkutucu bir ideolojiyi

Ölülerden ne alırsınız?

Birkaç yıldır bu topraklarda vejetaryen- veganların belirli bir şekilde birleşme toplanma ve örgütlenme çabaları oldu. Yaşamı ön planda tutan bu hareketin, haklı ve meşru olmasına rağmen pek de yol katedemediği görülüyor. Yapılacak şey yaşamı savunmaktan vazgeçmek değil tabii. Süreci tekrar değerlendirek bundan yaşamımıza aktaracağımız kazanımlar çıkarmamız.

Vejetaryen olunca (sağlık nedeniyle olanlar değil) birçok olaya bakış ve algılayış değişiyor. Daha önce dikkat edilmeyen birçok kavrama eleştirel bakış geliştiriyorsun. Hayatı, özgürlük-yaşam üzerinden hayal etmek, insan merkezli bakışın dışına çıkarak olayları daha doğal görmeyi sağlıyor. Kullanılan dilden

başlayıp, hayatına girmiş insanmerkezci fark ediyorsun. Daha önce hayvanların deyimlerde ve fıkralarda absürd şekilde kullanılması dikkatini çekmezken, bundan rahatsız olmaya başlıyorsun. İnsanların hayvan öldürerek oluşturdukları leş ürünlerini, önüne nasıl et ve et ürünleri şeklinde çıkardıklarını, senin doğadan nasıl koptuğunun, koptuğunun farkına varıyorsun. Etin aslında hayvan olduğunu görmek, ona karşı yaşamı ön planda tutarak hareket etmek zorunluluğunu getiriyor. Mc Donald's'tan hayvan parklarına kadar birçok kurum ve şirketi daha nesnel olarak değerlendiriyorsun.

Vejetaryenliği sorgulama sürecinden sonra doğa merkezli algıla-

de adeta misyoner gibi taşımıştır. Aslında, bir insanı yok etmemek ya da onun özgürlüğünü istemek için nasıl ki o insanı sevmek gerekmiyorsa, doğanın yıkımına karşı çıkmak için de sevgilerden aşklara koşmak zorunlu değildir.

Orta sınıf sevgisi temelli bir çevre ve hayvan hareketi, insanın gücü ve acımasını yücelten bir kibri de barındırıyor. Bu, sevginin hedefini, sevenden aşağıya koyan, "ne şirin" ve "zavalcılık" sözcüklerinde zuhur eden bir sevgi.

Voltaire bugün yaşasaydı belki bunları da söylerdi: "Şurada sabah-tan akşama kadar havlayan köpeğe de havlamasına da sinir oluyorum ama onun dilediği gibi havlaması için elimden geleni yaparım."

ma seni birçok anlamda alternatiflere itiyor. Bunlar, tıptan başlayıp besin alımından kozmetiğe kadar varan geniş bir yelpazede oluyor. Artık dışarıda fast-food yemeyi reddediyorsun, yediğin her ürünün içinde ne var diye bakıyorsun.

Doğamerkezli algılama, özgürlük hareketini doğa temelli algılamaya neden oluyor. Ve anlıyorsun ki; bu topraklarda özgürlük mücadelesi verdiğini söyleyenler hayvan kardeşlerini görmezden gelerek samimi bir özgürlük düşüncesi algılayamaz ve içselleştiremezler. Vejetaryenlerin de özgürlük gibi bir dertleri yoksa hayvan yaşamını içtenlikle savunamazlar. **h**

“Doğmuş olmak bir referans mektubunu nereye ve kime götüreceğimizi bilmemektir.”

.....
NİLGÜN MARMARA

AL GÖZÜM SEYREYLE

Çizen: Mehmet Tekin
Yazan: ilknur Demirtepe

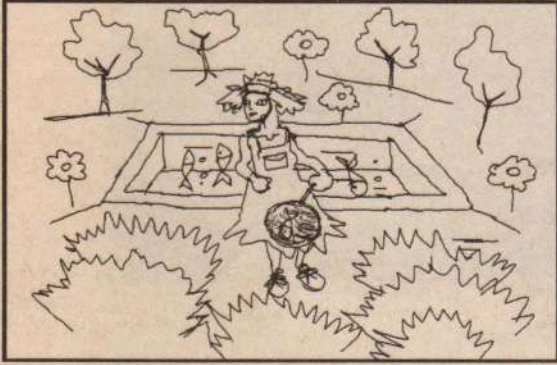
"Her insanın omuzlarında
birer melek vardır" demişlerdi.
Sağ taraftaki iyilikleri yazıyormuş;

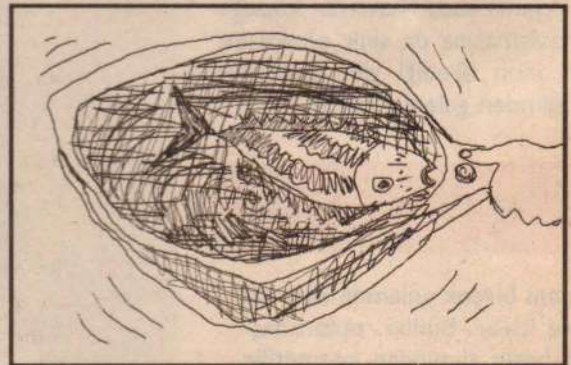
Daha sen düşünür düşünmez, onla çarparak...
Soldaki kötülüklerini yazmıyormuş bile
pişman olursan eğer.

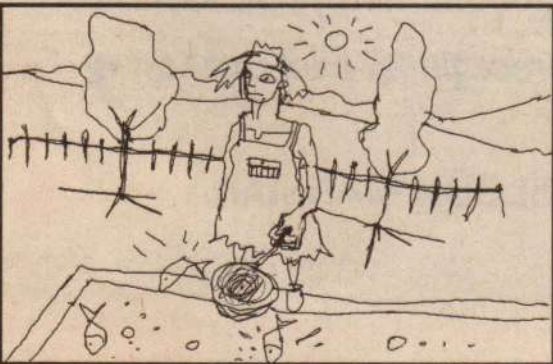
Böylece aklıma çok güzel bir fikir geldi;
denemekten zarar gelmezdi ki hiç kimseye.

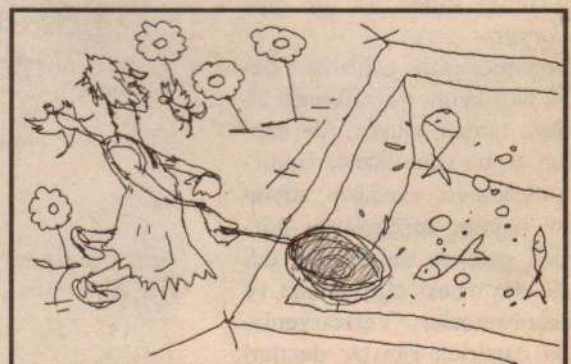
Cennete giden kestirme yol bizim bahçeden;
Şu küçük havuzdan geçiyor olabilir miydi?

Balıkları çıkardım sudan birer birer,
tuttum süzgeçte yüzgeçleri çırpınırken
öleyazma ritminde.

Sonra nedamet getirip tekrar suya bıraktım,
hem avcılar; hem kurtarıcılar; olduğum balıkları
Yazacak birşeyi olmuyordu soldaki meleğin;

Sağdaki defterine habire yazıyordu.
Sonunda o uzun günün şöyle dediğini duydum
uçup giderken birinin diğer katibe: Beni bekleme.

Avcılar'da bir pidecinin bodrum katında "başka türlü bir şey" var.
Gündüz pide hamuru açan eller akşam bir tiyatro perdesini aralıyor.
Ve perde...

Bodrum katında pideli tiyatro

ESER BAYKUŞ

Ne kadar zamandır burada pidecilik yapıyorsunuz?
Beyazıt Ekşi: Merhaba, 7 yıldır burada fırıncı ustasıyım.

Dükkanın sahibi kim?
BE: Ahmet Ağar. Oyunda da 'Ahmet' rolünü oynuyor.

İşler nasıl gidiyor, müşterileriniz kimler?
BE: Buradaki mahallelinin dışında Beylikdüzü ve Esenyurt'tan gelenler var. Ayrıca dürümcüler lavaş alıyorlar bizden.

Kaç kişi çalışıyor?
BE: 3 kişi. Ben, Ahmet Ağar ve Serkan Ergin.

'Gündüz pide-akşam tiyatro' yaptığınız doğru mu?
BE: Doğru. Akşam aşağı bodruma inip oyun çalışacağız.

Nerde sahne alıyorsunuz?
BE: Bodrum boş duruyordu. Dükkan sahibinden istedik. Tiyatro çalışalım dedik. Sağolsun bodrumu bize ücretsiz verdi.

"Türkçe bile konuşamıyorsunuz, eğitimsizsiniz, ne anlarsınız bu işten" dediler.

Peki bu tiyatro işi nasıl çıktı?
BE: Ben, daha önce İzmir ve Eskişehir'de tiyatroculuk yaptım. Hatta geçen sene, Levent Kırca'nın Sefiller adlı tiyatrosunda küçücük bir rolüm vardı. Hep istiyordum,

arkadaşlara, kahveye gitmek yerine vaktimizi değerlendirelim diyordum.

Kimler rol alıyor?

BE: Üçümüz, ayrıca 2 de esnaf arkadaş var. Biri başka fırında çalışıyor. Biri de bizim müşavirimiz. Naz yaptı ama ikna ettik. Şimdi her Çarşamba çalışmaya geliyor.

Hangi oyunu çalışıyorsunuz?

BE: Vasıf Öngören'den Zengin Mutfacı. Ben 'aşçı'yı oynuyorum. Filminde Şener Şen oynuyordu. Ahmet Ağar, buranın sahibi arkadaş 'Ahmet'i oynuyor. Serkan Ergin 'Selim'i oynuyor. Mehmet Yılmaz, bizim müşavir 'Seyfi'yi oynuyor. Bayram Ateş, başka fırından gelen arkadaş ise 'kız'ı oynuyor.

Peki müzik ve dekoru nasıl hallettiniz?

BE: Herşey el emeği. Kumaşlar, tahtalar aldık. Birkaç hazır mutfak satan şirkete gittik, onlardan hazır mutfak istedik ama cevap gelmedi. Biz de, kendimiz yaptık. Aşağısı daha önce kahveydi.

Sizin dışınızda bu oyunu bilen var mıydı?

BE: Daha önce bu oyundaki tüm rolleri oynadım, kız hariç. Tekst filan hepsi vardı bende.

Amacınız neydi?

BE: Amaç iyi bir şeyler yapmak. Kahveye gitmek yerine tiyatro çalışıyoruz. Her Çarşamba izlemeye bir sürü insan geliyor. Ayrıca buradaki arkadaşlara ileride yapacağımız diğer oyunları okutuyorum. Bu arada ismimiz; 'Fırın Tiyatrosu'.

Sonraki projeleriniz neler?

BE: 5 tane oyun üzerinde düşünüyoruz. Eşber Yağmurdereli'nin Akrep ya da Gecekondu diye bir oyun var onu oynayacağız. Doğal mekanda oynamak istiyoruz. Tabii bizim acelemiz yok. Yavaş yavaş.

Peki izleyiciler kimler?

BE: Tüm müşterilerimizin haberi var. Oyunumuz ücretsiz, maddi bir beklentimiz yok. Hazır olunca herkesi davet edeceğiz, belediye başkanını, basını.

Hep bodrumda mı oynayacaksınız?

BE: Davet gelirse her yerde oynarız. Mesela, Dünya Tiyatrolar Günü için Bağcılar'dan davet geldi.

Burada her dükkanın altında mescid vardır; bizimkinde ise tiyatro. Ne yapalım, ikisine de insanlar geliyor.

7 Mart'ta amatör tiyatrocular olarak kısa bir bölüm oynayacağız.

Peki bu işe başladığınızda nasıl tepkiler aldınız?

BE: Dalga geçenler, inanmayanlar oldu.

Ama bizim ciddiyetimizi görünce, yani tiyatroya başladığımızdan beri insanların bize karşı hareketleri bile değişti. Müşteriler pide alırken rica ediyorlar, suyu su damacanasını silip getiriyor.

Çalışma saatleriniz var mı?

BE: Haftada bir gün, Çarşamba günleri çalışıyoruz. Akşam 8 buçukta prova başlıyor, 1.5-2 saat sürüyor.

En zorlandığınız konu ne?

BE: Kadroyu bir araya getirmek bazen çok zor oluyor. Ama oyuncuların hepsinden memnunum. Tek sorunumuz, oyunda 'kız' rolünü oynayacak bayan bulamayışımız. Daha önce Ortadirek Tiyatrosu'ndan bir bayan arkadaş geliyordu. Sonra ona demişler ki; onlar amatör, senin ne işin var onlarla. Tabii onun da şevki kırıldı, bir daha gelmedi.

Ezber konusunda sorun yaşıyor musunuz?

BE: Arkadaşlar evde de ezberli-

yor. Okuma provalarında zaten akılda kalıyor, sorun olmuyor.

Hiç tepki aldınız mı?

BE: Destek olmak isteyenler var ama Tiyatro camiasından, Avcılar Tiyatrosu'ndan, Bağcılar Tiyatrosu'ndan olumsuz eleştiri aldık. "Türkçe bile konuşamıyorsunuz, eğitimsizsiniz, ne anlıyorsunuz bu işten" dediler. Anladık ki tiyatronun da yobazı var.

Yaşadığınız komik bir anı?

BE: TV'den gelen muhabir arkadaş seyirciden birine sordu 'nasıl güzel mi?' Seyirci 'valla çok güzel pide yapıyorlar' dedi.

Anladığım kadarıyla arkadaşlar da oyunculuğu iyice benimsemişler.

BE: Tiyatro başlayalı, kahveye gidip okey oynamayı bıraktılar. En azından artık oyunlardan, yazarlardan haberleri var. Gelin size aşağıyı göstereyim.

(Beyazıt Ekşi bize sahneyi gezdirirken yukarıda müşteriler çoğalıyor ve mecburen yukarı yardıma gitmek zorunda kalıyor. Bu arada mekanın asıl sahibi Ali Kaplan ile görüşüyoruz.)

Duyduğumuz kadarıyla, burayı hayır için vermişsiniz?

AK: Bura kahveydi. Sahnenin yanındaki bilardo masaları da onlardan kaldı. Çıkardık, boş duruyordu, hayırına verdik. Burada her dükkanın altında mescid vardır, bizimkinde ise tiyatro. Ne yapalım, ikisine de insanlar geliyor. Biz de insanları böyle topluyoruz. Normalde bodrumlar kömürlüktür, biz de boş kalsın kullanılsın dedik. Baktım, ortaokul öğrencileri filan geliyor. Benim de hoşuma gidiyor. Gönül ister ki daha büyük

bir yer olsun mahallede. Alın te-riyle çalışıp parasız yapıyorlar, kira alınmaz ki. Mesela bizim damatlar, yeğenler izlemeye geldi bugün. Ailem gelir. Ben zaten kahveye gitmem, buraya geliyorum. Bahçelievler'de bir kooperatifin başkanıyım. Amacım orada bir sahne yapmak.

Buranın ilginç bir hikayesi varmış?

AK: 83'te burayı satın aldığım da sadece bir gecekondu vardı. Buranın temelini kazdırırken şurada gördüğün yerde (sahnenin hemen ilerisindeki mezarı gösteriyor) 'çiçekçi baba' vardı, böyle etrafını demirlerle kapatmışlar. Kamyon geri geri çıkarken ezmiş mezarı. Sonra rüyama 'Sen, benim evimi yıktın' diyen yaşlı bir adam girmeye başladı. Ben de gittim mezarı tekrar yaptırdım. Şimdi mezar taşı yok, 'çiçekçi baba' diye yazmıyor ama onu da yaptıracağız. Bu, Küçükçekmece'deki meşhur Garip Dede'nin kardeşi Müslüm dedeymiş. Burada çiçek sattığı için 'çiçekçi baba' demişer. Yani anlayacağın tiyatro 'çiçekçi baba'nın korumasında.

Merhaba, isminiz nedir?

MY: Mehmet Yılmaz. Oyunda 'Seyfi' karakterini oynuyorum.

Nasıl oldu sizin kadroya dahil

oluşunuz?

MY: Ben fırının müşavirliğini yapıyorum. Kadroda eksik olunca teklif ettiler. Benim de içimde istek olduğu için kabul ettim. Her Çarşamba, işi gücü bırakıp geliyoruz.

Zor oluyor mu?

MY: Ezberde sorun yaşıyorum. Sosyal bir olay, kafam dağılıyor. Rutin işimin dışında farklı bir iş yapmış oluyorum. Liseden beri içimizde ukteydi, oldu, iyi de oldu.

Daha önce aklınızda var mıydı böyle bir şey?

MY: Beyazıt 5-6 yıldır konuşuyordu. Şöyle yapalım, oynayalım filan diye. Tabii insanları böyle bir şeye ikna etmek zor. 6 yıldan beri istiyorlardı, bu yıla nasip oldu. Beyazıt içindeki özlemi gideriyor. Diğer oyuncular da çok hevesli. Arada sırada yorgunluktan şikayet ediyorlar ama o kadar olur.

Misafirleriniz var ğaliba?

Diğer oyuncular da çok hevesli. Arada sırada yorgunluktan şikayet ediyorlar ama o kadar olur.

BE: Evet ASO. Alternatif Sanat Oyuncuları. Tam kadro izlemeye geldi sağolsunlar. Bizi destekleyen tek tiyatro. Amatör tiyatro toplantılarına bizi davet ettiler.

Bildiğim kadarıyla Vasıf Öngören'in kızı Aslı Öngören hayatta. Kendisini oyununuza davet etmek ister misiniz?

BE: Nezaketen izin alacağız zaten. Gelirse çok seviniriz.

Son bir şey sormak istiyorum, Bakan Koç hakkında ne düşünüyorsunuz?

BE: Bu konuda yorum yapmak istemiyorum. Gönül isterdi ki tüm tiyatrocuların istediği olsun, ortak bir karar alınsın.

Tiyatro çalışmanızı izleyebiliriz artık.

BE: Bu akşam ASO'dan Canan Aydın isimli bir arkadaş 'kız' rolünü oynayacak.

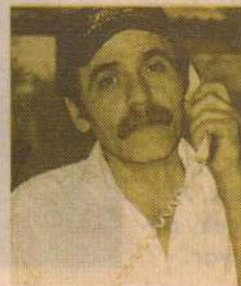
Ahmet Ağar

Mehmet Yılmaz

Serkan Ergin

Beyazıt Ekşi

Ali Kaplan

12 Eylül cuntası, Atatürk'ün açtığı kurumları kapatırken ya da yozlaştırırken bunu hep "Atatürkçüyüz!" sözünün arkasına sığınarak yaptı.

Soru - Cevap
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
BASKIN ORAN

Soru: Kenan Evren'in verdiği demeçlerden 12 Eylül faşizminin düşünce yapısını nasıl anlayabiliriz?

Cevap:

12 Eylül darbesi, ordunun üst kademeleri tarafından uzun bir süre önce planlandı. Hatta, zamanlaması, müdahaleyi meşru göstermek için birkaç sefer ertelendi ve ülke resmen anarşiye itildi.

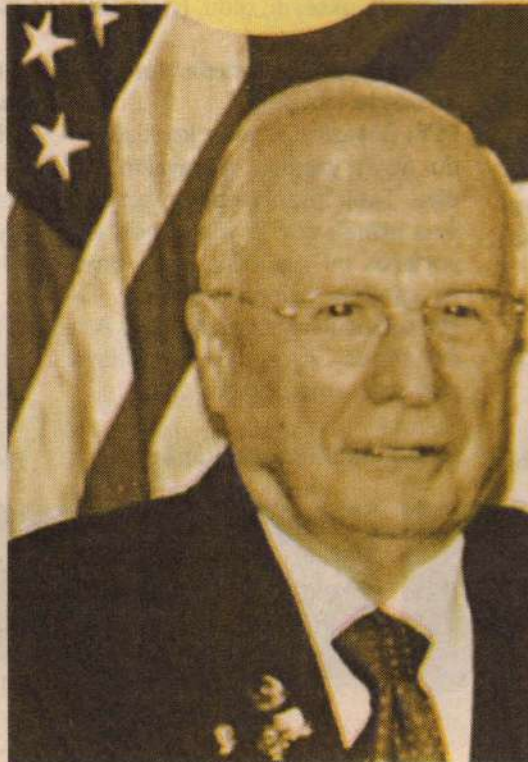
Kenan Evren'in darbe öncesinde ve sonrasında basına verdiği demeçler sadece kendisini bağlamıyor, darbeyi yapan cuntanın nasıl bir ülke tasavvur ettiğini de gösteriyor. Evren'in kullandığı askerî dilin altında, trajik-komik durumlar ve çelişkiler de çok açık görülüyor, bir dediği diğerini tutmuyor. Bugün "Yaşananları unutalım," diye açıklama yapması şaşırtıcı değil, çünkü o her zaman hafıza-i beşerin nisan ile malul oluşuna güvenerek konuştu.

İşte paşanın unutulmaz sözlerinden bazıları ve onun altındaki düşünce yapısı:

"Hangi taşı kaldırsanız altından Atatürk çıkıyor." Bir TV konuşmasında söylenmiş bu sözün yazılı belgesi ne yazık ki elimde yok. Hatta, bu yüzden Kenan Evren'in Yazılmamış Anıları kitabıma da bu sözü alamamıştım. Evren bu sözü güya Atatürk'ü övmek için söylüyor. Ama artık dili kullandığı yeteneksizlikten mi yoksa bilinçdışının baskısından mı bilinmez, Atatürk hakkındaki gerçek düşüncelerini açığa vuruyor.

12 Eylül cuntası, Atatürk'ün açtığı kurumları kapatırken ya da yozlaştırırken bunu hep "Atatürkçüyüz!" sözünün arkasına sığınarak yaptı. En çok Atatürk heykelinin dikildiği dönemin bu zamana rastlaması tesadüf değil. Evren, kendi heykelini diktirdiği

**12 Eylül cuntası
24 Ocak kararlarını uygulayacak zemini hazırlamıştır.**

Alaşehirli hemşerilerine de önceden şu uyarıyı yapmıştır: "Sakin ola ki, Atatürk heykelinden daha azametli olmasın bir, fazla para verilmesin iki." Ki en sonunda şunu da açık açık söylemiştir: "O'nu rahat uyutmak da görevlerimiz arasındadır. Atatürk kurdu diye o müesseseye el süremeyecek miyiz?" Nitekim, Atatürk'ün vasiyetnamesini değiştirme emrini veren de kendisidir. Düşünebiliyor musunuz; özel mülkiyetin geçerli olduğu ve ayrıca Atatürk'ün tabu olduğu Türkiye'de bunun yapılabilmesini?

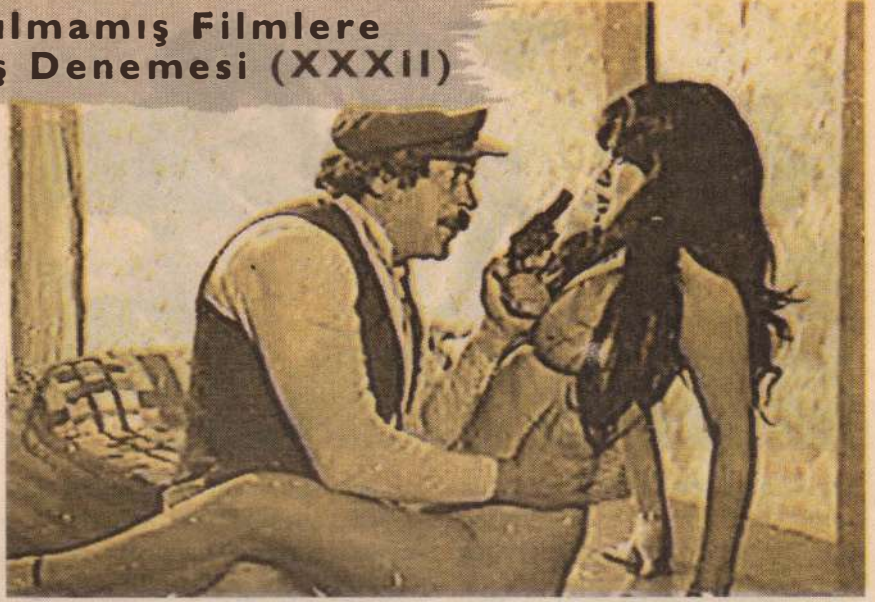
Evren, YÖK'e ve İhsan Doğramacı'ya havale ettiği üniversiteler hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğunu da bir üniversitenin kendisine verdiği fahri hukuk profesörlüğü sonrasında demeciyle kanıtlamıştır: "Fazla vaktim yok, o yüzden ders vermeye gelemem." Sanki senden ders vermeni isteyen var. Sanki isteseler, ders verebileceksin. Hazret, daha, Doğramacı'nın kendisini "kafaya almak" için fahri doktora verdiğinin farkında değil.

12 Eylül cuntası "milli birlik ve beraberlik"i sağlamayı öncelikli amaç olarak önüne koymuştu. Evren, darbenin ardından yaptığı ilk basın toplantısında ikiye ayırdığı vatandaş tanımlarıyla milli birliği sağlamaya çalışmıştır: "Bir faziletli vatandaş vardır, bir de rejimi yıkmak isteyen hain vardır."

Evren yönetime el koyduktan 18 gün sonra Kara Harp

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (XXXII)

Bu gariban Yeşilçam Sokağı'nın kaybetmiş çocukları, akşam, ayakçı birahane havasını atıyor, "Figen Han'ı yedim" ya da "Zerrin'in bacaklarını bir ayırdım..." diyerek konuşuyorlar. Onlar için bulunmaz bir fırsat, rüyaydı bu sahneler.

N'olursun yapma! Allah belanı versin ahhhh!

OSMAN CAVCI

70'li yılların Yeşilçam Türk filmleri, tecavüze yüz vermez gibi durmakta ama tecavüzü malzeme olarak kullanmaktan da geri durmamaktadır. Tecavüz sahneleri uzun uzun çekilmekte, bütün ayrıntıları seyirciyi tahrik etme amacıyla kullanılmaktadır. Bu sahneler ahır, samanlık, üvey baba evi gibi yerlerde gerçekleşmekte, genelde Yeşilçam'ın en tipi bozuk, kötü adamı ya da kavgacı diye nitelediğimiz ağbilerimiz tarafından pratiğe geçmektedir.

Tecavüz edilen kadın her kim ise, belli ki o dönemin havalı, sü-

seli yıldızlarıdır (Zerrin Egeliler, Zerrin Doğan, Figen Han). Tecavüzcüler, belli ki bu filmlerde bile bu kadınların yanına kolay kolay yaklaşacak tipler değildir. Ancak bu tarz sahneler sayesinde, bu kadınlarla yatabileceklerdir (Burada Kâzım Kartal'ı ayırıyorum; çünkü o bu filmlerin jönüydü).

Yolsuz, parasız, terso figüran abiler ayıp olmasın hesabı akşamdan hamama gitmekte, donunu değiştirmekte, bakkaldan yeni bir çorap satın almak zorundaydı. Bu dönemin caanım kadınlarının göğüslerini mıncıklıyor, ısırtıyor, donunu yırtıyor, elini kadının en im-

kânsız yerlerine sokuyor. Kafasını kadının bacakları arasına sokuyordu. Yarım yamalak da olsa, bu kadınla yatmış oluyordu bir nevi. Bu gariban Yeşilçam sokağının kaybetmiş çocukları, akşam, ayakçı birahane havasını atıyor, "Figen Han'ı yedim" ya da "Zerrin'in bacaklarını bir ayırdım..." diyerek konuşuyorlar. Onlar için bulunmaz bir fırsat, rüyaydı bu sahneler.

"Ölüm Busesi" filminde, Figen Han iş aramaktadır. Bir fotoğrafçıya gider. Fotoğrafçı tipibozukgillerden İhsan Gedik abi, fotoğraf başına 500 TL teklif eder. Bikinisi giymesi için, Figen'i perdeli kabine yönlendirir. Figen bikinisini giyerken ronta yatar kendine yakışacak şekilde, sonra da perdeyi açar ve "Of yavrum önce gel şöyle" deyip saldırır kadına. Araların-

**Figen bikinisini
giyerken ronta
yatar kendine
yakışacak şekilde,
sonra da perdeyi
açar.**

da bir boğuşma başlar. Figen "Hayırrrr bırak beni!" gibilerden bağırılmaktadır. Baldır, göt, göbek, kalça ortaya çıkar. Figen, tecavüzden uzun ve seksi bir boğuşmadan sonra kurtulur. Aynı filmin sonuna doğru, bir başka tipsiz yine Figen'e tecavüze kalkışır. Tabancayı da-
yar, birlikte Figen'in evine girerler. Bu sırada kadının babası gelir. Tabancalı adam "Git her şeyin yolunda olduğunu söyle" der. Figen dışarı çıkıp "Benim odada biraz işim var" deyip babasını idare eder. Adam, tabanca zoruyla Figen'i soyar. Bu soyunma on numara bir stüdyo şovunu yaratmaz. Tabanca bacaklarını açmış kadının vücudunda dolaşır. Adam amacına ulaşırken, Figen acı çekmez, adeta zevk bile almaya başlamıştır. Bu sırada babası aşağıda gazete okuyordur.

"Kader Çıkmazı" filminde üç ayrı hayat kadınının hikâyesi anlatılır. İlk hikâyede, üvey baba tacizi işlenir. Üvey baba karısının kızına sulanır. "Maşallah ne kadar da serpil-di, güzelleşti bu kız" ya da "Gece-den beri gözüme uyku girmiyor, tuvalete girmeni bekledim" gibilerinden yavaşmalar açıkça niyeti ortaya koymaktadır. Gece, uykuda operasyon gerçekleşir. Kız direnmektedir. "Ne olursun yapma, Allah belanı versin, ah!" der ama evden, öz anası tarafından kovulmaktan kurtulamaz. Ve orospu olur (Bu rolü oynayan Funda Gürkan'ın acaba gerçek hikâyesi midir bu?).

Aynı filmin son hikâyesinde kumarbaz adam zar atar ve kaybeder, ortaya karısını koymuştur. Kazanan adam, Nejla Fide'nin evine gider. Kadının haberi yoktur. "Ne istiyorsun?" der, sonra direnir ama o da tecavüzden kurtulamaz.

80'lerin kült filmi Cemile'de yine üvey baba yavaşmasını görürüz. Fakat Cemile de Cemile'dir yani... Evde donsuz cam silmeler, çırılçıplak yere yatıp bisiklet pedalı çevirmeler, uyurken üstü açılıp seksi kırmızı donuyla üvey baya poz vermeler, falan. Sonunda üvey baba Turgut Özatay'ın gözü döner ve tecavüz eder Cemile'ye.

Cemile üvey baba katili olacaktır filmin sonunda.

'Intikam Kadını' filminde Kazım Kartal ve saz arkadaşları bir eve tanrı misafiri olurlar. Evin kızı Zerrin Doğan'dır. Kazım Kartal samanlıkta Zerrin'e tecavüz eder. Sırayla arkadaşları da tadına bakarlar. Zerrin tıpkı Kezban gibi şehirleşir, modernleşir ve tecavüzçülerden tek tek intikam alır.

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü gibi "tecavüz hiç de iyi bir şey değildir ama..." Bu filmlerin de başlıca malzemesidir. Seyirci ise muhtemelen bu sahnelerde mastürbasyon yapmıştır. Sosyal bir olgu olarak bakıldığında kadınlarla ilişki kurmanın bir yöntemi-
dir. Yani kurban kadın tecavüzçüsüne "Hadi hayatım pozisyonunu değiştir" dese... Farzı mahal: Tecavüzçü şaşırıp "İyi ama ben başka pozisyon bilmem ki!" diyebilir. h

Cemile de Cemile'dir yani... Evde donsuz cam silmeler, kırmızı donuyla poz vermeler...

Neler gördüm?

> CD'leri dükkanlarda satılırken kendisi metroda çalan müzisyen (bozuk paralar düşerken o upuzun bi afrika enstrümanı çalıyor)

> İslama uygun giysiler ve kitaplar satan Al-İslah adlı bi dükkan (burda bu İslah işi biraz zor gibi görünüyö ama neyse)

> Anormal derecede kibar insanlar (kartı alıyolar teşekkür takıyolar teşekkür çekiyolar teşekkür fişi uzatıyolar teşekkür imzalıyosun teşekkür, rica ederim ayol)

> İçilebilen musluk suyu (yıkadığın bardakla içmek bi başka eğlenceli)

> Doğuştan sakat bi kadının şehrin en büyük meydanına koyulan heykeli (kolları yok bacakları gelişmemiş ve hamile, duygular birbirine karışıyor tam bi şiir)

> Satın almadan istediğim kitabı dergiyi okuyabildiğim kitapçı (raflardan topluyosun kafeye çıkıp saatlerce kuruluuyosun)

> Annanemin eski telefonu, annemin eski çantaları etekleri elbiseleri, babamın eski ceketleri gömlekleri (burda hepsi hergün yeniden yeni ve tazeler)

> Dünyanın en uzun süredir oynanan tiyatro oyunu (tam 53 yıldır aynı oyun sahnede)

> Gotik ablalar (postal ve korse seviyolar, ten bembeyaz, gerisi kapkara)

> Bi anda yaz bi anda kış olabilen inanılmaz dönem bi hava (çık ar giy, giy çıkar)

Trafikğin soldan aktığı
ütopik şehir
Londra'da

BAKANGÖR

Çoğu kişi erken boşalmanın anlamını da bilmiyor aslında. Tam olarak ne zaman boşalmamız gerekiyor ki, ondan öncesine erken diyelim?

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM

altayoktem@yahoo.com

Erken boşalma

Erken boşalma, taş çatlasa 20-25 yıldır cinsel bir sorun olarak kabul ediliyor, hastalık sınıflamalarının içine sokuluyor. Tarihin erken dönemlerinde bile erken boşalanlar vardır muhakkak ama erken boşalma hakkında, o yıllardan kalan kesin bilgiler yok elimizde. Cıvalı Taş Devri'nde herkes tam zamanında mı boşalırdı, yoksa kadınlar daha üzerlerinde ki postları sıyrır sıyrmaz, bizim mağara adamı "ihhh," diye bir ses çıkarıp üstüne başına fışkırtır mıydı, bilmiyoruz. Peki, Ortaçağ'da nasıldı durum? Haçlı Seferi'nden döndü diyelim Romalı asker, koşarak evine gitti, karısını yatırdı yatağa. Yıllardır itinayla sakladığı, kılıçlardan, baltalardan, mancınıklardan özenle koruduğu anahtarı cebinden çıkardı, karısının bekâret kemerinin kilidine soktu. Daha anahtar kilide girer girmez boşalır mıydı, yoksa ön sevişme, son sevişme... uzadıkça uzar mıydı bu hasret kalınmış sevişme durumu, bilmiyoruz. Tarihi dokümanlarda hiçbir kayıt yok bu konuda.

Çoğu kişi erken boşalmanın anlamını da bilmiyor aslında. Tam olarak ne zaman boşalmamız gerekiyor ki, ondan öncesine erken diyelim? Bu kafa karışıklığını ortadan kaldırmak için şöyle bir tanım yapılmış: Sürekli olarak, ya da yineleyici biçimde, çok az bir cinsel uyarılma ile ve kişinin istemesinden önce, vajinaya girme öncesi, girer girmez ya da hemen sonra boşalmanın olması.

1970'lerde de Johnson ve Masters, erken boşalmayı "bir çiftin cinsel birleşmelerinden en az %50'sinde, erkeğin boşalmayı kadının orgazma ulaşmasına yetecek kadar erteleyememesi," olarak tanımlamış. 1973 yılında Obsler adlı bilim adamı, işin zamanını da belirlemiş; iki dakikadan önce boşalırsan, erken boşaldın demektir. 1979'da süre uzatılmış, beş dakikadan önceki boşalmalara erken boşalma adı verilmesi gerektiği söylenmiş.

Görüldüğü gibi, zaman konusunda tam bir mutabakat yok. Yine de, artık iki dakika mı olur, beş dakika mı... erken boşalan bir sürü insan var ortalıkta. Doğal olarak, bunların nasıl tedavi edileceği konusuna da kafa yormuş bilim adamları ve çe-

şitli terapi yöntemleri geliştirmişler. Bu yöntemlerden en yaygın olanlarından birine göz atalım:

Penis tam olarak sertleşene kadar sevişilir. Sonra erkek sırt üstü yatar ve tüm dikkatini penisin üstünde toplar. Kadın ilk aşamada kuru elle, ikinci aşamada bebe yağı ile ıslatılmış elle penisi uyarır. Uyarının hızı, erkeğin kendi masturbasyon ritminden yavaş olmalıdır. Erkek, boşalmak üzereyken eşine "dur" der. Bu aşamada, Semans'ın "Dur/Başla" ya da Masters ve Johnson'un "Sıkma" tekniği uygulanır.

"Dur" deyince, kadın penisi uyarmayı keser, erkeğin tercihi göre elini penis üzerinde hareketsiz tutar ya da çeker.

Sıkma tekniğinde ise penisi, başının hemen altından hafifçe sıkar. Erkek, boşalma isteği geçince "başla" der. Kadın yeniden penisi uyarmaya başlar. Bu yöntem üç kez tek-

Elbette bu boşalma durumu ülkelere göre farklılıklar da gösteriyor.

rarlandıktan sonra, dördüncüsünde boşalmaya izin verilir. Sonra da aşamalı olarak, yine böyle dura bırakarak cinsel ilişkiye girilir.

Zor. Sahiden zor. Dur başla, dur başla, penisi sık, kendini kas, ne adam seviştiğinden bir şey anlar, ne de kadın kolay kolay dayanabilir böyle bir seremoniye.

Elbette bu boşalma durumu ükelerle göre farklılıklar da gösteriyor. Journal of Sexual Medicine dergisinde, erkeklerin sevişme sırasında ne kadar sürede boşaldıklarına ilişkin bir araştırma yayınlanmıştı. Hollanda'daki Utrecht Üniversitesi'nde yapılan araştırma, beş ülkeyi kapsıyor. Bu beş ülkenin erkekleri arasında en geç boşalanlar, 7 dakika 36 saniye ile Britanyalılar. Sonuçta en çabuk ulaşanlar ise, malesef Türkler. Sevişmeye başladıktan ortalama 3 dakika 7 saniye sonra boşalıyorlarmışız biz. ABD'li erkekler 7 dakikada, İspanyollar 5 dakika 8 saniyede, Hollandalılar ise 5 dakika bir saniyede bitiriyorlarmış işlerini.

Bu araştırmanın nasıl yapıldığını merak edenler de olabilir. Aklın yolu bir; erkekle kadının eline bir kronometre veriyorsunuz. Muhabbete başlar başlamaz kronometreyi çalıştırıyorlar. İş bittiği an da hemen basıyorlar kronometrenin düğmesine. Eh, bir ay süresince kronometreyle sevişip, çıkan sonuçları not alırsanız, ortalamasını bulmak ve kaç dakikada boşaldığınızı tespit etmek hiç de zor olmaz. Herkes yapabilir aslında.

Ama İngiliz basınının, bu işi abartması hiç hoş değil. Tamam, bu bilimsel bir çalışma, haber değeri de var. Gazetelerde duyurun sonuçları, haberin yanına da yatakta orgazm sigarası içen bir çiftin fotoğrafını koyun. Başuçlarında da bir kronometre olsun. İtirazımız yok. "İstanbul'da erkekler işlerini, bir yumurtanın haşlanması için gerekenden daha kısa sürede bitiriyor" diye başlık atmanın âlemi var mı? Hem yumurtayı kim, nasıl sever, nereden biliyorsunuz? Zevk bu canım! Kimi sulu sever, kimi rafa-dan, kimi de katı... h

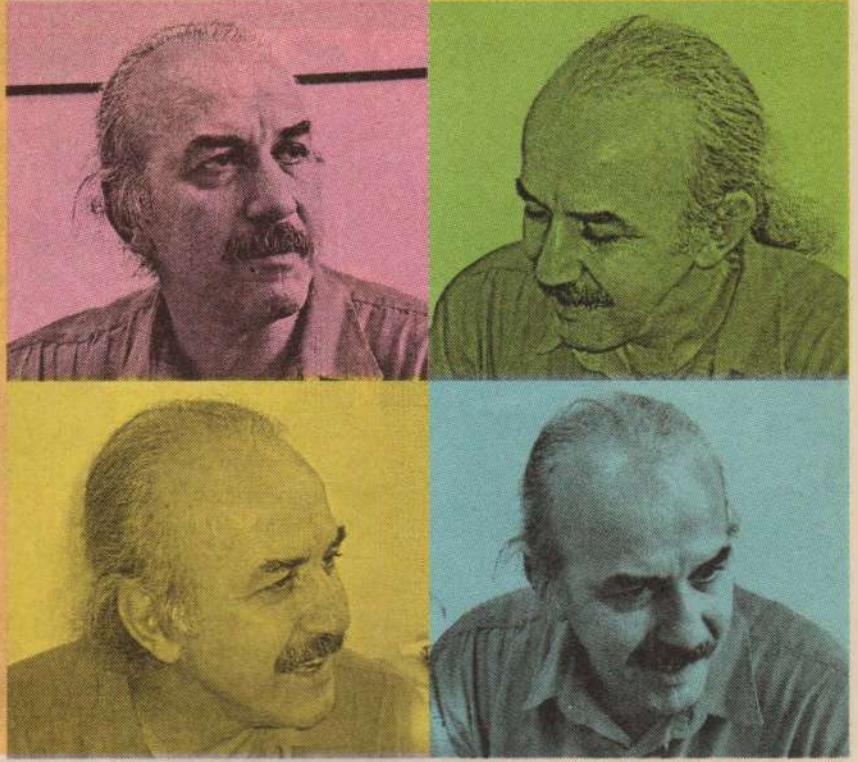
Çalışkan Amelie'ler

- Kim bilir kaç kadın, elleri dolu olduğu için buzdolabını kıcıyla ittirerek örtmektedir şu anda?
- Peki, "General Electric marka ampule selam veren er" diye film ya da kitap olur mu?
- Bugün kaç kişi gelinliğe para ya da altın takarken kendisini "mutlu bir yuva" temeli atan belediye başkanı gibi hissetti acaba?
- Acaba bir prostat doktoru ortalama bir günde kaç kişiye rektal tuşe yapıyordur?
- Şu anda kaç mefta öbür tarafta günahları için geçerli nedenleri sıralayıp, ilgili melekleri ikna etmeye çalışıyordur?
- Ve de uzaktan kumandaların hiçbir zaman asla basılmayan ne işe yaradığı bilinmeyen tuşları...
- Kim bilir kaç fare, Miki Maus gibi ünlü bir fare olabilmek için kötü yola düşmüştür? (Bu ne be?)
- Tüzel kişi olmayan birine "Nerden arıyorsunuz?" diye soru sorma işkencesinin, Çin işkencesine rakip olma şansı var mı?
- Kaç kişi mozaiklenen reklam yazısını okumayı başararak o ürünü inadına almaktadır acaba?
- Peki Gamze'nin görüntüsünü ısrarla seyretmeyenlerden bir Melekler Şehri kurulabilir mi?
- Kırmızı ampul almaktan utandığı için yanında bir sürü alakasız ampul alanlardan köy ya da kasa-ba olur mu?
- Hangi birimiz Münir Özkul'un genç halini gördü ki?
- Bir yaz daha biterken, karpuz - beyaz peynir diyetiyle kaç kişi fit gibi oldu?
- Rockçılarının sahnede kıldıkları gitarlarla coşan birinden lüzumsuz yere yanan ışığı söndürmesi beklenmeli mi?
- Bugün su topu milli takımı kadrosunu kaç kişi sayabilir?
- Sakalı bebek, top sakallı mıydı?
- Eşofman sokak, eşortman ev kıyafeti ise, eşurtman ne ki?
- Kilotlu kadın çorabını icat eden kişi, bunun banka soygunu gibi kötü amaçlar için kullanılacağını bilse n'oolurdu bilmesene n'oolurdu?
- Bir gün Devlet Su Balesi de kurulur mu ki? O devlet balesi memurları suyun altında örgü örerek mesai tamamlar mı ki? h

AYŞE ÜLKER SAYGAN SOLMAZ
FATİH SOLMAZ

Karşı Sanat Galerisi, kısa geçmişine rağmen ortaya koyduğu cesur ve ilginç sergilerle galericilik ve sanat anlayışına karşı bir bakış açısı geliştirmeye çalışıyor. En son 6-7 Eylül Olayları'nı konu alan sergi nedeniyle basılan galerinin kurucusu **Feyyaz Yaman'la,** galerinin dünü, bugünü, geleceği ve münferit hadise üzerine söyleştik.

Karşı'nın Galerisiyim, buraları pek bilmem

Karşı Sanat Galerisi fikri nasıl doğdu?

- Eski Güzel Sanatlar Akademisi mezunu dört beş arkadaşlık. Akademiye bozuk ayrıldığımız için, önce bir atölye kurmak, beraber resim yapmak istedik. Tünel'de bir yer tuttuk. Bir yandan yetmişli yıllar, hareketli günler, bir yandan da para kazanma sorunumuz vardı. Bir grafik atölyesi açtık. Grafik yapıyoruz, illüstrasyon yapıyoruz, fuar standları yapmaya başladık. Bir yanımız hep ekonomiye ilişkin gelişti. Dönem dönem katılanlar, ayrılanlar oldu. Ama atölye gelişti. Bir de kendimize bir galeri mekanı bulduk. Önce gravüre yönelik düşünmüştük. Derken, eski Elhamra Sanat Galerisi'nde

İnsanlar bu savrulmuşlukla iyice izole oldular. Sosyalist bloğun çöküşünün de bunda etkisi var

çalışan Artun ve Agop'la tanıştık. Biz de katılırız dediler. Ama onlar ekonomik olarak idare edemediler ve bıraktılar. Bizim de niyetimiz böyle bir yapı etrafında örgütlenmek, para kazanma işimizi çözemezsek bile, yani satış amaçlı olmasa bile en azından sergileme sorunu olan arkadaşlarla dayanışma halinde çalışabilmektir. Düşündük ki bu yolla tasvip ettiğimiz arkadaşları görünür kılabiliriz. Galerici-lik genel tanımıyla nefret ettiğim bir kavram. İlla pazar ekonomisi üzerine kurulu bir mekân. Bence bu sanatın özünü zedeleyen bir şey. Başından beri parayla sanatı birbirine bulaştırmaya çalıştık. Ütopikti belki ama, ne pahasına olursa olsun uygulamaya çalışıyoruz.

Karşı Sanat'ın felsefesi nedir?

- Sanatla ilgilenmek, üretme ve sergileme, sadece tüketilecek bir nesne olarak görüp, insanların kafalarında bitirdikleri bir süreç değil. Ortaya sorun konulan bir süreç. O zaman onun üretme süreci de önemli. Biz sanatçılar olarak ne okuyoruz, neleri tartışıyoruz, farklı sanat dallarıyla ilişkimiz ne? Edebiyat ne yapıyor, karikatür, şiir ne yapıyor, fotoğraf, sinema ne yapıyor? Yetmişli yıllarda bütün bunlarla iç içeydik. Kitap, televizyon yoktu. Çok hızlı bir düşünsel diyalog imkânı vardı. Giderek seksenli yıllar kötü politikalarla -bütün dünya için söylüyorum- post-modern kuramlarla birbirinden ayrıştırılıp kopartıldı. İnsanlar bu savrulmuşlukla iyice izole oldular. Sosyalist bloğun çöküşünün de bunda etkisi var. Düşündüm ki, birtakım savunma hücreleri yaratabiliriz. İdeal bir sanat ortamı, sanatın yerleşme ortamı tasavvur edilebilir.

Varolan politik anlayışlara yaklaşımınız nasıldı?

- Düşünce zenginliği ortamına ihtiyaç vardı. Bunu en iyi karşıtlıklar, kontra duruşlar sağlayabilir. Radikal bir ideolojik söylemin arkasına kapılanmak değil de, her şeyi sorgulanabilir halde ele almak, buradan yeni bir dünya, yeni bir yapı, örgütlenme imkânı araştırmak gerek. Açık toplum teorisi değil, Marksist bir dünya görüşü olmalı. En azından bunun üzerinden sorumlu davranmalıyız. Sergi ortaya bir sorun koymalı ve onu kadavra olarak masaya yatırabilmeli. Eski, Defter grubu Tünel'de bir toparlanma süreci yaşıyordu. Sonra dergi kapandı. Oradaki kadroyu burada tutmaya çalıştık. Orhan Koçak, Iskender Savaşır gelip gittiler. Onlarla işi entelektüel boyutta daha farklı

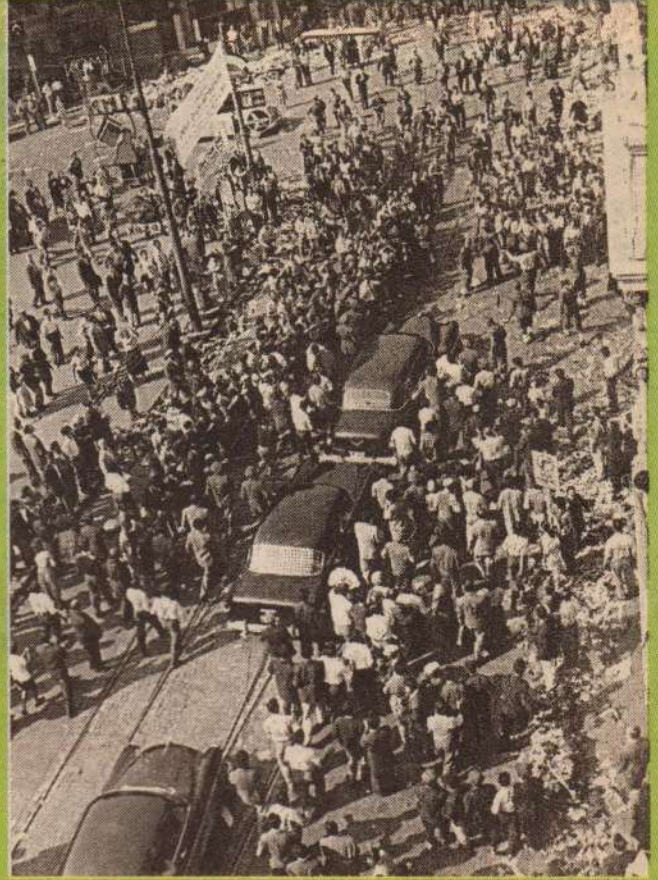
Bienallere bakıyorsun elli tane bienal sanatçısı, bienal için proje üreten kimlikler haline geliyor.

disiplinlerde ele alacak ilişkilerdirmeleri yaşayalım istedik. Resam resim yapar ama olaya psikolog nasıl bakar? Bir yılda yaklaşık üç yüz toplantı yaptık. Tragedyayı inceledik. Savaşı, sanatçı yaklaşımını sorguladık. Sanat daha özerk bir alan olduğu için, biraz daha bağımsız ama bilimsel açıdan baktığınız zaman, gerçeklik burada duruyorsa, sanat da başka bir yerde durdu. 'Neden' sorusuna cevap aradık.

Resimde, nasıl bir sorun vardı?

- 70 kuşağının dili popülerdi. Fakat kendinde değildi. Yüce sanat adına yapıyordu işler. Romantiklerin hamasi duruşu vardı. Mesela Gırgır dergisi, iktidar yükselip baskınlaştığı an, bir sibop gibi olayı alıp tersine çevirebilecek bir dile sahipti. Resim bunu yapamadı. Sinema yapama-

dı. Karikatürün o deneyimi çok önemli. Aziz Nesin yaptı. Murat Belge de yaptı bunu Yazko'da. Bir ikinci kimlikle biraz ironi katarak, biraz ti'ye alarak yaptı. Mesela böyle bir pratik niye bugün konuşulmaz da Hafriyat kendini yine başka bir dilde sadece sergilenen bir şey olarak üretmeye devam eder. O zaman gerçek muhtevası kayıyor. İşin estetik boyutu önem kazanıyor. O zaman postmodernizmi bile kullanamıyorsun. Dil olarak kullanıyorsun ama bir biçim transferi oluyor. Bienallere bakıyorsun elli tane bienal sanatçısı, bienal için proje üreten kimlikler haline geliyor. O zaman da biz sürekli bir şovun içinde yer alıyoruz. Bitirmek lazım demeyeceğim ama böyle süremez. Birine bir masal anlatırsın, tekrarlırsın. Biraz tuz, şeker iki kere daha anlatırsın ama erozyon halini geçti artık. Şimdi kuramsal olarak bu durum gündemde. Solun dağınıklığı ve tokat yemişliği var. Alternatif büyük dünya düşüncesini

tartışma zemini yaratan kavramlar belli bir boşluğu doldurmaya başladı. 90 sonrasında tabu da, ilah da kalmadı. Eskiden Marks ve Lenin'e bakarak yön bulmak rahattı. Teorik boşluk onların iki paragrafıyla geçiştirilebiliyordu. Şimdi her şey bireye indirgendi ve içselleşti.

İşin maddi tarafını nasıl hallediyorsunuz?

- 12-15 milyar arası bir aylık giderimiz var. Seyrantepe'de bir yerimiz var orada çalışıp ödüyoruz. Vakıf olma yolunda çalışmalarımız var. Hedefimiz de hemen enstitüleşmek. O zaman, araştırma çalışmaları komisyonlarıyla daha organize hareket edebiliriz. Yüz küsur sergiyi geçtik. Yurttan sesler, Yerli Mali sergileri, Türkan Şoray sergisi ses getirdi. Ermeni kartpostallarından bir arşivin sergisi vardı. O şimdi UNESCO programına girdi, Avrupa'yı dolaşıyor. Fransızcaları basılıyor. Uzanabildiğimiz kadar uzanıyoruz. Hedefimiz klasik gale-

ri mantığı dışındaki alanlara yayılmak. Eşim dahil 15 arkadaşımız bütün bu işlerde görev aldık. Çoğaldıkça imkânlar artıyor. Kimseye bağımlı olmuyorsunuz. Kreatörlere karşı da bir duruşumuz var. Onlar hemen sermayeyi soruyor. Fon soruyor. Sanatçıya fon sormak bence eşyanın tabiatına aykırı. Bu bir içsel varlık sorunudur. Siz bu çelişkiyi yaratırsanız olmaz. Ortaya koymak için varlığını oluşturursunuz. 'Para bulursam yapacağım' demek, 'iyi adam olurum ama param olursa' demek gibi bir şey. Resim yapacaksanız yaparsınız.

Galeriye yapılan çirkin saldırıdan bahseder misiniz?

- 6 eylül günü vali yardımcısını bekliyorduk açılış için, 18:30 civarında kürsüyü boş buldular, Tür-

kiye Türk'lerindir, ya sev ya terk et gibi şeyler söylediler. Önce yaşlı bir grup şiirler okudu. Sonra gelen grup yumurta filan attı. Resimleri indirdiler. Çevik kuvvet müdahale etti. Bekliyorduk, çünkü 28 ağustos tarihli Tercüman'da

bir uyarı haberi çıktı. Sivil toplum birlikleri başkanı Ramazan diye bir adamla ilgili bir haberi. Bu sergiden dolayı 1955 yılındakinden daha vahim bir durum olabilir deniliyordu. Bunun üzerine Tarih Vakfı ziyarette bulundu valiliğe ve destek sözü aldı. Bu

adamlar tarihten referans olarak saldırganlığı alıyorsa bu zaten onların tükendiği, bittiği noktadır. Kimsenin özür dilemekten başka bir biçime sokamayacağı bir olayı benzer şekilde tekrar etmeye kalkmak, onları da özür dilemeye itti. Şiddet çözüm değil.

Bu adamlar tarihten referans olarak saldırganlığı alıyorsa bu zaten onların tükendiği, bittiği noktadır.

Alın, bakın; zamanında burun kıvırdığınız, 'Bunlar kurulu düzenin afyonudur' dedğiniz şarkıları dinleyin ve şarkıların bir kabahati olmadığını görün..."

Bizi kategorize etmeyin

Bundan bir beş yıl kadar önce, Ada Müzik çatısı altında bir araya gelip "Başucu Şarkıları" adlı muhteşem bir albüm ortaya çıkarmış Zuhal Olcay ve Bülent Ortaç-

gil, bu işin devamını getirmeye karar verdi. İkili, "Başucu Şarkıları 2"nin kayıtlarını henüz bitirdi ve bu albüm, belki bugün belki yarın piyasaya verilmiş, bize ulaşmış ola-

cak. Ekip, ilk albümde olduğu gibi; Olcay ve Ortaçgil'in yanında iki sıkı müzisyen var, Baki Duyarlar ve Gürol Ağırbaş. Bu ekip, ilk albümle, çoğu insanın civarından geçmek istemeyeceği, 'basit' bulduğu, önemsemediği bir 'malzeme'den olağanüstü bir iş çıkarmış ve hepimize şunu demek istemişti: "Önemli olan niyettir; malzeme herkes için aynı malzeme olabilir ama sizin bunu nasıl ele aldığınız, bu malzemeyle ne yapmak istediğiniz önemlidir..." Olcay ve arkadaşları, "Başucu Şarkıları" ile çok çok önemli bir şey gerçekleştirdi. Türk popunun tarihine el attı ve çoğunlukla küçümsenmiş şarkılara yeni bir 'hayat' verdi. Bu da, bu şarkılarla zamanında işi olmamış herkese yeni bir 'bakış açısı', yeni bir 'çerçeve' sundu. Ekibin, albümün (genel olarak) demeye çalıştığı şeydi belki: "Şarkıların kusuru yoktur; kusurlu olan müzisyenler, yorumculardır... Alın, bakın; zamanında dinlemediğiniz, burun kıvırdığınız, (hatta hatta) 'Bunlar kurulu düzenin afyonudur' dedğiniz şarkılar bun-

Bülent Ortaçgil ve Zuhal Olcay keşke bunları da seçseydi

1. **Esin Afşar'dan**, (bu yalnız geceler, bana arkadaş, dilimde) "**Dert Şarkısı**" (gözlerimde yaş...)
2. **İnci Çayırılı'dan** (kara kara gözler, ona buna bakıyor mu, o incecik beli şimdi, başka bir el sarıyor mu): "**Kıskanıyorum**"
3. **Sezen Aksu'dan** (uzan da tut ellerimi, sımsıcak...): "**1945**"
4. **Sezen Aksu'dan** (ne olur gerçek olsa masallar, ya da biz masal olsak): "**Küçük Bir Aşk Masalı**"
5. **Grup Karma'dan** "İmkansız" (olan şeyler vardır bilirsin, hani soğutmak güneşi, durdurmak evreni...)

6. **Saadet Sun'dan** "**Yeter ki**" (bırakıp da temelli gitmesin, yeter ki, kötü sözle incitmesin...)
7. **Ajda Pekkan'dan** (burada, sokaklarda, rüyamda, uykumda...) "**Seninleyim**"
8. **Asu Maralman'dan** "**Bana Güzel Bir Şey Söyle**" (kalbim sevinçle dolsun, varsın yalan olsun...)
9. **Bülent Ortaçgil'den** (siz kardeşler hangi) "**Kediler**" (seversiniz, hangi kediler gibi yaşamak istersiniz; sevimli, uslu – sesli, hırslı, hangi kedilerdensiniz?)
10. **Gülden Karaböcek'ten** (gözümde canlanır, koskoca mazi, sevgilim nerede, ben neredeyim): "**Dilek Taşı**"

lar. Yeniden dinleyin ve şarkıların bir kabahati olmadığını görün..."

Nisan yağmuru

Bu satırların yazarı, (ilk albümde olduğu gibi) bu ikinci albümde de 'repertuar danışmanı' olarak çalıştı. Danışmanlardan bir diğeri de, Türk popu üzerine yılmak bilmez bir şekilde çalışan Murat Meriç'ti. Bu iki ismin gönderdikleri şarkılardan seçilenlere Ortaçgil ve Olcay'ın gönlünde yer etmiş birkaç şarkı eklendi ve repertuar seçimi tamamlandı. Zamanında, Gönül Yazar tarafından dillere düşürülmüş (ve ilk albümdeki "Güller ve Dudaklar"a denk geldiği söylenebilecek) "Nisan Yağmuru"; Ajda Pekkan'dan (İtalyan Mia Martini'ye ait olup, Fikret Şeneş tarafından sözleri yazılmış "Quante Volte"nin Türkçe versiyonu) "Sana Doğru"; bir önceki albümde "Ölsem de Bir Kalsam da Bir'i" yeniden elden geçirilmiş Banu'dan "Unutulur"; Ayten Alpman'dan, "Aliye" dizisi ile yeniden dillere yerleşen "Ben Varım" ve popüler müziğimizin en önemli gruplarından Gündoğarken'den "Yıldızlar da İsterim", bu ikinci albüm için, ittifakla seçilen şarkılar oldu. Hümeysra'nın şarkıları da ittifakla seçildi. 60 ve 70'lerin bu her dem taze 'çiçek kızı'ndan tam iki şarkı seslendirecek Olcay; Bora Ayanoğlu'nun Türk popunun ilk feminist söylemli şarkısı "Adım Kadın" ve (sıkı durun, büyük sürpriz: Ortaçgil ile bir düet olmasına karar verilmiş) "Sus Duymasın"... Bizzat Ortaçgil'den de, Olcay'ın çok sevdiği bir şarkı olan ve zamanında Sezen Aksu ve Ayşegül Aldinç tarafından da yorumlanmış "Beni Kategorize Etme"... Ve birkaç şarkı daha, toplam 11 ya da 12 şarkı. Tamamı bu toprakların en yaratıcı, en naif yorumcularından – müzisyenlerinden oluşan bir ekip tarafından baştan yaratılmış şarkılar... Bu şarkıları artık 'kategorize' etmeyin, onları dışlamayın – küçümsemeyin. Yalnızca dinleyin; izin verin yaşadıklarınıza eşlik etsinler. "Nisan yağmuru kadar, kısa süren hayatımız"da, şarkıları itip kakmak en son yapacağımız şey olmalı. **1**

POPÜLER ANSİKLOPEDİ

Sevtağ'ın 'S'Si

(Ya da 'imamın karısı'nın 'ik'si)

Müziği ya da şarkıları ile değil, daha çok kopardığı skandallar ile gündeme gelmiş Sevtağ Çetinkale, 22 Eylül 1950 İstanbul doğumlu. İsmi öne eklettiği 'İmamın Karısı' sıfatı ile, 70'lerin hemen başında, kısa bir süre için gündemde kaldı. 1964 yılında evlendiği İmam Mustafa Taşova'dan, 1969 yılında ayrılan Sevtağ Çetinkale, soluğu sahnelerde almış ve oldukça 'ince' bir buluşla, kendisini 'imamın karısı' olarak gazetecilere sunarak, bir

kaşık suda fırtınalar koparmaya çalışmıştı... Onu izleyen bir tek kişi çıktı, o da Neşe Alkan'dı. Alkan, Çetinkale'den birkaç yıl sonra 'polisin karısı' olarak sahnelerdeydi; Alkan'ın diğerine göre bir farkı vardı ama; boşanmamıştı ve polis olan kocası, karısını tüm müzik yaşamı boyunca destekledi. Hatta, o zamanın basınına bakılırsa, eşi için (yüksek ve şeffaf topuklarına küçük çiçekler – kayıklar gömülmüş) özel sahne ayakkabıları bile tasarladı.

Ayın 'şarkı sözü'

MELODİLER

Tu tu seras le seul
Dans mon cœur.

4.
Viens dans ma vie
J'ai compris j'ai besoin de toi
Toute ma vie
Je veux blottir dans tes bras
J'ai rencontré trop souvent
La nuit ou les pleurs
Car le plaisir sans l'amour
Est toujours trompeur

(3. tekrar)

5.
Nous serons si bien
Ne perdons pas le temps
L'amour nous attend tous les deux
Viens dans ma vie, viens...
Viens dans ma vie, viens...
Tu le sais maintenant
C'est toi et toi seul que je veux

(2. tekrar)
(3. tekrar)
(5. tekrar)
(4. tekrar)
(3. tekrar)
(1. tekrar)

Ajda Pekkan

VIENS DANS MA VIE

Söz ve müzik: K. Warner
J. O'Brien - Docker

1.
Viens dans ma vie
J'ai envie d'être aimée de toi
Viens dans ma vie
Fais ce moi ce que tu voudras.

2.
Je t'ai compris j'avais tort
De chercher ailleurs
Sur mon chemin
Je n'ai pas trouvé le bonheur

3.
Viens dans ma vie
J'ai envie d'être aimée de toi

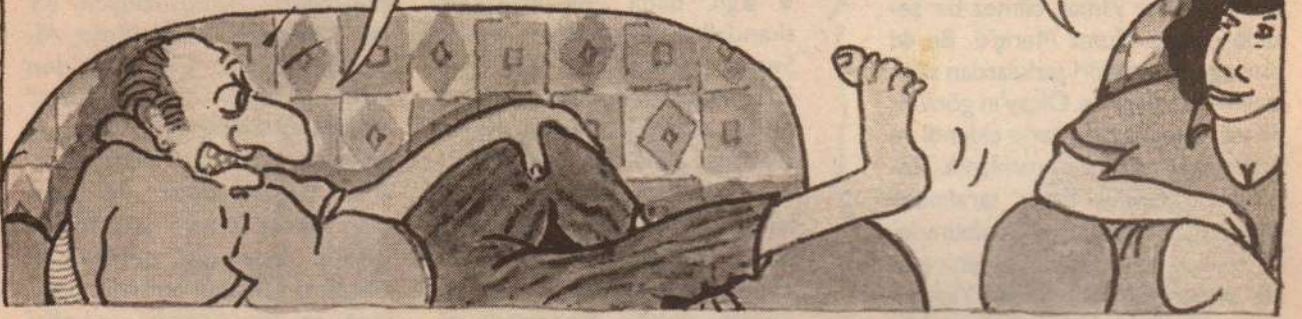
Ajda Pekkan'ın "Viens Dans Ma Vie" plağı 1977 yılında yayınlanmıştı; hem Fransa'da, hem bizim buralarda... Fransa'da sevilirdi, ki bu çok normaldi; Fransızlar, hem oryantal severdi hem de sözleri Fransızca olan bir şarkıyı rahat rahat anlar – mırıldanırlardı. Şaşırtıcı olan bizim buralarda şarkıya tapmamız, yalan yanlış mırıldanmaya başlamamız oldu; üstelik büyük bir çoğunluk tek kelime Fransızca bilmeden. Bu plak, el arabalarında, kasetlerin yanında bile satıldı. Ama bir ara, şarkıyı anlamıyor oluşumuz hepimize battı ve şarkının sözlerini kendimize göre uyarladık: "Pijama, pijama, don gömlek fanila..." İşte şimdi, herkese bir iyilik yapıyor ve şarkının sözlerini olduğu gibi önünüze getiriyoruz, isterseniz ezberler, doğru – dürüst söylersiniz. Yine tek kelime anlamıyor olabilirsiniz ama olsun; maksat Superstar'a saygı – sevgi gösterisi olsun!

Niye bu kadar üstüne düşüyorum ki sonrada bu kadar üstüne düşmesen olmazmı diyorum!.. Ya okumazsa!..

Bu kız ne yapıyorsa senin şu şom ağzından yapıyor. Yok qezip tozacakmış. Başla-tacakmışın!.. Ulan, dersleri ne güne duruyor üniversiteyi kazanmasını sarfettiğim paraları burnunuzdan qetirmezsem!..

Hep öyle diyor sonrada boynuna söyle-niyorsun. Sonuçta o da genç bir kız qez-mek tozmak isteyecekti. Artık çocuk değil!..

Kazanmazsa kazanmasın canım. öyle dersin zaten kazanamaz. Para para para kız ne yapsın elinden gelen herşeyi yapıyor. Zaten test çöze çöze kafayı yedi!..

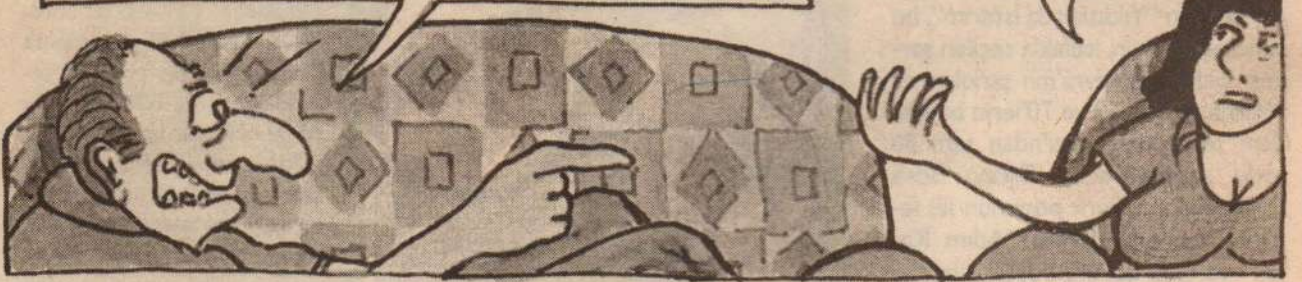

Bizde ona para taşıya taşıya kafayı yedik. Zaten o tutluğumuz hocayı da dövmezsem namerdim. Bu kız bir kazanmazsa o hoca canını seviyorsa Tür-kiyeyi derhal terkeder!..

Aman Allahım senin böyle olduğunu bilse on mislini de versen ders mers vermez valla!..

Kızımızda iş yok ki insan ders sevdalısı olsa hoca mocağa qerek kalırmı!.. Şunun şurasında bir iki yıl dışını sıkacak. Yok qezmeyi tozmayı kim yapsın. Bütün bunlar 'senin çenen qızından'; bir sus be kadın!..

Birsus, birsus konuştuğumuz yok ki, biraz şefkatli' olsan insancıl olsan hep susacağım da.

insancıl değilmiyiz?.. insanın cılı'nı öldürdünüz. Kafamdaki, beynimdeki proteini bitirdiniz, bu saçlar boşuna dökülmedi ulan!..

Sen karışma dersine çalış!

Baba merak etmeeee kazanacağım!..

Tunceli'den Ankara'ya, İstanbul'dan Amerika'ya ve Çin'e doğru gelişen baş döndürücü bir çizirlik macerası. Mağara Adamı - Caveman'ın yaratıcısı Tayyar Özkan hayat hikayesini, tutkularını ve çizgi macerasını met üst'e anlattı.

CAVEMAN benim

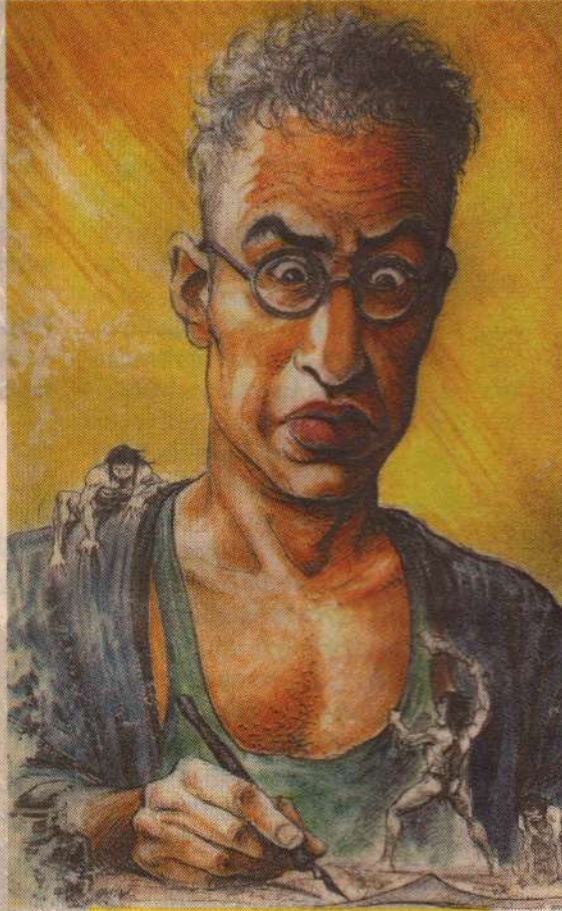
Ankara - İstanbul

Ankara'da okulla iş koşturmacası sürerken, mezun oldum. Sonra, askere gidip geldim fazla zaman kaybetmeden. Ankara piyasası kapalıydı. Yapılabilecek her şeyi yapmıştım. Dede Korkut masallarını resimliyordum. Yeni yıl, bayram kartları yaptım yüzlerce. Reklam ajanslarından yayınevlerine kadar onlarca iş. Dedim ki, bu iş olacaksa İstanbul'da olur.

Cebimde üç beş kuruş, ağabeyimin eski bir arkadaşın yanına sığındım diyebilirim. Moda'da, Refahiye caddesinde. Altı ay kadar kaldım. Çok iyi bir portfolyoyla gelmiştim. İş bulmakta zorlanmadım. Geçimimi sağlayabilmek için ilk iş kartpostalcılara, çocuk kitapları yayıncılara, Milliyet Çocuk'a gittim. Milliyet Çocuk dergisinde Yalvaç Ural'la çalışıyordum. Çizgi romanlar yaptım. Aylık dergilere gitmeye başladım. Bütün aylık dergilerde çizmeye başladım. Sonra gazetelere gitmek istedim. İsmail Gülgeç'le tanıştım. O bana çok yardımcı oldu. Hâlâ bütün röportajlarında beni anar. Onunla birlikte Cumhuriyet'te çizgi romanlar çizdik. Ankara'daki kaygıyı bu sefer İstanbul'da da taşımaya başladım. Yapılabilecek her şey bitmiş gibi geldi bana. Bunun ötesine gitmek lazım dedim.

Çektim gittim Amerika'ya

Yabancı çizirlerle tanıştım. 'Bu iş, dışarıda daha iyi oluyor herhalde' dedim. Hırslı bir insanım ve hâlâ arayış içindeyim. Kendimi dışarıda çizmeye motive ettim. Suat Yalaz'la

**İlk iki sene dört kişi
küçücük bir odada, yan
yana yatarak kaldık.
Masam bile yok.
Rahatsız olmasınlar
diye sabahlara kadar
küçük bir masa
lambası
ışığıyla çizirdim.**

bir arkadaşlığım vardı. O beni Paris'e asistan ola ak yanına çağırdı. Ama bir yandan da çizgi romanın vatanının Amerika olduğunu düşünüyordum. Olmazsa Paris'e giderim dedim. Öğrenci vizesiyle gittim. 26

yaşındaydım. Dil falan bilmiyordum. Ama yapacağım bu işi d dim. Cebimde 2000 dolar vardı ve de iyi bir portfolyo. Çektim gittim öyle. Bir yer buldum kendime önce. Dört kişi bir odayı paylaştık. İlk iki sene dört kişi küçücük bir odada, yan yana yatarak kaldık. Masam bile yok. Her yerde insanlar yatıyor, onlar rahatsız olmasın diye o şekilde sabahlara kadar küçük bir masa lambası ışığıyla çizirdim. Kendimi oraya uydurmaya çalışıyorum, bir yandan da dil öğrenmeye çalışıyorum, portfolyom zenginleşsin diye durmadan çiziyorum. Bir yandan iş bulmaya çalışıyorum. Üç dört ay böyle idare ettim.

Arkadaşları attım, artık piyasadayım

Aslında, ilk ayda şansıma çok güzel bir iş buldum. Çocuk oyuncakları ambalajı grafik dizayn işi. Çok da iyi parası vardı. Şu anda bile zor bulabileceğim bir işti. O iş beni bir yıl falan idare etti. Hemen taşınmadım. Orada yaşayanları attım yavaş yavaş. İki kişi kaldık. İki kişiye de yeter durumdaydı orası.

Bir underground çizgi roman dergisinde on sayfalık bir çalışmam yayınlandı ve böylece piyasaya girdim. 93'te Heavy Metal'de uzun öyküler yayınlanmaya başladı. Cave Man, ilk orada yayınlanmaya başladı. Dünyaca ünlü bir dergidir ve benim çalışmalarımı hâlâ yayınlarlar. Ondan sonra, piyasanın adamı olmaya başladım. Andy Harper çok yardımcı oldu bana. Yüzlerce sayfalık çok iyi işler yapmaya başladım. Miami

Vice diye bir televizyon dizisi vardı. Onların senaristleriyle, aslında televizyon dizi projesi olan bir işi çizgi roman olarak yaptık. Günde 18 saat 15 ay, geceli gündüzlü çalıştım. Bitti ama ben de bittim.

Amerikalı değilsen yaratıksın

İlk anda, oranın öykü yazarlarıyla çalıştığım için çok zorlanmadım. Hikayeyi onlar verdi, ben işin illüstratif kısmını üstlendim. Kendi yaptığım işlerde biraz zorlandım ama uyum sağlamam fazla zaman almamı nedense. Bir Taylandlı, Perulu, Vietnamlı kadar uzak değiliz Amerikan kültürüne. Buradayken de Türk kültürünü yansıtan şeyler çizmedim. Evrensellik kaygısı vardı. Yabancı dergilerden beslendim. Çok yöresel olamadım. Amerikalı için, Amerika'nın dışı, gezegen dışı gibi bir şey. Çok az insan ilgili. Amerikalı olana kadar yabancı demezler. 'Alien' derler ki, karşılığı yaratıktır. Herkesin kendilerine düşman olduğunu sanırlar. Ben de, vatandaşlık hakkı alana kadar yaratıktım herkes gibi.

Cinsellik, dünyanın asıl dili gibi

Erotik çizgi roman yapılmasının da nedeni bu. Nereye gidersen git, erkek-kadın olarak yüzleştığımız şeyler aynı. Çözümler belki biraz farklı. Amerika çok konservatif bir ülke aslında. Evlenmeden önce, el ele tutuşmayan insanlar var kırsal kesimde. Hristiyan kültürden gelen evliliğin kutsallığı var. Aldatmanın günah oluşu var. Evliyim. Eşim Çinli. 94'te evlendim. Bazen arkadaşlarla bir aradayken kaçamaklarımızı gururla anlatırız. Buna dayanarak Amerika'daki arkadaşlarım için şunu söyleyebilirim. Orada biriyle yaşamak bile kutsaldır. Aldatmak ayıptır. Ben çok yadırgamıştım. Av-

rupa daha serbest bu konuda. Bu işlerin yanı sıra, moda dizaynı yapıyorum. İlk gittiğim yıllarda para kazanma kaygısıyla stüdyolarda çalışıyordum. Orada tanıştık. Beraber yaşamaya başladık. Eskiden beri Çin kültürüne, Çin insanına ilgim vardır. Asyalı kadına ilgim vardır. Öncesinde de Koreli ve daha önce bir Japon arkadaşım vardı. Tabii Amerikalılar da oluyordu ama daha çok Asya kadınları daha mı yakın buluyordum, bilmiyorum. Mao'cu olmamdan da kaynaklanabilir.

Amerika da bitti

Sonra Amerika da bitti. Çin'e ilk 93'te gittim. O zamandan beri de sürekli gidiyorum. Orada çizgi romana başlamayı düşünüyorum. Bu alanda bakirler. Çizgi roman marketine, henüz açılmamışlar. Bir süre de orada yaşamayı düşünüyorum. Yorgunum. Çalışmaktan değil de insan mantalitesi yordu beni. İnsanlarla yüzleşmek, her şeyin para olması yordu. Politikası, insan ilişkileri yordu. 12 sene önce vatandaşlık aldım. Çok sevdiğim bir arkadaşımın kız arkadaşıyla formalite bir evlilik yaptım. O zamanlar kolaydı. En büyük avantajı, dünyayı gezme şansı veriyor size. Fazla da bir katkısı yok vatandaşlığın.

Benden iyiyse zaten iş onun hakkıdır

Çok mail alıyorum çizer arkadaşlardan. Amerika, en büyük çizgi market. Dünyanın her ye-

rinden geliyorlar. Ekmek aslanın ağzında. Gelip orada koşturmak lazım. Buradan ulaşmak çok zor. Çok yetenekli çizerler var. Ama açılmak için hırs ve istek yok. Maceraya atılmak istemiyorlar. İsmail Gülgeç'i götürmek istedim. "Yaşım geçti istemem" dedi. Necdet Şen, "Kendi çöplüğümde kralım, oralar da kaybolamam" dedi. Kurulu düzenlerini bozmak istemiyorlar. Kimse kimseyi sevmez aslında derler ama ben yıllarca oraya gelenlere yardımcı oldum, iş buldum. Editörlerle tanıştırdım. Randevular ayarladım. Burası bir arena. İyi olan kazanır. Kendime güvenirim. Kimse işimi elimden alamaz. Benden iyiyse, zaten iş onun hakkıdır.

Popüler olmak yeterli değil

Amerikalılar hâlâ fesli, şalvarlı sanıyorlar bizi. Hiçbir bilgileri yok

Olanaksızlıklar içindeki duyguların tutkuya dönüşmesidir aşk. Bitmiyorsa alternatif olmadığındandır.

Türkiye hakkında. O yüzden ne bir hayranlıkları var, ne de Avrupa'daki gibi bir antipatileri. Orhan Pamuk orada tanınıyor. Ama çok fazla yabancı yazar var. Amerika bir tüketim toplumu. Bir süre popüler olmak yeterli değil. Bunu sürekli kılmak gerek.

Bitmiyorsa alternatif olmadığındandır. Bir kere, köpekler gibi aşık olmuştum. On sene süründüm. Hayatımın on yılını yedi. Belki o yüzden tavır aldım; izin vermiyorum artık kendime aşık olmak için. Doğal

olarak frenliyorum. Okuldan mezun olduğumda, Almanya'da yaşayan çok güzel bir kıza aşık oldum. Nişanlandık. 400 gün kadar görüşemediğimiz bir dönem oldu. Lyice tutku oldu bende. Askere gittiğim için Almanya'ya gidemedim. Korkunç ve ıstıraplı bir askerlik yaşadım. Gecesi gündüzü berbat bir 8 ay. İstanbul'a geldiğimde üç yıl kıvrandım, beraber olabilmek için. Olmadı. Sonra aşk köreldi. Ama hâlâ unutmadığım kişidir. Bende

böyle takıntıya dönüşen başka bir aşk olmadı. Erotik kitaplar yapmaya başladıktan sonra aşka bakışım değişti zaten. Aşk, seksin içinde bir parça diye düşünüyorum artık.

Anadolu demek lazım

Türkiye ilginç bir ülke. 3. dünya dediğimiz diğer Ortadoğu ülkelerine benzemiyor. İslamiyet hakimiyetinde 13-15 medeniyetin geçtiği bir yer. Hem batı, hem doğu, hem Asya, hem Avrupa. Bu da insanların bütün davranış ve hayat standartlarına yansıyor. Kimse tanımlayamıyor. Anadolu demek lazım. Bu coğrafyada toplanmış kavimler topluluğu. Ne Amerika'nın sonradan oluşmuş haline benziyor, ne Rusya'nın devletler topluluğuna. Çok büyük bir potansiyel var ama bunu taşıyacak hırsla, güce sahip değil.

Hasrete fırsat vermiyorum

Özellikle moda tasarımıyla iyi para kazandım. Bodrum'da ev aldım. Amerika'da da var bir yerim. Bir de eşimden dolayı Çin'de bir ev aldım. Gurbet anlamında özlemiyorum ama burası için de bir şeyler yapmak istiyorum. Sıla eskidenmiş. Özleyince biniyorum uçağa gelip görüyorum. Dünya benim için o kadar küçüldü ki. Hasrete fırsat vermiyorum. İstanbul'da yaşayanlar karşıya bile geçemiyor. Yorulmak lazım.

Bir Burger King açamadın, kendini kurtaramadın

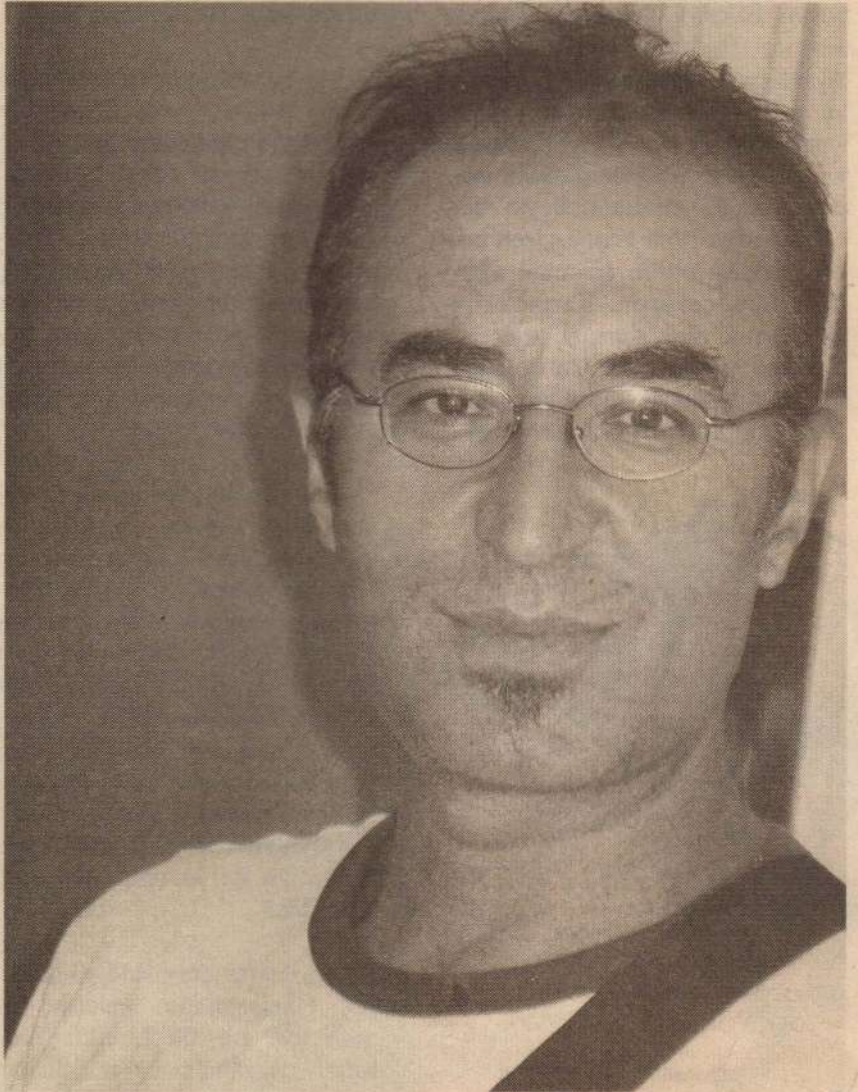
Evdekiler çok da farkımda değiller. Annem, "Oğlum bir Burger King açıp kurtaramadın kendini" diyor. "Yazıp çiziyorsun, gözlerine yazık!" Çocukken de yaramazdım. Ağaçlardan düşer kırardım bir yerlerimi. Çok çekti annem. Her gün bir vukuat vardı.

Kadınları aşırı severim

Kadınları aşırı severim. Güzel kadına zaafım var. Hâlâ çok çapkınım. Elim ayağım titrer, kadının teni, vücudu büyüler beni. Gittikçe artıyor bu duygu. Nedenini çözemedim. Eşim de biliyor. Böyle kabul etti beni. Beğendiğim her kadınla beraber olmuyorum tabii. Ama bu benim enerji kaynağım. Erkek, kadın için dinç tutar kendini. Belki tersi de geçerli. Beğenilme kaygısı. Sanatıma da yansıyor bu durum. Çizdiklerimi beğenen kadınlar kendime güvenimi artırıyor.

Aşk diye bir şey yok

Olanaksızlıklar içindeki duyguların tutkuya dönüşmesidir aşk.

Haşlanmış kaplumbağa yavrularını kabuklarıyla çitir çitir yedim

Börtü böcek meselesi var bir de. Neler yemedim diye düşünmem lazım. Her dört ayaklı şeyi yedim. Çin'de, Kanton bölgesindeki insanlar, hareket etsin etmesin yaşayan her dört ayaklı şeyi yerler. Masa sandalye hariç. Ben onlardan da beterim. Onların yemediklerini de yerim. Büyük karafatmalar var, yedim. Kurt yedim. Arı larvalarını şişe takıp pişiriyorlar yedim. Salyangoz, haşlanmış kaplumbağa yavruları kabuklarıyla, kurbağa, yılan, kedi, köpek, sincap, akrep yedim. Ayı bulamıyorlar. Pandalar da koruma altında. Farklı şeyler denemekten hoşlanıyorum. Hâlâ domuz yemeyen insanlarımız var. Ben ağaçlardan karınca topladım yedim. Orada yaşayan insanlar yiyorsa, ben de yerim. Baktım, bir çocuk ağaçtan karınca toplayıp yiyor, yedim. Ayaklarında ağacın özü bulaşmış karıncaların tatlı tadı var. Ama karnındaki öz acı. En iyisi büyük karafatmalardı. Önce kafasını koparıp özünü emersin. Beyin damarları dişlerinin arsına girer bazen. Böceği bütün sokarsın ağzına, sonra çekersin. Karın kısmı çiğken sulu olur. Karnını emersin. Tek tek yersin öyle. Yalnız canlı maymun beyni yiyenlere karşıyım. Görsem, onları da ben yerim.

www.tayyarozkan.com

Halikarnas Balıkçısı Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın bilinmeyen yıllarına, mavi sürgüne doğru bir yolculuktan alıntılar.

Koca mavi

Dünya Savaşı'nda, asker kaçaklarının idamı öncesi, elbiselerini satarak gelirlerini fakir mahkumlara bağışlamalarını konu alan yazısı, Şeyh Sait isyanı ortamında sakıncalı ve halkı askerden soğutmaya yönelik bulunur.

• İstiklal mahkemesi, onu üç sene Bodrum'da sürgün cezasına mahkum eder. Ankara'dan Bodrum'a beş günde ulaşır. Bu olayların sonucunda; doğduğu adanın karşı kıyısında yeniden hayata başlar. Ege'nin kekik kokusu yeniden diriltmiştir onu. Doğa, deniz, tarih, balıkçılar, sünger avcıları, çevredeki her şeyle yaşama bağlanır. O limandan Giritli bir ailenin kızı olan Hatice hanımla evlenir.

• 1947'de mecburen İzmir'e taşınır. Yazılar, makaleler, kitaplar, resimler, antik uygarlıkların dünyası onun yaşamının bütününü oluşturmaya devam eder. Bizlere tüm yaşantısını kitaplarında bırakarak, 13 Ekim 1973'te rüyalarını yanına alıp, Bodrum-Gümbet'te bir tepede sonsuz uykusuna çekilir. O büyük mavi Ege sularının nazarında.

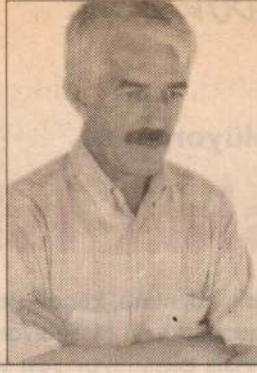
• Girit'te doğmuştur. Asker kökenli babasının peşi sıra Osmanlı'nın son dönem topraklarını dolaşır. Yabancı dil merakı, aslında onun geleceğidir. İstanbul Robert kolej'de başlayan eğitim hayatı, Oxford'ta devam eder. Güzel ve iyi gitmektedir her şey. Masraflı yaşantısı, paşa babasını kızdırmaya başlar. Eğer böyle giderse eğitimi karşılanamayacaktır. Dinlemez, inat bu ya Roma'ya gider. Güzel Sanatlar Akademisi'ne yazılır, İtalyanca ve Latince'ye hakim olduktan sonra, akademide modelik yapan Agnesia ile evlenir. Bu evlilikten bir kızı olur.

• 1914'te tablonun tonları koyulaşır. Balkan Harbi Osmanlı'yı ve her Osmanlı ailesi gibi onları da dar boğaza sokar. Ailecek, Afyonda'ki çiftliğe yerleşirler. Amaç; parasal durumu toparlamaktır. Baba oğul geçimsizliği had safhadadır. Aynı yıl, çiftlikte aralarında çıkan tartışmada, büyük oğul Cevat'ın silahından çıkan bir kurşun babasının hayatını sonlandıracaktır.

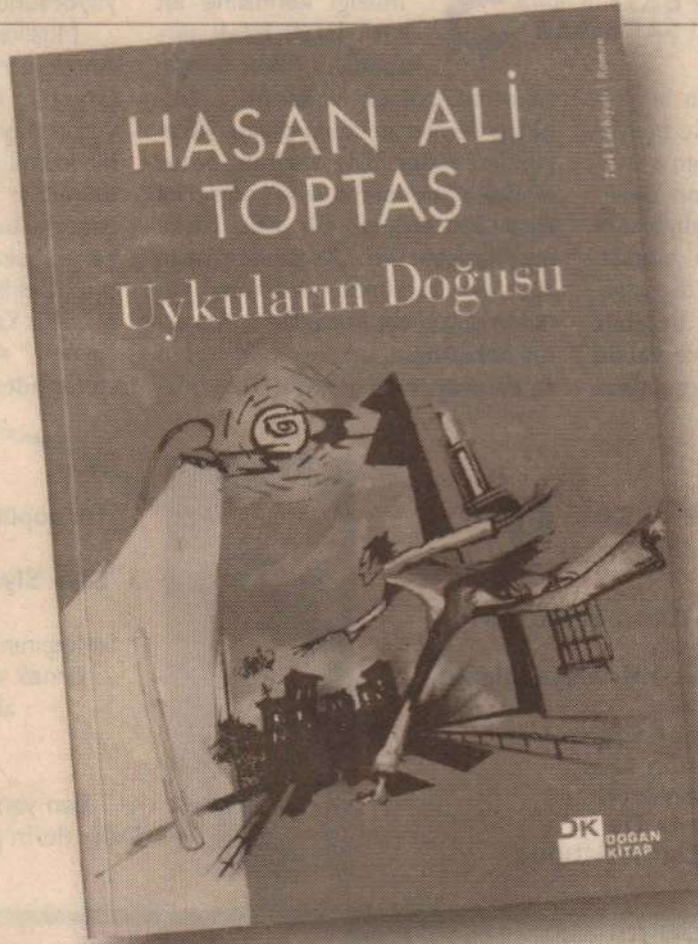
• Yedi senelik mahkumiyet ve rem hastalığıyla sonuçlanır. Mahkumiyetten muaf tutulur. Hapishane sonrası hayata dönmeye çalışır, yazı, hikâye ve karikatürleriyle. Bir süre daha Avrupa'da dolaşır. İspanyol bir güzelle evlenir ve bir çocuğu olur. İkinci evliliğinin meyvesi olan bu oğul, İspanyol iç savaşında hayatını kaybedecektir. Türkiye'ye döner, dayısının kızı Hamidiye ile evlenir. Bir oğlu olur; Sinâ.

• Yeni Hafta dergisine yazıp çizer. Hapishanenin anılarını silmek için sık sık Üsküdar'daki Rıfai dergâhına uğrar. Birinci

Halikarnas Balıkçısı'nın bilinmeyen yılları hakkında, Cüneyd Okay'ın 'Mavi Sürgün'e Doğru' adlı eserinden yararlanılmıştır.

Hasan Ali Toptaş
yeni romanı ve tüm eserleriyle
Doğan Kitap'ta

"... insan gördüğü şeylerin toplamı kadar uyanık, görmediği şeylerin
sonsuzluğu kadar uykuda oluyor..."

www.dogankitap.com.tr

Akşamsefası

"Beraber ölelim" diyor ya, zaten o sesi dinlerken beraber ölüyorsunuz.

Emrah ve Islak Islak

Bir insanın, canını en çok ne ya-
kar? Aşk, ölüm, şiddet, ateş,
kurşun, söz, ihanet... Hepsi de ca-
nımızı yakabilir. Peki ya ses! Sesin
insanın üzerinde yarattığı etki...
Yumuşak ya da hırçın bir sesin tı-
nısı nereden yakalar sizi? Nasıl ki
sözleri, Âşık Emrah'a
ait olan **Emrah** şarkı-
sındaki gibi sevgilinin
boynu ölüm taşıyor-
sa, güzel bir ses de
boynunda ölümü gezdiren bir ka-
dın gibi acıtabilir sizi. Öyle bir ya-
kıcılığı var Cem Karaca'nın sesin-
deki melodinin. Ne zaman dinle-
sem canım acıyor, yalpalıyorum.
Her söz eziliyor sesinin altında.
Şarkıda "Beraber ölelim" diyor ya,
zaten o sesi dinlerken beraber
ölüyorsunuz. Gideceği yere sizi de
götürüyor. Öfkesini, hırçınlığını,

sevdasını, hüznünü, kendi için-
deki parçalanmayı hissediyor-
sunuz. Asla okşamıyor sesi si-
zi, öyle bir naifliği yok... Bıçak
gibi kesiyor yüzünüzü. İçine
çekiyor her şeyi. Sadece haya-
tı, dinleyicisini değil, sevdayı

da içine çekmiş bi-
ri o. Sözleri ve
müziği kendisine ait
olan **Islak Islak** şar-
kısındaki: "Ben feleğin
tekerine çomak sokarım... Gü-
neşte demlerim senin çayını, yüre-
ğimden süzer öyle veririm, yeter
ki ıslak ıslak bakma öyle" sözlerini
nasıl unutabiliriz? Bir aşk, başka
nasıl anlatılır ki? Ülkesinden uzun
süre ayrı tutulmuş bir adamın ye-
niden tutunma, kucaklama, kavuş-
ma arzusunun, coşkusunun koku-
su da siniyor bu şarkıya. Yorumla-

**SEVDİĞİM
BAZI BÖLÜM
ŞARKILAR** 5

dığı tüm şarkılarda, o coşkuyu du-
yuyorsunuz aslında.

Müzikal altyapısı, Akdeniz ve
Anadolu ritimleriyle harmanlanmış
Emrah'ta da o sevdâ, adanma, he-
yecan duyumsanıyor. Cem Karaca
bir kadını nasıl sever, aşk nasıl bir
ölümdür; görüyorsunuz. Bu şarkı
üzerine başka bir hikâye kurmaya
gerek yok, o hikâyesini yazıyor za-
ten. Çekiyor ipini, yaşamın pimi-
ni... Bu **Obur Dünya** onu da yu-
tuyor... Ama dünyanın en güzel
seslerinden birini; yok edemiyor.

Ayın En Güzel Dokuzlusu 9

- 1-Erkin Koray – Akrebin Gözleri
- 2-Replikas – Dayan
- 3-Duman – Sadece Koklayacaktım
- 4-Babazula – Sıpa
- 5-Direc-t – Pembe Elbise
- 6-Deja vu – Kendin Coş
- 7-Athena – Çatalyürek
- 8-Teneke – Elveda De
- 9-Kargo – Yıldızların Altında

Özlü Sözler

Bu popüler müzik piyasasını Siya
Siya değiştireceğiz.

Siya Siyabend - Bizon Murat

Sanatçının sadece yaptığı şey, size
örnek olmalıdır. Kendisi örnek
alınırsa, fecidir durumlar.

Kıraç

Ben yansıtıldığım kadar değilim.
Daha derin güzelliklerim var benim.

Yıldız Tilbe

Tuhaf Şarkı Sözleri Dam Üstünde Saksâğan

Atilla Taş / Kaynana

Düğünümüz kuruluyor
Kaynanam daralıyor
Ben kızıyla oynadıkça
Ortadan yarılıyor
Kınaları yakılıyor
Kurbanım yollarına
Anan baban çatlayacak
Alacam kız koynuma

Çağırın kızlar çağırın
Kaynanayı ortaya
Başını sokmuş belaya
Dokunmayın babaya
Kızınızı almaya geldik
Çeyinizi çalmaya geldik
Kaynanam ölüyormuş
Mezarını kazmaya geldik

Çelik / Al Başını Gıt

Evini kaybettin,
yuvanı kaybettin git sen
Şaka mı zannettin
İnadı bırak sen,
kafamı bozma istersen
Bir sigara yak sen
Ya da çek git hadi
çek git buradan
Al başını git bu evden,
görmesin gözüm
Usandım, bıktım
usandım dırdırdından

O köpeği de sakın unutma
Al onu da götür yanında
Kalmasın bir şeyin bu evde,
bana da böyle bağırma
Al başını git bu evden,
görmesin gözüm
Usandım, bıktım
usandım dırdırdından
O kadını da sakın unutma
Baksın falınıza, ne çıkarsa çıksın
Kimin umurunda, yeter ki
bana da böyle bağırma

R a f l a r d a B u A y

Athena

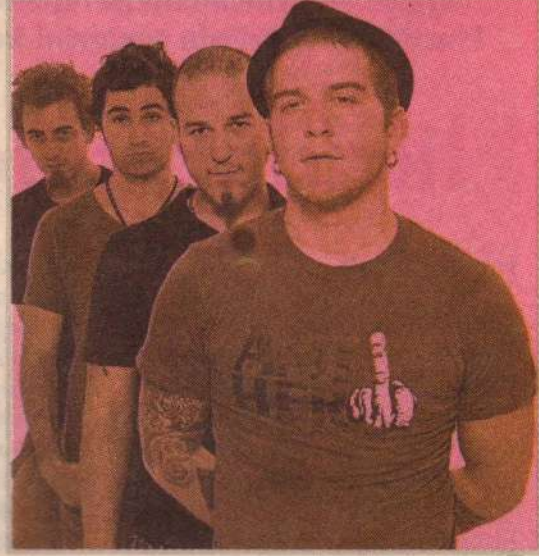
Türkiye'nin ilk ska grubu olan Athena, giyim ve kuşamındaki farklılığa, vücutlarındaki yoğun dövmelelere karşın evdeki teyzelerin, anneannelerin de kabulünü gören bir grup. Bizim gibi gele-

neklerine bağlı bir toplumun anneleri, kadınları seni kabul ediyorsa, sırtın yere gelmez artık. Hele de Eurovision'a kadar gitmiş, bir de ülkemize dördüncülük kazandırmışsan, sokaklarda, çarşıda pazarda, her rastladıklarında "Maşallah, değişik tipler ama efendi çocuklar, sevimli gençler" diye sırtlarını sıvazlayacak kadar hoşgörülü ve iyi niyetlidir yurdum insanı.

Ama Athena da sevil-meyecek bir grup değil hani. Sanırım samimiyeti dikkat çekiyor. İlk çıktıkları günden bu yara, hedefledikleri çizgide devam ediyorlar. Şarkıların da dedikleri gibi; sağa sola girmeden bir orta yol tutturmuşlar kendilerine. Sol şerit riskli, sağ şerit yavaş, orta yol en istikrarlı olanı. Athena, hep istikrarlı olmuş bir grup. Ancak daha önceki yazılarımda da söylediğim gibi, hız, reforma ihtiyaçları var. **Çatal Yürek**

gibi mesela. Melodisi, sunumu oldukça başarılı bir parça. Özellikle, şarkının ilk girişteki melodileri hayli etkileyici. Yine, **Uyanınca** adlı şarkıyla da farklı bir profil çiziyor Athena. Bu şarkı diğerlerine oranla çok

soft, solistin yorumu da daha lirik bir söylem taşıyor. Anladığım kadarıyla, onlar da bir değişime hazırlanıyorlar. Dolayısıyla bu albümü, o değişimin başlangıcı olarak algılamak istiyorum. Ha gayret...

Teneke - Sıra Bizde

On Air piyasadaki yerini sağlamlaştırıyor. Ardı ardına yayınladığı albümlerle, farklı bir kalandan yer açıyor kendisine. Daha çok genç ve yeni seslere kapılarını aralayan On Air, bir anlamda, bu piyasada yer edinmek isteyen, müziğine inandığı gruplara önayak oluyor. Teneke de On Air'in desteklediği bir grup. Aslına bakarsanız, bu çocuklar çok daha önceden keşfedilmiş. Grup, 2002 Sing Your Song yarışmasında "Genç yetenek" ödülü almış, 2004 yılında ise "Fanta Genç Yetenekler Arıyor" yarışmasının birincisi olmuş. Yani bu Teneke'nin üçüncü keşfedilişi. Ancak, henüz basın tarafından keşfedilmemiş bir grup. Keşfedilmemeleri de bir anlamda iyi. O süreç içerisinde seslerini oturtup daha da olgunlaşsınlar ki, çabuk tüketilsinler. Zirveye doğru gi-

den yolları aşama aşama yaşasınlar ki, ileride gelecekleri o çok iyi yeri ellerinde tutmak için çabalsınlar. Çünkü çok gençler. Özellikle grubun yirmi yaşındaki solisti Caner'in sesi hayli dikkat çekiyor. Birkaç farklı rengi içinde barındıran bir ses... Şarkının karakterini sesindeki o farklı renklerle değiştirebiliyor, ya da istediği yere çekebiliyor. Biraz daha pişince, ileride iyi solistler arasına katılabilecek bir potansiyele sahip Caner. Yine çıkardıkları dört parçalık single'ın söz ve müziklerinde, Caner'in imzasını görüyo-

ruz. On yedi yaşlarında ilk ödülünü aldığını düşünürsek, bu şarkıların bu kadar genç bir kaleminden çıkması insanı sarsıyor. İlerisini ister istemez -devam ederse- tahmin edebiliyoruz.

Grubun diğer elemanlarını da es geçmemek gerekir. Gitar- da Hasan, davulda Arda, bas gitarda Şener de iyi bir performans sergiliyor.

Sıra Bizde'nin kapak tasarımı da hayli ilginç. Erkeğin kafasındaki fişin, kadının kafasındaki prizle birleşmeye hazır olması, kadın ve erkeğin, yani çiftlerin uyumu sayesinde yaşamın daha katlanılır hâle geleceğini, darbesiz geçeceğini vurguluyor. Başka bir yanıyla da, aşkın önce beyinde başladığı düşüncesine yönelebiliriz. Zaten kapağın konsepti, albümün temasına da çok aykırı değil. Dolayısıyla her şeyiyle iyi bir çıkış yapıyor Teneke. Sıra artık onlarda. **İ**

Ulus Baker'le bu ay Küresel sermayenin aldığı yeni biçimi sorgulayan ve buna uygun bir mücadele perspektifi çizen Hardt ve Negri'nin tezlerini konuştuk.

Dış Mhraklar
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
ULUS BAKER

İktidar, güç eksikliğimizdir

İmparatorluk

Açıkça söylemek gerekirse, ben İmparatorluk kitabını çok güçlü bulmadım. Negri'nin Dionysos'un Emeği'nde çizdiği perspektifi tercih ederim. Çokluk kitabını İmparatorluk'a ek olarak ve onu açıklamak için yazdıklarına inanıyorum. Şu nokta da önemli, Negri ve Hardt'ın bir yerde anlaştıklarını, ama konseptler üzerinde tam tamına aynı fikirde olmadıklarını sanıyorum.

İmparatorluk ve Çokluk

İmparatorluk, çok kabaca söylemek gerekirse, emperyal egemenlik için yeni bir konsept. Lenin döneminde tanımlanmış klasik emperyalizm, her alanda çok çeşitliydi. İşgale dayanan İngiliz emperyalizmiyle sermaye ihracına dayanan Amerikan emperyalizmi arasındaki farklar gibi. Klasik emperyalizm tanımı bunlar arasındaki farklılıkları da kuşatmaya çalışıyordu ama bir yerden sonra çok katılaştı. İmparatorluk çalışması, bundan kurtulma ihtiyacıydı.

Çokluk kitabı İmparatorluk'tan daha önce yazıldığı izlenimini bırakıyor. Çokluk aslında, imparatorluğun karşısına ne çıkacağını tanımlıyor. İmparatorluğu bir egemenlik tanımı olarak karşınıza koyduğunuzda Çokluk'u da onun karşısına çıkarabilirsiniz. Yoksa klasik emperyal egemenlik tanımı yaptığımızda ulus devletler seviyesine yeniden inmek zorunda kalırız. Negri ve Hardt bundan kaçmak istiyor.

Amerikan solu ne kadar sol!

İmparatorluk, biraz da Amerikan okuru için yazılmış bir kitap. Amerika'da solun halini tahmin edebilirsi-

niz, akademide sıkışmış, ya da çok küçük siyasi oluşumlarda kalmış.

Negri'nin pek dilini anlamadığı bir ortam Amerika. İmparatorluk'ta dikkat ettiyseniz, bir tür "Amerika'ya da bakalım, orada da bir işçi sınıfı mücadelesi tarihi var, bunu da ihmal etmeyelim," bakışı mevcut. Oysa Çokluk'ta Amerika; "Bu açıdan vahim bir durumdadır," diyorlar.

Öznesiz iktidar

Multitudo, yani çokluk probleminin ne olduğunu kavramadan İmparatorluk meselesini kavrayamayız. Yoksa zaten, Amerikan emperyal egemenliğinin çökmekte olduğu tezi, sadece Negri ve Hardt'a ait değil. Bu iktidarın dayanaklarıyla alakalı biyo-politik bir şey.

İktidarın nerede olduğunu aramanın çok manalı olduğunu düşünüyorum; her yerde iktidar var sonuçta.

Çokluk mefhumunu imparatorlukla karşı karşıya getirmenin zorunlu sonucu, çokluğun imparatorluğun dayanağı olduğudur. Çünkü çokluk olma, iktidarın kendini icra etme tarzlarından birisidir.

İktidarı öznesiz bir şey olarak düşünürsek, belli bir imparator olmadan imparatorluk diye bir mefhumun nasıl kurulacağı anlaşılır, çokluk da bir özne değil. Deleuze'ün tahrik edici bir formülü var, iktidar var ve hepimiz köleyiz. Aslında kapitalistler de onun kölesidir; sadece farklı tarzda köle olurlar.

Makyevel ve Spinoza

Negri ve Hardt'ın kitaplarında Spinoza

üzerine yaptıkları gözlemler, aslında Makyevel'den başlayan bir tartışmaya uzanır. Makyevel iktidar araçlarını hep toplumun dışında aradı. Spinoza önce bunun eleştirisiyle başladı, "İktidar araçları bizzat toplumun içindedir," dedi.

Spinoza, Makyevel'i; para, devlet ve askeriye iktidar araçları olduğu konusunda onaylamasına karşın, bunlar dışsal değil, içsel araçlardır diyerek ondan ayrıldı. Multitudo kavramı, Spinoza'nın çok kullandığı bir kavram, "Zaten biz bize yetiyoruz, yani çokluklarda bir hakimiyet kudreti vardır," dedi. Ama onları bu hakimiyet kudretinden ayıran bazı düzenekler geliştirilmiş ki, buna iktidar diyoruz. Yani iktidar dediğimizde, aslında bizim güç eksikliğimizden bahsediyoruz.

Dolayısıyla şu ünlü "Potentia Potestas", iktidar potansiyeli kavramına geliyoruz. Negri de bu eksen de işliyor meseleyi.

Merkezsiz ve topraksız

"Merkezsiz ve topraksız yönetim aygıtı" tanımlaması önemli bir problem. Ulus devletlerin bütünüyle gücünü kaybetmesi demek göreceli (relative) bir şey. Negri İtalyan, Gladio'nun kuruluşunu görmüş. İtalya en az Türkiye kadar uluslararası kapitalizmin deney ülkelerinden birisi.

Gladio'nun hedefi, İtalya'yı kapitalizmin av sahası haline getirmekti. Negri'nin içinde bulunduğu hareket çok radikal olmasa da, Gladio'nun devletle işbirliği içinde olması sonucu kendisi de hedef oldu. Gladio'nun amacı solu illegaliteye itmekti. Sendi-

kalara müdahale edilmesi de bundan. Türkiye bunu 12 Eylül darbesiyle yaptı. Negri vaktinde böyle bir güçle muhatap olduğu için mücadeleyi ulus devlet zemininde düşünmek istemiyor.

Gladio denilen şey, CIA bağlantıları da olan, global bir şey, yani merkezlessiz ve topraksız. Ne olduğunu tam olarak bilmiyoruz ama Türkiye'ye geldiğini de biliyoruz. Yani Negri'nin içinde bulunduğu ortama dair yaptığı gözlemler, mücadele perspektifini ulus devlet ek-seninden ayırıp "dünyasallaştırmıştır," diyebiliriz.

Güçlü devlet!

Güçlü devlet, her şeyden önce 300 yıllık bir liberalizm masalı. Güçlü devlet, hizmet yükümlüğünü ne kadar azaltırsa o kadar güçlü olur türünden bir anlayış bu.

Liberalizmin dünya hakimiyetiyle geçen yirmi yıllık bir dönem oldu. Ulus Devlet dediğimiz mefhumun yıkılması gerektiği tezleri sadece liberallerden değil, artık Marksistlerden de gelmeye başladı.

20 yıl önce sol böyle bir şey söyleyemezdi. Ben şahsen Çokluk tezinizin daha zenginleştirilmesinin gerektiğini düşünüyorum. İktidarın nerede olduğunu aramanın çok manalı olduğunu düşünmüyorum, her yerde iktidar var sonuçta. Çokluğun muktedir olma araçları nasıl üretilecek, bunu düşünmek lazım.

Yeni değerler

Negri'nin sezdiği önemli bir perspektif, bazı yeni değerlerin üretilmeye başlanması. Eskiden protestoyla yetinirdik, sokaklara çıkardık. Şimdi bazı örnekler gösteriyor, örneğin AIDS için örgütlenmeler, bunlar aynı zamanda üretimde de bulunuyorlar. Dionysos'un Emeği bunu daha güzel vurgulayan bir kitaptır.

"Ulus Devletlerin yerini uluslararası şirketler mi aldı?" sorusu çok ciddi bir iktisadi analizi gerektiriyor. Bu iktisadi analize sahip olmayan ortodoks Marksistler, ampirik verileri yeterince gözetmediği gerekçeyle Negri'yi eleştiriyor. Ama kendileri de çok bölgesel, parçasal ampirik verilerden hareket ediyorlar.

Bu durumda para döngüsünün %80'inin Amerika bazlı olduğunu, ama bunun üretime yönelik değil, gayri maddi emeğe, yani AR-GE'ye ait olduğunu hatırlatmak lazım.

Negri, gayri maddi emeğin uluslararası düzlemde %80'inin Amerika'da yoğunlaşmış olduğunu söylerken, üretim hatlarının elbette ki Uzakdoğu'dan, Brezilya'dan, Türkiye'den falan geçmek zorunda olduğunu da biliyor. Uluslararası şirketler buradaki adacıklardır. Ama bunlar hatlar halinde işliyor, ulusal bazlı işlemiyorlar.

Halkın işletim sistemi Linux!

Microsoft'un istihdam modeli, ideolojik açıdan küresel sermayenin istihdam modelidir. Microsoft hâlâ oraya kapattığı 26 bin kişiyle çalışır ve şifrelediği programları satar. Buna karşı Linux açık bir modeldir. Globalleşmenin sol yorumu bu olabilir. Linuxçuları imparatorluğa karşı, çokluk olarak tanımlayabiliriz.

Göçmek de bir üretim!

Avrupa yakın döneme kadar göç yoluyla proleterleşmeyi tanımazdı, çünkü kendisi göç verirdi. Şimdi bu geçti, Avrupa'da büyük ölçüde göç alıyor ve beyin göçü veriyor. Globalleşmeye biraz da bu gözlüklerle bakmak gerekiyor. Negri'nin dediği gibi göç, doğrudan doğruya bir üretime dönüşüyor ya da politik oluşumlarla yol açıyor. Bede-

nen bulunmanız gerekmiyor; internet üzerinden her yere göç edebiliyorsunuz.

Gayri maddi emek

Hardt ve Negri gayri maddi emek mefhumunu aynı anlamda ele almıyor demiştik. Hardt, sanki fazladan emek olarak adlandırıyor bunu. Yani eve iş götürmek. Negri ise daha çok Kapital'in 3. cildindeki, "emeğin kendini üretmesine" dayandırıyor. Emeğin kendini üretmesi en doğal haktır. Onun önemli bir kısmı gayri maddi emektir.

Kapitalizmde bir şeyin maddi kılınması için dolaşıma girmesi lazım. Sosyalist feministler uzun yıllardır, ev emeğinin ödenmesi için mücadele verdi. Bir koca karısına yemek yaptığı için para verirse, gayri safi milli hasıla bir anda fırlar, çünkü kapitalizmin işlemine dahil olur. Hiçbir şey değişmemişken çok şey değişmiş olur.

Ekonomi politikası eleştirirken, klasik anlamda dolaşıma girmeyen arzulu üretime de bakmak lazım. Bunu yüzyıl başında Gabriel Tarde yaptı.

Örneğin, sosyalleşmiş emek açısından iğne fabrikasına bakalım. Ben sana iğneyi veririm parasını alırım, artık iğne sendedir. Yani iğneyi tükettiğinde biter. Ama bir kitap yazdığında, bir beste yaptığında böyle değildir. Kitabı sana veririm ama tükenmez. Yani ekonomi politik farklı değer tarzlarını içermeyi bilmiyor.

Sadece meta değerleri yok, hakikat değerleri var, bilimler bunu üretir. Güzellik değerleri var, sanatlar bunu üretir. Bunlar aynı ekonomi politik ilkelerine riayet etmeyen şeylerdir, ekonomiyeye bu gözle bakmak lazım. Çünkü günümüzde enformasyon ve ekonominin pek çok temel alanı böyle işliyor.

**Gladio
denilen şey,
merkezlessiz ve
topraksız bir şey.
Ne olduğunu tam
olarak bilmiyoruz
ama Türkiye'ye
geldiğini de
biliyoruz.**

Prof. Dr. Nilüfer Narlı:
Uzmanlık alanı, siyaset sosyolojisi. Uzun yıllar boyunca, Asya, Ortadoğu ve Türkiye'deki İslam hareketini karşılaştırmalı olarak inceledi. Kadınların İslam hareketindeki rolü ve daha sonrasındaki karar verme mekanizmalarında ne kadar temsil edildiği, askeri sosyoloji, sivil asker ilişkileri ve AB'ye uyum süreci içinde bunların değişimi konuları gibi önemli çalışmaları var. Şimdi de bizleri sakin ve sağduyulu olmanın, aslında önemli ve gerekli bir erdem olduğu konusunda aydınlatacak.

Vandal yargı kavramı: linç

SEYİTALİ ARAL

**Linç girişimi, ilkel benliğin te-
tiklediği bir adalet dürtüsü
mü, yoksa bir cinnet halimi?**

- Türkiye'deki linç girişimlerine bakacak olursak, hapishanelerde linç olayları vardır; şöyle ki: bir tecavüz sanığı. Hapishaneye düştüğünde diğer mahkumlar tarafından şişlenerek veya bıçaklanarak öldürülür. Linç girişimlerinde, kolektif biçimde bir ceza verme durumunun olduğunu görüyoruz. Tabii bu son derece ilkel bir yaklaşım, çünkü tüm insanların can ve mal güvenliğini sağlamak, adaleti korumak bütün bunlar devletin görevleridir. Dolayısıyla bir gurup insanın cezalandırma amacı ile birini veya birilerini öldürmeye girişmesi oldukça primitif kökler taşıyor. Fakat Türkiye'deki olayları psikolojik-siyasi bir açıdan inceldiğimiz zaman, özellikle son bir yılda olan-

**Bireylerin
sürekli
korkutularak
nasıl saldırgan
bir hale
getirildiği
çok belli.**

lara da bakarsak, karşımıza sıkla-
şan linç girişimleri çıkıyor.

Özellikle linç edilmek istenen kişi veya kişilerin, PKK sempatisi, örgüt siyaseti ile ilişkilendirilen bir gösteride bulunan bireyler olduğunu görüyoruz. Trabzon'da olan hadisede ise bir sivil toplum örgütü mensupları (ki sadece bildiri dağıtıyorlardı), kullandıkları renkler veya semboller yine PKK'yı çağrıştırdığı için, tüm şehir neredeyse bu küçük topluluğa karşı linç girişiminde bulundu. Ülkedeki bu linç girişimlerini, herhangi bir olay gibi değil de daha derin ve geniş açılı olarak irde-

lersek: Bir gurup mantalitesi ve psikolojisinin yaratıldığını veya ortaya çıktığını görüyoruz. Bunu anlayabilmemiz için Türkiye'deki son iki yılda olan siyasi sosyalleşme sürecine dikkat çekmek istiyorum.

Siyasi sosyalleşme diye adlandırdığımız kavram; kişilerin siyasi tutum ve davranışlarını belirler. Sizin siyasi davranışınızı gidip oy vermekle ya da siyasi tepkinizi imza toplamak gibi demokratik yöntemlerle sunabilirsiniz. Siyasi tepkinizi bir terörist örgüte girerek, çeşitli şiddet içeren eylemler yaparak, linç girişimlerinde bulunarak da belli edebilirsiniz. Bu da siyasi bir davranıştır ama, gayri meşru, kanunlara uymadığı gibi, insan hakları açısından da ele alındığı zaman, masum veya olayla hiçbir alakası olmayan insanların da yaşamlarına zarar verirsiniz. Linç girişiminin özünde, masif bir şiddet var. Sonuçta şiddet, yeni ve daha gür şiddet filizlerinin oluşmasını sağlıyor, sonra da çok daha büyük insan kitlelerini öfkeyle tetikleyip ölüm ve yaralanmalara sebep olabiliyor.

Bu süreç içerisinde başka hangi unsurlar şiddeti körüklemiş olabilir?

- Bu siyasallaşma sürecine bakkarken, gözlemlediğim bir diğer unsur da şu: öncelikle çok satan bazı kitapları, söylemleri, konferans, miting, toplantıların dile getirdiği temaları inceliyorum. Türkiye’de son iki yılda çok sayıda kitap ve yayın basıldı, içerik olarak bunlar; Ülkenin çok büyük bir komplo ile karşılaştığını ve bu şekilde insanların kafasında ki Sevr sendromunun canlı tutulduğunu anlıyorum. Ayrıca milli korkular yani ‘Türkiye’nin bölüneceği’, devletin üniter yapısının parçalanacağı, toprak kaybının yaşanacağı anlatılıyor. Bütün bunların sonucunda, insanların içindeki korkular harmanlanıyor ve güçleniyor. Diğer birtakım kitaplarda ise anti semitik temalar görüyoruz. Ülkemizde kim semitik bir geçmişten geliyor ve tüm bunlar, Türkiye’nin karşı karşıya kaldığı komplo parçası gibi gösteriliyor. Bir gurup insan ötekileştirilirken, birtakım insanların isimleri listeler halinde yer alıyor. Söylemlere baktığımız zaman AB karşıtlarının çok sıklıkla dile getirdiği AB bizi birliğe almayacak, bizi sömürmeyi ve bölmeyi amaçlıyor, terör örgütlerine yardım ediyor. Yani Türkiye bölünecek, teröristlere yardım, sömürge olacağız. Bu üç temayla AB ile ilgili negatif bir imaj yaratılmak isteniyor, ayrıca bu imaj içerisinde Sevr sendromu ve bölünme içerikli milli korkular da sıklıkla kullanılıyor. Geçen yıldan bu yana AB’ye girme konusunda halkın desteği % 10’luk bir düşüş söz konusu. Bazı üniversitelerde izlediğim konferansların teması, AB şartlarının Sevr ile aynı olduğu ve AB’ye giden yolun Türkiye’nin bölünmesinden geçtiği, vatanseverlik duygularının yok edilmek istendiği içeriğindeydi. Gençler, her kesimdeki insanlar bir biçimde bu söylemleri duyuyor. Birçok kesimden okuyucu komplo teorileriyle dolu kitapları, hatta Hitler’in Kavgam adlı kitabını, siyasi bilimin klasik kitaplarını ve teorilerini öğrenmeden okuyorlar. Bu kitapları incelemek için

okumak başka bir şey. Fakat size nefret duygusunu aşılayan bu kitapları okuduğunuzda, karşınızdakini farklı, öteki gördüğünüz ve tehdit olarak algılamaya başladığınızda, saldırganlaşmanız kaçınılmaz bir hal alıyor.

Linç girişiminde bulunan insanların profili veya karakteri nedir?

- Söylediklerim, aslında linç girişiminde bulunan insanların nasıl hazırlandığını anlatıyor. Ama bu girişimde bulunan bireylerin, sürekli içlerinde ilkel saldırganlık dürtüsü olup olmadığını bilemiyoruz. Bu başka bir araştırma konusu. Fakat, bireylerin sürekli korkutularak nasıl saldırgan bir hale getirildiği çok belli.

Ülkedeki gerilimi nasıl değerlendiriyorsunuz?

- İnsanların saldırmaları için olumsuz bir uyarıcı olması gerekir. Bunlar PKK’nın dağılma süreci içinde, örgütten kopan gurupların şiddetin kurumsallaştığı bir ortamda şiddet-

ten vazgeçmemesi, varlıklarını sürdürmek için şiddete ihtiyaç duyması, dolayısıyla gösterilerde bulunması veya örgütten başka bir gurubun ayrı bir devlet kurma fikrinden vazgeçmemiş olması bir unsur olarak karşımıza çıkıyor. Türkiye’de huzur ve barış ortamı yaratılmıştı, bunu bozmak adına onların girişimleri, Kuzey Irak’taki gelişmeler sosyal siyasallaşmadaki sürecin içinde sık sık kullanıldı. Kuzey Irak’ta yeni bir devlet şekilleniyor, bunun örnek olabileceği fikri yerleşti. Bu da insanları endişe ve gerilime sürükledi. Böyle bir ortamda semboller, renkler, örgütü çağrıştıran resimler; sonuçta bunları gören insanlar ki terörden yıllarca çektikleri için, toplum olarak büyük bir infiale kapılarak saldırganlaşabiliyorlar.

Linç eylemi, nasıl bir iş yapısı sahip, akış tablosu nasıl oluşuyor?

- Linç girişimi sırasında, gurup psikolojisi çok önemli. Belki o insanlar tek birey olarak saldırgan değiller, fakat bir araya geldiklerinde karşılarında da onları provoke eden dinamikler veya başka bir insan gurubu olduğu zaman, aniden insanlar karşılıklı olarak saldırganlaşabiliyorlar ve tek erekları karşıdakini yok etmek oluyor.

Futbol karşılaşmalarında da çok sık görülen bir resim bu.

- Kesinlikle, orada da bir gurup psikolojisi ortaya çıkıyor. Şuna dikkat etmek lazım; şiddet nelerde ortaya çıkıyor? Türkiye’de artık holiganizm dediğimiz bir kavram artık mevcut. Taraftar takımıyla öylesine bütünleşiyor ki, rakip takım onun için kötü, öteki ve yok edilmesi gereken bir değer haline alıyor. Tekrar linç eyleminin yapısına psikolojik açıdan yaklaşırsak: Hapishanelerdeki girişimlerden bahsetmiştik. Kültür unsurları baskın bir biçimde karşımıza çıkıyor. Türkiye’de namus kavramı çok tepe bir noktadadır. Namus uğruna, töre cinayetleri işlenir. Töre cinayetleri-

Son iki yıldır Türkiye’nin parçalanmasını konu alan birçok kitap basıldı.

ne baktığımızda, eylemi yapan, öldüren kişi tek bir kişi olmuyor. Bazen, aile içindeki en genç erkek, namusunu temizlemek için o bireyi öldürüyor. Bazen 'namusuna hanel gelmiş olan kişiyi' tarlaya yatırıyor, tüm aile bireyleri traktörün üzerine çıkıp kadını eziyorlar. Burada da kolektif bir cezalandırma olgusu karşımıza çıkıyor ve herkes bu cezalandırmada rol oynamış oluyor.

Ortadoğu kültüründeki recm cezası?

- Tabii o da aynı profili taşıyor, hatta cezalandırmayı başlatanlar en yakın aile bireyleri arasından seçiliyor.

Peki, sağduyu nasıl sağlanabilir, aksi takdirde neler yaşanabilir?

- Linç girişiminde bulunanları mükâfatlandırmamak gerekiyor. Bunu söylemlerle de güçlendirmek lazım. Bazı yayın organları, 'bu olanlar milli refleksler' gibi beyanlarla çıkan olayları, oluşan atmosferi meşrulaştırmaya çalışıyorlar. Hâlbuki Cumhurbaşkanı ve Başbakan, birçok siyasi lider şunu söyledi 'sağduyulu olunuz, terörle mücadele devletin işidir'. Modern devlette bu meseleyi çözmek o makamların ve onlara bağlı kurumların görevidir. Terörle mücadele sırasında, bu arenaya sivilleri çıkartıp onları silahlandırırırsanız. Veya beyanatlarınızla provoke ederseniz, bunun sonu bir iç savaşa kadar gider. Çok fazla kan dökülür.

Başbakan'ın 'olayları abartmanın' söylemini nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Başbakan'ın söylemeye çalıştığı şey, biraz gerilimi düşürmek ve toplulukları sakinleştirmek amaçlıdır. Fakat, en önemli konu medyanın üstlendiği rol. Sorunların ve linç

**Orhan Pamuk
olayına sessiz kalındı.
Kitaplarının
toplantılmasının ve
yakılmasının gerektiğini
söylediler. Vatan haini
ilan ettiler.
Karakter katliamı
dediğimiz
bir şey var.**

girişimlerinin masaya yatırılması, anlaşılması gerekiyor. Sağduyu çok önemli; sağduyu derken pasif olmak değil. Demokratik tepkiler gösterilmelidir. İmza toplamak, bir yere yazı yazmak, görüşlerini bildirecek bir yol bulmak, konuları bilimsel ve rasyonelce tartışmak, uzlaşma seminerleri düzenlemek. Ama bunun yerine bir gurubun üzerine taşlarla, sopalarla yürüyüp kargaşa çıkarılırsa, arkasından çok daha ciddi sorunlar çıkacaktır. Ayrıca şunu da bilmek gerekiyor ki; Türkiye'de insanlar medyada linç ediliyor. Bu durumu açıklamak için Orhan Pamuk olayına da değinmeliyiz. Bu konuyla ilgili sessiz kalındı. Bazı kimseler onun kitaplarının toplatılmasının ve yakılmasının gerektiğini söylediler. Hemen, vatan haini ilan ettiler. Hâlbuki bir suç söz konusu ise bu, devletin yargı organlarının inceleyip, çözüme kavuşturabileceği bir hadisedir. Orhan Pamuk'u sanal ortamda, internet sitelerinde, medyada linç etme girişimi oldukça olumsuz

ve bir o kadar da yaşananlar ile birbirine eş yürüyen süreçlerdir. Açılan bir dava var, onun dışında bu insanın sarf ettiği bir cümle yüzünden kitaplarının toplatılması ve yakılması, vatan haini sıfatının yapıştırılması, o insanın yok edilmesi fikrini destekleyen bir linç girişimidir. Karakter katliamı dediğimiz bir şey var. Çoğu zaman insanlara bu yapılıyor. Kişi ile ilgili bir söylence, dedikodu çıkartılıyor ve bu

bir anda yayılıyor, bu özel hayatla ilgili veya başka bir konuda da olabiliyor. Sonra herkes bu konu ve kişinin üzerine linç edercesine gidiyorlar. Bir süre sonra, aslında hiçbir şey olmadığı ve hiçbir bahsin ve iddianın gerçekte ilintili olmadığı ortaya çıkıyor. Türkiye'de hukuki tedbirler çok daha ciddileştirilmeli, devlet insanını bu tür karakter katliamlarına karşı koruyabilmeli. Üstelik kadınsanız, benzer bir durumla karşılaşmanız çok kolay olabiliyor. Çamur at izi kalsın, iftira hepsi aslında birer linç girişimidir ve sonuç olarak kurbanın karakteri toplum tarafından linç edilir.

Linç ve tecavüz arasında bir bağlantı var mıdır?

- Şunu söyleyebilirim, bazen bir insanı kadın ya da erkek önemli değil, cezalandırmak için topluca tecavüz ediliyor. Tüm dünya toplumlarında bu tecavüzler var. En yakını, Bosna Hersek'teki olaylara bakacak olursak, oradaki Boşnak kadınlara Sırlar topluca tecavüz etti, ayrıca erkeklere de toplu tecavüz olayları gerçekleşti. Bu savaşlarda ve iç çatışmalarda çok sık gözükabilen bir durum. Sonuçta karşı tarafı aşağılamak, ruhi olarak yaralamak için toplu tecavüz olayları gerçekleşebiliyor. Bu anlamda düşünürsek evet, linç ve tecavüz arasında bir bağ kurabiliriz, ama bu bireysel tecavüzleri veya patolojik ruh hastalığı olan bireylerin yaptıklarını kapsamıyor.

Öfkesi tarafından yönetilen bir toplumuyuz, nasıl bir nesil yetiştiriyor?

- Türkiye, genç nüfusa sahip bir ülke. Gençler, modern eğitim imkânlarından mahrum. Ayrıca, modern sektörlerin ihtiyaç duyduğu donanıma, bilgi ve beceriye sahip değiller. Bu gençlerin, büyük bir kısmı işsiz ve umutsuz. İş bulabileceklerine, bir hayat kurabileceklerine dair içlerinde bir ümidi kalmamış. Geleceğe yönelik herhangi bir umutları yok. Bu bireyler, hüsrân ve çöküntü içerisinde, meydana gelen durum öfke üretiyor. Bir de buna, bu insanların temel siyasi korkularını tetiklerseniz, insanları daha öfkeli, garezi olan, hinç dolu ve saldırmaya hazır bir hale getirirsiniz. Ayrıca demokratik bir diğer sorun da şu. Çok sayıda genç, kıt olan kaynaklar için mücadele veriyor, bu da öfkeli insan potansiyelini arttıran bir element. Aile içi şiddet % 58, çocukların % 60'ı kadına sürekli şiddet uygulayan bir baba modeli ile büyüyorlar, aile içi şiddet uygulayan baba, annelerle birlikte çocukları da dövüyor, sonra anne hırsını çocuklardan çıkarıyor. Bundan dolayı şiddet uygulayan, şiddeti bir enstrüman olarak kullanan toplumlarda çocuklar, bir de yoksulluk ve yoksunluk duygusu ile biliniyor; öfkeli bir toplum ve nesille kaşı karşıya olduğumuz aşık. İnsanların normlarını yitirmesi, istediklerini elde edememesi, elde edemeyince illegal yollara başvurma, saldırı, tecavüz, mala yönelik işlenen suç olaylarında ki artış. Tüm bunlar bizlere, öfkesini denetleyemeyen bir toplum olduğumuzu gösteriyor. Ama şunu da bilmeliyiz, sabırlı ve sağduyulu bir tarafımız da var. Düşünün ki 20 yıl boyunca terörle mücadele dönemini geçirmiş ve sürekli sabırlı ol-

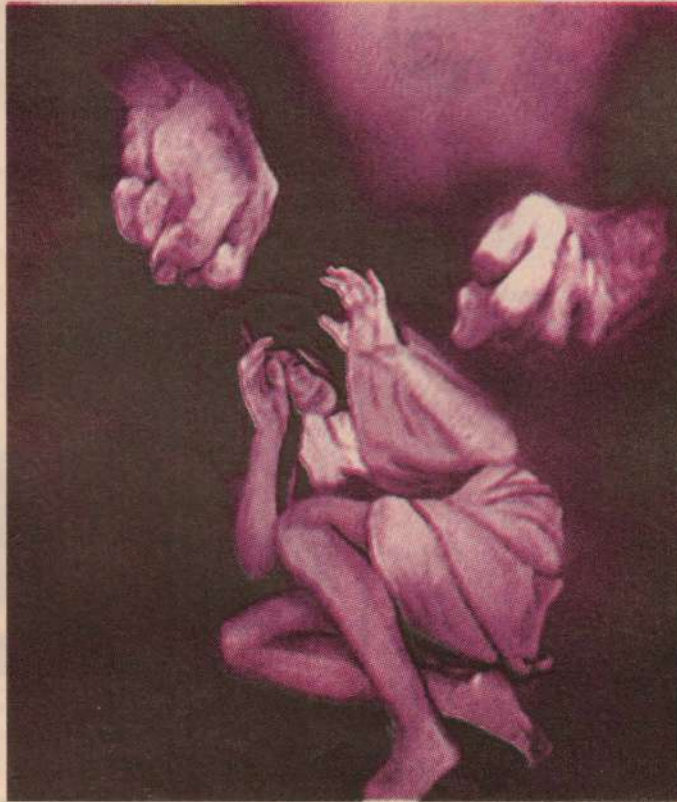
ması istenen kitleler var. O insanlar ellerinden geleni yapıyorlar. Türkiye'deki insanlar, aslında çok pratik ve kendisini zor koşullara adapte etmeyi bilen, güçlü sağduyuları olan insanlar. Amerika'daki tayfun felaketinin olduğu yerlere bakalım, bir anda bataklığa döndü orası. Biz de çok acı bir deprem felaketi yaşadık. Orada da tecavüzler, mala yönelik suçlar, saldırılar oldu. Yine de insanlarımız örgütlenerek hızla harekete geçtiler.

Türkiye'de sosyal şiddette bir yükseliş olabilir, insanımız öfkeli; bu çok büyük ölçüde imkân sorundur, insan sorunu değil.

Peki, çözümü nedir?

- Eğitime önem, bilişim ve bilim teknolojilerine önem. Türkiye insanı

Türkiye'de sosyal şiddette bir yükseliş olabilir, insanımız öfkeli; bu çok büyük ölçüde imkân sorundur, insan sorunu değil.

gelişmişlik sıralamasında 88'den 97. sıraya düştü. Eğitim derken insanlara, gençlere 21. yüzyılın modern sektörünün bilgi ve becerilerini öğretecek bir öğretim anlayışı, ayrıca içinde sanat, kültürel eğitim olanaklarını, hepsini birden sunmak gerekiyor. Bilgisi olan insan, ilkel dürtülerini daha iyi kontrol edecektir.

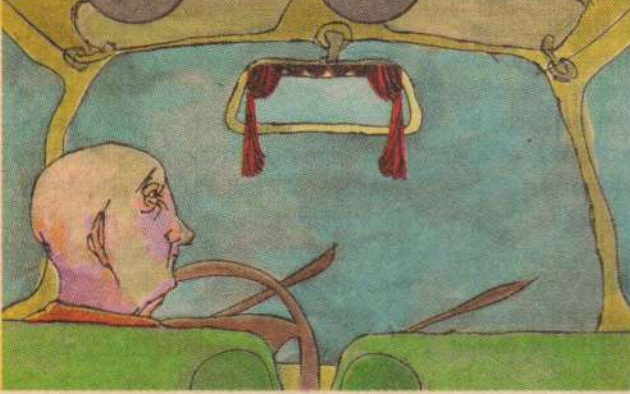
Gelecek nasıl şekilleniyor, ırkçı ve milliyetçi dinamikler yükselecek mi?

- İlkel milliyetçi kimliğin karşısına, yine bir milliyetçilik kavramı çıkartılıyor. Bu sadece çatışmayı derinleştirecek ve daha kanlı bir hal almasını sağlayacaktır. Türk milliyetçiliğinin özü, aslında ilkel kimliğe dayanmıyor. Atatürk'ün dediği gibi 'ne mutlu Türk'üm diyene' siz kendinizi bu ülkenin yurttaşı olarak görüyorsanız, bu ülke ile anayasal bir bağınız var ise, kültürüyle ve diliyle kendinizi bu topraklara ait hissediyorsanız, Türkünüz. Ama ellili yıllarda başlayan, Turancı ve ırkçı bir milliyetçilik anlayışı da var. Bahsettiğim ırkçı milliyetçilik anlayışı ile, Kürt milliyetçiliği karşı karşıya kalırsa, o zaman çatışmalar şiddetlenecektir.

Bu potansiyel var ve filizlenmeye de hızlı bir biçimde devam ediyor. Bunu önlemek için bilim insanları, siyasetçiler, medya, vatandaş, herkeşe ciddi sorumluluklar düşüyor. Ayrıca, ekonomik dinamikler de çok önemli. Türkiye'de ekonomik gelişimler olsa bile yeterli istihdam yaratılmıyor. Ama gelecekte olabilecek en büyük tehlike; birçok genç insanın sınırlı ve kıt kaynaklar için mücadele ederken, çatışma ortamının oluşması ve bu çatışmaların sürekli manipüle edilmesidir. Bu gerçekten çok yıkıcı bir tehlikedir. Ben en sonda yine eğitim, eğitim ve yine eğitim diyorum. ■

ARABA

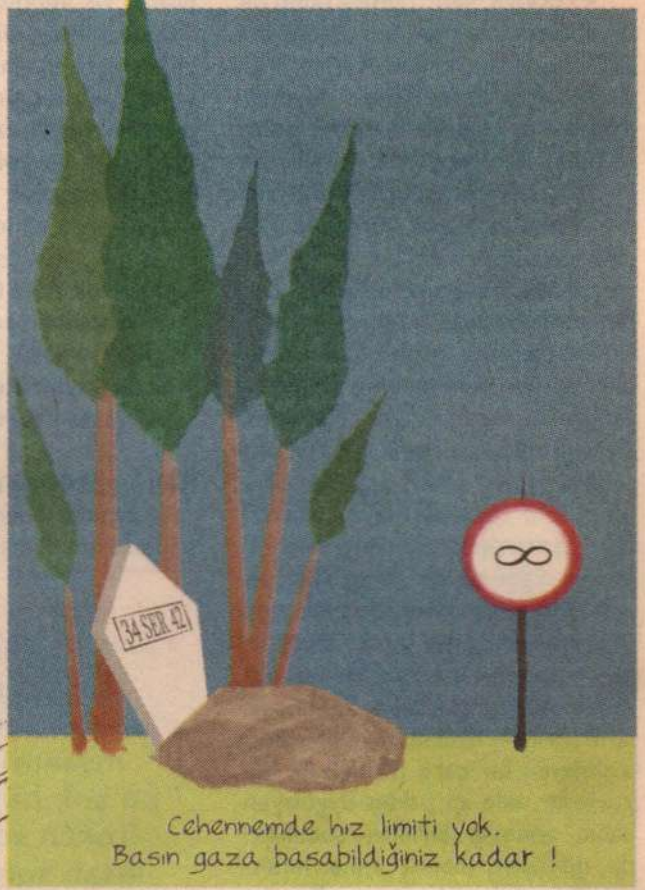
GEÇEN
AYDAN
DEVAM...

Her sabah işe giderken dikiz aynasından hayatı seyrederim. Kimi şarkı söyler, kimi uzaklara dalar gider, kimi kavga eder. Dikiz aynasından ne hikayeler geçer...

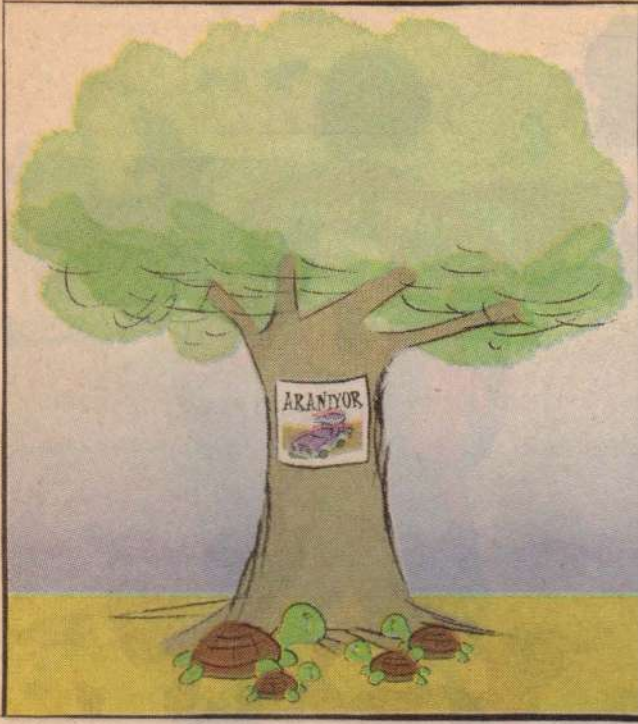
Gelin arabasının önünü kesip bahşış istemek bizde adettir.

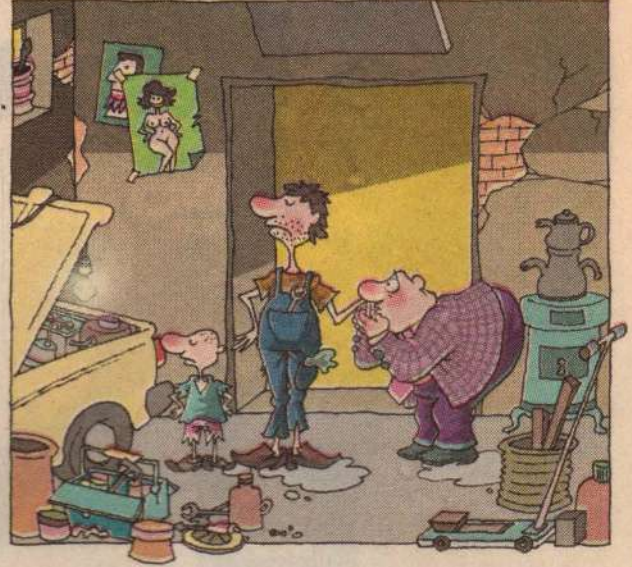
Cehennemde hız limiti yok.
Basın gaza basabildiğiniz kadar !

Herhalde arabası olan herkes bu sorunu yaşamıştır: Yazın kış lastiklerini; kışın yaz lastiklerini koyacak yer bulmak bir derttir.

Bizim toplumumuzda araba tamircilerinin ayrıcalıklı bir yeri vardır. Normal zamanda burnundan kıl aldırmayan adamlar tamircilerin karşısında yedi takla atar.

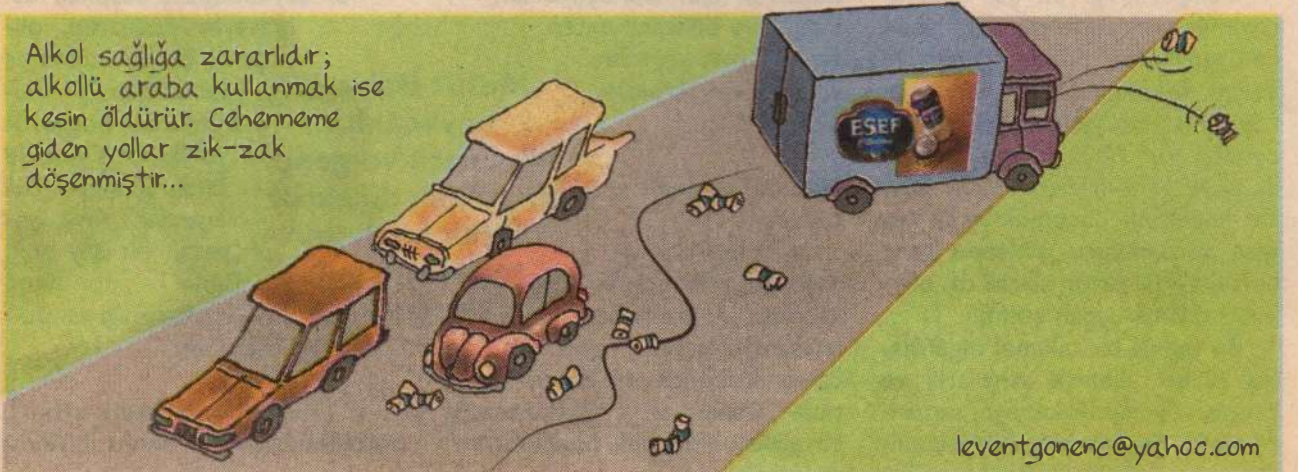
Araba benzinle çalışır; benzin petrolden elde edilir; petrol uğruna ne savaşlar yapılır...

O puslu Ocak sabahı
Gözüm ayrıntılara takılıp kalmıştı.
Ayrıntılara dikkat etmeyi
Sen öğretmiştin bana.
Cenaze arabasının
Kilometre saati çalışmıyordu mesela.
"Ne ironi!" dedim kendi kendime...
Bunu seninle paylaşmak istedim,
O an ilk kez,
Yokluğunu derinden hissettim...

Alkol sağlığa zararlıdır;
alkollü araba kullanmak ise
kesin öldürür. Cehenneme
giden yollar zik-zak
döşenmiştir...

leventgonenc@yahoo.com

Gençlerbirliği, “.bne Hakem!” yerine, “Acemi Hakem!”; “Saldırın Saldırın!” yerine, “Sakin ol, şuurlu Oyna!” diye tezahürat yapan bir taraftar kitlesine sahip. O taraftarlardan biri de Tanıl Bora. İşte Emrah Serbes’in Tanıl Bora’yla yaptığı küçük söyleşi ve Takımdan Ayrı Düzkoşu kitabından derledikleri.

Yaşama sevincim Gençlerbirliğim!

Neticeyi değil Haticeyi sevmek

Gençlerbirliği bu yıl, meşhur deyimim tam anlamıyla bir “yeni-den yapılanma” dönemi geçiriyor. Takım, köklü bir şekilde yenilendi. ‘Özkaynak’tan yetişme çok sayıda oyuncu var. Yabancı oyuncuların da çoğu genç filizler. Mesut Bakkal, heyecanlı, hücumcu ve ilk kez esas sorumluluğu üstlenen genç bir teknik direktör olarak da, böyle bir takıma uygun seçim.

Bu yapıda bir takımın olgunlaşma süreci, elbette sancılarla ve kaygılarla yürür. Fakat aynı zamanda zevkli ve yeterince motive edi-

cidir; böyle bir süreci izlemek. Neticeyi değil Haticeyi seven futbolsever için konuşuyorum tabii... Ve bilhassa, zaten zevki “böyle şeylerde” bulan Gençlerbirliği taraftarı için!

Nasıl Gençlerli oldum!

✓ Bazı eski arkadaşlarım, yıllar sonra karşılaşmış da bana Galatasaraylıymışım gibi davrandıklarında asık bir suratla “Benim artık Galatasaray’la bir alâkam yok, ben Gençlerliyim”

cevabını işitince çok şaşıyorlar. ‘Takım değiştirme’nin pespâyeye bir şey olduğunu düşünen futbolsever dostlarım, oligarşi-içi bir transfer yapmadığım için durumumu hoşgörüyorlar; ama yine de biraz şüpheyle bakıyorlar. Ama yapacak bir şey yok: Ben ‘döndüm’; Gençlerbirliği taraftarı oldum.

**Mesut Bakkal,
heyecanlı,
hücumcu ve genç
bir teknik direktör
olarak böyle bir
takıma uygun
seçim.**

✓ Dönemin modasına uymuş, muzafer olana tav olmuş değılim;

tersine, dönemin modasını, mu-
zaffer olanı bıraktım da gittim.
1994'te bıraktığım Galatasaray
Türkiye Liginin domine ettikten
sonra UEFA şampiyonu bile oldu.
Helâl-i hoş olsun, Allah sevenleri-
ne bağışlasın. Lakin terslik, aykırı-
lık olsun diye de bırakmadım Ga-
latasaray'ı. Doğrusu büyüyen bir
antipatinin de payı vardı, ama ol-
sa olsa negatif bir faktördü o, ne-
den bıraktığımı açıklayan bir fak-
tör. Esas, pozitif bir faktör vardı:
"Öyle bir sevgili buldum ki / seni
unutacağım" faktörü. Başka biri!
Yeni bir aşk! Gençlerbirliği!

✓ 1983/84 sezonunun galiba
ilk maçıydı: Gençlerbirliği-Anka-
ragücü 1970'ten beri ilk defa
'1.Lig'de karşı karşıya geliyorlardı.
Kapalı, maraton ve 'karşı' kale ar-
kası tamamen Ankaragüçlülerle
doluydu. Gençlerbirliği seyircisi,
Gençlik Parkı tarafındaki kale ar-
kasındaydı (dikkat isterim, dol-
durmuştu kale arkasını; bugün
başaltına oynarken bile bulamıyo-
ruz o kalabalığı). Ben de o tribün-
nün alt taraflarında bir yere iliş-
tim. Ankaragücü tribünleri "ezip
geçeriz, 3-5 atarız" havasındaydı.
Favori-olmayanla, zayıfla hemdert
olmak için her şart mevcuttu vel-
hâsıl. Kendimi alamadım, "Genç-
ler-Gençler" tezahüratına katıl-
dım. Hep Ankaragücü bastırdı.
Mahkûm oynayan
Gençlerbirliği bir tek
ciddi atak yaptı, önü-
müzdeki kalede "pav-
yoncu" Vehbi çapraz-
dan astı topu tavana
ve o golle maçı 1-0
kazandı. Kazandık, ya-
ni. Vallahi çok hoş-
ma gitmişti.

✓ Gençlerbirliği
maçlarına gitmeyi sık-
laştırdım. Bağırıp ça-
gırmıyordum ama
Gençlerbirliği için gerilmeye baş-
lamıştım, gol atınca alkışlıyor, gol
yiyince yumruğumu dizime vuru-
yordum.

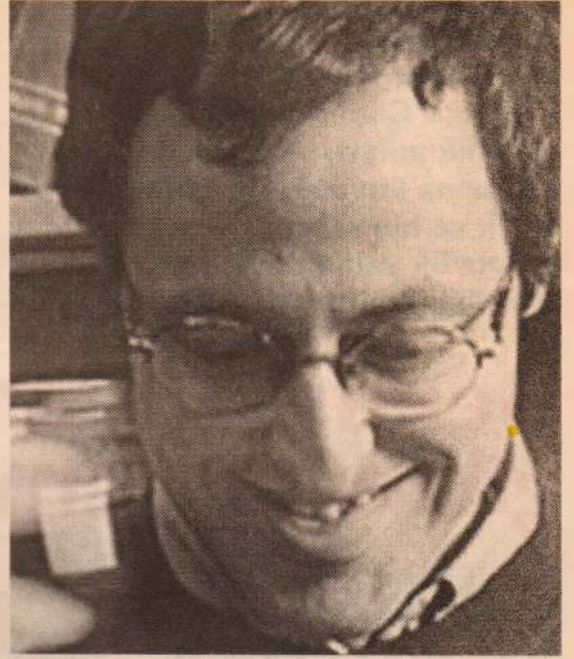
Kopuşum, 1992/93 ve 1993/94
sezonlarında gerçekleşti. Gençler-

birliği gönlümdeki
"ikinci takımım" tahtın-
dan "tuttuğum iki ta-
kımdan biri" tahtına
geçti önce... sonra da
tek kaldı.

Bu hissiyatımın sağ-
lamasını, İstanbul'daki
Galatasaray-Gençler
maçını televizyonda iz-
lerken yaptım. Galata-
saray son dakikalarda -
buram buram ofsait
kokan iki Tugay golüyle
kazandı; bunun ben-
de yol açtığı duygu sa-
dece asabiyetti. Galata-
saray'la ilişik kestiğimi
cümle aleme duyur-
dum, İstanbul'daki ar-
kadaşlarıma faks çek-
tim. Ligin ikinci yarısındaki rö-
vanşta, halâs olmuş bir
ruhla, "Bastır Gençler
bastır Gençler Cim-
bom'a da..." diye
bağırıyordum. Ni-
tekim 3-1... Zaten
o seneki Gençler-
birliği büyük bir
haz kaynağı, tribün-
deki arkadaş grubu-
muzda çocuklar gibi
şendi.

✓ Taraftarı kemale erdiren,
trajedilerdir. Şampiyonluklarda,
zaferlerde, galibiyet-
lerde taraftarlığın ni-
meti vardır. Külfet:
Mağlubiyetler, reza-
letler, küme düşme
endişesi, belki bun-
lardan da kötüsü ne
uzayıp ne kılmanın
ehemmiyetsizliği,
manasızlığıdır. Ufu-
netini takımın ve ha-
yatın ve eş dostun
üstüne boca etme-
den bunlarla baş et-
meyi öğrenmek, hiç-

bir iddiası olmayan maçlara duy-
gusal yatırımlar yapabilmek, ol-
gunlaştırıcıdır. Ruhu terbiye
eder. Umut içinde bir oyuncu-
nun yetişmesini, hayal kırıklığı
inde yetenekli bir oyuncunun

**Hiçbir
iddiası olmayan
maçlara
duygusal
yatırımlar
yapabilmek,
olgunlaştırıcıdır.**

vasatlaşmasını, sinir içinde bir
kifayetsizin yıllarca kad-
roda tutuluşunu izleye
izleye kâmil taraftar
olursunuz.

✓ Memleketi-
miz tribünlerinin
yıllardır unutmadığı
bir sempatik slogan
var: "Sen şampiyon
olmasan da... kupaları
almasan da... seviyoruz iş-
te.. var mı diyeceğin!" Ne yazık
ki pek az zaman can-ı gönülden
söylenen bu slogan, sanki bizim nâ-
dan kulübümüz için yaratılmış gibi.
Evet, taraftarlık karşılıksız, akıldışı,
bazen saçma bir bağlılık, bir tutku-
dur. Fakat bunca karşılıksız, bunca
akıldışı, bunca تنها olanını zor
bulursunuz! Gençlerbirliği size bir
cazibe sunmaz, çığırtkanlık yap-
maz, emekle seveceksiniz. Bu kü-
çük mezhebe dahil olduktan sonra
gelen, asla bir mazohizmle açıkla-
namayacak o neşeyi, o heyecanı
bilemezsiniz! Gençlerbirlikli olmak
hakikaten bir ayrıcalıktır. Takımı-
mızın az sayıdaki özgün tezahüratı-
nın çoğu gibi naif bir slogan var:
"Yaşama sevincim Gençlerbirli-
ğim..." Aynen öyle işte! h

**Takımdan
Ayrı
Düz Koşu**

"Nasil Gençlerli Oldum" yazısı, Takımdan
Ayrı Düz Koşu kitabından (İletişim Yayınları,
2001, ss.239-253.) Tanil Bora'nın izniyle kısal-
tılarak alınmıştır. Orijinali daha kallavidir.

Annem güzel olduğu için hiç mi hırpalanmadı? Çoook... Çünkü herkesin güzellik anlayışı, güzellikle aralarına koyduğu mesafeler farklı ve herkes çok acımasız. En büyük yalan da; içinin güzelliğinin dışına vurması...

Benim annem, güzel annem

GÜNER ÖZKUL

Zaman nedir? Gelip geçen bir şey mi? Yoksa bizden geçti mi? Ya güzellik? O da gelip geçer mi? Güzelsen eğer, hep güzel mi kalırsın? Yoksa solup gider mi güzelliğin?

Peki... peki ya bir zamanlar şehr-i İstanbul'un en güzel iki kadınından biri olduğu söylenen "o" kadının kızı olmak ne ağır bir yük-tür bilir misin? Ya o iki kadından biri olmak? Bu daha da ağır bir yük değil midir? Güzel olmanın bedelini ödememiş midir o kadın? Peki ya ben? Ben neyin bedelini ödüyörüm şimdi?

"De get lan!!! Senin bi bedel ödediğin falan yok!" diyor bir yerlerden bir ses... Olmaz olur mu!

Hayatta en kötü şeylerden biri gü-dük kalmaktır, asla kulağı geçeme-yecek güdük bir boynuz olmak ya da... Kötü şeyler de hep bir bedel ödüyormuşuz gibi hissettirir.

Annemle bir yere gitti-ğimde hep; "Senin bu annen var ya, öyle gü-zeldi ki..." diye an-latmaya başlarlar birtakım densizler. Annemin hâlâ ne kadar güzel oldu-ğunu görmezden ge-lirler, oysa görmek zorundadırlar. Çünkü annemin güzelliği kendi-lerinin ne kadar eski olduk-

larını yüzlerine vuran bir ayna gibidir. Aslında bir çoğu zaten hiç güzel ol-mamıştır, ama gençken güzel olmadıklarını ka-bullenememişlerdir; eski-yince de annemin hâlâ ne kadar güzel olduğunu...

Onları anlamıyor de-ği-lim. Çocukken hep arada-ki farkı kapatabileceğimi düşünürdüm, büyüdükçe güzelleşeceğime inanır-dım. Aynalara bakar ba-kar, sorardım;

"Ayna, ayna!... Söyle bana, bir gün ben de an-nem kadar güzel olabile-cek miyim?"

"Hah...hahh... haa..., sen mi? Güldürme beni!

Şimdi çatlıycam!... Ayol anan olacak o cadaloz Pamuk Prenses'ten bile güzel bir kraliçeydi... Sen kiiiiim..."

Şeytan diyor bir yumruk at, pa-ramparça et şu aynayı... Ama ya elin kesilirse... Hem, ay-na kırmak uğursuzluk-tur derler. Sonra

yok üstüne işe, yok denize at..., bi sürü tatava... uğraş dur... Her şey bir yana, bana güzelin ne oldu-ğu-nu sorsalar, "Eğer bir şey ben de hır-palama, incitme iste-ği uyandırıyor, o şey güzel-

dir." derim. O zaman annemin gü-zelliği neyin nesi? Değil hırpala-mak, incitmek, yanına bile yaklaşı-mazsın. Saygı duyarsın, hazır ola geçersin, şapkan varsa çıkartırsın, gözlerini yerde bir noktaya diker, başın dönene kadar bakarsın da bakarsın. Yeterince güzel olmadı-ğın için kaçıp gitmek istersin, yete-rince güzel olmadığın için isyan edersin. Yeterince güzel? O ne demek? Yeterinden fazla güzel ol-mak da kötü değil mi? Peki ne ka-darı yeter? Güzel olmayanlar için asla "yeteri kadar" diye bir şey yoktur. Güzel olanlar, güzel olma-yanların boy hedefi haline gelir, dışlanırlar. O zaman güzelliklerini yok saymak zorunda kalırlar, çir-kin de olamazlar ama hep çirkinle-rin yanında yer ararlar kendileri-

Çirkinler onları daha kolay kabullenir, hem de kendilerinden daha da çirkinmiş gibi davranırlar.

ne. Çirkinler onları daha kolay kabullenir, hem de kendilerinden daha da çirkinmiş gibi davranırlar.

Eeeee? Eeeee'si; güzellik başa beladır. Güzel olanlar her zaman yeterince güzel olmayanlardan daha fazla bedel öder. Bir de kafaları çalışıyorsa, ödedikleri bedel daha da ağırlarına gider, yok çalışmıyorsa zaten fark etmez(ler).

Annem güzel olduğu için hiç mi hırpalanmadı? Çoook... Çünkü herkesin güzellik anlayışı, güzellikle aralarına koyduğu mesafeler farklı ve herkes çok acımasız. En büyük yalan da; içinin güzelliğinin dışına vurması... İçin ne kadar güzel, ne kadar iyi olursa olsun, seni güzelleştirmeye yetmez. Zaten iyilik ve güzellik, elmalarla armutlar kadar birbirlerinden farklı. İlkokuldayken öğretenimiz;

"Elmalarla armutları toplayamazsınız!" derdi de, nedenini bir türlü anlayamazdım. Her ikisi de meyve değil miydi? Ama şimdi biliyorum... Hatta artık Amasya elmalarıyla goldenleri bile toplamaya yeltenmiyorum.

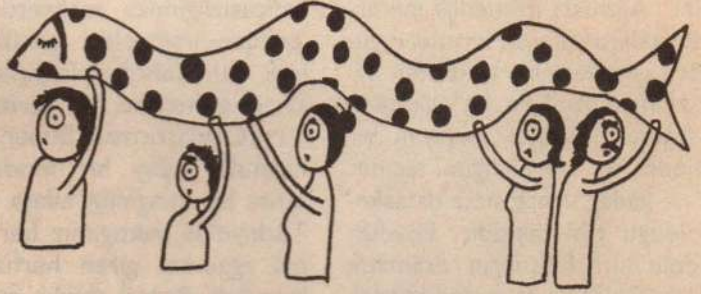
Ne diyorduk, "güzellik" diyoruz... Benim annem çok, ama çok güzel, annem diye söylemiyorum, aksine; benim annem "maalesef" çok güzel... Peki ben bununla nasıl baş edeceğim? Amaan... annem ettiyse ben hayda hayda ederim, bi de üstüne, "benim annem hepinizinkinden daha güzel!" diye kurumlanırım. Ara sıra bana bakıp da;

"Yaa, sen aslında annene de çok benziyorsun..." dediklerinde, içimden gülümserim; "Yaşasın! Ben de güzelim...", "e beni de cami avlusunda bulmadılar ya... benzeyeceğim tabii... dangalaklar..." derim.

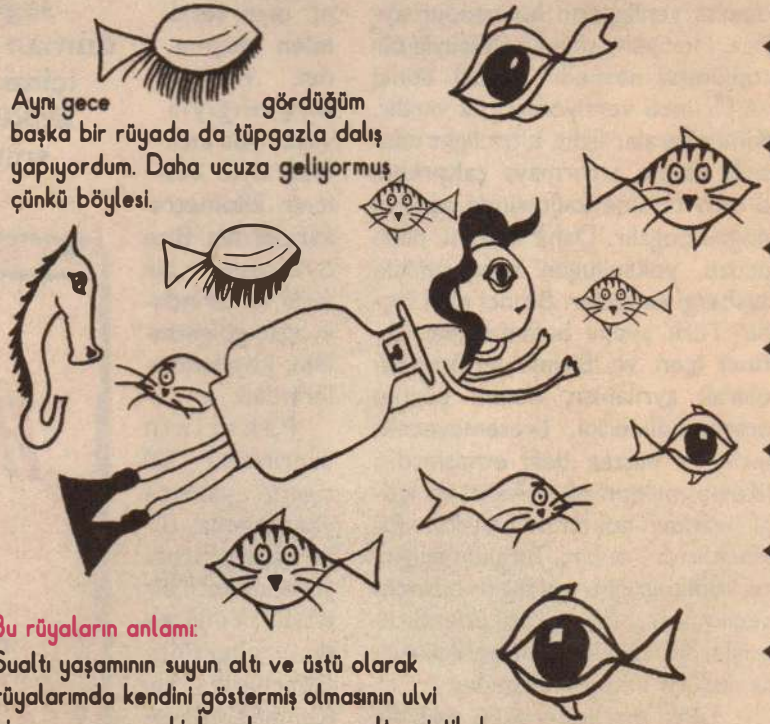
Hazır ola da geçerim, şapka da çıkarırım, onun güzelliğinden kendime pay da çıkarırım. Ne de olsa o "benim" annem. Hem onun güzelliği benim başımı belaya sokmaz ki... Hem ben arayı hiçbir zaman kapatamayacağım ki... Böylece hiç kimse beni incitmeyecek, en azından "çok güzel" olduğum için incitmeyecek.

Rüya tabirleri Selva Bayyurt

Rüyamda bir arkadaşımın babasının balık yetiştirme tesislerine gitmiştik. Aslında amacımız tesisdeki kanallarda dalış yapmaktı, ama bir bakıyorum ki su çamur gibi. Çamurlu suda balık yetiştirilir mi, biz buraya niye duralım ki, ne görücez ki diye düşünürken ailenin kocaman bir balık taşıdığını görüyorum. Balık 10-15 metre uzunluğunda, 5 kişi balığı taşıyor. Ve balığın her yeri turuncu puantiyeli.

Amanın bu puantiyeler de ne diye bakarken, biri bana 'bu portakal balığıdır, diyor. Aaa, ben bir şaşıyorum. Meğer balığın %70'i portakallarla kaplıymış. Çok enteresan.

Aynı gece başka bir rüyada da tüpgazla dalış yapıyordum. Daha ucuza geliyormuş çünkü böylesi.

Bu rüyaların anlamı:

Sualtı yaşamının suyun altı ve üstü olarak rüyalarımda kendini göstermiş olmasının ulvi bir amacı var sanki. İnsanların suyun altına intikal ettiklerinde konuşamıyor olması mucize gibi bir şey. Rüyalar bunun anlam ve öneminin altını çiziyor. İnsanoğluna 'bir sus da kendini dinle, diyor. Öyle soyutlanmış bir şekilde, konuşmadan, düşünmeden, sadece bakarak, iki de palet çırparak...

Tiryakinin izmariti olmaz

küçük
ISKENDER

Birinci'nin bilinci

Beyaz, küçük bir paket: Filtresiz ve içindeki tütünün neredeyse yarısı paketin dibine dökülmüş sigaralar. Birinci olmanın, birincil yalnızlığın haklı ve gururlu sefaleti. Ağızlıkla içilmediği takdirde dudaklara yapışan kırıntılar yüzünden ciğerlerinize çekerken ayrıca yemek usulüyle de tüketilen bir sigaradır Birinci. Yaşayan bir efsanedir o. Yoksulluğun tacıdır. Her ne kadar kente sızsa da aslında olduğu gibi taşradır, köydür, Anadolu'dur. İnsanlığın dramatik sınıf farklılıklarının matematiksel, nikotinsel isyanı, sararttığı uzun buzlu bıyıklarda acı bir koku da bırakır. Acı kokular, biriktirilmiş hüznünlerin, isyanların, umutların ve devasa yenilgilerin kokusudur ayrıca. Her yere sinen kokusuyla bir toplumsal nesnedir Birinci. İkinci ve Üçüncü versiyonları da vardır. Kimi sigaralar light, ultra light edasıyla klasını arttırmaya çalışırken, o tam tersine kalitesinde aşağıya doğru çoğalır. Daha kötüyü, daha ucuzu, yoksulluğun sınırlarındaki aysbergi simgeler. Birinci içen hiçbir Türk aydını bulamazsınız. Birinci içen ve Birinci iç(e)meyen olarak ayrılanlar, neden çözüm üretemediklerini, üretmeyeceklerini ta baştan belli etmişlerdir; 'Köylü milletin efendisidir' ve içtiği sigaranın adı da ona layıktır. Birincidirler onlar; bırakılmışlığın, terkedilmişliğin, acizliğin birincisi seçilmişler, böyle etiketlenilmişlerdir. Devlet, ironiye kalkışır-sa absürd etkisini kaybeder.

Lüks marketlerdeki, mahalle bakkallarındaki sigara standında da yoktur Birinci; Birinci almaya, içmeye kalkışan daha ilk adımda aşağılandığını hisseder. Öz olduğu halde üveymişçesine davranılır.

'Orda bir köy var uzakta / Gitmesek de, görmesek de, o köy

bizim köyümüzdür'ün göze parmak nesnesidir. Üretimi durdurulmaz, durdurulsa biz şehirlilerin haberi olmaz. Tıpkı boşaltılan köyler, kaybedilen köylüler gibi hafızasızlığımıza manşettir onun 'gözden irak olan, gönülden de irak olur' felsefesiyle yavaş yavaş silinip gitmesine izin vermek. Bunu meşrulaştırmak. Bunun meşruluğunda yapay bir modernizmi, sahte bir zenginliği alkışa tutmak. Türkiye'de yaktığımız her sigaranın ağızımıza giren herhangi bir kısmında Birinci vardır oysa. Hasan Hüseyin'ce söylersek: 'Kör olasin demiyorum / Kör olma da gör beni' diye seslenilen düşmanın, rakibin hırçınlığıyla yaşar Birinci. Bize öyle seslenir kilometrekarelerden. Bize öyle seslenir bir tarla kenarındaki ağaç gölgesinden, köy kahvelerinden.

Paketinin üzerindeki "20 sigara" yazısına yapacağınız bir iki kalem darbesiyle kasketli bir köylü profili elde edersiniz. Gerçektir bu. Kendine yakışan bir şerefle varoluşunu müdafaa eder.

Tabakalara dizilir kimi. İçine esrar kırılmaz. Filmlerde yaşar. Babacan, yürekli, isyankâr bir ikinci derece karakterin parmak-

larını, tırnaklarını boyar durur. Onu Ayhan Işık'lar, Ediz Hun'lar değil, İhsan Yüce'ler, Osman Al-yanak'lar, Ahmet Mekin'ler içer.

Çok sevdiğiniz bir şairin şiir kitabıymış gibi okşayın Birinci paketini. Karşınıza koyup dertleşin. Sadece aşk meşk olmaz; memleketi, memleketlerin hallerini konuşun onunla. Bir tanrı misafiriymişçesine dinleyecektir sizi derin bakışlarla. Arada bir sağlam bir duman çekecektir içine. Bir 'off' dökülecektir sonradan. Uzak dağların zirvelerine doğru bakacaksınız birlikte. Simurg'u düşüneceksinizdir. Martı Jonathan'ı ya da. Nâzım'ın bir hasret şiirine dönüşecektir sıkıntı-

nız inceden. Bir bağlama sesi duyulacaktır arkadan. Ocakta yemek, tüpgaz üstünde çayınız pişecektir. Sizde bir şeyler olacaktır ansızın sizin isteğiniz dışında. Dışınızda. Örneğin Urfa'da, örneğin Mar-din'de, Diyarbakır'da. Sizin dışınızda olan bir yerde. Dışarıda bıraktığınız bir yerinizde. Sızım sızım sızlayıp bir Birinci daha yakacaksınız. Bir mum üfle-

yerek söndürüldü mü bir gemici ölmüş; bir Birinci keyifle yakıldı mı da bir köylü dirilir. Fikrimce hakikat budur. **İ**

Arada bir
sağlam bir
duman çekecektir
içine. Bir 'off'
dökülecektir
sonradan.

Beyoğlu, Hava Sokak'ta Veli Bar'da her Salı 20.30'da Şiir Suare yapıyoruz. Haberiniz olsun!

Dada Dada Dada Dada Dada Dada Dada

*Kızıl Mars Gimeni

Arıza Kadınların Kraliçesi

En zarif beyaz Rus

İLKOKULA İKİNCİ SINIFTA
BAŞLA-YAN

Aşkın lade-i itibarı

İçin
Kaburgaasını aldırın

Büyük Rus Şair

*Türkiyede herkes onu uzak bir düş gibi bekliyordu geldi.
Mağdur etmezsiniz değil mi! ÇÜNKÜ "Acıdı" diyen de var, gıdıklayan da! gelir gelmezde

Trend olana OKUL YILLARINDA CİNSELLİĞİ ARIYOR Diktatörün seyrir defteri
İsimli ilk kitabını yayınladıktan sonra 2. kitabı
'Banu Alkan da 'Patrik' eseriyle Türkiyede bir kült
Tarzımla çok eleştirildim,

Şair olarak biliniyor demeyide ihmal etmiyor tabii...
yani soru sorduk, cevap aldık.
hala bilebilir. Dünyanın en zor olayı YANISI

anlıyo m usoon dedi..

Henüz yayınlanmamış olan BİZİMKİLER HENÜZ ALGILAMASA DA DÜNYA satılacak. isimli kitabın -
danda bir şiirini hayvan dergisi okurlarıyla paylaştı...

MEDYA'NIN DAMADI

FRANKEŞTAYN'IN GELİNİYİM

Türkiye'de de

"Gerekirse kemiğimi feda ederim"

Elinoz

bile uzman ister
İşin erbabı

'Opus Dei arkadaşlara çok ama çok rica ettik
tadına baksak diye.
"Olmaz" dediler, peki

Çocuklar öyle diyorsa öyledir dedim.

Kimin için çalışıyorsun? Liderin kim? dediler

Bana "BAKAN OLMADAN ÖNCE ÇOK FENA KUYUNDEĞİNDİ" dedim,
beynini değiştirme SAÇLARINI değiştir terbiye siz dediler,
Ama her traştan sonra aynı sözler duyuluyor: dedim Sesimi yükselttim.

Haklısın, 'Şey,' gibi sözcükler gevelediler,
Ne şeyi ya, ne şeyi! sensin şey bırak! 'alloşkinize dedim.

KIZ tuhaf meyve hasta etme bizi bak dediler,

Ya Özgünlüğün, hayallerim noluca dedim.

En sık alışverişlerde de özel avantajlarınız var. dediler
Tabi tabii dedim, helikoptere! atlayıp eve dönerken

Burnuma "Kızartılmış taze biber kokusu" geldi,
Şimdi bana 'Nazar değmesinden korkuyorum'....

- Trend olana -

Akşamsefası

Duvar süsleme sanatı eğitimi alan Filiz Sünnetçioğlu, İstanbul Ticaret Odası'nın bu yıl ikincisini düzenlediği 'Açık Hava Sanat Merkezi'nde geçirdiği bir gününü, hayvan okurlarıyla paylaştı.

Bir günün hikâyesi

Abbasağa Parkı'nda çay ve kahvaltı olayını hallettikten sonra, çizim malzemelerimi alıp Eminönü'ne gider, saat 10:00 gibi sergimi açarım.

Burası benim için açık bir atölye. Taş üzerine kalyonlar, şahmaranlar çalışıyorum. Özellikle şahmaran motifi çok ilgi görüyor.

Öğle yemeklerini ITO'da yiyoruz. Yemekhanemiz lüks bir restoran gibi, masalarda taze çiçek bulundurmaları çok ince bir davranış.

Yemek sonrası arkadaşlar genelde mısır alırlar. Malum bağırsak etkilenmesinden (ishal, cıv cır) ben pek tercih etmem, sadece bakarım.

Güleryüzlü çaycımız Yusuf, çaylarımızı dağıtmanın dışında ara sıra yaptığı nazik dans teklifleriyle yoğun iş günümüze neşe katar.

Saat 18:00 gibi toplanıp küçük teknelerle Beşiktaş'a dönerim. Yemek olayını, ya her zamanki pilavcının pilavla ya da Çıtır Balıkçı'sından hamsi ile hallederim..

Ara arkadaşlarla vakit geçirdikten sonra eve girişim genelde 23:00'ü bulur. Etrafı toparlar ve cumbadaki çiçeklerimi sulamayı ihmal etmem.

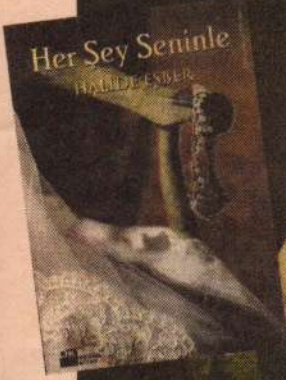

Akşamları evde bir fincan Türk kahvesi mutlaka içerim. Yalnız olduğum vakitlerde bile fal bakarım, çıkan şekiller hep ilgimi çeker.

Çocuk kitapları, dekor, tekstil ürünlerine motifler gibi işlerle de uğraştığımdan çoğu zaman çalışırken uyuyakalır, sabahları arkadaşım Nesrin'in telefonuyla uyanırım.

Halide Eşber'in Her Şey Seninle adlı kitabı, aynı anda hem kaçma hem de sığınma isteği uyandıranları hatırlatıyor insana. Anneler, babalar, kocalar, evlatlar, kayınvalideler, halalar, teyzeler... Aile isimli girdabın tatlı sularında dönüp duranlar. Halide Eşber anlattı...

Çocuk...

Bize gerçekte kim olduğumuzu öğretendir çocuk. Bütün eğitimlerin ve kültürlerin ötesinde, içimizde, içgüdümüzde bizi yok etmeye hazır olan yıkıcılığımızın en saf hali

ve acizliğiyle acımasız olandır. Bütün bir gelecek ve düşlerin yüklen-diği, ellerimizle beslediğimizin neye benzeyeceğini asla bilememenin çıkmaz sokağıdır. Sevgimiz, sevgimiz, kendimiz, parçamız ama asla ve asla bize ait olmayan ve olmaması gerektir. Gözlerde şimşekler çaktıran, bir dudak yerde bir dudak gökte avaz çıktığı kadar ateşler saçtıran, sonra da bütün sevgisiyle sarılıp, "Kendine daha çok hakim olmalısın" di-yendir.

Çocukluk...

Şimdilerde küçük bir teras katında çürümeye yüz tutmuş büyük, kara bir masanın altında kurulan bir evcilik oyunu geliyor aklıma... Ördeklerin yavrularını peşine takip bir sıra halinde en yavaş ses-

le vaklayarak, paytak yürümeleri var... Sonra bir genç çocuk bahçemizin tel örgülerinden içeriye yüzüme sırtarak işiyor. Başlı biraz önce kesilmiş bir tavuk koşuyor bahçede... Dayım var, uzaklardan arada sırada geçen

tren, adaların yaz akşamlarında -dayımın akvaryumundaki açılıp kapanan hazine sandığı gibi- rengarenk ışıldaması, her evin temelinde yaşadığı söylenen yılan. Her renkte güzel kokulu güller, evin uzaktan kalemtraş evlere benzeyen görüntüsü.

**Başlı
biraz önce
kesilmiş
bir tavuk
koşuyor
bahçede...**

Sabah erken saatte kameriyedeki sarmaşıktan gelen kuş sesleri. Sakinlik, sessizlik... Sonra... sonra... hatırlayamıyorum. Sonra ne oldu ki?

Satırlarda oyunlar kuracağım

Anne... Annelik...

Özellikle "Anne" kavramı içimde büyük bir kepçeyle oyulmuş, derin, ağır bir yara. Nasıl tanımlandıracağımı, anlamlandıracığımı, nereye koyacağımı bilemiyorum. Düşünüyorum, zorluyorum, hâlâ bilemiyorum ve bilemeyeceğimi de anlıyorum. "Annelik" ise, her gece uykusunda onu seyredirken bir mucizeymişçesine büyülenmek, her sabah uyandığında nasıl bir canavar olduğunu düşünmek benim için. Pişmanlıklarım, hatalarım, yapmamam gerektiğine inandığım çok şey oldu ve oluyor. Ama korkularım, mutluluklarım, ve umutlarım daha ağır basıyor. "Annelik" zor ve gerçekten ciddi bir dayanırma gücü gerektiriyor. Bunu da zaten onun varlığı sağlıyor.

Hastalık...

Hiç olmamak gerekiyor. Her zaman sağlıklı, sağlam, genç olmak lazım. Bir gün annemle Beşiktaş'a Barbaros Bulvarı'nda yürüyorduk. Kış aylarından biri, öğlene doğru ve kaldırımdayız. İstanbul'un en geniş kaldırımlarından biridir. Annem, ölmek üzere, ağır ilaç tedavisi görüyor. Bütün vücudu iflas etmiş. Dok-

**Hastalık
bu işte!
Her gün
karşılaşılan,
adına kısaca
"saygısızlık"
dediğimiz şey!**

torların ölmesi gerektiğini söylemelerinin üzerinden iki, üç yıl geçmiş. İnanılmaz dirençli, hayata bağlı ve inatçı. Ama vücudu onu dinlemiyor. Zor yürüyor, zor konuşuyor ve bakınca zaten ne olduğu anlaşılıyor. Kan kontrollerinden birisini yapmak ve başka gerekli bir şeyler için Beşiktaş'taki sağlık merkezlerinden birine gidiyoruz. Arkamızdan korna çalıyor. Bakmıyorum çünkü kaldırımdayız ve buraya araba çıkmasının -bırakın izni- imkanı yok. Korna çalıyor.

Annem, canım, zaten adımlarını toplayamıyor, kolumda, ve ben bakmıyorum. Korna çalıyor. Artık dönüp avazım çıktığı kadar burasının bir kaldırım olduğunu bağıriyorum. Ne oluyor biliyor musunuz? Hayır! Bi-

lemezsınız, içinden önce bir, ardından birkaç kadın daha çıkıp üzerimize yürüyor. Sonrasını hatırlayamıyorum ama annemin kolundan çıksam düşeceği için kimseyi dövemediğimi ve içimde kaldığını biliyorum. Hastalık bu işte! Her gün karşılaşılan, adına kısaca "saygısızlık" dediğimiz şey! "Hasta" ise hiç olmamak gerekiyor. Hep genç, sağlıklı, sağlam... bütün uzmanlar da bunun için uğraşıyorlar mı?

Bencillik...

Kesinlikle kişiye göre değişiyor. Kişiler de aldıkları eğitim, geldikleri kültür ve genetik yapılarıyla tanımlanıyorsa bu durum da nereden baktığınıza bağlı oluyor. Bir lokma ekmeğini, bir yudum suyunu paylaşanlar var hâlâ ama bunu anlamayanlar da çok. Kitapta kullanmıştım bunu ama burada da yazacağım. Çünkü duyduğumda çok gençtim ve başıma gelenlerin böyle yorumlana-

bilmesine inanamamıştım. Bir hocam vardı ve ben başarısız bir iş gününün ardından; "İnsanlar kötüler, insanları sevmiyorum" diyerek dert yandığımda bana; "Hayır, aslında sen insanları çok seviyorsun, o yüzden bu kadar üzülüyorsun ama unutma kızım herkesin kalbi kendi için çarpar." demişti. Nasıl kırılmıştım, nasıl üzül müştüm. Ne vicdansız, ne acımasız gelmişti o zaman bana bu söz ve ama ne kadar haklıydı, ne kadar doğrudu. Yine de bazen haklı ve doğruyu görmek de, anlamak da, ayırt etmek de bir işe yaramıyor.

Şiir...

Ben çok küçükken dedem -ki çocukluğumun önemli bir bölümü anneannem ve dedemin yanında geçmiştir- benim şiir yazdığımı fark edince, kendi döneminden tanıdığı ve arkadaşı olduğunu anlattığı, önemli bir şairimize -üzgünüm ismi kayıtlardan silinmiş- yazdıklarını göstereceğini ama daha zamanın geçmesi, benim en az on yedi, on sekiz yaşına gelmem gerektiğini söylemişti. Ben geldim, geçtim ama kendisi o günleri göremedi. Bu tutulmamış bir sözdür benim için... yani, şiir. Yavaştan büyümeye başladığımda annem her yere yazdığım satırları bulup teker teker bir deftere yazmıştı. Çok dağınık olduğum için heba olup gitmesinden korkuyordu yaptıklarımın. Değerliydi... yani şiir. Sonra babam onun ardından yazdığım satırların bazılarını mermere işletti. Başucunda duruyor. Benim de... yani şiir. Bir gün birine aşık oldum. Çok oldum. Sonra bir baktım ki dilinde, dünyanın dört bir yanından satırlar ve hayatı boyunca benimle olacağına dair inanç var içinde... buydu şiir. Diyeceğim o ki; bir gün sevgiyi, her neye karşı olursa olsun, içten duyulan ve yaşama inandıran sevgiyi, satırlara dönüştüren, bana ve diğerlerine ulaştıranları fark ettim. Yalnız olmadığımı anladım. Gördüm. Yani, şiiri gördüm. Böyle işte!

Aile ilişkileri...

Bilemiyorum. Zor... Bu konuda başarılı bir aileye sahip olmadığım ve de pek çoğu çok erken gittiğinden, kendi kurduğumun üzerinden yıllar ve yıllar geçmesine –yani artık eskimemize- rağmen pek emin olamadığımdan, söz söylemek bana düşmez sanırım. Ama güzel olduğunu umuyorum. Olması gerektiğine inancımı korumak istiyorum. Çünkü yalnız insan, her şeye –dışarıda olan savaşa(!)- karşı savunma halindedir. Batıda da –en azından sinema ve televizyonda- örneklerini gördüğümüz “güçlü” yalnızlıklar hep bir savaş halindeler aslında ve hayatın da o olduğunu savunmaktalar gizliden. Ama yaşam incecik bir dengedir ki onu her an kaybedebileceğimizi fark edersek değerini anlayabiliriz. Aile de, bu dengeyi bulmak ve hep o noktada tutmak için var olmalı ama oluyor mu bilemiyorum. Emin değilim. Yani zor işler bunlar.

Sevme biçimleri...

İnsan çeşidi kadar çok. Birbirimizden haberimiz oldukça benzerleri olduğunu görebiliyoruz ama aklımızın alamayacağı, ufku muza sığamayacak kadar çok değişik biçimde sevebiliyor insanlar. Hatta aynı insan bile bir çok sevme biçimini içinde barındırıyor. Eh! Bunun da hesabını yapmak benim matematik bilgimi aşıyor.

Ölüm biçimleri...

“Bir sevmek bin defa ölmek demekmiş...” Buraya uyar diye düşündüm. Hani, konunun anlam ve mahiyeti açısından... Bence, “ölüm”den değil de “ölüm” fikrin-den korkuyoruz. Biçimi falan yok! Ölüyoruz ve bitiyor işte her şey. Gerisini geride kalanlar ayarlıyor.

İncelikler...

Hepsi birer birer katledilmek-teler. Öyle hızlı ki her şey, çoğu kimse baharda kuşların gelip, sonbaharda gittiğini bile göremiyor. Yapraklarını döküyor diye ağacın kesildiği bir şehirde yaşıyorum ben. Bu şehirde özür-lü-sorunlu çocuklarını otobüse bindirirken

çabuk davranamadı diye gerisin geri indirilen insanların yanında olacak kadar hızlı değilim. Anlayamıyorum bir çok şeyi, anlamlandıramıyorum. “Tuvalet var mı?” diye sorulduğunda, “Lavabo şu tarafta!” diye cevap veren ama gözleriyle de yiyen ince(!) kişilerin yaşadığı bu yerde tuvalete gitmenin ayıp olduğu anlaşılıyor. Ve onunla birlikte birçok şeyin de tabii... (Örn; çocuklu olup da sokağa çıkmak, -hâlâ ve hâlâ kadın olmak, sakat, yaşlı ve hasta olmak, genç görünmek, evli olup da çocuk doğurmamak ya da tam tersi, bunu tercih etmek, okumak, çalışmak, gü-lümsemek...) Eskiden sabahları bizim buralarda tanıdık tanımadık herkes birbirine “Günaydın” derdi. Ama eskiden-di... eskidendi... çok eskiden.

Kitap... Her Şey Seninle...

Annem, kardeşlerimle bana o dönemdeki bütün çocuk kitaplarını almıştı herhalde. O yüzden hep benimleydiler. Akşam yatmadan önce –artık kimden gördüysem!- başucumdaki gece lambamı açar ve okurdum. Aslında doğruyu söylemek gerekirse, etrafımdaki insanları gördükçe pek de o kadar iyi bir okuyucu olmadığımı anlıyorum. Düzenli, sistematik değilim. Aklıma ne gelirse, o günlerde neye takıldıysam onu bulup okumaya çalışıyorum. Sonra, o kadar çok ukalalıklarla karşılaştım ki, okumayı bile “sidik yarışına” döndürenlerle, yapılmış ve yapılması planlanan –her ne ise- yok saymak için konuşmayı edebiyat tarihi sınavına çevirenlerle, bilmem neyi de bilmediğim, ya da o

**Yaşam
incecik
bir dengedir ki
onu her an
kaybedebileceğimizi
fark edersek
değerini
anlayabiliriz.**

anda hatırlamadığım, ya da konuyla ilgisini algılayamadığım için ve de anlamadıkları biçimde, konuşmayı gerekli bulmadığım için burun kıvrımlarla, kaş kaldırmalarla, yüz eğmelerle o kadar çok karşılaştım ki artık midem bulanıyor. Neyse işte! Diyeceğim o ki; kitap hayatımda hep vardı ve de hep var olacak. Canım sıkıldığında başka hayatların olduğunu, gerçeklerin pek de öğretilen gibi olmadığını, zulmün, gücün, sefalet ve cehaletin aslında ne anlama geldiğini öğrendim ve öğreniyorum kitaplardan. Öğreniyorum da iyi mi oluyor? Yalnız olmadığımı, korkumun sadece bana ait olmadığını, çözüm yoluna umudu korumakla ulaşılabileceğini ve elimden geleni ardıma koymam gerektiğini anlıyorum. Yani aslında pek iyi olmuyor. “Her Şey Seninle”ye gelince; bir virgül o. Öncekilerle sonrakiler arasına koyulan bir virgül. Bir aşk hikayesi, bir kırılma, bir var olamama, tutunacak dalı bilememe, ihtiyaç, hayallere inanma isteği, bir hayat, bir düş, bir kitap işte...¹

düdü' ten sıkı-şık

★ Sergili günlük,
Bu akşam Disko'ya gidiyorum. Ne giysen
acaba? Kırmızı ruj hala moda mı dersin?
Ne içsem, ne içsem? Belki geçen haftaki
o yakışıklıyı bile görebilirim...
Çok güzel olmalıyım ÇOOOK!!!

neytkenilöb

Damsız girilmez.

Kolyem güzel mi?
Kendim yaptım.
Aldığın uzun bir
zincire, yünlerden yaptığın
ponponları tuttu-
Ruyosun o kadar.
Sonra tüm conconlar
çatıyo!

Ayyy! Beni kesiyö
sonirim

Hıh! Şu hatunlara
bak! Kaşımın kenarları!

Kaset şeklinde bi
dörme yaptırmak
geldi aklıma. WC
kuyruğunda bekler-
kene. Zaten insanın
aklına ya kaçarkene,
ya da ...

En moda parçalar:
Sezen Aksu - İkili Delilik
Fisher Spooner - Never Win
NuRitmix - Into a Groove

Cıstak
Cıstak

diskotek

Mohito:
Limon suyu
Nane
Rom
Sprite

cuppa
cuppa

Bu kış çizme ve
botların yıldızı
ışıl ışıl parlıyo!
Kalın topuklu ve
uçları yuvarlak olan-
lar kapış kapış
gidiyo.

Yeicgitsuiç

Dikkat !!!
İçerideki sex düzeyi
geçici libido patlamasına
yol açabilir!

Akşam sefası

Behzat Ç. ekip arabasını kullanırken akşam haberlerini tahmin edebiliyordu: "Katil Pitbull Yine Can Aldı! Acılı Dul Nasıl Bayıldı!"

Otuz Üçüncü Sayfa

EMRAH SERBES

Yedinci caddenin köpekleri

1.

Komiser Behzat Ç. ve yardımcısı Harun, Adli Tıp Morgu'ndan çıkarken gazetecilerin flaşları da patlamaya başlamıştı. Önceki gece Yedinci Cade'de bir pitbull tarafından parçalanarak öldürülen Alpay'ın karısı Şule, ayakta güçlüklerle duruyordu.

Behzat Ç. bugüne kadar, vücut bütünlüğü bozulmuş bir sürü ceset görmüştü ama bu kadar sinir bozucu olanına ilk defa rastlıyordu. Köpek fobisi olduğunu bildiği Harun'un ruh haliyse, altı saatlik dul Şule'den pek de farklı değildi. Şule daha fazla dayanamadı, Harun kolundan tutmasına rağmen bir an ayakları yerden kesildi ve bayılıp iki polisin arasına düştü. Harun Şule'yi kucaklayıp, görüntü almaya çalışan kameramanları da omzuyla ekarte etti. Behzat Ç. ekip arabasını kullanırken akşam haberlerini tahmin edebiliyordu: "Katil Pitbull Yine Can Aldı! Acılı Dul Nasıl Bayıldı!"

2.

Pitbull, Olay Yeri İnceleme Şubesi'nin bahçesinde, büyük bir kafesin içinde bekletiliyordu. Cinayet sabahı Milli Kütüphane'nin önünde uyurken bulunmuştu.

Harun, "Her katil cinayetten sonra derin bir uyku çeker" dedi. Behzat Ç. bu söze sinirlendi ama pek çaktırmadı, sigarasının izmaritini ayağıyla ezerken, "Ne sevimli gözleri var," dedi.

3.

Pitbull'un sahibi Sait ertesi gün Cinayet Büro Amirliği'ne getirildiğinde, bütün kamuoyu rahat bir nefes aldı çünkü cinayetin asıl faali yakalanmıştı.

Behzat Ç. uykusuz olduğu gözlenen adama bir çay ikram etti. "Birbirimizi kafalamaya çalışmadan

konuyu açıkça konuşalım," diyerek söze girdi. Nişancılığı çok kötüydü ama ifade almadaki üstüne yoktu.

"Alpay'la aynı sigorta şirketinde çalışıyorsunuz ve senin köpeğin kendisini parçaladı. Arabanı cinayet saatinde olay yerinde gördüğünü söyleyen tanıklar var. Makulü arabayla takip edip köpeğine saldırma komutu verdiğini düşünüyoruz."

Sait, "Ben kimseyi öldürmedim," diyerek bir çıkış yapmak istedi ama Harun'un gürlemesiyle sustu.

"Öldürmedin tabi, köpeğine öldürttün! Amacın terfi etmekti."

Behzat Ç., Harun'u gözleriyle susturdu. Konuşmaya sakince devam etti.

"İkinizden birinin iki ay sonra emekli olacak müdür yardımcısının yerini alacağı doğru mu?"

"Sadece ikimiz değil. Üç dört tane aday vardı o mevki için."

"Ama en güçlü aday ikinizdeniz değil mi?"

Sait bir an durdu, "Bunu nereden biliyorsunuz?" dedi.

"Kaynak göstermeyi pek sevmem ama yarım saat önce şirketin üst düzey bir yöneticisiyle telefonda görüştüğümü söyleyebilirim."

Sait'in sorgusu altı saat sürdü. Behzat Ç.'nin içi rahat değildi, bu süre içinde şube müdürü kendisini üç sefer aramış, zanlıyı tutuklanma talebiyle savcılığa sevk etmesini istemişti. Ancak Sait olay saatinde

"Her katil cinayetten sonra derin bir uyku çeker"

evinde bir hayat kadınıyla beraber olduğunda ısrar ediyordu. Kadını bulan ekip, Sait'in ifadesinin doğrulandığını bildirdiğinde Behzat Ç. ek gözaltı süresi istedi. Bunun üzerine şube müdürü telefon etmedi, bir hışımla odaya daldı.

"Ne yaptığını zannediyorsun sen!"

Behzat Ç.'nin yüzünde sinirlendiği anlarda olduğu gibi ince bir tebessüm belirdi: "Önce otur, bir nefes al!"

Şube müdürü oturacak gibi değildi: "Bir orospunun sözüyle gözaltı süresi mi uzar? Bütün basının gözü üzerimizde. Emniyet Müdürü iki sefer aradı, akşam haberlerine kadar bu işi bitirin," diyor.

Akademiden aynı dönemde mezun olmuşlardı ama bu komiser dik kafalılığı yüzünden bir türlü terfi edememişti.

Behzat Ç. bu sefer çok kızmıştı, uzun süredir ilk defa sesi bu kadar yüksek çıkıyordu: "Burada gazete çıkarmıyoruz! İstersen davayı benden alabilirsin!"

Şube müdürü, bir duyan oldu mu diye etrafına baktı ve "Sesini yükseltme!" dedi. Behzat Ç.'yi oldum olası sevmezdi. Akademiden aynı dönemde mezun olmuşlardı ama bu komiser dik kafalılığı yüzünden bir türlü terfi edememişti. Odaya bir sessizlik çöktü, şube müdürü kafasında olasılıkları tartıyordu. Davayı Behzat Ç.'den alsa, inatçı herif işin peşini bırakmaz, altı ay sonra başka bir katil buldum deyip karşılıklarına dikilirdi. O zaman şimdi olduğundan daha beter bir duruma düşerlerdi. "Bekle," deyip odadan çıktı.

Beş dakika sonra Behzat Ç.'nin telefonu çaldı, şube müdürünün kızgın sesi duyuldu, "Yarına kadar vaktin var!"

4.

Harun ertesi sabah çayını yudumlayan Behzat Ç.'ye "Ofis boy'u sorgu odasına alalım mı?" diye sordu. "Hayır buraya getirin" yanıtını alınca bir an şaşırdı. Pitbull cinayetinin iki numaralı zanlısı çalıştığı sigorta şirketinden Alpay tarafından kovulmuş Ofisboy Serhat'tı. Alpay'ı önce tehdit etmiş, bir hafta önce de تنها bir yerde kıştırıp yumruklamıştı.

Kendisini yakalayan bölge karakolundaki polisler o yumruğun acısını bir hayli çıkardıklarından olsa gerek, Serhat ürkek adımlarla odaya girdi. Sol gözüne kan oturmuştu, alnında şişlikler vardı. Behzat Ç., klasik çay ikramını yaptıktan sonra:

"Söyle bakalım Serhat, seni şirketten niye kovdular?" diye sordu.

"İftira! Alpay Bey'in ceketi çalınmıştı, benden bildiler. İşe yeni girmiştım."

"Niye sana iftira attılar."

Serhat duraksadı. "Bilmiyorum. Biz Vanlıyız. Ankara'ya geleli daha bir yıl oldu. Doğuluyum diye belki..."

Serhat karakolda olduğunu bildiğinden, Kürdüm yerine Doğuluyum diyordu.

"Peki Alpay'a niye saldırdın?"

"O attı çünkü iftirayı. Pis Doğulu, sen çaldın değil mi dedi."

"Alpay'ın odasına senden başka giren çıkan oluyor muydu?"

"Bütün odaların kapısı açık durur şirkette, genel müdürün talimatıymış. O yüzden kimin hangi odaya girdiği belli olmaz."

Behzat Ç., Serhat'ın elini sıktı. "Teşekkür ederim, gidebilirsin," dedi.

5.

Çayyolu'nda, sigorta şirketinden iki ay sonra emekli olacak müdür yardımcısı Sezai'nin evinin önüne ekip arabasını park ettiler. Sezai karşısında polisleri görünce tedirgin oldu. Çünkü önceki gün bütün şirket çalışanları gibi kendisinin de ifadesi alınmıştı.

Behzat Ç. "Merak etmeyin," dedi. "Emekliliğinizi erteletmek için Alpay'ı öldürttüğünüzü düşünmüyoruz. Çünkü bu durumda Sait'i de öldürmeniz gerekirdi. Merak ettiğimiz Alpay ve Sait'ten sonra üçüncü olarak yerinize kimin aday olduğu."

Sezai: "Anlıyorum, kimseyi suçlamak istemem ama üçüncü adayı biliyorum. Aslında bu bilgileri sizinle paylaşmam şirket ilkelerine uygun değil."

Harun, "Şirketinizin ilkeleriyle bir sorunumuz yok," dedi. "Biz cinayet masasıyız."

6.

Behzat Ç., Sezai'den terfi edecek üçüncü adayın ismini aldıktan sonra, cinayet bürosunu arayıp Sait'le konuştu. Arabasının yedek anahtarının nerede olduğunu sordu.

Sait'in evindeki büfenin gözünü açarken, yedek anahtarın çoktan oradan alındığını biliyordu. Harun'la arka odaya geçip, kapıyı kapattılar.

Harun; "Boşuna beklemeyelim, buraya gelmesi küçük bir ihtimal," dedi.

"Gelecektir, anahtarın kaybolmasının bir numaralı sorumlusu o. Çünkü anahtar yerinde olsaydı, cinayeti Sait'in işlediğinden emin olacaktık."

Harun sesini kıstığı cep telefonunu gösterip, "Müdür arıyor," dedi. Behzat Ç. telefonu açıp, "Bir iki saat daha istiyorum," dedi. Müdürün lafını ağzına tıkarak telefonu kapadı.

Bekledikleri misafir akşama doğru geldi.

Biraz bekledikten sonra silahlarına kurşun sürüp adamın karşısına çıktılar.

7.

Behzat Ç., sorgu odasında kasarlı tostunu yerken Kudret'e bakıyordu. Artık pitbull cinayetinin bir numaralı zanlısı, arkasındaki bir kanıt ortadan kaldırmaya çalışırken yakalanan Kudret'ti.

"Açık konuşalım, birbirimizi kandırmaya çalışmayalım Kudret!" dedi Behzat Ç.

"Ben kimseyi kandırmam! Bana iftira atmaya kalkmayın!"

Harun bu sefer: "Sus lan, şerefsiz!" diye gürledi.

Kudret, "Sensin şerefsiz!" dedi. Harun tokadı basacakken Behzat Ç. araya girdi. Son yıllarda sakin bir yaradılışa bürünen Bahzat Ç., Harun'un bu çıkışlarından bıkmıştı. Belli ki bu sefer de, köpek

Terfi edecek adamı öldür, ikinci adamı zanlı durumuna düşür ve üçüncü adam olarak sen terfi et.

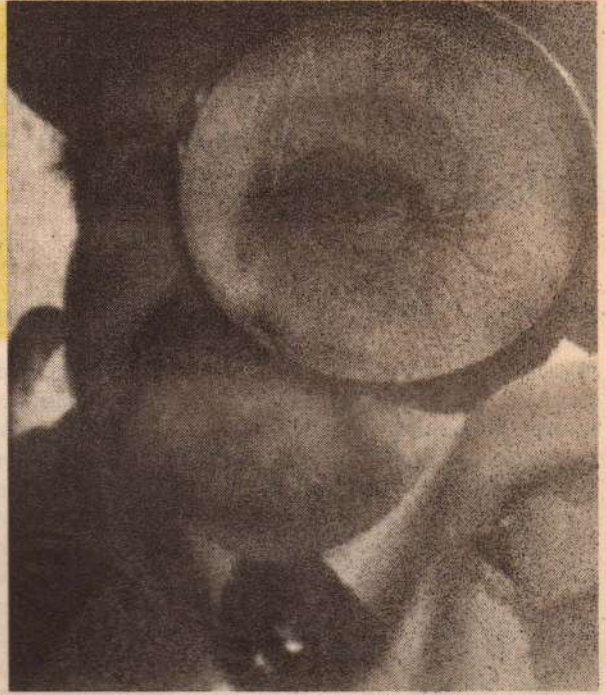
fobisi olduğu için kendini maktulle fazla özdeşleştirmişti. "Sen çık," dedi. "Bize de iki kahve söyle!"

Behzat Ç. Harun çıkarken, camın ötesindeki kayıt odasına makas işareti yaptı. Kavganın ifade tutanağından çıkarılmasını istiyordu.

"Önce cinayet sebebiyle başlatalım" dedi. "Sezai emekli olduktan sonra yerine geçecek en güçlü iki aday Alpay ve Sait'ti. Senin terfi etmen için ikisinin ortadan kalkması lazımdı. Sait'le iyi arkadaşınız, bir yere gideceği zaman köpeğini sana emanet ederdi. Cinayet on gün önce de Sait iki günlük bir izin alıp Antalya'ya gitti. Köpeğini sana emanet edecekti yine ama evinin tadilatı olduğunu söyledin. Bunun üzerine Sait kendi evinde kalabileceğini söyledi sana. Evde kaldın ve arabanın yedek anahtarını iç ettin. Bir hafta önce de şirkette Alpay'ın ceketini çaldın. Cinayet gecesi pitbull başkasına saldırmamasın diye o ceketı koklattın. Doğru mu?"

"Hayır."

"Bence doğru, devam edelim. Alpay'ın cumartesi gecesi takıldığı barı biliyordun, oradan geç saatte çıktığını da. Sait'in evinin önünden arabayı rahatça aldın, kısa bir süre Alpay'ı takip ettin ve en uygun yerde arabanın otomatik arka kapısını açarak köpeğin ona saldırmasını sağladın. Köpeğe daha saldırgan olması için afrodizyak ilaç da vermişsin. Al-

pay'ı parçalarırken ve sağa sola koştururken tükettiği fazla enerji nedeniyle Milli Kütüphane'nin önünde uyurken bulundu."

"Hepsi yalan."

"Hepsi doğru. Cinayetten sonra arabayı Sait'in evinin önüne bıraktın. İki gün sonra yedek anahtarı bırakmak için geldin, çünkü Sait yedek anahtarın kaybolduğunu anlayıp on gün önce de senin evde kaldığını söyleseydi zahlı durumuna düşecektin. Zekice bir plan, terfi edecek adamı öldür, ikinci adamı zanlı durumuna düşür ve üçüncü adam olarak sen terfi et. Aslında birinci adam olacak bir potansiyelin var, yükselme hırsını takdir ediyorum."

"Bunların hepsi varsayım."

"Varsayım değil. Birincisi yedek anahtarı bırakırken suçüstü yakalandın. İkincisi arabada bulunan saç tellerinin DNA sonuçları daha gelmedi. Peki ceketı ne yaptın, yaktın mı?"

Harun elinde kahvelerle geldi. "Şube müdürü derhal savcıyı aramanı söyledi" dedi.

Behzat Ç., "Önce şu kahveleri içelim de ararız" dedi. Kudret'in ifadesiz gözlerine baktı. "Katil pitbull'u azmettiren kişi yakalandı", haberi ne kadar geç çıksa o kadar iyiydi. **h**

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

CSI: Kanıt Peşinde Çifte Cinayet Max Allan Collins Çeviren: Burcu Çekmece İnkılap Yayınları

Las Vegas'ın geri planda kalmış polis kahramanlarıyla tanışın: Adli Tıp Polisleri. Uzun yıllardır bu işte emek harcamış olan Gil Grissom liderliğindeki ekip, Kriminoloji Bürosu'nun gece vardiyasında çalışmaktadır. Ekipteki Catherine Willows, Warrick Brown, Nick Stokes ve Sara Sidle polis kordonunun arkasında kalmış ipuçlarını, geleneksel ve modern yöntemleri

kullanarak birleştirmek ve bu yolla bilinmeyen ortaya çıkarmak zorundadırlar. Nick ile Catherine on beş sene önce işlenen bir cinayeti soruştururken, Grissom ve ekibin geri kalan elemanları soğukkanlı katilin kimliğini ortaya çıkarmaya uğraşırlar. Katille ilgili ellerindeki tek ipucu ise cinayetin işleniş biçimidir.

Göl ve İnsan / Tayfun Atay Kalan Basım Yayın

Tayfun Atay'ın Kalan Basım Yayın tarafından çıkarılan yeni kitabı "Göl ve İnsan", küresel felaketlerle kendisini fark ettiren çevre sorununa Türkiye'den bir örnek olarak dikkat çeken antropolojik bir inceleme. Atay, Beyşehir Gölü çevresinde doğa-insan ilişkisinin bozulan dengesine, bölgede yaşayan insanların penceresinden bakıyor. Dünyanın sayılı tatlı su göllerinden biri olan Beyşehir Gölü, kime ne yarar sağladığı pek belli olmayan ekonomik-ticari gi-

rişimler sonucunda, hızla kirlenmekte ve kurumakta. Tarımsal amaçlı su çekimi, doğal ve endüstriyel atıkların göle akıtılması ve endüstriyel balıkçılığı geliştirmeye yönelik ancak gölün kendine has balıklarının yok eden uygulamalar, bu hazin gelişmenin sebepleri olarak ele alınmakta. Atay bu "boğulan göl"ün hikâyesini, onu çevreleyen insan hayatının kültürel, folklorik ve etnografik ayrıntılarıyla zenginleştirerek anlatıyor. Doğanın, Kyoto Protokolü'nü hiçe sayan Amerika'dan Katrina Kasırgası'yla "intikam aldığı (!) şu günlerde, Atay'ın çalışması, kendi coğrafyamızdan bir çevrekırım" örneğini gündeme getirmesi bakımından hayli uyarıcı bir içeriğe sahip.

Anadolu Kuş Adları Sözlüğü Türkçe - İngilizce - Latince Merete Çakmak - Mary Işın

Son yıllarda, doğal hayata duyulan ilginin artması bu konuda çok sayıda kitap, süreli yayın ve belgeselin yayınlanmasına neden oluyor. Türkiye'nin

önemli bir bio-çeşitlilik bölgesi olması artık sadece bilim insanlarının değil, hepimizin ilgisini çekiyor. Turizm sektöründe de doğal hayatın ülkemize, kum ve güneş kadar ziyaretçi çeken bir unsur olduğu an-

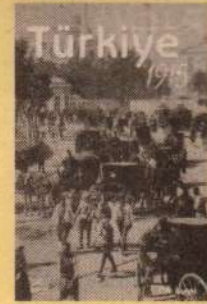
laşılmış durumda. Turizm broşürlerinde veya web sitelerinde Türkiye'nin bu özelliğinin mutlaka işlendiği görülüyor. Doğaya ilginin artmasının, başvuru kaynakları alanında da karşılıkları olmalı. Prof. Turhan Baytop'un bitki adlarının sözlüklerde bulunmamasını önemli bir sorun olarak görüp Türkçe Bitki Adları Sözlüğü'nü hazırlamaya girişmesi nasıl büyük bir boşluğu doldurduysa, kuş adlarını bir kaynaktan toplamının da önemli bir boşluğu dolduracağını düşündük. Türkçe, İngilizce ve Latince kuş adlarını veren bu başvuru kitabının doğa meraklılarına, turizm,

yayıncılık, eğitim gibi sektörlerde araştıran, yazan ve çeviri yapan bir çok insana hizmet edeceğini ümit ediyoruz.

Türkiye 1915 / Paul R. Krause Heyamola Yayınları

Emekli Osmanlı İmparatorluk Hükümet Danışmanı Paul Krause, I. Dünya Savaşı'nın tam ortasında kaleme aldığı çalışmada Türkiye için en önemli dönemlerden birine tanıklık ediyor. Siyasi, coğrafi, mali tespiderinin yanı sıra

Türkler, Ermeniler, Rumlar, Kürtler, Çerkezler ve o dönem Türkiye'sinde yaşayan etnik gruplarla ilgili istatistikî ve tarihi bilgiler kitapta ayrıntılı olarak yer alıyor. Birbir gözlemlerin de yer aldığı kitap

Türk okurlarıyla ilk kez buluşuyor. Tarih sevenlere duyurulur.

Zahir / Paula Coelho Can Yayınları

Simyacı'nın yaratıcısı Paulo Coelho'dan yeni bir başyapıtı; "Zahir" Can Yayınları'nda.. Brezilyalı yazar Paulo Coelho'nun yayınlandığı her ülkede çoksatınlar listesinde bir numaraya ulaşan kitabı Zahir, 1 Ekim'de Can Yayınları'ndan çıkacak. 42 dilde ve 83 ülkede yayınlanması beklenen kitabın ilk çevirisi İran'da yayınlanmış ve yasaklanmıştı. Kitabın adı,

Jorge Luis Borges'in Alef (1949) adlı kitabında yayınlanan bir öyküden geliyor. Borges'e göre Zahir düşüncesi yaklaşık 18. yüzyıla dek uzanan bir İslamî geleneğe dayanıyor. Arapça

Zahir "görünen, var olan ve görmezden gelinemeyen" anlamına geliyor. Yaşamımız içinde bir an için var olan

canlı ya da cansız bir varlık, birden bizim için tek bir amaç, düşünebileceğimiz tek imge haline bürünüyor. Zihnimizde onu kutsal bir yere koyuyoruz. Asla değişmeyecek ve sürekli artan bir bağlılıkla bütün benliğimizi ve düşünceimizi kaplamasına izin veriyoruz. İşte Zahir, aynı biçimde başlayan ve bütün benliğimizi kaplayan bir öyküyle gerçekliğin ve dürüstlüğün aşkın içindeki yerine ayna tutuyor.

102 Dakika

Jim Dwyer & Kevin Flynn
Goa Yayıncılık

102 Dakika, 11 Eylül sabahı Dünya Ticaret Merkezi'ndeki yaşam mücahadesinin dramatik ve destansı bir öyküsü... Tecrübeli iki gazeteci, Jim Dwyer and Kevin Flynn'in tanıklıklardan yola çıkarak yazdıkları bu kitap; İkiz Kulelerde 102 dakika boyunca verilen hayatta kalma savaşının bilinmeyen iç yüzünü ortaya koyuyor. 102 Dakika, kendilerinin ve diğerlerinin hayatını kurtaran, sıradan insanların kahramanlık öyküsüdür. Bu insanlar arasında:

Kuzey Kule'nin üstlerinde, sıkışmış kapıları açarak, düzinelerle mahsur kalmış insanı kurtaran İnşaat Müdürü ve meslektaşları; birkaç blok ötede, emeklilik dilekçesini verirken, teslim ettiği rozetini kaparak, binalara koşan polis memuru; 50 kat yükseklikte bir asansörde beş kişiyle sıkışıp kalan ve çıkabilmek için cam silme lastiğini kullanan bir cam temizleyicisi; yaşlı bir adamı merdivenlerden 89 kat aşağıya indiren sekreterler; engelli bir kadını 68. kattan aşağıya taşıyan genç yöneticiler; Güney Kule'nin 78. katında yaralı ve mahsur kalanlara sırtında 25 kiloluk ekipmanını taşıyarak, merdivenlerden zorlu bir çıkışla ilk ulaşan itfaiye şefi (ve maraton koşucusu) bulunuyordu. Tesadüfî karşılaşmalar, anlık bir şans, bir ofisten gelen ses, bu dakikaları biçimlendirmiş, korkuyla teselli arasındaki sınırı belirlemiş, yaşam ve ölüm arasındaki çizgiyi çizmiştir. 11 Eylül'de yaşananlara farklı bir yerden bakarak bu insanlık trajedisinin şok edici gerçeklerini anlatıyorlar. Çarpıcı bir araştırmacı gazetecilik örneğiyle sıradan insanların kahramanlık öyküsü.

Edebiyat dünyasındaki yenilikler

 Wilbur Smith, 8-9 Ekim 2005 tarihleri arasında İstanbul Uluslararası TÜYAP Kitap Fuarı'nda Altın Kitaplar'ın misafiri olacak. 8 - 9 Ekim tarihlerinde okurlarıyla buluşacak olan Wilbur Smith için 8 Ekim Cumartesi günü fuar içerisinde bir basın toplantısı düzenlenecek. Smith, 8-9 Ekim tarihlerinde yeni romanı 'Güneşin Zaferi' ve diğer kitaplarını imzalayacak. Önemli bir 'best-seller' yazarı olan Wilbur Smith, yaklaşık kırk yıldır romanlarını okurları ile buluşturuyor. Bugüne kadar 30 roman kaleme alan yazarın kitaplarının tamamı 26 dile çevrilmiş ve tüm dünyada 100 milyondan fazla satış rakamına ulaşmıştır. Yirmi dokuz yaşında yazdığı ilk romanı ile adından söz ettiren yazar, otuz bir yaşında kaleme aldığı Bencil (When The Lion Feeds) isimli romanı ile büyük bir başarı elde etmiş ve o günden beri çok satanlar listelerinin vazgeçilmez ismi haline gelmiştir.

 Yazar, şair, denemeci ve araştırmacı Altay Öktem'in son romanı 'Bu Kitaptan Kimse Sağ Çıkamayacak' ekim ayında Everest Yayınları tarafından yayınlanıyor. Bir öykü seçkisine, kendi ölümlerini anlattıkları öykülerle katılan ünlü yazarların esrarengiz şekilde ölmeye başlamalarını konu edinen Bu Kitaptan Kimse Sağ Çıkamayacak, hem kurgusu hem de temposu bakımından Türk edebiyatının 2005'e damgasını vuracak kitapları arasında olmaya aday. Edebiyatla kehanetin örtüştürüldüğü romanın satır aralarında, bizzat okuru hafiyeye dönüştürecek ipuçları gizli! Altay Öktem, ekim ayında İstanbul'da düzenlenecek olan Tüyap Kitap Fuarı'nda "Edebiyat ve Kehanet" başlıklı bir söyleşiyle ve imza günüyle de okurlarıyla buluşacak.

 Fotoğrafevi, foto muhabiri Ara Güler'in 16 Ağustos'taki 77. yaş gününü 77 siyah-beyaz klasiğine yer verdiği sergi ile kutladı. "Ara'dan Yetmiş Yedi Yıl Geçti" adlı fotoğraf kitabı da Fotoğrafevi Yayınları'ndan çıktı. Bu kitapta, Güler'in siyah-beyaz klasikleri, fotoröportajları, ünlü portreleri ve fotoğraflarla biyografisi yer alıyor. Ara Güler'in fotoğraflarında insan her şey aslında. Hem hayallerimiz hem geçmişimiz hem geleceğimiz hem de kendimiz... Henüz ulaşamadığımız duygular, tadılmamış şeyler... Kocaman bir fotoğraf açıkçası. Gerçekliği büyütme ya da yok etmek dediğimiz şey, aslında gerçekliği var etmek. Sınırlı yazıya yer verilen kitapta Ara Güler fotoğrafının anlatım gücü hakim.

 Edebiyat dünyasında geçen hafta genç ve başarılı bir yazar ve çevirmenin düğün töreni vardı. Mekan Moda Deniz Kulübü'ydü. Gelin Esen Tezel, Damat Hakan Bıçakçı'ydı. Havuzun başında gerçekleşen düğün daha sonra yemek masasına geçmemizle devam etti. Düğüne katılanlar arasında kitap dünyasından da isimler vardı. Picus dergisinden Gülenay Börekçi, Zodiac dergisinden Aycan Sarioğlu, yazar Reşat Çalışlar, Oğlak Yayınları'ndan Senay Haznedaroğlu ve yazar Nafer Ermiş vardı. Özel mönülü, şölenli düğünlerden farklıydı bu düğün. Bu düğünü diğer düğünlerden ayıran şey nostaljik, geleneksel yapımızı bize tekrar hatırlatmasıydı. Tam bir edebiyatçının düğünü gibiydi. Hakan Bıçakçı ve Esen Tezel'e mutluluklar diliyorum. Bu arada Futbol Federasyonu Başkanı Levent Bıçakçı hem Hakan'ın amcası hem de nikah şahidiydi. Magazin sevenlere duyurulur!

YUKARIDAN AŞAĞIYA

Akşamsefası

Uluslararası İstanbul Fuarları

TÜRKİYE
YAYINCILAR
BİRLİĞİ

TURKISH PUBLISHERS ASSOCIATION

24. İstanbul

Kitap Fuarı

8 - 16 Ekim 2005

www.istanbulkitapfuari.com

AVRUPA'DAKİ TÜRKİYE
AVRUPA
TÜRKİYE'DEKİ AVRUPA

Uluslararası Fuarlar Birliği

Uluslararası Kongre ve Fuarlar Birliği

Uluslararası Fuarlar Birliği

TÜRKİYE FUAR
YAPIMCILARI DERNEĞİ

TÜRKİYE FUAR
YAPIMCILARI DERNEĞİ

TS EN ISO 9001:2000

TUYAP Beylikdüzü

Tuyap Fuar ve Kongre Merkezi

Beylikdüzü, Büyükçekmece İstanbul

Merkez Ofis: Tuyap Fuar ve Kongre Merkezi / Beylikdüzü, Büyükçekmece, İstanbul - Türkiye Internet: www.tuyap.com.tr

Tel: 0212 886 68 43 Faks: 0212 886 66 98 - 886 67 15 E-posta: Satış: yurticisatis@tuyap.com.tr Tanıtım, Halkla İlişkiler: artlink@tuyap.com.tr

Bu Fuar 5174 Sayılı Kanun Gereğince Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) izni ile düzenlenmektedir.

hayvanARTbahçesi

Mektup: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 D:7 Beyoğlu / İST e-posta: hayvanderisi@yahoo.com

Saklambaç

bir,iki,üç... saydı,
döndü arkasına baktı
yüksek katların alçak hayatlarından
bir kadın sesi haykırmıştı
akşamsefaları talandı
oysa henüz yeni açmışlardı
isteksiz son kez saydı.

gece yatağında gözlerini kap
hiç ilişki kuramadı
hocanın minareye çıkışıyla
oyunu bırakmak arasında
düşündü
camiden uzak bir eve taşınısalar
oyun vakti uzar mıydı?
saydı bir, iki, üç... sobe!

Ezgi Sözen / Cide

Çamur

Hatırlamadığını söyleme. Ayrıntılar kimin umurunda, artık canını yakmasa da, bu unuttuğunu göstermez. Sana bir şeyler olmuştu. Bir ağaca yaslanmıştın, reçinesi yapışmıştı sırtına. Şehre giden yolu izlemiştin çam ağaçlarından bir kafesin içinde. Marti desenli elbisenle, garip bir kuş cinsi gibi konmuştu eski bir kamyonun kasasına. Meraklı bakışlar ezmişti hırpalanmış eşyalarını... Bodrum katından sadece ayak bileğinden ibaret sandığın şehirli izlemiştin. Babanın takma dişleri müdür odasında lokuma saplanmıştı. Onun adına sen susmuştu. Bir kartopu formanın tam arkasına denk gelmişti, işaretlenmiş gibi koşarak gitmiştin eve. Evler, semtler değişti. Sana benzeyen insanların içinde daha rahat ederken, çoraplarına kadar tırmanan gecекondu çamurunu yıkamak için okula hep erken gelmiştin. Siyah ayakkabını mor bir iplikle dikmiştin. Otobüste liseli haline yetişkin bir sertlik dayanmıştı, yeni korkular öğrenmiştin. Ders kitaplarının arasında roman okumuştun. Annen okuma yazma kursundan döndüğünde onunla birlikte sevinmiştin yazdığı her harfe. Tika basa dolu bavulların yurt kapılarında didiklenirken kırılan salça kavanozu kana bulamıştı ortalığı. Çok gülmüş, çok aşık olmuştu. Yeşil, el örgüsü bir kazak İzmir'in beklenmeyen sıcaklığında eritmişti özgüvenini. Ter içinde kalmıştın ilk buluşmanda. Ucuz fondotenin kılıç gibi kesmişti boynunu, inatla sürmeye de-

vam etmiştin. Anlat kendine. Sadece kendin için. Kaldır artık üstünden başkalarıyla bir olup sana ağırlık yapan bakışını. Anlat imkânsız olduğunu bile bile. Naylon terlikleri, gözleri açılmadan nehre atılan kedi yavrularını, seni öperken izlesinler diye arkadaşlarını ağaçların arkasına saklayan ilk sevgilini. Onun seni bir anda büyüten, çocukluğunu elinden alan erkek övünmesini. Utancı. Anlat ne köye ne şehre sığamayan hallerini. Bahaneler üretme hiçkimse adına. "Yine de, rağmen, olsa da" deme. "Oldu ve böyleydi" de. Gövde, yaprak, çiçek olarak ayrışamamış sıska bir dalı, çamura yatıran sert bir rüzgârda yaşanan her şey. Serindi ve kirpikler açılmıyordu içinde. Kirli değil ama çamurdu işte. Göz gözü görmüyordu. Gecedен önceki geceydi, heceden önceki iç çekmeydi. Ameliyata götürmezdi ama ağırdı, ağırlıydı. Çamurdu kabul et ve şimdi varsa enerjin, buradan doğmayı dene.

Hasibe Özdemir / İzmir

Amanın aman

Ölmeli şimdi
keskin bir ılık çarpınca
aynalarda kaybolunca yüzüm
sokaklarda bulsunlar izimi, ne çıkar
ne de olsa, güz sonu yaşlı bu hüznün

öpmeli şimdi
ayrılığı şöyle iki yanağından
aşkın saçlarından bir tutam
hele dur şöyle
doyamadım gözyaşına alnından

dönmeli şimdi
göge ten sürmüş kuş gibi
atıp tutmalı, kalıbını basmalı
amanın aman, ne olur dostlar
bugün de uğramayın halim yaman
böyle ot gibi, ne içeride, ne dışarıda
ölmüyor zaman

Metin Örcan / Bolu

Yaşarken

Hayatta olmaz cesaretinden, hayattasalar olur endişesiyle yaşamaya başlamak. Hangisini, ne kadar yapsam çoklamlarıyla hiçbir şeye başlayamamak. İçeride gezmek, geyik yapmak; dışarıdaysa evde olup çizmek, yazmak, okumak, dinlemek isteklerinde olmak. Anını yaşayamamak. Kendin-

den istenenleri yapmayanları görebilmek, ama senin de senden istenenleri yapmaman. Sonunu bildiğin halde cahilmişçesine, aslında aciz, fakat anlık yaşanan nefsi bir inatla hayata hep karşı koymaya çalışmak. Anlık zevklerle hayatı anlamlandırmaya, bütünleştirmeye çalışmak. Aslında hep aynı, değişik gibi görünen hep sığ zevkler. Verilenlerle, üşen-geçtikten, yetinmek. Aramamak, araştırmamak. İstenenin istediğine dönüştürülmesi sonunda. Tüketici-leştirilmek. Sığlaşmak. Sığırlaşmak. Zor gelmesi. Hep özenmek ama yamalamak dışında derinden değişmek. Ve o yamaların yapıştırıcısının gerçek içini çürütmesi. İçinin boşalması. Yamalaşmak. Yama kalmak. Yaptığını beğenmemek. Aynı şu an yaptığım gibi. Ama güzelleştirebilmek için çabalamamak. Aksine dönüp içini uyumak. Aynı az sonra yapacağım gibi. Zaten sayfanın bittiğini de görünce aslında daha nice yazılması gereken şeyler olmasına rağmen sana yazını bitirmesini emreden bir ruh haliyle yaşıyor olmak. Artık bitmesini istemek. Gerçekten. Bit artık. Bitti.

İsmail Gürgen / Bursa

Haykırış

Senden sadece elimi tutmanı istedim
Çiçeğin suya, güneşe ihtiyacı olduğu gibi
Ağlamamın sesini duymanı istedim
Her masum çocuğun gereksindiği gibi

Mutluluklarımızı, dertlerimizi paylaşalım
Ortak anılarımız olsun diye
Birbirimizi incitip, kırmayalım,
Daha sonra üzülmemeye niyetine

Civan Gani Türk / Altınoluk

Uzak

Ne diye zorlanıyoruz ki? Binlerce kez çözülmedi mi? Önümüze konulan alıştırmalar. Zaten pek fazla da yaşamıyor, genelde alıştıırıyoruz. Hayatta kalabilmemiz karşılığında, satın aldırıyorlar bize lazım gelen duyuları. Ve biz maalesef, satın alabildiğimiz ölçüde var ettiğimizi sanıyoruz kendimizi. Ama bir yer geliyor, zamanın her an yeni baştan boşalarak ürettiği yokluk duygusuna karşılık, kimselere anlatacak yüzey-sel dertlerimiz kalmıyor. Buna rağmen

men hiç duraksız, şekilden soyunup yeni şekiller dilenerek, eksilip kalınlıyor. Halbu ki, temel aldığımız kalıpların da, aynı kalıptan döküldüğünü adımız gibi biliyoruz. Kötü de olsa oksijeninden faydalandığımız şehrin, sıfır estetikle iç içe geçmiş, bir labirenti bütünleyen sokaklarında, paylaşılmayınca kaybolan anların tanınmaz ve bilinmez yollarında bulunmayı bekliyoruz. Günün durmadan değişen ve zorlaşan şartları altında, belleğimizde yaşatabildiğimiz ölçüde, varlığını sürdürebiliyor düşlerimiz. Ve bizler günden kurtulup, kendimize gitmek yerine, olmadık uzaklar yaratıyoruz. Oysa gölgelerimizi ölçebilseydik, kendimizden pek fazla uzaklaşamayacağımızı anlardık. Üstelik bir kez olsun gidebilseydik, isteğimiz kadar uzağa, hayal kırıklıklarımız döndürecekleri bizi hayatın kuru ayazına. Ama biz hiç sorgusuz, derdimize yol almadayız.

Salih Demirci / İstanbul

Gerçekten Aydınlık

Dört taraflı sularla çevrili
jazz parçası

güneşin çırağıdır.

Yıldızlar,

gündüzleri evlerimizde uyuyup

geceleri sokak lambalarından

fazla uzaklaşmamaya özen gösterirler.

Güneş ve su gündüz vakti sevişir,

musluklardan aşk akar.

İnsan ve insan olur olmaz sevişir,

olur olmaz aşk akar.

Güneş, bu dünyada gölge vaadeden
akdeniz tanrısıdır.

Ay, zenginden çaldığı ışığı

banaya verir,

Ben,

ayın verdiği

seninle paylaşırım.

Göçmenin şiiri

gitmeden önce veya

geldikten sonra

akla düşer.

Tırnakları,

yolda uzar.

Uluç Unc / Newcastle

Güneş Günaydin

Efkan Efehan

Pekcan Koşar

Tanju Korel

Anılarıyla hep hayatımızda olacaklar...

Fason Öğütler Kitabı 5

Evlet sevinci yaşamanın masrafı evlat
acıları gibi: Klinik faturası...

Kafalarını ağzınıza doğru yaklaş-
tırarak yüzlerindeki gözleri kırıştı-
rıp, ağızlarını yamultarak garip sesler
çıkararak birtakım insanlar gelip gelip
gidiyor değil mi. Bunlar yabancı de-
ğil, aile dostları, ürkemeyin. Kiminin
sakalı batıyor, kiminin salyası bulaşı-
yor, işte sizin mesai de burada başlı-
yor. Takılan çeyreği hak edecek ka-
dar sevimli olun yeter. Mincirmak
isteyen, delikanlı gibi Cumhuriyet al-
tınına alır öyle gelir. Haneye biraz
katkınız olsun canım! Hep en zevkli
yerinde anne babayı yataktan kaldı-
rmak değil ki olay!

Severyus / İstanbul

Maskenizi Takın

İçinden küfredince

Dışarı gülümsemelisin

Başka ortama girince

Yeni renge bürünmelisin

Kişiliğin formatlanınca

Gözyaşı dökmelisin

İlgi çekmeyi başarsınca

Alt bilinçte sevinmelisin

Gönenç Göçmengil / İzmir

Halikaranas Barışçısı veya

Masal Tarihi Rutinleri

Bir varmış, bir yokmuş...

Buz kışın varmış, yazın yokmuş...

Kavun kışın varmış, yazın yokmuş...

Doğurtan ebe varmış, tipide ulaşım
yokmuş...

Herr şey varmış, bir şey yokmuş...

Hububat, fazla ürün, aç;

herr şey varmış...

Açlığı lağveden bir şey yokmuş...

Silahtan nefret eden,

askere gitmek istemeyen,

hepsi lüzumsuz diyen;

her şey varmış...

Barış yaratacak bir şey yokmuş...

Hakkı Büyükdamlacı / İzmir

Mandanın suya sıçarken çıkarttığı
sestir karta sineği çeken, bokun koku-
su değil. Zaman her şeye çare olmu-
yor SSK'da. Her şeyi fazlasıyla anla-
mak bir hastalık. Karanlık sen perdeni
kapasan da içeri giriyor. Osuruktan
nem kapmak da marifet biraz düşü-
nünce. Tanrı bizi yaratırken, neyden
esinlendi acaba? Her şey erkeğin kadı-
na bir bardak su getirmesiyle başladı...
Nasıl hatırlamak gerekmezse her
adım attıktan sonra nefes almayı öyle
unutuyorum seni. Kusmak daha ger-
çek ağlamaktan. Televizyonu açıp ken-
dimizi kapatıyoruz. İstismarlar kaideyi
bozmaz. Keşke biri de bizi önemsesse.
Nostradamus diyeti: Sabah, öğle, ak-
şam, münecim boku.

Serdar Onuk / İstanbul

Kafiye oyunu

bu sanat, yok kanaat, iki kanat, hayal
donat, bu sanat, altın at, yalnız yat,
cennete kat, sıklıldın sat, umudu tat,
kaşını çat, yalana bat, çat ve pat, iş sanat

renk dağıt, yok kanıt, hep yanılt, tek anıt
ruhu tanıt, kara kâğıt, sanat yapıt,
taşıt, taşıt, taşıt...

Eray Duman / İstanbul

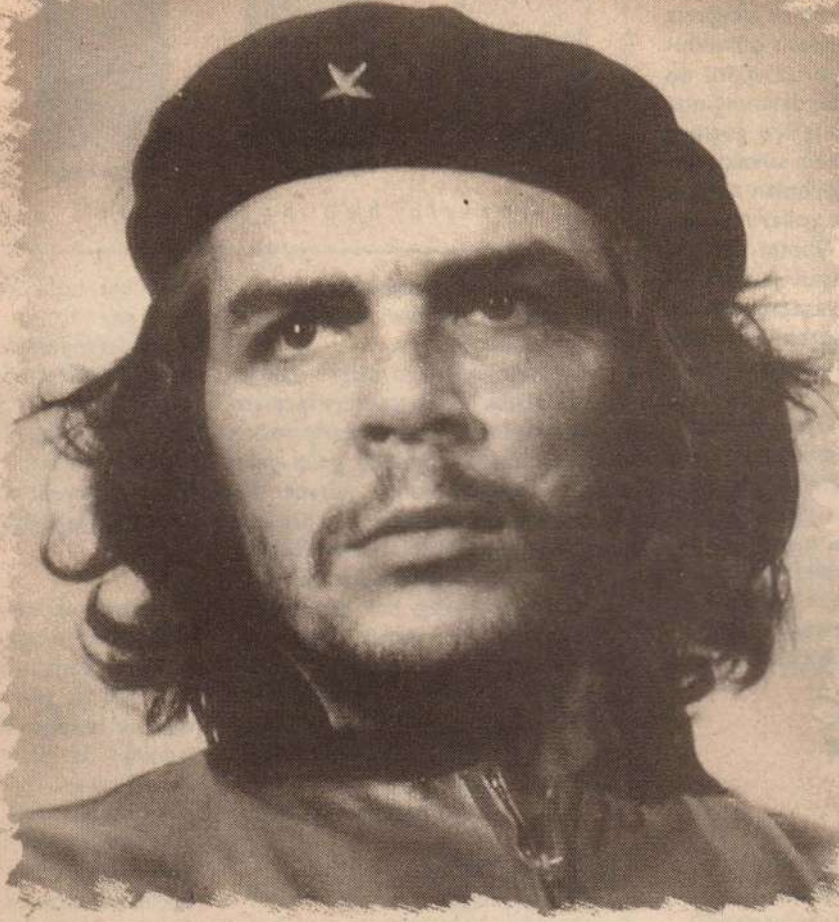
Eylül 2005 • Aylık Yerel Süreli Yayın • İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ
Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ • Haber Merkezi: Faruk Kaya, Yıldız Bilgin Bayazıt,
Mehmet Duru, Seray Şahiner, Seyitali Aral, Mevlüt Gülveren • Ankara Temsilcisi: Emrah Serbes
Grafik Tasarım: Mustafa Devrim Özdoğan • Lojistik Destek: Pınar Öztürk • İşletme Müdürü: Orhan Açar
Satış Müdürü: Cüneyt Aydın • Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Faks: 0212 245 85 56 Yayıncı: PAK Basın Yayın e-posta: hayvandergisi@yahoo.com
ISSN 1303 - 944X Baskı: Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

Yurtiçi: 1 yıllık 35 Milyon / 6 aylık 20 Milyon • Avrupa: 1 yıllık 25 Euro / 6 aylık 15 Euro ABD ve Uzakdoğu: 1 yıllık 50 Dolar / 6 aylık 30 Dolar /

Abonelik için irtibat Tel: 0212 293 32 77 / 3 hat Ali Haydar Akkaya Hesap No: PAK BASIN YAYIN LTD.ŞTİ adına

TL: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 1101003-2 EURO Hesap: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi
Hesap No: 3006501-1 / DOLAR Hesap: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 3006502-9

Akşamsefası

“Guevara’nın hangi koşullarda öldüğünü bilmiyoruz. Ama ölümünden sonra cesedine yaptıklarına bakarak, eline düştüğü insanların kafa yapısı hakkında bir fikir edinebiliriz. Önce sakladılar cesedi. Sonra sergilediler. Sonra, bilinmeyen bir yere adsız bir mezara gömdüler. Sonra kazıp yeniden çıkardılar. Sonra yaktılar. Ama yakmadan önce, daha sonra teşhis edilebilsin diye parmaklarını kestiler. Bu bize onların, öldürdükleri kişinin gerçekten Guevara olduğundan kuşku duyduklarını düşündürebilir. Aynı biçimde bundan hiç kuşku duymadıklarını ama cesetten korktuklarını da düşündürebilir.”

.....

JOHN BERGER

hayvan

Akşamsefası